הארץ
1.10 ש"ח יום ו' י"א בתמוז תשמ"ו, 18 ביולי 1986
VOL. 68/20433 JULY 18 1986

מה עושה שינוי בממשלה?

בתחילה נשמעו מכל עבר קולות מהססים. לא בליכוד ולא במערך רצו בחקירת הגורמים, שהביאו לזיוף ראיות ועיוות ההליך המשפטי בפרשת השב"כ, ובבירור אחריות הדרג המדיני לכך.

כך גם בפרשת רקאטי. כמעט כל אנשי הליכוד, ומקצת אנשי המערך, נטו להקל באחריות "בעל המאה" למעשה. במקרה הראשון תבע השר אמנון רובינשטיין חקירה משטרתית או ועדת חקירה, ובמקרה השני – הגשת מסקנות החקירה. הדרות ללחוץ השג הדבר ומדינת ישראל נמנע ביזיון גדול.

עתה עלינו להמשיך ולפעול כדי שהחקירה המשטרתית תביא להשתפת אחריות כל הגורמים המעורבים, למען קיום משטר תקין והוגן כב רצונו.

שינוי מפלגת המרכז

אחרי שביהמ"ש דחה בקשת המשטרה לצו איסור פרסום:

חריש וקראוס עשויים לבקש מוועדת החוץ והביטחון חיסיון על חקירת פרשת השב"כ

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש והמפכ"ל המשטרה רב-ניצב דוד קראוס עשויים לבקש מוועדת החוץ והביטחון של הכנסת להחליט, כי כל הפרטים, הקשורים לחקירת המשטרה בפרשת השב"כ ייחשבו לידיעה סודית, וכל המפרסמה יהיה צפוי להעמדה לדין, אף שיתכסו באשמה של ביצוע עבירה פלילית.

חריש וקראוס החליטו לבחון אפשרות זו, אחרי שנשיא ביהמ"ש המחוזי בירושלים לא נענה לפניה של תנ"צ חנה הירש, היועצת המשפטית של המשטרה, להוציא צו איסור פרסום מקיף ורחב על כל פרט, הקשור לחקירת המשטרה בפרשת השב"כ.

המשטרה פנתה לנשיא בית המשפט ביום שלישי. תחילה נטה השופט להיענות לבקשה, אולם הוא ביקש מהיועץ המשפטי לממשלה להשמיע בפניו את הבסיס המשפטי לבקשה זו. בעקבות זאת, התייעצו אתמול חריש וקראוס, הגיעו למסקנה כי אין בסיס משפטי להוציא צו מקיף כזה, וביטלו את בקשתם. הם החליטו לחפש פתרונות חלופיים, שיבטיחו, כי כל שלבי החקירה המשטרתית יישמרו בחשאיות.

שריד: אסור שוועדת חו"ב תקבל החלטה כזו

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) אמר אמש בתגובה לכוונת היועץ המשפטי לפנות לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כי אסור בשום אופן, שוועדת החוץ והביטחון תקבל החלטה כזו. לדבריו, החלטה זו מיותרת, משום שממילא כל מה שקשור לביטחון המדינה חייב להיות סודי בהחלט, אך כל הפרטים הקשורים לביטחונם הפוליטי האישי של כמה אישים בצמרת, לא צריך, ולא יכול, להישאר בגדר סודי.

חקירה לאחר פסיקת בג"ץ

בפגישת חריש וקראוס אתמול גובשו דרכי החקירה המשטרתית. סוכם, שצוות החקירה יחל בעבודתו רק אחרי פסיקת בג"ץ בעתירות. כן הגיעו היועץ המשפטי והמפכ"ל לסיכום, כי הם יעקבו מקרוב אחרי מהלך החקירה. המפכ"ל ידווח כל כמה ימים לחריש על מהלך החקירה, ויעדכנו בכל הפרטים.

בג"ץ יכריע מחרתיים בעניין החנינות

מחרתיים יתכנס ביהמ"ש הגבוה לצדק בהרכב נשיאו, השופט מאיר שמגר, והשופטים מרים בן-פורת ופרופ' אהרן ברק, כדי להכריע לגבי תקפותן של החנינות, שהעניק הנשיא הרצוג לראש השב"כ אברהם שלום ולשלושה מעוזריו. גורמים משפטיים בכירים העריכו אמש, כי קרוב לוודאי שבג"ץ יפסוק שלנשיא היתה סמכות לתת להם חנינה. כן יחליט בג"ץ על ביטול העתירות, שהוגשו בתביעה לפתוח בחקירה בפרשת השב"כ, משום שבינתיים הורה חריש למשטרה לפתוח בחקירה.

המשטרה חוששת מהדלפות אליה

ראובן שפירא, סופר "הארץ", מוסיף: החלטת היועץ המשפטי לממשלה המשטרה שלא לבקש מבית

(סוף בעמוד 2 טור 6)

בתשובה לשאלות באי כוח ר"צ בעתירה לבג"צ:

מודעי אינו מתכוון למנוע העמדה לדין של אנשי שב"כ

(ע) שר המשפטים, יצחק מודעי, אינו מתכוון למנוע חקירת אנשי שב"כ שעברו עבירות, במהלך פרשת קו אוטובוס 300 או למנוע את העמדתם לדין. פרטים אלה כלולים בתשובות לשאלות ששאל שר המשפטים, על ידי בא כוחה של תנועת ר"צ. להבהרת נושאים מסוימים, הקשורים בתצהיר שהגיש השר לבג"צ, בעקבות העתירות בעניין אוטובוס קו 300.

בקשת פרטים נוספים, הינו הליך משפטי מקובל, כאשר העותרים בבג"צ מבקשים לקבל פרטים מעבר לאלה שנכללו בתצהיר.

העותרים מגישים שאלות למשיב וזה עונה על שאלות אלה, לאחר שבית המשפט מאשר את הבקשה.

להלן השאלות ששאל השר מודעי והתשובות שמסר:

ש: האם בכוונתך למנוע חקירת אנשי שב"כ שעברו עבירות במהלך פרשת קו 300 או למנוע העמדתם לדין?
ת: לא.
ש: האם לא ניתן למנוע חשיפת סודות מדינה בחקירה משטרתית או בוועדת חקירה?
ת: אין ביטחון שלא יחשפו סודות.
ש: מה פשר המילים בהמלצתך לנשיא "ראש השב"כ פעל מכוח סמכות". האם לא היה בסמכותו למה היתה עבירה?
ת: לדעתי לא היו הוראותיו חוקיות.
ש: אם אנשי השב"כ שמותו פעלו ברשות, הרי אינם עבריינים ומדוע היה צורך לתת להם חנינה?
ת: גם אם פעלו בפקודה, אינם פטורים מאחריות פלילית.
ש: האם ממלא מקום ראש הממשלה ראה את נוסח בקשת החנינה?
ת: נוסח הבקשה לא הובא לידיעתו.
ש: האם נרשם פרוטוקול בישיבת הקבינט שדנה בחנינה ומדוע לא יוצג לבית המשפט.
ת: נרשם פרוטוקול אך הוא חסוי.
ש: האם מקובל והיו מקרים בעבר שהקבינט ממליץ על חנינה?
ת: לא מקובל ולא נהוג, אין תקדים כזה, אך אני משוכנע כי בכל עת שהנשיא יבקש זאת, תיענה הבקשה בחיוב.

מודעי ל"הארץ": אין יסוד לזימון שמיר לחקירה משטרתית בפרשת השב"כ

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

שר המשפטים, יצחק מודעי, אמר אתמול ל"הארץ", כי על פי החומר שהצטבר עד עתה בפרשת השב"כ, אין יסוד להזמנת מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר לחקירה המשטרתית.

לדברי מודעי, באף מקום בחומר שהצטבר ומהתצהירים שהוגשו לבית המשפט, איש אינו טוען, כי קיבל איזו שהיא פקודה ישירה משמיר לגבי הנושאים הנתונים כיום במחלוקת בפרשת ראש השב"כ. מודעי טוען, כי הערת החוקרים המשטרתיים עשויה לשאול את שמיר מספר שאלות כפי שתשאל את ראש הממשלה שמעון פרס ואישי הנהגה נוספים, בעיקר לגבי שיטות העבודה בין הדרג המדיני לדרג המבצעי.

"לא יהיה ניצול פוליטי"

בשיחה עם סופר "הארץ" הדגיש מודעי, כי אינו מאמין שהשר חיים בר לב ינצל את החקירה המשטרתית בפרשת השב"כ למטרות הפוליטיות של מפלגת העבודה. "אינני חושב שבר-לב יהיה מסוגל להסית את החקירה לכיוון הפוליטי. המעורבות שלו תהיה מוגבלת להחלטת צוות החוקרים, ולשיטות החקירה. אני לא מאמין שתהיה לו השפעה על החקירה גופה, ולפיכך אינני מאמין שיהיה ניצול פוליטי של החקירה", הדגיש מודעי.

יצחק מודעי

שר המשפטים הוסיף, כי נראה עתה, כי למפלגת העבודה נגמרו העילות שבהן יכלו להביא לפירוקה של הממשלה ולפיצוץ הרוטציה.

לדעתו, לפחות בימים אלה נראה כי ביסוסו של יצחק שמיר ללשכת ראש הממשלה מובטחת, לפחות בכל מה שנוגע ישירות למפלגת העבודה. "אני לא מאמין שיכולה להיווצר מצד גורמי המערך כיום עילה שתמנע את ביצוע הרוטציה. אלא באם תהיה כאן סיבה מאוד מלכותית, שבכל מחיר יבקשו למנוע משמיר את הכהונה הרמה".

לדברי מודעי, פיצוץ הרוטציה פרושה בחירות מוקדמות וכל האשמה תיפול על ראשי המערך וקודם כל על ראשו של שמעון פרס. הערכתו של מודעי היא, כי פרס רוצה כיום יותר מכל בקיומה של הרוטציה מבחינת אמינותו האישית, בעיקר לאחר השלמת כהונתו בממשלה. "אני לא מאמין שפרס יגרום היום למשבר שיוליך לבחירות בשעה שהוא כה נחלש". מודעי טוען כי אין לו ספק כי זמן קצר לאחר קיום הרוטציה יוביל המערך למשבר וינסה לגרום לבחירות מוקדמות. "הם לא יוכלו לסבול את שמיר כראש ממשלה לאורך זמן. אך הפעם לנו בליכוד יהיה היתרון. כל הצרות והתרגילים שהם עשו לנו בשעה שפרס היה ראש ממשלה, קצת ישתנו כשהשליטה תהיה בידי הליכוד" הדגיש מודעי.

חוסיין דחה הצעה של הארט להיפגש עם פרס

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

המלך חוסיין דחה הצעה של הסינאטור גרי הארט, להפגש בהקדם עם ראש הממשלה, שמעון פרס.

במהלך ביקורו בארץ בשבוע שעבר בתום ביקור בירדן אמר הארט לפרס כי התרשם שחוסיין מוכן להיפגש עמו, בירושלים או בעמאן, על מנת לדון בחידוש יוזמת השלום. למרות שפרס הבהיר לסינאטור האמריקאי, כי לא אחת הזמין את חוסיין בפומבי לפגישה בכל מקום ושעה ולא זכה לתגובה, החליט הארט לשוב לירדן מתוך תחושה, כי יעלה בידו להסדיר פסגה בין חוסיין לפרס והבטיח לשוב לירושלים על מנת להעביר לפרס את המסר מחוסיין.

בפגישה שקיים עם חוסיין, הבהיר לו המלך כי עדיין אין המצב בשל לפסגה. הארט הודיע על כך טלפונית ללשכת ראש הממשלה והמריא בחזרה לארצות הברית.

שינוי במדיניות הסיוע הכלכלי האמריקאי לשטחים

קונסול ארה"ב בירושלים: ארה"ב תעודד היוזמה הפרטית בשטחים

ההקצבה האמריקאית לשטחים – כ-14 מיליון ד' לשנה – נמוכה מציפיות חוסיין

מאת אורי ניר, וצבי בראל
סופרי "הארץ"

ארה"ב מתכוונת לחולל שינוי במדיניות הסיוע שלה לשטחים, למלא תפקיד פחות פאסיווי, ולהתמקד במתן סיוע ליוזמים פרטיים מהגדה ומהרצועה, במטרה לפתח את כלכלת השטחים. כך אמר אתמול קונסול ארה"ב בירושלים, מוריס דרייפר, בהצהרה לעיתונאים. הוא ציין, כי האמריקאים מעוניינים להשתחרר מתפיסת "העזרה הסוציאלית", שאיפיינה את מדיניות הסיוע שלהם באחת-עשרה השנים האחרונות, ולעודד אנשי עסקים, יזמים וחקלאים מקומיים לפתח את עסקיהם, כדי לצמצם את שיעור האבטלה בגדה וברצועה, ולאשש את כלכלת השטחים.

דרייפר, שהרצה באוניברסיטה העברית בירושלים על מדיניות הסיוע האמריקאית לשטחים, ביקש שלא לתת פומבי לדברים שנאמרו בהרצאה, אשר עסקו באופי הסיוע לפרוייקטים בשטחים, ובמגע המתנהל בהקשר זה עם המינהל האזרחי. השתתפו בהרצאה אנשי אקדמיה ותקשורת ישראליים, לצד אישי ציבור ועיתונאים מהגדה ומעזה. בלטו אישים המזוהים עם ירדן.

תנאי אשראי טובים יותר

בהצהרה לעיתונאים הדגיש דרייפר, כי יש לאפשר ליזמים בשטחים גישה נוחה יותר לאפיקי אשראי, ולעודד את פיתוח הסקטור הפרטי בכלכלת השטחים. הקונסול הביע חוסר שביעות רצון מתנאי האשראי הניתנים כיום ליזמים בשטחים. הוא הביע תקווה שתושבי השטחים יוכלו להנות מתנאי אשראי טובים יותר. בכך רמז ליוזמה המתנהלת מזה זמן בעצלתיים, להקמת מוסד פיננסי – כעין בנק – בגדה. בנוגע לפיתוח הכלכלה המקומית, אמר דרייפר, כי "הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס ארוך הטווח של ישראל, הנהנית משוק גדול בשטחים, וחייבת להגן על ביטחונה. הוא משתלב גם עם האינטרסים של ירדן וארה"ב".

דרייפר ציין, כי תוכנית הסיוע האמריקאית לשטחים לא תתואם עם תוכנית החומש הירדנית המתוכננת, אם זו אכן תצא לפועל. "אין כל קשר בין התוכנית שלנו לבין היוזמה הירדנית", הוא אמר. "אך אנו נברך על כל יוזמה ירדנית. אם כי כולתם לגייס את הכסף במדינות המפרץ – אהלן וסהלן".

הקונסול ביקש להדגיש כי תוכנית הסיוע, שהיקפה כ-14 מיליון דולר לשנה, אינה פוליטית. ואולם, "היא תוכל לשמש בסיס לתוכנית גדולה יותר בעתיד, אם יבוא שלום לאיזור, או אם תהייה תזוזה כלשהי לקראת אוטונומיה", אמר דרייפר.

סכום נמוך מציפיות חוסיין

בוואשינגטון אומרים, כי הסכום שישקיע הממשל בגדה נמוך מצפיותיו של המלך חוסיין הסבור, כי יש להשקיע לפחות כמאה מליון דולר לשנה, כדי להקים תשתית ראויה של שירותים וכלכלה. פקידים בממשל אמרו, כי שר החוץ שולץ רואה בחיוב את תכניתו של חוסיין אך הוא חסר אמצעים לסייע לו נוכח הקיצוצים בתקציב האמריקאי. שולץ הורה לעוזריו לבדוק מחדש את כל נושא סיוע החוץ ותכניות המימון השונות כדי לנסות ולמצוא כעשרה מיליוני דולר לטובת תושבי השטחים.

הממשל אישר אשתקד סכום של 16 מליון דולר עבור תושבי השטחים. סכומים אלה מנוצלים דרך אגודות הצדקה האמריקאיות עבור פרוייקטים אותם מאשר המנהל האזרחי. הסכום הנוסף אותו מבקש הממשל להקציב יועבר דרך ממשלת ירדן למוסדות הציבור בגדה.

צוות בין משרדי דוחה מרבית המלצות בייסקי בתחום המוסדי

בייסקי על המלצות צוות מינטקוביץ: נתנו לחתול לשמור על השמנת

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

הצוות הבין-משרדי, המשותף למשרדי האוצר והמשפטים, לבחינת המלצות דו"ח בייסקי בתחום המוסדי: חקיקה הנהלים בשוק ההון, דוחה את מרבית המלצות הוועדה. הצוות, שהגיש אתמול את מסקנותיו לשר האוצר, המליץ על הקמת שתי ועדות, שיבדקו ויגבשו מסקנות.

בצוות הבין-משרדי חברים אריה מינטקוביץ, היועץ המשפטי של משרד האוצר (יו"ר), יהודה דרורי, הממונה על אגף שוק ההון באוצר, וד"ר אילה פרוקצ'יה ותמר הקר ממשרד המשפטים.

ועדת השרים לענייני הכלכלה תתכנס ב-29 ביולי לדיון ראשוני על הדו"ח. שרים אחרים, החברים בוועדה – וביניהם, שר האוצר, שר הכלכלה, שר התקשורת – אמרו, כי הם תומכים ביישום המלצות הדו"ח.

השופט ד"ר משה בייסקי הגיב אתמול על ממצאי צוות מינטקוביץ באומרו, כי נתנו לחתול לשמור על השמנת. "הצעתי את מה שצריך לעשות כדי שלא יהיה אסון. סברתי, שצריך למלא אחר המלצות שלנו.

(סוף בעמוד 2 טור 3)

לשכת רוה"מ: פרס יקבל בשמחה מינוי בסיוני לשגריר בישראל

גורמים מדיניים בשיחות פרטיות: מינוי כזה אינו זהה לשיגור שגריר חדש

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, שמעון פרס, יקבל בשמחה החלטה מצרית למנות את מיופה הכוח המצרי בישראל מוחמד בסיוני לשגריר מצרים בישראל לאחר החתימה על שטר הבוררות. כך הובהר אתמול מלשכת ראש הממשלה.

במשרד החוץ נמסר, בעקבות הידיעה שפורסמה אתמול בעניין זה ב"הארץ", כי "ישראל מעוניינת שמצרים תמנה שגריר בישראל וזכותה להחליט מי יהיה הדיפלומט המצרי שיגיש את כתב האמנתו לנשיא ישראל. משרד החוץ אינו רואה פגם בכך שבסיוני יהיה השגריר.

יצוין, כי כאשר פורסמה לפני יותר משנה ידיעה שהעלתה את האפשרות שבסיוני ימונה לשגריר, דחו זאת גורמים בכירים במשרד ראש הממשלה והסבירו, כי צעד כזה נועד להפחית בחשיבות העניין כלפי מדינות ערב ולאפשר למצרים לטעון, כי למעשה רק שינתה את תוארו של מיופה הכוח שלה בישראל. גם עתה אומרים גורמים מדיניים בשיחות פרטיות, כי למרות שבסיוני מקובל בהחלט ואין לישראל דבר נגד מינויו, הרי צעד כזה אינו זהה לשיגור שגריר מצרי לתל אביב, במקום השגריר שהוחזר לקהיר במלחמת לבנון.

נהגת מכונית תופת נהרגה בפיצוץ בג'זין

ביירות (ע"ר) נהגת מכונית תופת נהרגה ושני אנשים נפצעו אתמול, כאשר מכונית טעונה חומרי נפץ התפוצצה בכיכר הראשית בעיירה ג'זין, שרוב תושביה נוצרים. על כך מסרה תחנת השידור הנוצרית "קול לבנון".

ג'זין, ובה כ-40,000 תושבים, נשלטת בידי לוחמי צד"ל. חיילי צד"ל גילו מכונית תופת נוספת בג'זין ונטרלו אותה באמצעות פיצוץ, כמחצית השעה קודם לכן. נהג מכונית זו נעצר, והדיווח מסר, כי מדובר באזרח סורי.

המתאבדת זוהתה כחברה במפלגה הלאומית הסוציאליסטית הסורית של לבנון, אולם בהודעה של מפלגה זו לא הוזכר האיש שנעצר לאחר ניטרול מכונית תופת אחרת.

המפלגה הפרו-סורית ביצעה כארבעה מתוך 19 פיגועי-התאבדות נגד צד"ל וצה"ל, מאז הנסיגה הישראלית מלבנון. לפני שבוע השתתף חבר המפלגה, בעל אזרחות סורית, בנסיון חדירה דרך הים, שבמהלך סיכולו נהרגו שני חיילי צה"ל.

חצי ק"ג יהלומים גולמיים נגנבו בדרך מגרמניה לישראל

ככל הנראה לא בוצעה הגניבה בארץ

מאת ראובן שפירא,
סופר "הארץ"

חצי קילוגרם יהלומים גולמיים, בשווי אלפי דולרים, נעלמו בדרכם מפרנקפורט לישראל. היהלומים, שנשלחו בשק דואר חתום כמטען "לופטהנזה", היו מיועדים לציבור במפעל בישראל. העלמות היהלומים נחשפה בנמל התעופה בן גוריון, בעת שקילת של שק הדואר החתום, שבו אמורים היו להיות היהלומים.

משטרת ישראל משתפת פעולה בחקירה עם משטרות זרות. היהלומים נכללו במשלוח שמקורו בבומביי. שק היהלומים הוחזק יומיים במחסן בנמל התעופה של פרנקפורט, לפני שנשלח לישראל.

ההערכה היא, כי הגניבה לא נעשתה בישראל. הגנבים, שידעו על תוכן שק הדואר, עשו בו קרע המוגדר על ידי החוקרים "אומנותי" והוציאו את שקית היהלומים. בחקירה בארץ נמצא, כי מרגע נחיתת המטוס עם מטען היהלומים ליוו את שקי הדואר אנשי היחידה לטוהר המידות של נמל התעופה, כך שהאפשרות שהיהלומים נגנבו בישראל אינה סבירה.

עם גילוי הגניבה ביום שלישי אחר הצהרים, הוצבו מחסומים בנמל התעופה ונעשו חיפושים ובדיקות אצל עובדים ואחרים שיצאו מנמל התעופה, אך היהלומים לא נמצאו.

שוק ההון / יהודה שרוני

נמשכת השחיקה במניות

מגמת שחיקת שערי המניות נמשכה אתמול.

בשבוע המסחר האחרון ירדו שערי המניות בכ-3.95 אחוז בממוצע. סוחרי הבורסה אינם סבורים כי צפויה תפנית משמעותית במגמה זו לקראת השבוע הבא. יש הטוענים, כי חוסר העניין בהשקעה במניות יימשך, במיוחד על רקע העובדה, כי בשבוע הבא צפויות הנפקות חדשות של אגרות חוב על-ידי פירמות פרטיות בהיקפים גדולים.

חברת לאומי פיא הודיעה אתמול על מבצע הצפה של קרנות הנאמנות באגרות חוב, שיחל בשבוע הבא. במסגרת המבצע, יימכרו תעודות השתתפות בתנובה של 50 אחוז משיעור התוספת. הידיעה על המבצע, הביאה לשיפור במגמת המסחר באגרות החוב.

בחלק מהאגרות הדולריות נרשמו נטיות לעליית שערים.

הצעות במו"מ השכר במגזר הפרטי והציבורי:

המעסיקים הפרטיים: תיקון שכר לבעלי דרגות תחתונות

הממשלה מציעה תוספת דרגה למחצית מעובדי הציבור

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

המעסיקים הפרטיים מוכנים לתקן את שכר בעלי הדרגות התחתונות, מבלי לתת תוספת שכר לבעלי השכר הגבוה יותר. הממשלה מציעה להוסיף דרגה למחצית מעובדי הציבור.

במשא ומתן על חידוש הסכמי המסגרת בסקטור הציבורי הציע אתמול הלל דורון, הממונה על השכר במשרד האוצר, כי כמחצית מעובדי המדינה והמוסדות הציבוריים יקודמו בדרגה במהלך השנה הקרובה. האוצר מתנגד לקיצור תקופת השהייה בדרגה, כדרישת ההסתדרות. ההסתדרות הציעה להוסיף דרגה לכל משרה במתח הדרגות הקיים ולקצר את תקופת השהייה בדרגה משנתיים-שלוש לשנה אחת. בהסתדרות טוענים, כי עלות הקי-

(סוף בעמוד 2 טור 6)

האחיות תובעות תוספת שחיקה נפשית עבור טיפול בגוססים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

אחיות בתי החולים הגישו אתמול למעסיקים רשימת תביעות, הכוללת 50 סעיפים – לרבות קיצור שעות העבודה; תוספת כוננות על, כפי שמשלמים לרופאים; שנת שבתון אחת לשבע שנים; תוספות משתנות על פי גודל בתי החולים ואופיים; תוספת עבור שימוש במכשור רפואי; תוספת עבור השחיקה הנפשית, הכרוכה בטיפול בגוססים ובמקרים קשים; תוספת עבור טיפול בחולי נפש; פנסיה מוקדמת בתום 25 שנות עבודה; תוספת מיוחדות עבור עבודה בקיץ; סיוע בדיור; הנחלת מכסות לשיחות טלפון; וקביעת תעריף שעה לשישה שקלים.

צוותי המשא ומתן יסיירו בשבוע הבא במספר בתי חולים כדי להתרשם מתנאי העבודה והבעיות המיוחדות בכל מקום ומקום. המעסיקים יבדקו את תביעותיהן של האחיות ויגישו הצעות נגדיות בהמשך המשא ומתן.

עובדי חברת החשמל ופקידיה תובעים תוספת שכר זהה לזאת של המהנדסים

המהנדסים תובעים ליישם סעיף המעניק להם תוספת גבוהה מזו של הסכם המסגרת

מאת ידיד טל,
סופר "הארץ" בחיפה

המזכירות הארצית של עובדי חברת החשמל תובעת לשלם לפקידי החברה ופקידיה את כל תוספת השכר המגיעות למהנדסים ולאקדמאים בחברה עפ"י הסכמי עבודה ארציים, ולא, היא מאיימת בסכסוך עבודה.

ההסתדרות הכללית והסתדרות המהנדסים הגישו לאחרונה, באמצעות עו"ד ישראל גיל, תביעה לבית הדין לעבודה בחיפה, נגד חברת החשמל. החברה נתבעת לשלם ל-800 המהנדסים שבשירותה תוספת שכר ארצית, בשיעור 2% בדרגה הנמוכה ועד 15% בדרגה הגבוהה, לפי הסכם ארצי שנחתם באפריל 1985. רוב מהנדסי החברה משובצים בדרגות הגבוהות.

התובעים אומרים, כי ביולי 84 הצטרפה החברה להסכם המסגרת הארצי לשנים 84-86. אולם, טוענים, כי למהנדסים יינתן ההסכם הטוב מבין השניים: או ההסכם המפעלי בחברת החשמל או ההסכם הארצי למהנדסים.

באפריל 1985 נחתם הסכם ארצי למהנדסים, המעניק להם, במקום תוספת של 6.9% על פי הסכם המסגרת, תוספת של 2% – 15% החל מספטמבר 1984. מכאן, תביעת ההסתדרות להחיל על המהנדסים את ההסכם הארצי במקום ההסכם המפעלי.

בכתב ההגנה טוענים פרקליטי חברת החשמל, רות אורן וצבי קליר, כי "יישום הסכם המהנדסים על המהנדסים עובדי החברה יביא בעקבותיו סכסוך עבודה חריף בחברה, שכן הוועד הארצי של ארגון עובדי החברה כבר הודיע להנהלה כי הוא תובע להפעיל את הסכם המהנדסים, אולם במקביל הוא דורש גם "להפעיל את השלכות על טבלת השכר של העובדים המינהליים". לכך מתנגדת רשות החברות הממשלתית, והיא אסרה על החברה לשלם תוספת כלשהי כתוצאה מהפעלת ההסכמים הקיבוציים של המהנדסים ליתר עובדי החברה.

עוד נאמר, כי שר האוצר ושר האנרגיה, מינו ביוזמתם ועדה האמורה להציע פתרון לבעיות השכר בחברה. המלצות הוועדה צפויות בקיץ. החברה מבקשת לעכב את הדיון עד קבלתן.

מוסף הארץ
הארץ חדשות
מודעות היום בעמודים
7א' 8א' 9א' 10א' 11א' 12ג' 13ג' 14ג' 16ג' 17ג' 18ג'

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא
על: ההחלטה הצוות הבין משרדי לדחות המלצות בייסקי ואיום אגו"י לפרוש מהקואליציה (עמ' 2)

פרץ נדרש לנמק מדוע לא יימנע מגירוש הזוג גודיאנו (עמ' 3)

★

ביהמ"ש העליון הורה לעכב מכירת תמה לכיתן (עמ' 5)

★

אושרו תיקונים שיקטינו נטל המס על המגזר העסקי (עמ' 5)

★

סגן ברזיק הודה בעבירת סמים בלבנון עם סא"ל ליידר (עמ' 12)

★

להט נדרש להחזיר רבבות דולרים שהועברו לבית"ר (עמ' 12)

קטן, חכם, וכחול לבן
VIRO
מזגן רב מפוצל ששקט
טל. 052-451074

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע) הבל במישור החוף חם ויבש בפנים הארץ ובהרים. תחזית לשבת דומה. ירושלים 23–32, הגולן 20–33, צפת 21–32, טבריה 25–38, נצרת 21–32, השומרון 21–33, תל אביב 22–30, לוד 20–32, יריחו 25–38, עזה 22–31, באר שבע 18–36, אילת 26–41.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.4939	+0.0022
נוסעים	1.7756	+0.0026
שחור	1.5900	—

בגליון זה 28 עמודים בצרוף 40 עמודי מוסף העיתון מופיע ב-3 חלקים

עורך את העמוד: אור גודר

מגדל אשדר
סטנדרט
אשדר בונה מגדל דירות מיוחד במינו ובו דירות פאר בנות 5–2 חדרים. מטבח משוכלל, מזגן דירתי מפוצל, דלת בטחון, מחסן לכל דירה, ביזוד מירבי וזיגוג כפול בחלונות, אנטנת לוויינים, מעליות שקטות ומהירות. האיכות המפורסמת של אשדר.
גבוה
16 קומות מעל העיר. במערב רואים את הים. וכל קומה רביעית. בקומה האחרונה – פנטהאוז מפואר. גבוה גבוה, הרחק מהרעש והצפיפות.
בצפון העיר
באזור יוקרתי ומבוקש. ליד צומת ארלוזורוב דרך חיפה. קרוב לכל מקום, למרכזי הקניות והבילוי של תל-אביב. צריך פעם לצאת מהעיר? גם זה פשוט.
לישון בשקט
בקומה ראשונה אתה כבר בגובה קומה רביעית. דלת בטחון לדירה כבר אמרנו. שומר צמוד בכל שעות היממה באולם הכניסה. אינטרקום ומערכת בקרה משוכללת. לחניונים שער אוטומטי הנפתח רק לדיירים.
והארכיטקט חינם!
הדירות המרווחות בנויות בשיטת ה-OPEN-SPACE. אתה מתכנן את הפנים של דירתך. ואם אתה רוצה עזרה בעיצוב – ארכיטקט פנים של אשדר עומד לרשותך ללא תשלום.
אשדר
מגדל אשדר – גבוה גבוה. אבל לא מגדל באויר. בונה אותו חברת "אשדר" – מיסודה של קבוצת אשטרום – חברת הבניה הפרטית הגדולה בישראל. נוסף לסטנדרט הגבוה אתה יוצא במגדל אשדר עם אמינות וביטחון.
סטנדרט גבוה
בצפון העיר
פרטים והרשמה: משרד אשדר. רח' בן יהודה 190 א' ת"א. טל. 03-245375. סקסט - משרד מכירות ככר המדינה 50 ת"א טל. 455205, 448704, 421042
אשדר
חברה לבניה בע"מ
מיסודה של קבוצת אשטרום

صورة عن الاصل

صكنا من الاصل

ירושלים מצפה כי בוש יביא לפרס הזמנה לביקור בארה"ב

בניגוד לעמדת הציר בוואשינגטון אליקים רובינשטיין צידד אברהם טמיר צידד בשיחות בארה"ב בביקור של בוש בסוריה ★ רוה"מ פעל למיתון תגובת משרד החוץ

מאת עקיבא אלדר
מופרו המדיני של "הארץ"

בירושלים מצפים, כי סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, שיגיע ארצה בסוף החודש, ימסור לראש הממשלה, שמעון פרס, הזמנה מנשיא רייגן, לבקר בספטמבר בבית הלבן. ואשינגטון מבקשת להזמין את פרס לביקור רשמי במחווה, לפני מימוש הסכם הדר מאציה, באוקטובר. פרס ישתתף גם בחלק מדיוני עצרת האו"ם בניו יורק, בחלק אחר של העצרת יעמוד יצחק שמיר בראש משלחת ישראל.

לקראת בואו של בוש מתנהלים מגעים קדחתניים בין ישראל לארה"ב, בניסיון להשלים בימים הקרובים את הסכם להקמת משדרי "קול אמריקה" בדרום הארץ. זאת, בכוונה לאפשר לבוש להתום על ההסכם כראשי תיבות במהלך ביקורו — במקום הסכם התיירות, אשר עקב קשיים שונים לא יושלם עד אז, כפי שקוות תהילה.

ישראל וארה"ב טרם הגיעו להסכמה בעניין הקמת המשדרים. בירושלים תובעים, כי העבודה תימסר לחברות ישראליות.

צוות הכנה אמריקאי עוסק בימים אלה בירושלים בהכנות לביקורו של בוש. זהו הצוות השני שנשלח ארצה לקראת הביקור.

עימות במירד-רובינשטיין

על פי ידיעות שהגיעו למשרד החוץ, התנגחו מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, והציר המדיני בוואשינגטון, אליקים רובינשטיין, במהלך פגישה עם דון גריג, היועץ לביטחון לאומי של בוש. רובינשטיין הביע עמדה הפוכה לזו של טמיר, כאשר שאל גריג לתגובת טמיר על אפשרות שבוש יבקר בסוריה. בפגישה עקיים רובינשטיין לאחר מכן עם ויצ'דד מרפי הוא חזר על עמדה השוללת ביקור כזה. בגיר מחולט לעמדת טמיר.

בהתערבות ראש הממשלה רוככה ההבהרה שמשרד החוץ העביר לארה"ב בתגובה על דברי טמיר בעניין הביקור בסוריה. הנוסח הראשון של ההבהרה שלל את דברי טמיר מעיקרם והיה גורם לו מבוכה רבה במגעיו עם האמריקאים.

גאולה כהן: טמיר
הורג ממכבותו

מופרו הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר: ח"כ גאולה כהן (התחיה) קראה אמש לראש הממשלה, שמעון פרס, להבהיר אם הצעתו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, לסגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, לבקר בסוריה במהלך ביקורו במזה"ת, נעשתה על דעתו של ראש הממשלה וממ"מ ראש הממשלה ושר החוץ. ח"כ כהן אומרת, כי אם ההצעה לא נעשתה על דעתם של פרס ושמיר, על ראש הממשלה לנקוט נגד טמיר בצעדים מתאימים. לדבריה, אין זו הפעם הראשונה שמנכ"ל משרד ראש הממשלה חורג מסמכותו.

החזית הדמוקרטית: נחזיר גופת חייל תמורת קבורת מחבל פלשתיני בירושלים

מקורות צבאיים: דיון — באמצעות הצלב האדום

צידון (ע"ר) החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין הודיעה אתמול, כי היא מוכנה להחזיר גופתו של החייל הישראלי סמיר אסעד, אם תסכים ישראל לקבורת מחבלים פלשתינים בירושלים.

בהודעה נאמר, כי הארגון דוחה הצעה ישראלית להחזיר גופותיהם של פלשתינים הרוגים תמורת הגופה.

הביצוע את גופותיהם של כמה ממנהיגינו שנהרגו על ידי האויב הציוני בחו"ל, כדי שיובאו לקבורה בירושלים הקדושה", נאמר בהודעה שפורסמה בצידון.

לפני שלושה ימים הציעה החזית הדמוקרטית להחזיר את גופת אסאד תמורת שחרורם של אסירים הכלואים בבתי סוהר ישראליים.

ישראל פנתה לצלב האדום

ראובן פדהצור מופרו הצבאי של "הארץ" מוסר: מקורות צבאיים מסרו אתמול, כי מדינת ישראל היא דיעה בעבר, כי תהיה מוכנה להחליף גופה של חייל צה"ל תמורת גופות מחבלים.

בעקבות הפרסום, לפני יומיים, על נכונותה של החזית הדמוקרטית להחזיר את גופתו של סמיר אסד, בתנאים מסויימים, פנתה ישראל לצלב האדום בבקשה לפרטים נוספים. המקורות אומרים, כי אם לחזית הדמוקרטית יש עניין לדון עם ישראל, היא יודעת את הדרך, באמצעות הצלב האדום.

הסתיים תרגיל גולני ברמת הגולן

(ע.) חטיבת גולני סיימה אתמול תרגיל גדול וממושך, שקויימה ברמת הגולן האשר בו יושמו שיטות לחימה מתקדמות והופעלו כוחות משולבים עם טנקים ומטוסים. הכוחות הופעלו במשותף מלחמה ... לבלימה בביצור של האויב.

צוות בין משרדי דוחה

(סוף מעמוד 1)

מי שסובר אחרת, שיפעל לפי דעתו".

להלן עיקרי המלצותיו של צוות מינסקביץ:

— פעילות הבנקים בשוק ההון — על שר האוצר להקים ועדה מקצועית לבדיקת ההיקף הראוי של פעילות מערכת הבנקאות בשוק ההון.

ועדת בייסקי המליצה לאסור על הבנקים לתת, ישירות או בעקיפין, שירותי ברוקרים וייעוץ בכל הנוגע למניות; ואסרה עליהם לנהל, במישרין או בעקיפין, קרנות נאמנות, שיווקון במניות, וקופות גמל.

גורם, המקורב לוועדת בייסקי הגיב אתמול על החלטת ועדת מינסקביץ בעניין זה באומרו, כי ההחלטה להעביר הנושא לוועדה אחרת מבלי לקבוע עמדה ברורה גורמת למסמוס הנושא.

— הפיקוח על שוק ההון — מומלץ להקים ועדה מקצועית, שתבחון מחדש את תפיסת הפיקוח ומבנה מוסדות הפיקוח. הצוות סבור, שעקרון הגילוי הנאות, שנקבע בשנת 1968, ראוי לבדיקה מחודשת.

ועדת בייסקי קבעה, כי יש להקים רשות ניירות ערך מחודשת בעלת סמכות ויוקרה, שתפקידה להביא לכך ששוק ניירות הערך יודרך על ידי שיקולים כלכליים משוחררים מהשפעות פוליטיות, אינטרסנטיות והשפעות זרות אחרות, תוך מתן הגנה מרבית למשקיעים. לשם כך המליצה הוועדה, כי במליאת הרשות יהיו 3 — 5 חברים, שימונו על ידי הממשלה.

גם בנושא זה הביע הגורם המקורב לוועדה ביקורת על התי חמקות צוות מינסקביץ מהקמת רשות ערך מחודשת.

— איסור מניפולציות ועשיית שוק — הצוות אימץ את החלטת ועדת החקירה בדבר הרחבת ההגדרות, האוסרות מניפולציות שמטרתן להשפיע על שער ניירות ערך, ולאשר את הצעת החוק, שהכינה ועדת גבאי בנושא עבירות מניפולציה.

לגבי הסעיף של עשיית שוק, קיים שוני מהותי בין המלצות ועדת החקירה לבין המלצות ועדת גבאי. לפי המלצת גבאי, על שר האוצר להתקין תקנות בדבר ייצוב שערים. ועדת גבאי הוליכה, כי תוכיד חוק המבוסס על המלצותיה יפסק יחד עם התקנות, וכעת עוסקים בהכנתן. הצעת ועדת גבאי, התקבלה על ידי הצוות, מנוגדת להמלצות בייסקי, לפיהן לא יוכל אדם לפעול בעושה שוק לגבי נייר ערך של תאגיד, שיש לו עמו קשרי בעלות, או כשקיים קשר אחר, העשוי ליצור

ניגוד אינטרסים עם תפקידיו.

— ייעוץ השקעות — הצוות אימץ את המלצות ועדת החקירה בעניין חקיקת חוק, שיבטיח מתן ייעוץ על ידי מי שקיבל רישיון לכך, יקבע סייגים וכללים לפעילות היועצים, ויטיל אחריות מתאימה עליהם. כן סבור הצוות, שיש לאמץ את המלצת הוועדה בעניין קביעת נהלים וכללים, שיבטיחו מתן ייעוץ בלתי תלוי ובלתי מושפע מאינטרסים של הבנק.

— קרנות נאמנות — הצוות אימץ את החלטת ועדת החקירה בדבר תיקונים בחוק להשקעות משותפות באמנות, בנושא החובות והאחריות של מנהלי הקרנות והנאמנים ובדבר ההסדרים לגבי דרכי הפעולה של הקרנות. הוועדה אסרה על הבנקים לנהל, במישרין או בעקיפין, קרנות נאמנות, שיווקון במניות; זאת בתום תקופת מעבר, שתאפשר התארגנות לביצוע ההמלצה.

כן ממליץ הצוות להטיל על משרד האוצר ועל משרד המשפטים לשלב את התיקונים הנדרשים למימוש ההמלצות בטיוטת חוק להשקעות משותפות בנאמנות.

— קופות גמל — הצוות אימץ את החלטת הוועדה לתקן חוק, שיסדיר את פעילות קופות הגמל, מערכת הזכויות והחובות של עמיתי הקופות, מעמד וחובות המנהלים והנאמנים ודרכי הפיקוח על הקופות, ולהטיל על משרד האוצר להכין הצעת חוק קופות הגמל.

— סמכויות שר האוצר לעניין הנפקת ניירות ערך — בניגוד לוועדת בייסקי, סבור הצוות, כי טרם הגיעה העת לבטל את סמכות שר האוצר לאשר הנפקות של ניירות ערך. לדעת חברי הצוות יש להשאיר סמכות זו בידי שר אוצר עד 1989 — לאחר פריון מניות ההסדר. הצוות ממליץ לבדוק את הנושא בוועדה המקצועית, שתוקם לבחינת היקף סמכויות הפיקוח על המסחר בניירות ערך.

— זכויות הצבעה — גם בנושא זה העדיף הצוות את מסקנות ועדת צוקרמן על מסקנות בייסקי. ועדת צוקרמן קבעה כי אין מקום לחייב חברות, המבקשות לגייס הון מן הציבור, לקבוע שוויון ביחס זכויות ההצבעה ולשכר את הגיוון בסוגי הניירות הערך ב"ר-כבוי" עם מתן הגנות הכרחיות למיעוט.

ועדת בייסקי קבעה, כי מניות של חברות חדשות לא ירשמו למסחר בבורסה אלא אם כן קיים שוויון בדכויות ההצבעה של כל המניות באותה חברה.

— המשמעות הזן — הצוות המליץ לאמץ את המלצות ועדת גבאי, והמכירות ביתרונות השתנים הקיים לצמוח לתאגיד מן האפשרות לרכוש את מניותיו, ולפיכך הציעה

...

ראיתי שמעתי

קומנדו מס כשליחי עליה

מה שלא מצליחים לעשות שליחי העליה ינסו לעשות שליחי מס הכנסה: נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, וסגנו צח קפרמן, יצאו אמש לדרום אפריקה במטרה לעודד רואי חשבון ומומחי מיסים לבוא לארץ ולעבוד כאנף מס הכנסה. הם הוסמכו להיות ועדת קבלה לשירות הציבורי, ומועמד שיאושר על ידם לא יצטרך לעבור מבחנים וועדות בשירות המדינה.

העולה ייקלט באולפן ולאחר מכן בקורס של מפקחי מס. לנציב ולסגנו, המתכוונים לשהות בחו"ל שלושה שבועות, מצפה לוח זמנים צפוף. הם יראיינו 14 מועמדים ליום ואף על פי כן מבטיחים עדיין עוד 200 מועמדים שלא נותר זמן לראיין אותם בסיבוב זה.

עירנה אריחור

נסים ברוך חוצה את הקווים

ארגוני העצמאיים, שעד לאחרונה ניהלו מלחמת חורמה נגד נסים ברוך, המנכ"ל החדש של המוסד לביטוח לאומי ואפליתם לרעה על-ידי הנהלת המוסד, יזכו לתגבורת רצינית במאבקם, עם הצטרפותו של נסים ברוך לשורותיהם. ברוך הופיע כבר גם בוועידת העצמאיים שנערכה לפני שבוע ובנאום שנשא תקף בחריפות רבה את האוצר ואת דרך קבלת ההחלטות בממשלה, שלא היתה מבייישת גם את "העצמאי" המי-ליטנטי ביותר.

לשאלתי מה למנכ"ל הפורש של הביטוח הלאומי ולוועידת העצמאים, היתה תשובתו שהוא "יועץ כלכלי" במקצועו, ובתור שכזה הוא שייך למעשה ל-ארגוני העצמאים. הוא הסביר כי בינתיים הוא עדיין עובד בבי-טוח הלאומי, בחופפה עם ה-מנכ"ל החדש, השר לשעבר הד-אלוף (מיל.) מרדכי ציפורי.

לשאלה מה יעשה לאחר תום תקופת החפיפה, ענה ברוך לאקוניות: "אעסוק במה ש-עסקתי לפני כן, בניהול חברות וביועוץ כלכלי". ראשי העצ-מאיים התפלאו לשמוע כי המנכ"ל הפורש, שנאבקו בו רבות, רואה את עצמו כמי שמשתייך לארגונם. אמר סגן הנשיא החדש של ארגוני העצ-מאיים, יעקב הדקר: "בבחירות הבאות נבחר את נסים ברוך להנהלת הארגון, ונטיל עליו את ניהול המאבק נגד הביטוח הלאומי, ונגד מוליכי מרדכי צי-פורי. נסים ברוך הוא ללא ספק מומחה לכל ה"טריקים" האפשריים ויודע היטב איך להאבק בהם".

אברם צהר

התנגדות לקיים מצעד צה"ל ביום העצמאות ה־40

רוב אישי הרוח, המתכנים וה-מומחים סבורים כי אין לקיים מצעד של צה"ל בירושלים ביום העצמאות ה־40 להקמת המדינה, שיתקיים בעוד כשנתיים (שנת תשמ"ח, 1988). זאת התברר במפגש ראשון מסוגו שקיים סגן ראש הממשלה ושר החינוך, יצחק נבון, בכנסת. גם שר הביטחון הביע התנגדותו ל-מצעד, מסיבות תקציביות ב-עיקר. נבון, העומד בראש ועדת השרים לסמלים וטכסים, עוסק כעת בגיבוש התוכנית הממלכתית לציון חגיגות ה־40 למדינה ובמסגרת זו החליט להיוועץ באישי רוח, אישי ציבור ומומחים.

בפני המתכנסים הוצגה על-ידי מרכז המסגרה הצעה לפעי-לויות הכוללת מאות אירועים בארץ ובחו"ל. אירועים נוספים שהוצעו: מצעד תזמורות ולה-קות מחו"ל (כבר נמצא בהכנה), מופע ספורט בין-לאומי ברמת-גן, מפגש של סופרים יהודיים מכל העולם בארץ, שחזור טכס ההכרזה על הקמת המדינה במו-זיאון תל-אביב, הזמנת נשיא ארה"ב רונלד רייגן, ועוד.

המתכונת הסופית של חגיגות ה־40 תידון בקרוב בוועדת השרים לענייני סמלים וטכסים בראשות נבון, ותובא אחר-כך לאישור הממשלה.

א.לם

חברים טובים. יהונתן גפן ודוד ברוזה. כמה תוכניות עשו יחד ולאחרונה הפריד הים הגדול בין שניהם כשברוזה התיישב עם משפחתו בניו-יורק. כשהגיע ברוזה לארץ, הו-דיע לגפן שמריב געגועים הוא מכן לארוז מיד ולחזור לה-פיע אתו בארץ. "לא צריך", אמר גפן, "אני אארוז הכל ואבוא להופיע אתך בארה"ב"...נבון להיום, ברוזה חוזר לאמריקה ויהונתן גפן ייצא עם תוכניתו החדשה "על הפנים" בחודש הבא.

בעריכת עירית רוזנבלום

ארה"ב לגמר אליפות העולם ניצחה את בראזיל 96־80

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" לספרד

מדריד (מיוחד ל"הארץ") ארצות הברית הבטיחה את עלייתה לגמר אליפות העולם העשירית בכדורסל, אחרי שניצחה אמש את נבחרת ברזיל 96—80 (60—37).

עד להפסקה הפגינו צעירי ארה"ב משחק מדהים ובמחצית השניה הצ-ליחו הבראזילאים לנצל כמה דקות מתות ולהקטין את הפיגור עד לשבע נקודות, אבל ביצועו של כוכב המשחק סירזון בוגים, השחקן הנמוך ביותר באליפות (1.59 מטר בלבד), התאוששו האמריקאים וזכו בניצחון מרשים. לסרות 43 הנקודות שקלע אוסקר כוכב בראזיל.

לארה"ב הירבו לקלוע רובינסון 17, קניס סמית 15, סטיב קר 14. קר נפצע סמוך לסיום, קרע את רצועות הברך, ויחמיץ את משחק הגמר.

אמש בקונצרט / הרי גולומב

בעיות של גימור על קו הגמר

קונצרט גמר העונה בסידרת "פילוקלסיקה" בפילהרמונית אולי — כדברי התוכניה — לא התכוון מרדכי רכטמן לשחזר את אפקט העוגב בעיבודיו ליצירות באך ל־23 כלי נשיפה; אבל רבים מן הרגיסטרים של העוגב נועדו לחקות כלי נשיפה, ולא ייפלא שהתוצאה הסופית נשמעה במקרים רבים עוגבית למדי. מכל מקום, עיבודים אלה הם אנטיתזה הן לריסוק האיברים נוסח עיבודי ובו, הן ליומרנות הפומפוזית של עיבודי סטוקובסקי. הן לעיבודים המצמידים כל קול לכלי מסויים. רכטמן העדיף לארגן מחדש את החומר בהתאם להרכב העומד לרשותו, ודק בקטע האחרון פגמה גישתו בבהירות המרקם והמבנה. רביצוע — בניצוח המעבד — הגיע ברובו כלל לאותו שילוב של הנאה חושנית ורוחנית, שהוא מסימניה של מוסיקה גדולה.

בביצוע הסימפוניה השניה של בטהובן בניצוחו של זובין מהטה לא היו פטוב שלא היו) זיקוקין דינור תזמורתיים: אפילו היו (וחבל שהיו) כמה מעידות של חוסר דיוק, שהעידו אולי על הכנה לא מספקת. אך הביצוע בכללו התאפיין בסוף מעשה במחשבה תחילה והבליט את אחדות הניגודים בין העוצמה הרותנית הכבושה ובין התפרציות ההומור והחדווה, שלעולם אינן חורגות מגבולות התבונה. מהטה ובטהובן חיים בשלום זה עם זה.

יצחק פרלמן לא היה במיטבו בפרק הראשון של הקונצ'רטו של מוצרט: היו ליקויים של חוסר ניקיון וגם התיאום בין הסולן לתזמורת היה פגום. בפרק השני, לעומת זאת, רק צלילים מעטים לא הבהיקו בקיונם, והנגינה ביטאה את האיזון במתיקותה. חוסר תיאום בין הסולן לתזמורת וצלילי כינור לא נקיים העיבו על כמה רגעי מפתח גם בפרק האחרון, שנשמע כאילו לא הורץ עליו כראוי. אין אבורי כמוצרט בושיפה כל שמץ של אי-הקפדה על הגימור.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של יקירנו

מאיר יבנאי ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום ששי י"א בתמוז תשמ"ו (18.7.86)
מבית ההדרדפנה לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
למועד ההלויה נא להתקשר
לטלפונים: 03-423932, 03-427417
השבעה בחוג המשפחה

המשפחה

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא (אגו"י)
על: החלטת הצוות הבין־משרדי לדחות המלצות ועדת בייסקי ואיומה של אגו"י לפרוש מהקואליציה

אין שום סחבת

מה דעתך על כך שהצוות הבין־משרדי החליט לדחות את מרבית ההמלצות?

אינני יכול לזרוק מלים מהשרוול לגבי חומר שטרם ראיתי.

השופט בייסקי אמר בתגובה על ממצאי הצוות כי "נתנו להתעל לשמור על השמנה". גם אתה סבור כך?

אני לא רוצה להתייחס לדבריו של השופט בייסקי לפני שראיתי את החומר. אינני יודע למה הוא מתכוון כשהוא מדבר על התעל והשמנה.

כמה מחברי ועדת הכספים מאשימים אותך שאתה נוהג סחבת בדיונים בעניין דו"ח בייסקי. אתה תגיד להם בשמי שאין שום סחבת. ועדת הכספים היתה חייבת לדחות את הדיונים עד שהצוות הבין־משרדי יגיש את המלצותיו. כל זמן שלא הו-גשו ההמלצות לא היה לנו חומר על מה לדון.

עכשיו תתחילו לדון ביישום ההמלצות בקצב מוגבר?

בשבוע הבא יתקיים הדיון הראשון. אנחנו אמנם לא נדון במלצות האישיות, אלא רק באלה הנוגעות בשוק ההון, הקרנות וכו'. אני עומד להציע להעדת הכספים שהיועץ המשפטי של משרד האוצר עו"ד אריה מינקביץ ששימש יו"ד הוועדה הבין־משרדית, ישמש כיועץ לוועדה שלנו.

האם העובדה שוועדת השרים שהוקמה כדי לדון בייישום דו"ח בייסקי, עדיין לא התכנסה, איננה מלמדת על זלזול בלפני ועדת החקירה?

אינני חושב שזה נבע מזלזול. נכון, יש עובדה בשטח שעד היום ועדת השרים עדיין לא דנה בדו"ח, אבל ייתכן שזה נבע מכך שהשרים היו טרודים עם פרשת השב"כ או שהם לא רצו לקיים דיון כל זמן שלא היה נגיד לבנק ישראל או שהם חיכו להמלצות הצוות הבין־משרדי.

אגב, האם האיום של אגו"י לפרוש מהקואליציה הוא רציני?

זה בהחלט רציני. אנחנו עומדים להיפגש עם נציגי הממשלה ולהודיע להם על החלטתנו.

מה החלטתכם?

זה לא יהיה הוגן אם אני אודיע להם על כך דרך העיתון.

זה נובע מהחלטת ועדת הכנסת להרחיק את ח"כ מנחם פרוש מ־5 ישיבות המליאה?

זה בכלל לא קשור לרב פרוש, אלא רק למצב הדתי בארץ וליחסה של הממשלה לנושאים דתיים.

חריש וקראוס

(סוף מעמוד 1)

המשפט צו איסור פרסום כללי בקשר לחקירת השב"כ ומהלכיה מציבה את המשטרה בפני בעיה קשה. פיקוד המשטרה, בעצה אחת עם היועץ המשפטי לממשלה ועם שר המשטרה, מנסה בימים האחרונים למצוא פתרונות אחרים, שיבטיחו את סודיות החקירה. אך מנסיון העבר ברור לגורמים הבכירים במשטרה, שאם לא יהיה צו איסור פרסום כולל של בית משפט, יהיו פרסומים שוטפים בכלי התקשורת על החקירה, לרבות ספקולציות שונות. החשש של בכירי המשטרה הוא, כי כל ידיעה, שתפורסם בנושא — גם אם לא תהיה ממקורות משטרתיים — תיוחס להדלפה מהמשטרה. גורמים בכירים במשטרה משוכנעים, כי בהעדר צו איסור פרסום לא נותר בידי המשטרה מכשיר למנוע פרסומים על חקירת השב"כ, וגם הפעלת הצנזורה הצבאית לא יכולה למנוע פרסומים כאלה.

נראה, כי כאשר יוחל בשלב זימון החשודים והעדים לחקירה — לאחר ששני חוקרים בכירים וראש אגף החקירות יעיינו במסמכים, ובפרוטוקולים של ועדות החקירה — תנקוט המשטרה בתרגילי התחמקות והטעיה, כדי להסוות את מועדי החקירה והאתרים, כפי שעשתה במקרים אחרים בעבר. כך נעשה בחקירה הראשונה של סגן שר החקלאות לשעבר מיכאל דקל בפרשת הקרקעות. דקל נחקר במתקן המשטרה בצעורים.

בפגישות ושיחות טלפוניות, ש-קיימו המפכ"ל היועץ המשפטי לממשלה כבר סוכמו שלבי החקירה ומהלכיה.

חראם נכשל בגיוס תמיכת צרפת בעמדת סוריה בלבנון

מאת יואב מוקד

פאריס, (מיוחד ל"הארץ") סגן נשיא סוריה, עבדול חאלים חדאם, לא הצליח לגייס בשיחותיו בפאריס תמיכה צרפתית ביוזמות הסוריות האחרונות במערב ביירות. כך מתחוור בתום שני ימי השיחות של המנהיג הסורי עם ראשי הממשל בפאריס.

היה זה הביקור הראשון של מנהיג סורי בכיר בצרפת מזה עשר שנים. חדאם הדגיש באוזני בני שיחו הצרפתיים את "התפקיד החיובי" שממלאים הגייסות הסוריים

תוכנית ההצטיידות של חיל הים — לא לפני 1990

בכירים בחיל הים: פיגור תוכנית ההצטיידות עלול להביא למצב בו לא יהיה החייל ערוך לצרכי שדה הקרב

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

חיל הים יוכל להתקשר התקשרויות חוזית עם מספנות זרות, אמריקאיות ואירופיות, בנושא פרויקט ההצטיידות העתידי שלו (ספינות סער 5 וצוללות) רק לקראת שנת 1990. כך עולה מה-תוך נתוני תקציב הביטחון החזויים בשנים הקרובות.

על פי התכנון אמורות להיבנות ארבע ספינות הטילים, מדגם סער 5, במספנה אמריקאית. צוללת אחת מתוך שלוש הצוללות תיבנה באירופה, והשתיים האחרות ייבנו ברובן בישראל.

כבר עתה קיים פיגור בלוח הזמנים של הצטיידות חיל הים, בהשוואה למתוכנן בחייל. לדברי גורמים בכירים בחיל הים, פיגור נוסף עלול להביא למצב בו לא יהיה החייל ערוך בתחילת שנות ה־90 לעמוד על איומי שדה הקרב הימי. לפיכך, להערכתם, יש לסיים את ההתקשרות עם המספנות הזרות עד לסוף השנה, או לכל המאוחר בת-חילת השנה הבאה.

בכירים במערכת הביטחון העריכה, כי לא יימצא פתרון להקצאת הכספים לפרוייקט ההצ-טיידות של חיל הים, לפני שנת 1990.

נדחתה ההכרעה על ניכוי תוספת איזון בחברת חשמל

מאת יהודה גל,
סופר "הארץ" בחיפה

דירקטוריון חברת החשמל דחה אתמול את הכרעתו בדרישת האוצר לנכות את "תוספת האיזון" משכרם של עובדי החברה. יו"ר הדירקטור-יון, בנימין גיבלי, ומנכ"ל החברה, יצחק חופי, ייפגשו עם הגורמים המעורבים בעניין בניסיון לגבש הצעת פתרון לבעיה, מבלי לגרום לזעזועים ביחסי עבודה בחברה ובי-משק. יעשה מאמץ לסיים את הבירורים בתוך שבועיים.

בישיבת הדירקטוריון אתמול הציגה נציגת רשות החברות הממשלתיות את הדרישה לנכות 4.5% משכר 7000 עובדי חברת החשמל, רטרואקטיבית שנה וחצי. רוב חברי הדירקטוריון שהתבטאו בישיבה היו בדיעה, כי מדובר בתוספת ששולמה לעובדים כדין. הודגש, כי יש למצוא פתרון שישביע את האוצר ולא יפגע בעוב-דים. הובהר הצעה לעשות זאת על ידי ניכוי תוספת האיזון, כדרישת האוצר, ובמקביל לפצות את העוב-דים במסגרת הסכמי העבודה החדשים.

הלל רודאי, יו"ר הוועדה המיוחדת שהוקמה לעבד הארגון שכר בחברת החשמל הודיע על הפסקת פעילות הוועדה, עד מילוי דרישת האוצר לניכוי תוספת האיזון.

במהלך ישיבת הדירקטוריון איימו שניים מחבריו, מאשה לובלסקי, מזכירת נעמ"ת ושלמה אביטן, מזכיר איגוד הימאים הדירק-טוריון להתפטר מתפקידם בדירקטור-יון, אם תתקבל דרישת האוצר וכס-פים ינוכו משכר עובדי חברת החשמל.

המעסיקים: תיקון שכר

(סוף מעמוד 1)

דום לפי הצעתה זולה יהסית משום שממילא במהלך השנה אמורה לחול תזוזה. המעסיקים מציעים להוסיף דרגה לבעלי תפקידים, שדרגתם הגיעה לשיא באוקטובר 1985. ההסתדרות מאויימת, כי אם הצעתה לא תתקבל, תתבע העלאת שכר כללית במשק.

שיפור השכר בדרגות הנמוכות

הממונה על השכר במשרד האוצר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי אמורים להרכיב עד מחרתיים צוות מצומצם לגשר על הפערים בעמדות הצדדים. צוות המשא ומתן במגזר העסקי, בר-אשות דן פרופר ואפרים דילוני. דן בהצעת ההסתדרות לקבוע את שכר המינימום ל־500 שקל. ההסתדרות מוכנה לפרוס את השלמת השכר לדמה זו — אם המעסיקים יוציאו מבסיס החישוב את הפרמיות, תוס-פות הוותק ותוספות אי ההיעדרות. הפער הבסיסי בין הצדדים הוא בהגדרת ההכנסה המינימלית —

ההסתדרות מדברת על שכר והמעסיקים מדברים על הכנסה, הכוללת מרכיבים שמעבר לשכר בסיסי.

המעסיקים הפרטיים הודיעו, כי הם נכונים לשפר בהדרגה את מצבם של בעלי ההכנסה הנמוכה, אך מעבר לכך לא יתנו תוספת שכר בשל העלות הגבוהה של העבודה בישראל, ובכלל זה המשקל הבלתי סביר של ההוצאות לסעיפים סוציאליים. כן הודיעו, כי נכונותם לשפר את מצבם של בעלי ההכנסות הנ-מוכות מותנה בויתור של ההסתדרות על חקיקת חוק שכר מינימום.

ההסתדרות תוקפת את ברונו

ההסתדרות תקפה אתמול את פרופ' מיכאל ברונו, נגיד בנק ישראל, על שהבהיר, כי יש להימנע מעליית שכר בהסכמים הנוכחיים כדי להבטיח את היציבות במשק. ההסתדרות אומרת, כי היא רואה בהתבטאויותיו של פרופ' ברונו הפרה של כללי המשחק בעיצובו של המשא ומתן על הסכמי המסגרת.

יקי ג'ון רז מאהב

חוף גורדון האהוב
קשה להשלים עם העובדה הקשה
חוף שהיה הלכה למעשה בית מגן ופנים מאיר
מוצא עצמו יתום ממצילים מיוחדים ומסורים.
בחוף גורדון אצל אברהם לוי ודוד מלמד
חשו גוף ונפש רוגע ומרגוע.
עתה את מקומם מפנים כמו בחופים אחרים
עיצומים ושרירות לב של עיריית תל־אביב.
מי שנטל מאזרחי העיר את איכות העיר
ופוגע בזכויות עובדים ייענש על ידי התושבים.
במקום מוצג ראווה בדמות עוגה אגמית עם קצפת מאש
השיבו אל חופי הים המשובבים (אל כל תחנות ההצלה)
את המצילים המבטיחים רחצה בטוחה.

בחום ילדותי היו חורפים
פעמים רבות חששתי עצבות
שידעה לעתים בכי וגם חיוך
יונה בן יהודה.
בן זה שמי ושם משפחתי
את שפת הים אהבתי ואוהב.

ריטוק: טהקוקר

המעלות של אל על

	ממס' מינימום	ממס' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	16	20	מ"ח	13	20
אתונה	24	34	בהיר	—	—
בוקרשט	16	28	בהיר	—	—
בזיל	17	24	מ"ח	15	30
וינה	16	28	בהיר	14	28
ז'נבה	15	26	מ"ח	17	26
לונדון	16	22	מ"ח	17	23
ליסבון	22	30	בהיר	21	35
מדריד	18	33	בהיר	18	33
ניו־יורק	20	28	כ"ח	21	27
פאריס	18	25	מ"ח	19	30
פרנקפורט	14	26	בהיר	15	28
ציריך	13	26	בהיר	—	—
קהיר	24	36	בהיר	25	37
קופנהאגן	16	22	מ"ח	17	21
רומא	19	26	מ"ח	16	30
שטוקהולם	16	23	מ"ח	17	25

אל על ELAL

"הארץ" — מחשבים
מוסף במתכונת חדשה
יופיע ביום 30.7 1986

לפרסום:
מ. מיקול מודעות "הארץ"
(03) 824761

זכו בפיס

בהגרלת רב־פרס מטעם של מפעל הפיס מס. 29/86 שהתקיימה ביום 17/07/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך — 160,000.00 ש"ח זכה המספר 609823

כיוון המזל לא עלה בגורל הפרס המצטבר בסך 270,000.00 ש"חים עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא: יהיה 520,000.00 ש"חים (כולל צבירה).

בסך — 10,000.00 ש"ח זכה המספר: 289032.

בסך 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 111541, 805846.

בסך — 250.00 ש"ח זכו המס-פרים:

048391; 050914; 080028;
100919; 144298; 144649;
162096; 176414; 192337;
230741; 351224; 432719;
443300; 486335; 491022;
496347; 548208; 548699;
556190; 566447; 582781;
583002; 601320; 636500;
655024; 655146; 670927;
690221; 721321; 877055;
877172; 873448.

בסך — 120.00 ש"ח זכו הכרטי-סים שמספריהם מסתיימים ב— 5388; 5710.

בסך — 20.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב— 126; 931.

בסך — 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב— 206; 291; 356.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיי-מים בספרה 3 זכו בסך של 2.00 ש"ח.

בסך 4.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים:

024; 045; 046; 049; 099; 185;
234; 260; 432; 463; 464; 511;
538; 608; 629; 633; 686; 744;
750; 751; 773; 846; 886; 908;
977; 982.

בסך 2.00 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים:

00; 05; 05; 07; 19; 28; 32; 40;
44; 45; 46; 50; 54; 56; 62; 66; 67;
71; 76; 82; 85; 86; 88; 90.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

בתל־אביב, יפו
דרוש
בית בודד
חדש או ישן 500־600 מ"ר
03-449335 03-339017

לבוא עם להרגיש בלי. ילדים.

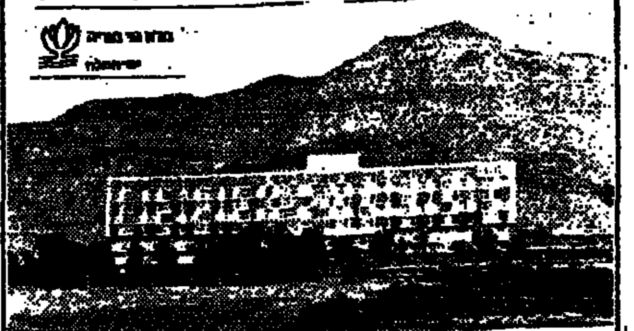

בחודשים יולי–אוגוסט
כל המלון במה – לילדים:
* שרי אורי ומיכאל, בוגרי "בית צבי" מפעילים משחקים ויוצרים עם הילדים כל היום
* תפריט מיוחד בחדר אוכל נפרד (המנון מלידה)
* שעת מנוחה וסיפור בצוותא – בפנה השקטה.
* ...ולפני השינה – מיני דיסקו.

ולהורים – פינוק בראש שקט ללא דאגה.
הזמינו מקומות במח' הזמנות של: 03-217088, 03-219166
מלון גני מוריה מח' הזמנות: 057-84351, 057-84411
מלונות מוריה

יו"ר חטיבת המורים בחינוך העל־יסודי בהסתדרות המורים:

כ־15 אלף בני נוער עובדים לא לומדים במסגרות חניכות

בניגוד לחוק * כ־16 אלף בני נוער הנמצאים במסגרות פיקוח של משרד העבודה מופלים לרעה מבחינת משאבים ותכניות העשרה וטיפוח

מאת נילי מנדלר, סופרת "הארץ" לענייני חינוך

כ־15 אלף בני נוער עובדים, בגילאי 14–17, שנפלטו ממערכת החינוך וזכאים על פי החוק ללמוד במסגרות חניכות, שבפיקוח משרד העבודה – אינם לומדים. כ־16 אלף בני נוער אחרים בגילים אלה, נמצאים אמנם במסגרות בפיקוח משרד העבודה, אולם הם מופלים לרעה מבחינת משאבים ותכניות העשרה וטיפוח, בהשוואה לבני גילם במסגרות מקבילות של משרד החינוך.

דברים אלה מופיעים במכתב מחאה חריף בעניין זה לשר העבודה, משה קצב, ששלח יו"ר חטיבת המורים בחינוך העל־יסודי בהסתדרות המורים, דב רונן. במכתב נאמר כי תיפקודו של המשרד לקוי. רונן כתב, כי הפער בין תלמידים במסגרות של משרד העבודה ובין אלה במסגרות של משרד החינוך – מעמיק מאז החלת חוק חינוך חינם וחוק חינוך חובה. למשל, חניכים של משרד העבודה אינם זכאים לפעילויות גדנ"ע, מחנות וטיולים או לשעורי חברה, בניגוד לחניכי משרד החינוך. חניך במסגרת משרד העבודה נתנה רק כ־2.5 שעות לימוד שבועיות לעומת 6. 3 – 2. 4 שעות לימוד שבועיות לחניך במשרד החינוך.

רונן מציין, כי בעייתם של הנערים, שאינם נקלטים במסגרות של משרד העבודה, ושל אלה שאינם מקבלים את המגיע להם במסגרות אילו – הועלתה השבוע בדיון בוועדת החינוך של הכנסת. בתגובה אמר מנכ"ל משרד העבודה, צבי צילקר, כי משרדו פנה למשרד האוצר וביקש להעביר לו משאבים לקליטת כ־3000 נערים (1000 שנפלטו השנה ממערכת החינוך וכ־2000 שייפלטו ממנה בתחילת שנת הלימודים הבאה). כן ביקש משרדו מהאוצר, לאפשר לו להגדיל מספר ימי הלימוד לחניכים מיום בשבוע לשלושה ימים בשבוע. במשרד האוצר נבדקת עתה פניה זו.

נעצרו 2 אנשי עסקים בחשד מעשי מרמה בפרשת הקרקעות

על פי החשד מכרו למאות ישראלים חלקות קרקע פיקטיוויות בתחום ישוב חדש, שאמור היה לקום בשומרון ממזרח לפתח־תקווה

מאת ראובן שפירא

שני אנשי עסקים ישראליים, שהיו בעלי חברות לפיתוח והשקעות בשומרון ועסקו בהקמת ישוב בשומרון ממזרח לפתח־תקוה, נעצרו שלשום בידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות פשעים חמורים. השניים, אחד מהם עורך דין, חשודים במעשי מרמה והונאה בפרשת הקרקעות בגרה.

תלונות נגד החברות של שני אנשי העסקים הוגשו למשטרה לפני יותר משנה. על פי החשד, מכרו למאות ישראלים חלקות קרקע בתחום הישוב שעמדו להקים, קיבלו תשלומים גבוהים תמורתן, ובסופו של דבר התברר שחלק מהקרקעות אינן בבעלות החברות שלהם והקרקעות אינן רשומות כנדרש אצל הרשויות המוסמכות. בגלל בעיות הבעלות על הקרקעות והתקלות בריישומן בטאבו, מתעכבת זה כמה שנים הקמת הישוב.

חלק מהאדמות שהחברות טענו לבעלות עליהן ושלגביהן יש חשד שהושגו במרמה וזיופים, מכר לחברות סוחר הקרקעות, אחמד עודה. עודה שהיה עד המדינה העיקרי בפרשת הקרקעות עצור במשטרה זה יותר משבוע, לאחר שהתברר שלא עמד בהסכם החסינות שנחתם אתו והוא חשוד בכך שהמשיך בשנה האחרונה במעשי מרמה וזיוף.

על פי אחת הידיעות, היו מעורבים מי שהיו קציני צה"ל בכירים שמילאו בשעתו תפקידים בכירים במימשל הצבאי בשומרון, בסיוע לביצוע עסקות מכירת הקרקעות על ידי אחמד עודה לחברות של שני בעלי העסקים הישראלים שנעצרו שלשום. ייתכן כי אותם קציני צה"ל לשעבר ייחקרו במשטרה בפרשיה זו.

שני אנשי העסקים, ששמם ידועים בתחום הקרקעות והקמת הישובים בשומרון, יובאו היום לפני שופט. לא ברור אם המשטרה תבקש את הארכת מעצרם או תסתפק בשחרורם בערבות.

טעות שלנו

בטור "אמש במוקד" נפל שיבוש במשפט העוסק ברעתו של נגיד בנק ישראל על חידוש הצמיחה. הצריך להיות: "צמיחה לא כתחילה על פי הוראה מגבוה, צמיחה היא תהליך החייב להתפתח אורגאנית."

הוגשה עתירה לבג"ץ נגד שר בפנים

פרץ נדרש לנמק מדוע לא יימנע מגירוש ויקטור גודיאנו ואשתו

ומדוע לא יתן להם אשרה ורישיון לישיבת קבע בארץ

מאת נורית בהגא

עתירה לבג"ץ הוגשה אתמול בבקשה לצו על תנאי נגד שר הפנים, לפיו הוא נדרש לנמק מדוע לא יימנע מגירוש ויקטור גודיאנו ואשתו מן הארץ ומדוע לא יתן להם אשרה ורישיון לישיבת קבע בארץ. הגישו את העתירה עורכי הדין עודד צוקר ויעקב בוסל. השניים ביקשו צו על תנאי נוסף נגד השר, לפיו ינמק מדוע לא יורה על שחרורם של העותרים מן הכלא, וזאת בתנאים כפי שיראה לנכון.

על פי בקשת צו ביניים של עורכי הדין למען שחרור בני הזוג מבית הכלא הוחלט בבית המשפט לדון בעתירה השניה במעמד הצדדים ביום א' הבא.

ויקטור גודיאנו יושב בכלא רמלה לאחר שהוצא נגדו צו גירוש, בשל אי הארכת תוקף אשרת שהותו בארץ, בגלל אי יהדותו. ואילו אשתו יושבת בכלא נוה תרצה.

אמו של ויקטור, מרים אברמוביץ, מסרה אתמול כי לשר הפנים, יצחק פרץ, לא היה ידוע דבר על המקרה. באמצעות אחיו של השר, נודע לה כי לבנה, ויקטור, יש זכות להשאר בארץ, כיוון שאמו יהודיה.

הופחת עונשו של החייל שנתפס ללא כומתה ל־10 ימי מחבוש

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הפחית מעונשו של החייל שנשפט על כך שהלך בלי כומתה לראשו. החייל נידון במשפט ל־21 ימי מחבוש, עונש שעורר תמיהה רבה גם בצבא. האלוף פלד הפחית את עונשו של החייל לעשרה ימי מחבוש בלבד.

הופסקה שביתת הרשויות הערביות

ח"כ אברהם שפירא ביקש הצעות לפתרון אפליית ישובים ערבים

לאחר שמועצת הישובים הערביים הביעה אמון בוועדת הכספים

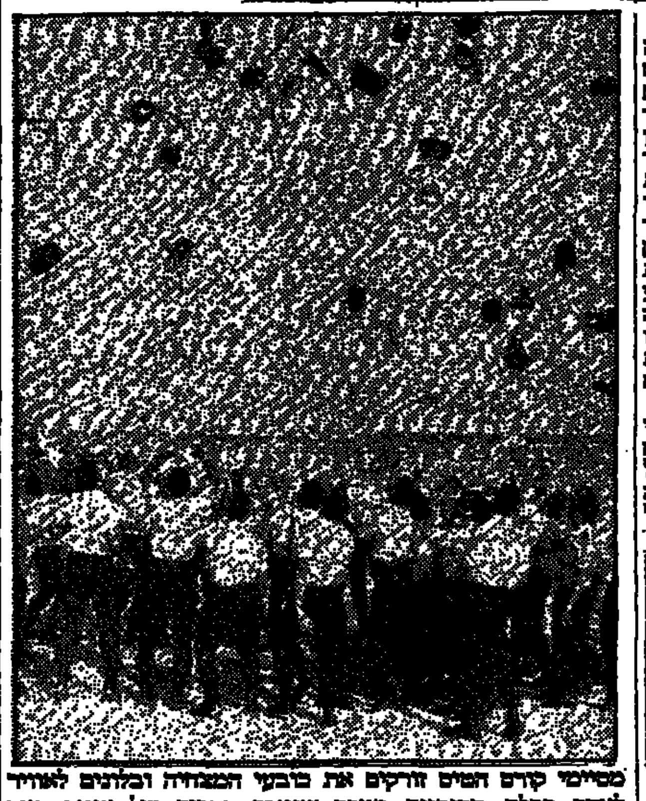

מסיימי קורס הטיס זורקים את כובעי המצחיה ובלונים לאוויר לאחר קבלת הכנפיים בטקס שנערך בבסיס חיל אוויר ביום חמישי. צילום: עוזי בגוזמן

מאת עדנה ארידור, סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, ביקש משרי האוצר והפנים להביא לוועדת הכספים בתוך שבועיים הצעות לפתרון אי השוויון בין ההקצבות לישובים ערביים ויהודיים. החלטת ח"כ שפירא לכנס את ועדת הכספים לדיון נוסף בעוד שבועיים במצוקת הישובים הערביים התקבלה לאחר שח"כ תופיק טובי הודיע לו אתמול, כי מועצת הישובים הערביים החליטה להביע אמון בוועדת הכספים. כן החליטה מועצת הישובים לקבל את הצעתו מתחילת השבוע להפסיק לשבות ולתת לו שהות של שבועיים למציאת פתרון למצב.

ח"כ שפירא אמר ל"הארץ", כי ועדת הכספים לא יכולה להבטיח כספים, שכן הדבר רק בסמכותו של שר האוצר. מה שהוועדה יכולה להבטיח: להסיר את הערפל מעל נושא המועצות הערביות.

קריאה לפרס להעדיף שחרור יהודי בריה"מ על חידוש היחסים הרשמיים

מאת סופר "הארץ"

המרכז למידע בענייני יהדות בריה"מ הציב אתמול משמרת מחאה מול ביתו של ראש הממשלה, שמעון פרס, וקרא לו לעמוד בהתחייבותו להעדיף את שחרור יהודי בריה"מ על פני חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ראשי הקרמלין.

דובר המרכז למידע, ד"ר יורי שטרן, ציין כי הוא מתייחס במלוא הרצינות לרמזים האחרונים על נכונותם האפשרית של הסובייטים לחדש את היחסים הרשמיים עם ישראל. לדבריו, בריה"מ לא תעשה שום טובה לישראל, אם תהיה נכונה לחדש את היחסים עמה. היא תעשה זאת אך ורק בגלל האינטרסים הכלכליים, המדיניים והאסטרטגיים שלה ועלינו לשקול מהם האינטרסים העיקריים שלנו.

המרכז למידע [illegible] סימנים ראשונים לנכונות הסובייטית לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, באו לידי ביטוי בהורדת הפרופיל של התעמולה האנטי־ישראלית בכלי התקשורת הסובייטיים.

תא"ל יוסי בן־חנן התמנה קצין שריון ראשי

תת־אלוף יוסי בן־חנן התמנה קצין שריון ראשי במקום תת־אלוף עמוס כץ, העומד להתמנות לתפקיד בכיר אחר בצה"ל.

בן־חנן, שנולד ב־1945 בירושלים, הוא בעל תואר מוסמך במינהל ציבורי (באוניברסיטת הרווארד) ותואר מוסמך במינהל עסקים (באוניברסיטת סטנפורד, קליפורניה). למד לתואר ראשון בלימודי ההיסטוריה המזרח־התיכון באוניברסיטת תל־אביב.

ב־1963 התגייס לצה"ל לחיל השריון כבוגר מחזור ט' של הפנימיה הצבאית שליד בית־הספר הריאלי בחיפה. במלחמת ששת הימים היה קצין המיבצעים של חטיבה 7; במלחמת ההתשה שירת שלוש שנים על גדות התעלה בתפקידי מ"פ, סמג"ד וקצין אג"ם של חטיבת שריון.

במלחמת יום הכיפורים לחם כמפקד גדוד טנקים של חטיבת ברק ברמת־הגולן, שם נפצע. על פעולתו במלחמה זו הוענק לו עיטור העוז. לאחר סיום קורס קציני שריון מתקדם בארה"ב נתמנה ראש ענף תורת חיל שריון ואחר כך מפקד חטיבה 7. ב־1981 לאחר סיום לימודיו האקדמאיים באוניברסיטת הרווארד בסטנפורד הועלה לדרגת תת־אלוף ונתמנה לסגן ראש מה"ד בתורת לחימה.

השתתף במלחמת של"ג כעוזר מפקד אוגדת הצנחנים בגזרת השריון. בתום המלחמה ריכז את הפקת לקחיה במטה הכללי. מ־1983 היה ראש המחקר והפיתוח במינהל הפיתוח של צה"ל ומשרד הביטחון.

הנגיד יצא לכנס האגודה האקונומטרית באמל"ט

מאת צבי זרחיה

נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, ייצא ביום א' לכנס האגודה האקונומטרית בדרום אמריקה. ברונו הוא נשיא האגודה ולנסיעתו אין קשר לתפקידו בבנק ישראל.

נציב מס ההכנסה, יאיר רבינוביץ, יצא אתמול לשלושה שבועות לדרום־אפריקה. מתכוונו להיפגש עם יותר מ־100 רואי חשבון יהודים, בניסיון להעלותם לארץ ולשלבם בפעילויות נציבות מס ההכנסה. מתלווה אליו סגן הנציב, נחו קופרמן.

לפני כמה שבועות נדחתה בהודעה נסיעתם לדרום־אפריקה של מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון, והממונה על הקשרים הבינלאומיים באוצר, אפרים דבוה, שהיו אמורים לחתום שם על הסכם כלכלי עם מדינה זו. הדחיה נומקה באירועים הפוליטיים בדרום־אפריקה.

מפקד עוצבת צה"ל בדרום לבנון: צה"ל ממשיך להפיק לקח מנסיון הפיגוע שסוכל ליד ראש הנקרה

מאת נורית בהגא, סופרת "הארץ"

"התחקירים שעורך צה"ל להפקת לקחים בעקבות נסיון הפיגוע שסוכל בשבוע שעבר ליד ראש הנקרה טרם נסתיימו" אמר תת אלוף א., מפקד עוצבת צה"ל בגבול הלבנון. הוא הביע צער על כך, ש"אנשים שטרם למדו את הנושא הגיעו למסקנות".

"אמנם לגיטימי, לדבריו, לשאול את השאלות שנשאלו" ובתום התחקירים תהיינה תשובות ברורות: "למיטב הבנתי, לאור האיום המשמעי על היישובים, צריך היה לקיים את הסריקות, שילמנו מחיר כבד", אמר. סופרת "הארץ" מסרה כי מפקד העוצבה התייחס בדבריו לביקורת, בעיקר בעיתונות, על "שאלות" בטיפול באירוע, שתבעו מחיר גבוה מדי.

מפקד העוצבה אמר כי "מדיניות הביטחון הנוקשה כעת ביחס למחבלים באיזור דרום לבנון צריכה להבחן לאור האיום הדינמיות של שינויים שחלים בו. אני לא חושב שברגע זה צריך לשנות את התפיסה – יש להמשיך ולהתמודד עם האיום", אמר. לדבריו, אין בעלית הקטיושות, בגליל באחרונה משום הרימה. לדבריו, בשנה האחרונה ניסו מספר חוליות להחדיר ליישובים בדרך היבשה והים, וההחוליה שהוסלה ביום ה' שעבר היא אחת מהם, ואין בכך להעיד על הקצבה.

הרמטכ"ל התעניין אתמול בשלום הפצועים ורופאי בית־החולים הסבירו לו בפירוט את מצבו של כל אחד מהם. שני הפצועים חסן נביל ואבנר מרלוך ישוחררו מבית־החולים לבית הבראה צבאי כבר ביום א' או ב' הקרוב. לאחריה ישוחרר רמי צור, ותוך שבועיים ייצא גם הפצוע הרביעי, ניב גורדון, שמצבו מוגדר כבינוני לאחר שעבר אתמול ניתוח נוסף.

ערכה את העמוד: עדה ארשפח

התעשיה האווירית תייצר 12־10 מטוסי לביא בשנה

אם ההשקעה בפרוייקט תעמוד על 550 מיליון דולר

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

התעשיה האווירית תוכל לייצר 12־10 מטוסי לביא בלבד לשנה, במידה והסכום שהיא תוכל להשקיע בפרוייקט יעמוד על 550 מיליון דולר, כפי שהחליט שר הביטחון. פירושו של דבר הכפלה לפחות של מספר שנות יצור המטוס, והצטיידות חיל האוויר במטוסי לביא בפיגור גדול מאוד בעקבות כך.

כך עולה מהנתונים שהובאו לפני שר הביטחון בדיון שנערך בלשכתו לפני כשבועיים. על פי התכנון המקורי היתה אמורה התעשיה האווירית לייצר בין 24 ל־30 מטוסי לביא בכל שנה בשנות הייצור. אם קצב הייצור יעמוד אכן על 12־10 מטוסים בשנה וחיל האוויר יצטייד בכ־210 מטוסי לביא, הרי שמשך הזמן שיהיה דרוש לייצורם יגיע לכ־20 שנה.

בחיל האוויר מגלים דאגה נוכח נתונים אלה, וזאת משום ההשלכה שתהיה לכך על תכנית ההצטיידות של החיל.

ההגמון של אושוויץ התפלל ב"יד ושם"

מאת לילי גלילי, סופרת "הארץ"

ההגמון של אושוויץ, הקרדינל מרשבסקי, ערך אתמול ביקור ממושך ב"יד ושם" ונשא תפילה במקום. הקרדינל מרשבסקי ידוע כמקורב מאוד לאפיפיור. במהלך ביקורו אמר ההגמון כי בביקור ב"יד ושם" ביקש "לתת ביטוי לנטיית ליבו להידברות עם ישראל לגבי השואה. הפרופ' מרסל דובואה, אמר, כי ביקורו זה של ההגמון מאושוויץ דומה בחשיבותו לביקור שערך לא מכבר האפיפיור בבית־הכנסת ברומא. ההגמון שוהה בארץ בביקור פרטי המסתיים היום.

ועדת הכספים קיצצה כ־200 מיליון קוב של מכסות מים

160 מיליון קוב יקוצצו מהמגזר החקלאי

מאת עדנה ארידור

ועדת המים שליד ועדת־הכספים בראשות ח"כ אפרים שלום, החליטה אתמול על קיצוץ מכסות מים בשיעור של 200 מיליון קוב.

160 מיליון קוב יקוצצו מהמגזר החקלאי, שם יהיה הקיצוץ בטווח 5% עד 15% ממכסת המים לחקלאי הבודד. 40 מיליון קוב יקוצצו מהמגזר העירוני והדבר יחייב כל עירייה או רשות מקומית בקיצוץ של 10% ממכסת המים. לא תקוצץ בשלב זה מכסת המים לתעשיה.

עוד אישרה הוועדה תעריפים מוגדלים לחריגות במכסות המים. מי שיחרוג ב־10% ממכסת המים ישלם לכל קוב מים נוסף 30 אגורות. מי שיחרוג מעל 10% ישלם 70 אגורות לכל קוב מים חריג. כדי למנוע מהעיריות עשיית רווחים מחריגות מים יוציא נציב המים תקנה שתחייב את העיריות לגבות עבור חריגות על פי השיעורים שנקבעו אתמול.

יו"ר הוועדה פנה לראש הממשלה ולשרי האוצר והחקלאות להגדיל תקציב למשק המים, כדי להפנותו לפיתוח מקורות מים נוספים. את המשאבים " קובע ח"כ שלום " ניתן לגייס מהסכום שנגזל מאי הגולת מודדי המים, כפי שהתחייב מהחולת מוזירי השמאל באחרונה. כן מבקש הוא להעביר את הסכומים שייגבו על שימוש חריג למטרה זו.

תושב כפר מתלון הואשם ב־21 מקרי הנחת מטענים

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בלוד

מתמוד עלי רב בעיראת (41) מכפר מתלון הואשם אתמול בבית־המשפט הצבאי בלוד בשישים פרטי אישום, מהם 21 מקרים שבהם הניח מטעני חבלה.

מכתב האישום שהוצג על ידי התובע, סגן גיל גרשוני, בבית־המשפט הצבאי בלוד עולה כי האיש גוייס לפת"ח ב־1985 ובעת שביקר בירדן עבר אימונים צבאיים.

מצרים הוזמנה לאליפות טיסנים שתיערך בישראל

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

קלוב התעופה לישראל מקיים מגעים עם מצרים להשתתפותה באליפות אירופה בטיסני דאון מונחי־רדיו, שתתקיים בראשונה בישראל באמצע החודש הבא.

אתמול נודע, כי המצרים טרם השיבו להזמנה. את המגעים מנהל משרד החוץ בסיוע מורים קאסטרו, מנהל לשכת התיירות של ישראל בקאהיר.

ישראל אמורה היתה לארח את אליפות העולם בטיסנים חופשיים עוד בקיץ 1983, לאחר שנבחרתה זכתה באליפות העולם במקצוע הזה. אולם, מלחמת של"ג שימשה עילה למדינות הגוש הקומוניסטי ולנציגי מדינות ערב לדחות את האליפות בישראל. קלוב התעופה לישראל הצליח לשכנע את הפדרציה העולמית לתעופה, היושבת בפאריס, לאשר את האליפות בישראל למרות פחד האירופאים לצאת אל מחוץ לגבולות יבשתם בגלל הטרור.

אליפות העולם תתקיים באמצע אוגוסט בשטח שיוכשר צפונית ליישוב עומר ליד באר שבע. אמורים להשתתף בה טובי הספורטאים בעולם, וביניהם אלוף העולם ראלף דקר, שיופיע במסגרת הנבחרת הגרמנית.

ביומה האחרון של האליפות יתקיים מפגן אווירי. באליפות יוטסו כ־90 מודלים, והיא תכלול שבעה סיבובים, אשר יורכבו משלוש משימות – השהיה, מהירות ומרחק.

בנבחרת ישראל יהיו איציק מאיר, אבי גואטה וצבי נוה.

להיות ולהנות
קפה תיאטרון הבימה
מוסיקה אל תוך הלילה

איך שגלגל מסתובב לו...

פיאט שווה יותר ושלה פחות
רכוש עכשיו פיאט אונו או פיאט רגאטה ותהנה ממכונית טובה מבית טוב.
כי עכשיו פיאט אונו ופיאט רגאטה במבצע:
שלם 60% במזומן והיתרה באשראי של עד 24 חודשים.
הכנס עוד היום לפיאט וסגור ענין.

אתה קונה מכונית פיאט וחברת פיאט הבינלאומית רוכשת חלפים בישראל בשווי של 20 מיליון דולר

פיאט טובה פי שתיים

לפני זמן מה יצאה הוראה מטעם משרד המסחר והתעשיה לכל חברות המכוניות המשווקות את מכוניותיהן בארץ. החברות התבקשו בכל לשון של בקשה לבצע בארץ רכישות גומלין בסדר גודל דומה למכירותן בארץ. כך הבטיח בעצם משרד המסחר והתעשיה רווח למדינת ישראל ויחסי מסחר הוגנים בין החברות הבינלאומיות לחברות המשווקות אותן בארץ.
פיאט — חברת המכוניות האיטלקית הגדולה בעולם — היא אחת מהחברות הבודדות שעמדו בהסכם.
בימים האחרונים הקציבה חברת פיאט האיטלקית 20 מיליון דולר לרכישת חלפים בישראל.
ככה זה בחברה גדולה ואמינה שמילה אצלה זו מילה:
אתה זוכה במכונית נהדרת ונהנה ממנה כל החיים ומדינת ישראל זוכה באפשרויות יצוא התומכות בכלכלתה.
נסיעה טובה.

FIAT
פיאט. טכנולוגיה בתאוצה

صورة عن الاصل

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

השערים ממשיכים לרדת

מגמת השחיקה בשערי המניות לא נעצרה גם בסיום שבוע המסחר. שערי מניות רבות, במיוחד בעלות רמת סחירות גבוהה, המשיכו גם אתמול לרדת. בסיכום השבוע ירדו שערי המניות החופשיות ב־3.95 אחוזים. מחזור המסחר הצטמצם ועמד על רמה ממוצעת יומית של 2.5 מיליון דולר. בבורסה סבורים, כי התנאים השוררים בשוק ההון אינם מאפשרים בטווח הקרוב יצירת מיפנה משמעותי בשוק המניות.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	13.26
הפועלים ש	13.31
אי.די.בי. רג	13.58
דיסקונט א	13.36
המזרחי ש	13.10

	מדד	שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	113.49	−0.14
כללי ללא בנקים	129.03	−0.97
מדד אג"ח כללי	109.98	−0.02
אג"ח צמוד מדד	110.55	0.00
אג"ח צמוד מט"ח	99.67	+0.03

תנועות בבנקאות

מניות הבנקים שבהסדר, נטו אתמול לעלות, לאחר שבמהלך השבוע חלה שחיקה בולטת בשעריהם. מחזור המסחר במניות ההסדר הסתכם ב־1.1 מיליון דולר. העלייה הגבוהה ביותר בשיעור של 1.2 אחוז נרשמה למניית הסמוק של בלל. לאחר יום המסחר אתמול, נסחרות כל מניות ההסדר ברמת תשואה לפידיון הגבוהה מ־13 אחוז.

פעילות ערה בכבוד

הפעילות במניות מנור אתמול בבורסה, היה יוצאת דופן, ועמדה בניגוד בולט למתרחש בשוק המניות. למניות הורמו ביקושים גדולים, שסופקו במחזורי מסחר גבוהים ובעליית שערים של 10 אחוז. עיסקת מחוץ לבורסה במניות חברת הביטוח איתן שגייסה השבוע לראשונה הון מהציבור, הגדילה את היקף הפעילות במניות החברה. ביקוש למניה סופק בעלייה של 3.9 אחוזים. גם במניות אוקטגון הורגשה השבוע פעילות יוצאת דופן. אתמול נקלט היצע למניות אלה ללא שינוי שער. לעומת זאת, הידיעות על קשיים צפויים במניות רשגים עודדו משקיעים להזרים היצעים למניות החברה. אתמול נרשם שער מוכרים בלבד למניה בת 0.1 שקל.

עיסקות במניות עלית

עלית דיווחה אתמול על מספר עיסקות שבוצעו על ידי בעלי עניין. סגנת התמנה על הסכם למכירת 7.5 אחוזים מהון המניות של החברה לגורם אחר במחיר של 16.226, הגבוה ב־28.8 אחוזים ממחיר הבורסה אתמול. לאחר עיסקה זו מחזיקה סגנת 32.5 אחוז ממניות החברה. עלית רכשה מבעל מניות מיעוט 26 אחוזים ממניות עלית תעשיות מזון תמורת 2 מיליון דולר. בעקבות זאת הגיעה אחזקת עלית ל־75 אחוז ממניות תעשיות מזון. בישיבת דירקטוריון שנערכה בשבוע שעבר, מונה יהושע הרצבודיע כחבר דירקטוריון.

יציבות באג"ח

לאחר שבוע של ירידות שערים באיגרות חוב בשבוע המסחר האחרון, הורגשה אתמול תפנית, וירידות השערים נבלמו. בחלק מהאיגרות הדולריות אף נרשמו עליות שערים. אחד הגורמים שתרמו לכך הוא מיבצע הפצת הקרנות עליו הודיעה לאומי פיא. במסגרת המיבצע, שיחל בשבוע הבא, יימכרו תעודות של קרנות אופיר, שמיר, ותרשיש, במחצית משיעור ההוספה. נציין, כי גם קרנות בנק הפועלים נמצאים כעת בעיצומו של מבצע הפצה בקרנות איגרות חוב, שיימשך עד סוף יולי, ובמסגרתו יימכרו תעודות בהנחה של מחצית משיעור ההוספה. מחזור המסחר באגרות חוב הסתכם אתמול ב־3.8 מיליון דולר.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
826	26	98.79	1.43
836	33	98.48	1.42
846	40	98.14	1.44
916	47	97.81	1.44
926	54	97.50	1.44
936	61	97.13	1.46
1026	82	96.89	1.49

הודעות בורסה

- אופנת ברוך תקיים את האסיפה הכללית ביום 28.7.86.
- קרמני הודיעה כי סלמן קרמני חדל מתפקידו כמנכ"ל החברה וישמש כיו"ר הדירקטוריון הפעיל.
- מאייטקס הודיעה כי בן ציון גוזה מונה כדירקטור במאייטקס מר"פ.
- אורדם הודיעה כי מכתב ההתפטרות של אברהם רינות יובא לדיון במועצת המנהלים. פנחס כהן הוצע כמנכ"ל במקום רינות.

קרנות הנאמנות
נטע, כתר וכרמל
(גמישה) (אג"ח) (מט"ח)
מיטב
ניתנות לרכישה בכל סניפי הבנקים עד 09.30 לאותו יום
הנאמן: בנק איגוד מקבוצת בל"ל
המנהל: מיטב (מ.ב.) בע"מ
יש לך שאלה בנושא קרנות הנאמנות? מומחי מיטב ישמחו לענות לך: 03-290251, 727606, 731624

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	3770.89	3754.69	−12.39	−0.33
אביקה	29423.54	29132.20	−174.01	−0.59
אביב	30055.10	29783.82	45.45	0.15
אגוז	201.33	197.37	0.61	0.31
אדיר	1331.82	1305.41	−0.30	−0.02
אדם	1576.70	1545.75	−10.65	−0.68
אופיר	1575.83	1544.71	−0.85	−0.05
אור	408.80	400.17	−2.32	−0.58
אוריון	157.01	153.82	−0.07	−0.05
אוריל	205.81	204.30	−0.09	−0.04
אורן	601.77	589.94	−1.11	−0.19
אייל	2989.64	2931.86	−11.10	−0.38
איילת	3581.64	3505.07	−7.11	−0.20
אירים	3945.99	3861.03	−2.83	−0.07
איתן	578.36	566.34	−0.18	−0.03
אלון	512.89	502.17	0.69	0.14
אלמוג	588.39	581.17	0.07	0.01
ארז	623.07	610.91	−3.24	−0.53
אש	106.69	104.37	−0.38	−0.36
אשל	168.67	165.37	−0.28	−0.17
אתגר	192.58	190.66	0.04	0.02
ברולה	1619.68	1588.16	−7.44	−0.47
ברוש	372.50	365.20	−2.21	−0.60
ברק	378.03	370.58	−1.32	−0.35
ברקת	768.60	753.47	0.66	0.09
גביש	1130.51	1108.34	−1.72	−0.15
גבע	852.40	839.72	0.80	0.10
גורן	583.46	572.18	0.21	0.04
גיא	7704.01	7589.84	5.48	0.07
גיל	2181.43	2139.06	−7.47	−0.35
גלית	513.33	506.97	0.13	0.03
דוכיפת	272.07	269.38	−2.01	−0.74
דוגית	537.64	527.08	−0.23	−0.04
דולב	197.74	193.56	0.34	0.18
דורון	1230.42	1206.46	0.13	0.06
[illegible]	819.36	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	899.73	899.12	[illegible]	[illegible]
דרור	3266.12	3201.83	−5.29	−0.16
דקל	257.33	252.27	−2.45	−0.96
הדס	280.43	277.96	−0.56	−0.20
הוד	403.32	396.07	−0.63	−0.16
זהבית	2502.41	2450.66	5.30	0.22
זהר	16119.44	15881.76	31.84	0.20
זיו	15219.80	14995.18	20.63	0.14
זמיר	625.87	613.81	−4.21	−0.68
חוחית	133.41	130.47	0.13	0.10
חליפין	112.33	111.85	0.10	0.09
חלמיש	562.68	551.55	0.35	0.06
חן	110.64	110.20	0.10	0.09
טופז	1205.75	1177.93	−1.36	−0.12
טל	4109.59	4084.85	−0.60	−0.01
יבול	650.18	637.47	−0.04	−0.01
יהלום	1506.74	1477.29	−11.14	−0.75
ידידות	30801.64	30517.69	−6.41	−0.02
יערה	555.58	548.06	0.71	0.13
כוכב	729.07	714.75	−4.70	−0.65
כחל	119.73	117.37	−0.02	−0.02
כלנית	441.39	434.04	−0.98	−0.23
כספית	625.23	618.84	−0.62	−0.10
כרמל	118.06	115.63	−0.20	−0.17
כתר	907.06	889.07	−1.53	−0.17
להב	3396.44	3330.25	−10.23	−0.31
למשקיע	97038.50	95315.64	59.70	0.06
לפיד	10195.89	9998.32	−77.08	−0.77
לקם	1489.74	1459.35	0.55	0.04
לשם	806.68	790.22	−0.19	−0.02
מבחר	973.16	953.97	0.72	0.08
מגמה	2804.40	2778.80	5.50	0.20
מגן	201.06	198.15	0.30	0.15
מעון	2596.60	2573.00	−3.10	−0.12
מגל	615.92	603.94	−0.03	−0.00
מור	1111.50	1096.00	−8.70	−0.79
מורן	630.83	624.86	−0.24	−0.04
מטה	24471.45	23824.76	37.26	0.16
מיטב	748.16	733.59	0.73	0.10
מעוף	3018.90	2961.60	−6.50	−0.23
מעיין	654.63	642.06	−0.52	−0.08
[illegible]	821.08	817.30	−0.23	[illegible]
[illegible]	966.43	947.69	−4.28	−0.45
[illegible]	956.72	938.02	0.92	0.10
נגה	20769.70	20462.50	16.83	0.08
נופך	592.83	581.57	−3.51	−0.60
נשר	375.96	368.54	−0.72	−0.19
ניל	3797.51	3741.37	−17.36	−0.46
סביון	431.35	423.61	−1.57	−0.37
סגולה	121.10	118.68	0.05	0.04
סלע	830.88	814.29	−0.12	−0.01
סנונית	569.20	562.21	0.06	0.01
סער	606.26	594.73	−0.78	−0.13
עמיר	523.11	520.51	−0.23	−0.04
עדיה	630.82	618.70	−1.18	−0.19
עידית	1599.65	1568.29	−8.45	−0.54
עירון	5850.07	5766.61	2.40	0.04
ענבר	1182.05	1155.59	−0.61	−0.05
ענת	1951.14	1939.68	−3.53	−0.18
עפרוני	541.44	534.15	0.08	0.01
ערמון	147.39	144.50	0.17	0.12
פיא	1208.32	1184.84	−2.32	−0.20
צבר	529.35	518.80	0.15	0.03
צמרת	528.00	517.67	0.02	0.00
צפיר	858.02	839.56	−1.29	−0.15
צפירה	6215.81	6127.50	−6.08	−0.10
צפרית	1517.33	1497.76	−0.36	−0.02
קלע	1672.06	1663.71	−3.07	−0.18
רונית	15085.65	14953.95	−33.13	−0.22
רקפת	520.68	512.28	−0.86	−0.17
רשף	661.85	647.59	0.70	0.11
שבלים	641.22	633.36	1.05	0.17
שחם	852.06	831.53	−0.56	−0.07
שירה	305.14	302.92	−0.39	−0.13
שמיר	303.16	297.15	−0.19	−0.06
שנהב	537.57	529.96	−2.17	−0.41
שקד	524.57	511.77	−5.63	−1.09
שחר	164.48	161.21	−0.16	−0.10
תאנה	171.87	170.18	−0.53	−0.31
תבור	768.60	758.18	0.56	0.07
תדהר	347.58	345.85	−2.94	−0.84
תהילה	90.80	88.88	−0.15	−0.17
[illegible]	411.96	407.06	−0.37	−0.09
[illegible]	185.60	181.56	−0.12	−0.07
[illegible]	178.89	177.16	0.16	0.09
תרשיש	1273.70	1248.57	−1.54	−0.12
תשרי	380.86	375.43	0.00	0.00

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	33255	−36
3602	30689	+14
3603	29298	−325
3604	26018	−272
3605	23353	−146
3606	22262	+210
3607	20712	−93
3608	19739	−217
3609	18774	+50
3610	16931	+46
3611	16354	+45
3612	15877	+44
3613	15022	+8
3614	14420	+7
3615	13580	+7
3616	12432	+7
3617	11651	+6
3618	11036	+6
3619	10175	+5
3620	9680	+6
3621	9119	+5
3622	8222	+4
3623	7691	+45
3624	7241	+43
3625	6627	+4
3626	6129	+2
3627	5800	+3
3628	5297	+3
3629	4962	+2
3630	4691	+3
3631	4291	+2
3632	4040	+2
3633	3816	+2
3634	3380	−50
3635	3196	−48
3636	3077	−48
3637	2898	+20
3638	2694	+19
3639	2516	+17
3640	2054	+1
3641	1780	+1
3642	1593	−17
3643	1382	−15
3644	1274	+24
3645	1149	+22

4.25% מלווה מדינה

סדרה	שער	שינוי
3701	893.6	−25.9
3702	680.5	−6.3
3703	598.8	+12.6
3704	528.4	+11
3751	273.4	−6.2
3752	106.3	−0.2
3753	105.1	−0.2
3755	98.2	
3756	87	
3901	101.2	+0.1
3902	96.3	
3903	95.5	
3904	93.9	

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	116.2	−1.1
4103	114.7	−1.1
4104	110.9	−1.1
4201	100.6	+0.1
4204	93.3	+0.1
4301	110.7	+0.1
4302	105.4	+0.1
4303	104.5	
4304	102.8	+0.1
3826	95.4	+0.2
3827	93.6	+0.3
3828	90.2	+0.2

4% מלווה פיתוח (הצמדה 90%)

סדרה	שער	שינוי
3109	246400	+2400
3110	247500	+500
3111	241400	+1510
3112	235000	
3113	239000	
3114	231500	
3115	226500	
3116	219900	+200
3117	229000	
3118	221500	−800

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3201	192500	
3202	194000	
3203	193200	+700
3204	185400	
3205	183100	
3206	188300	

סדרה	שער	שינוי
3210	177000	
3211	171500	
3212	169500	
3213	161500	
3214	159000	
3501	157000	−1000
3502	157000	
3503	148500	
3504	159600	
3505	135715	
3521	134085	−175
3524	121554	−133
3522	128872	−130
3523	121794	−134
3525	118978	+63
3526	118829	+63
3527	116462	+62
3528	113418	+60
3529	113260	+52
3530	110615	+50
3531	115223	+61
3532	111851	+60
3533	111712	+59
3534	105362	+57
3535	105625	−52
3539	99513	−34
3536	105356	−77
3537	105243	−77
3538	99060	−73
3540	98883	−77
3541	95547	−74
3542	95427	−79
3543	90779	−75
3544	90824	+48
3546	88594	+47
3547	88404	+47
3548	88309	+47
3550	83699	+45
3551	83384	+45
3545	88375	+48
3549	83491	+45
3552	76642	+41
3554	76502	+41
3555	76502	+41
3553	76249	+40
3571	66149	+35
3556	72944	+57
3558	72852	+58
3559	70279	+57
3560	66524	+54
3561	66345	+53
3557	73519	+58
3572	66875	+49
3573	66441	−291
3574	61268	−268
3577	63884	−270
3578	59022	−251
3575	61018	+27
3576	60854	+27
3579	58624	+31
3580	54555	−319
3581	49604	−299
3582	43734	−283
3583	42828	−271
3584	40479	−82
3585	38886	−81
3586	34767	−75
3588	34723	−77
3587	34818	−29
3591	31732	−28
3592	31698	−28
3593	31647	−28
3589	51726	+61
3594	50252	+59
3590	31606	+38
3595	30122	+37

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	130709	−413
2002	130360	−416
2003	125374	+647
2004	125866	+466
2005	118314	+487
2006	118156	+506
2007	115887	+497
2008	115156	+182
2012	112714	+183
2015	109822	+184
2009	116625	+62
2010	115588	+62
2011	113345	+61
2013	113252	+61
2014	110370	+60
2016	111526	+484
2018	108675	+482
2021	108589	+496
2017	107629	+49
2019	110841	+60
2020	107596	+58
2022	102330	+835
2023	101965	−245
2024	95841	+888
2027	92451	+886
2051	85610	+878
2025	96062	+51
2026	95751	+51
2028	93488	+49
2030	88946	+46
2029	87726	+631
2033	80770	+616
2035	74151	+584
2032	65711	+45
2034	80974	+43
2036	74338	+40
2037	72087	+87
2052	60646	+28
2038	71028	+236
2040	68401	+224
2051	64716	+217
2039	68601	+86
2041	64957	+34
2053	60660	+27
2054	62516	+1703
2056	57824	+1625
2058	52746	+1519
2060	48795	+1442
2055	60108	+28
2057	55709	+27
2059	50731	+24
2061	35152	+17
2062	32194	+15
2063	30409	+16

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	248.7	−6.6
7002	233.4	−6.4
7003	219	−1.5
7004	202.1	−1.1
7005	197.2	−3.9
7006	185.5	+1.4
7007	171.4	−1.8
7008	162.9	−1.7
7009	159.1	+0.3
7010	148.9	−0.7
7011	140.7	−1.6
7012	135.8	−1.5
7013	129.6	+0.2
7014	112.6	+1
7015	95.7	−0.1
7016	95.1	−0.1
7017	94.4	−0.1
7018	94.2	−0.1
7019	94.6	−0.1
7020	94.4	−0.1
7021	93.5	−0.1
7201	93.5	+0.8

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12411	+141
6102	7531	+12
6103	6745	+77
6104	6219	+79
6105	5897	+75
6106	5710	+67
6107	5498	+64
6108	3956	+54
6109	3743	+55
6110	3679	+53
6111	3068	+34
6112	2977	+33
6113	2044	+26
6151	810.7	−1.7
6152	776.2	−1.5
6153	674.7	+1
6154	662.9	+1
6155	429.1	+0.8
6156	349.6	+0.6
6157	259.3	−1
6158	245.8	−0.9
6159	209.1	+0.3
6160	195.1	−0.8
6161	188.4	−0.7
6162	176.1	+5
6163	159.6	−2.8
6164	153.2	−2.7
6165	145.7	−0.5
6166	135.6	−1.4
6167	132.6	−1.4
6168	130.6	−1.4
6169	124.3	+0.2
6170	117.1	−1
6171	83.6	−2.2
6172	82.5	−2.2
6801	94	+0.1

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2501	155.2	+0.3
2502	152.6	+0.3
2503	147.7	+0.3
2504	147	+0.4
2505	141.4	+0.4
2506	136.4	−0.1
2507	131.6	−0.2
2508	110	+3.5

אחרים

	שער	שינוי
אלטינס	59.4	
תדירן	95.9	−0.1
[illegible] 85	400.1	
הב הישו	193.9	
דיק הש	192	−1.2
כור הנ	172.5	−1.2
כלל הנ	467.8	
מ"מ ר	243	
מ"מ מ	330.1	+0.1
מ"מ י	427	−4
מל בנו	179.4	
תיעוש	193.9	−0.5
אלביט	207.4	−0.5
אלתא	1220	−10

שערי מטבע חוץ

17.7.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.46	1.53	1.4842	1.5028	1.46	1.53	1.4847	1.5033	1.46	1.53	1.4837	1.5024	1.4939	0.0022
1 לי"ש	2.20	2.30	2.2397	2.2677	2.20	2.31	2.2411	2.2690	2.20	2.31	2.2419	2.2701	2.2550	0.0055
1 מארק גרמני	0.68	0.71	0.6902	0.6988	0.68	0.71	0.6914	0.7000	0.67	0.71	0.6901	0.6987	0.6952	0.0026
1 פרנק צרפתי	0.21	0.22	0.2138	0.2165	0.21	0.22	0.2137	0.2164	0.21	0.22	0.2136	0.2162	0.2152	0.0007
1 גולדן הולנדי	0.60	0.63	0.6128	0.6205	0.60	0.63	0.6135	0.6212	0.60	0.63	0.6121	0.6198	0.6168	0.0025
1 פרנק שווייצרי	0.84	0.88	0.8505	0.8612	0.84	0.88	0.8507	0.8613	0.83	0.88	0.8505	0.8612	0.8557	0.0014
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2107	0.2133	0.21	0.22	0.2109	0.2135	0.20	0.22	0.2105	0.2131	0.2119	0.0006
1 כתר נורבגי	0.20	0.21	0.1990	0.2015	0.19	0.20	0.1991	0.2016	0.19	0.20	0.1989	0.2014	0.2003	0.0009
1 כתר דני	0.18	0.19	0.1844	0.1867	0.18	0.19	0.1843	0.1866	0.18	0.19	0.1843	0.1866	0.1857	0.0007
1 מרק פיני	0.29	0.30	0.2933	0.2970	0.28	0.30	0.2935	0.2972	0.28	0.30	0.2934	0.2970	0.2954	0.0012
1 דולר קנדי	1.06	1.11	1.0802	1.0937	1.06	1.11	1.0809	1.0944	1.06	1.11	1.0783	1.0918	1.0867	0.0010
1 דולר אוסטרלי	0.88	0.97	0.9432	0.9550	0.91	0.98	0.9446	0.9564	0.91	0.98	0.9432	0.9550	0.9497	−0.0028
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.50	0.5766	0.5838	0.34	0.58	0.5746	0.5818	0.36	0.50	0.5761	0.5833	0.5804	0.0024
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3347	0.3389	–	–	0.3352	0.3394	–	–	0.3346	0.3388	0.3368	0.0013
10 שילינג אוסטריים	0.97	1.01	0.9823	0.9946	0.97	1.01	0.9825	0.9947	0.96	1.01	0.9826	0.9949	0.9884	0.0094
1000 לירות איטלקיות	0.98	1.04	1.0052	1.0178	0.98	1.05	1.0045	1.0171	0.98	1.05	1.0038	1.0165	1.0119	0.0042
100 ינים יפאניים	0.93	0.97	0.9447	0.9566	0.93	0.97	0.9439	0.9557	0.92	0.97	0.9444	0.9563	0.9506	0.0112

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 17.7.1986 אירופה

מסירה מיידית (ספוט)

ל"ו שטרלינג	$ ארצות הברית	1.5110/1.5120
ל"ו $ ארה"ב	מרקים גרמניים	2.1490/2.1500
"	פלורינים הולנדיים	2.4240/2.4250
"	פרנקים שוויצריים	1.7445/1.7460
"	פרנקים בלגיים	44.34/44.37
"	פרנקים צרפתיים	6.9420/6.9460
"	לירטות איטלקיות	1476.00/1478.00
"	ינים יפאניים	157.10/157.20
ליס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.1842/1.1847

שער הזהב $ 346.90 ארה"ב אונקיה לגורן מקסיקני

מסירה עתידית (פורוורד)

	ל"ש/$	מ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.5066/1.5077	1.7417/1.7436	2.1452/2.1465
3 ח'	1.4985/1.5000	1.7370/1.7390	2.1383/2.1396
6 ח'	1.4868/1.4883	1.7288/1.7313	2.1280/2.1300

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

ECU יחידת המטבע האירופית

שערי חליפין במטבע E.C.U. ליום 17.7.86

שער קניה העברות / המחאות 1.4721

שער מכירה העברות / המחאות 1.4905

בנק הפועלים

שערי המניות 17.7.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	16400		6			+6
המנות 0.1	985		1447	+5	+0.5	+1202
המנות א 0.5	706		2009	−14	−1.9	−2799
המנות אפ 2	711		2144	+11	+1.6	+2640
כללי לא בהסדר	27000		28	−400	−1.5	−23
בנק מאמר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק מאמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק לאמי אופ			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בנלאומי 05	3420		541	−5	−0.2	−674
מ.ב.א. 0.5	3750		1560			−396
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיר רג 100.0	80000		282	−1200	−1.5	−291
אידיר ב 100.0	81550			−600	−0.7	−2
אידיר בב א	497000			−10000	−2	−2
אמר 0.1	60000		9	+100	+0.2	+5
דיסקונט ב	104800		4	+800	+0.8	+5
דיסקונט א	103600		59	+600	+0.6	+110
דיסקונט שה ב	12100		9	−200	−1.6	−9
המזרחי ש	33500		267	−10		−14
המזרחי ב	34210		45			+38
המזרחי שה 9	15000		11	−250	−1.6	−11
הפועלים מבכ	113000		1			
הפועלים ש	55200		1215	+200	+0.4	+271
הפועלים ב	55130		143			−17
כללי א 1.0	141100		18	+600	+0.4	+18
כללי אפ 9	134700		4	−300	−0.2	−4
כללי שה 5	108000	שב				
כללי שה 7	6900	שב				
בלל 0.1	35100		1535	+410	+1.2	+3565
בלל שה 11	13449		37			+14
בינן המר 1.0	48750	שב				
בינן המר 5.0	25001					
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	13450		13	−150	−1.1	−51
לאומשכנ ש	4235		50	−65	−1.5	−92
לאומשכנ ב	4280			−120	−2.7	−10
כרמל ש	4060		118			
כרמל שה 1	3020		156			+44
בנין ב 5.0	7150		34	−50	−0.7	
פת מכב ש	1290		260	−5	−0.4	−400
משכן ב ש	2137		310	−5	−0.1	−77
עצמאות 0.1	6800		46	−10	−0.2	−96
טפחות מבכ ש	13000		30	−300	−2.3	−30
טפחות רג ש	11400	תב	64	−650	−5.4	−95
טפחות שה 1	7900	שב				
טפחות שה 2	3996		16	−9	−0.2	−16
ישנאר 1.0	1710		187	+10	+0.6	+223
ישנאר 5.0	735		350	+25	+3.5	+491
מרנב 1.0	4431		92	+1		+5
מוסדות מימון						
שלמון אש	343		4700			+4449
החקלאות מבכ א	41660	לב				
החקלאות מבכ ב	165000	לב				
לאומי תעש' א ש	5200		23	−100	−1.9	−149
פתוח תעש' מבכ	63000	לב				
פת תעש' בב ב	372900	לב				
פת תעש' בב בב	223540	לב				
פת תעש' בב בבב	224140	לב				
פת תעש' בב ר	239475	לב				
פת תעש' בב רר	64266	לב				
מימ קבלנים 5.0	450		450	−2	−0.4	−207
תיירות בב	180000	לב				
כלל ליסינג א 0.1	11800		42	−200	−1.7	−30
כלל ליסינג ב 0.5	9750		71	−50	−0.5	−13
כלל ליסינג אופ	10901		17	+44	+0.4	+12
ביטוח						
אררט 0.1	890	תב	1079	+56	+6.7	+1762
אררט א 0.5	440		550			−253
בטוח משנה 0.1	851		155			−15
בטוח משנה 0.5	294		200	+2	+0.7	+500
הדר 1.0	315		1474	−10	−3.1	−704
הדר 5.0	185		5247	−5	−2.6	−2975
הסנה ש	461		4975	+6	+1.3	+7316
הפניקס 0.1	645		200			−20
הפניקס 0.5	395		569			
המשנה־הראל 1.0	6590		35	−300	−4.4	−65
המשנה־הראל 5.0	2598		98	−100	−3.7	−115
מנורה 1.0	7450		15	+49	+0.7	+23
מנורה 5.0	3270			−80	−2.4	−323
סהר ג 1.0	3850		138			
סקוריטס 0.1	2315		150	−5	−0.2	−108
צור ש	325	תב	4228	+21	+6.9	+10512
ציון החזקות 1.0	16000			−300	−1.8	−9
ציון החזקות 5.0	3950		27	−40	−1	−27
מסחר						
אמשר באגא 1 ש	4322		50	−228	−5	−210
אמשר באגא 5 ש	1100		250			
מאור קרא 1.0	4100		150	−200	−4.7	−148
מאור קרא אפ 1	4201		97	−149	−3.4	−82
סונה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
סונה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	1060		1016	−25	−2.3	−781
קרסטל 1.0	7000		70	−100	−1.4	−105
רפק 0.1	36000					
רפק 0.5	9650		12			
שופרסל א 2.0	4540	תב	1134	−250	−5.2	−1399
שופרסל ב 10.0	2970		504			+141
שירותים						
דלק ג ש	2685		1986	−65	−2.4	−2196
הראל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
הראל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ספנות הספקה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ספנות הספקה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
קדור 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
קדור 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' ערובה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' ערובה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
קנפורטים 0.1	1790		150	−10	−0.6	−198
קנפורטים 0.5	1250		1050	+28	+2.5	+1135
מלונות ושירותי תיירות						
קשל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קשל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	11750	תב	90	+750	+6.8	
גלי זהר 5.0	5670	תב	151	−630	−10	
מלונות דן 1.0	3700		10			
מלונות דן 5.0	2600					
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כנס כר 1 ש	2550					
מלונות הירדן	3277		85	−2	−0.1	−166
מלונות יהלום 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחשבים ושירותי מחשבים						
דטה מיכון 1.0	3862		129	+112	+3	+132
תיג.ג 1.0	12850		22	−150	−1.2	−14
יעצא 1.0	3850		46	+179	+4.9	+52
יעצא אפ א	3400		138	+143	+4.4	+138
כלל מחשבים 1.0	9400		16	−100	−1.1	−1
מ.ה.ל. 1.0	11800		18			−18
מ.ה.ל. 5.0	4599		50	−1		−167
משוב מחשבים 1.0	2501	שב				
ניקוב מחשבים 1	8300		70	−431	−4.9	−132
ניקוב מחש' 5	6790		148	−10	−0.2	−134
תים מחשבים 1.0	1577		337	−85	−5	−337
תים מחש' אפו	16700	שב				
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם גינדי וש			—	הפסקת	מסחר	—
אברהם גינדי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	890		972	+16	+1.8	+738
אורן 5.0	378		1009			−589
אזורים 1.0	546		8263	−18	−3.2	−19768
אילון 1.0	430		862	−3	−0.7	−1760
אילון אפ 1	1750		339	+33	+1.9	+142
אל־רוב 1.0	3220		10			
אבנים 1.0	2560	בב	107	−30	−1.2	−65
אפריקה 0.1	32000		70	−200	−0.6	−85
אפריקה 1.0	21750		120	−200	−0.9	−111
ארזים	2050		100	+90	+4.6	+39
אילנד 0.1	2125		139	−1	−0.1	−184
אילנד 0.5	1150		190	−47	−3.9	−432
בן־יקר גת 1.0	3230		64	+110	+3.5	+56
בנטנקר 1.0	3175		45	−24	−0.8	−27
בנטנקר 5.0	1900		35			
דנקנר 1.0	3750		21	−51	−1.3	−7
דורקר 1.0	411		790	−5	−1.2	−972
דורקר 5.0	322		888			
דורקר אפ 1	230		1077	−12	−5	−1077
הדר 0.1	6135	בב		−325	−5	−4
הדר 0.5	5812		120			
הבנלל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
התכלל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	2448		280	−12	−0.5	−982
גבים 0.1	3710		70	−160	−4.1	−182
גבים 0.5	2185		100	−115	−5	−234
הנכסות הישנה ש	46350		176	−200	−0.4	−270
ישפר 0.1	2295	תב	845	−255	−10	−1284
ישראלום 1.0	1300					
ישרס 10.0	11800		55	−100	−0.8	−51
כהן פיתוח 1.0	6820		42	+70	+1	+13
כלל בניה	340		7307			
לוסיד 1.0	3850	שב				
לוסיד 5.0	1580		120			+120
מ.ת.ב. 1.0	380	תב	4671	−22	−6.8	−5658
מאורי בניה 1.0	503		4282			−2183
מאורי בניה אופ	399		1029			−1029
מגדל בנין			—	הפסקת	מסחר	—
מיבנאל 5.0	261		1477			+1279
מגרב 5.0	738		681	−20	−2.6	−648
מרילו 1.0	490		825	−9	−1.8	−670
ליבנשטין 1.0	401	תב	48	−31	−7.2	−745
ליבנשטין 5.0	111		6555	−4	−3.5	−8595
ליפשיץ 1.0	1085	תב	535	−60	−5.2	−648
ליפשיץ 5.0	510	תב	1035	−28	−5.2	−1899
נאות אביב 0.5	5000		174	+50	+1	+8
נכסי אחים	624		1756	−17	−2.7	−2656
סהר השקעות 1.0	9900		30	−100	−1	−15
סהר השקעות 5.0	7850		48			+48
סוכן 1.0	3789			−10	−0.3	−79
סוכן 5.0	2475		1	−25	−1	−1
עמר הולצ מר 1 ש	675		300	−2	−0.3	−350
עמר 3.0			—	הפסקת	מסחר	—
קונריה 0.1	1618		80			
קונריה 0.5	720		226	−5	−0.7	−324
רומבין 1.0	2860		271			−197
רומבין 5.0	1950		191			−178
רסק מבכל	2400		127			+50
רסק רג	7150		153	+100	+1.4	+162
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2580		582	−124	−4.6	−457
מטעי הדר 0.5	1885		440	−30	−1.6	−620
מהדרין 0.1	6450		50	−50	−0.8	−104
נכסי הדרים 1.0	1025		954			
פרי אור 0.5	2490		100	−30	−1.2	−100
שגיה 5.0	16700		241	+212	+1.3	+72
מזון וטבק						
אסמא	1420		70			
גולדפרוסט 1.0	2608		178	−110	−4.1	−475
גולדפרוסט 5.0	1650		433			
גולדפרוסט אפ 1	1397			−2	−0.1	−90
דובק מב ש	3440		174			−98
דובק מב ם	3460		138	+60	+1.8	+48
חלבול 1.0	1005		40	−15	−1.5	−140
חלבול 5.0	690		201			
פרי־ור 1.0	1725		473	+45	+2.7	+1244
פרי־ור 5.0	1380		130			−130
טמפו בירה 1.0	14400		90	+400	+2.9	+55
טמפו בירה 5.0	10200		27	+200	+2	+13
יטבר 1.0	1590			−50	−3.1	−221
יטבר א 5.0	860		450			
מן 1.0	8999		20	−200	−2.2	−60
מן 5.0	4726		20	+225	+5	+10
סנפרוסט 1.0	7300		115			
עלית	12600		107	−200	−1.6	−56
עסיס ב 0.5	33010		2			
אבגל שקל 1	2849	שב				
שמן מבכ א	6640		92.7	+160	+2.5	
טכסטיל והלבשה						
[illegible]	795		426			
אופים 1.0	900	תב	547	+65	+7.8	+4666
אופנת ברוך 1.0	2500		104	−50	[illegible]	−166
אופנת ברוך 5.0	1569					+72
אפתן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפתן אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	11001		43	+1		+34
דלתא־גליל 1.0	4000		215	−50	−1.2	−143
דלתא־גליל א 3.0	5135		168	−19	−0.6	−58
מטוית מאוחר 1	1620		46.7	−80	−4.7	
מטוית מאוחר 5	900		180	+1	+0.1	
מטוית מר אפו	680					
ויטלבו 1.0	3550		177	−150	−4.1	−166
ויטלבו 5.0	2290		195	−110	−4.6	−295
ודינון 1.0	4080		57	+90	+2.3	+111
דיקת 1.0	4049	תב	51	+201	+5.2	+147
דיקת 5.0	2960		112	+110	+3.9	+145
טיב־טכס 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
טיב־טכס אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
לודזיה 0.1	1692	תב	150	−188	−10	
לודזיה 0.4	820		762	−10	−1.2	−1142
ליגת 1.0	508		2118	+12	+2.4	+2960
מיס גליק	660		527			
מקס 0.1	22800		5			
מקס 0.5	10600		49	−400	−3.6	−158
עית 1.0	10650		48	−550	−4.9	−86
עית 5.0	5360		90			−90
עמק טריגה 1 ש'	1711		210			−79
פולגת א 0.1	3060		462	−20	−0.7	−430
פולגת ב 0.4	1840		2267	−50	−2.7	−2667
פולימן א 0.5	7300		51	−170	−2.3	−51
פרגוד	1830		165	+30	+1.7	+115
גיבור סברינה	11400		30	−100	−0.9	−21
תעש רוגזין 1.0	5260		546	−80	−1.5	−267
מתכת ומוצריה						
אקסטון 5.0	2500		948			−206
אורדן 0.1	9330		70	+80	+0.9	+273
אורדן 0.5	7800		26			−26
תעשיות שונות						
אלומות 1.0	4550	תב	122	−280	−5.8	−148
אלומות 5.0	3200		70	+90	+2.9	+75
כבלים ש	11100		5	−200	−1.8	−5
הזוהר 1.0	7220		14	−180	−2.4	−14
הזוהר 5.0	3800		61			−21
דיקה 1.0	5700		26	+100	+1.8	
דיקה 5.0	2837		87			
קוסמטת מה 1.0	1075		1505			−179
קוסמטת מה 5.0	825		61			−4
מתכת סדום 1.0	2414		200	+79	+3.4	+251
כבלי ציון 1.0	2010		992	−90	−4.5	−588
כבלי ציון 5.0	855		2101	−45	−5	−3972
כבלי ציון אפ	605		380			+224
מודן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מודן אפ א			—	הפסקת	מסחר	—
קרטני 1.0	865		483	−5	−0.6	−483
קרטני 5.0	450		994	−6	−1.3	−1494
נחושתן 0.1	15900		69	−100	−0.6	−39
נחושתן 0.5	6406		108			
סקר מלכה 1.0	6489		11	+309	+5	+129
קיבג 1.0	1133		61			
קיבג 5.0	625		2139	−14	−2.2	−1139
קליל 1.0	4850	תב	252	−450	−10	−766
קליל 5.0	2000	תב	401	+115	+6.1	+724
שלוות 1.0	2062					
תעשיות לבים 1.0	1100	תב	335	−62	−5.5	−435
תעשיות לבים 5.0	520	תב	680	−29	−5.3	−730
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	381000		44	−12000	−3.1	−46
אלקו 0.1	6270		15	−60	−1	−7
אלקו 0.25 ש	2951		15			
אלקו 0.25 ב	2955					
אלקטרה 0.1	14345		7			
אלקטרה א 0.5	6100	תב	111	−400	−6.2	−233
אלרון 3.0	315000		4	−5000	−1.6	−5
ארית 1.0	26550		115	−250	−0.9	−115
כלל תעש אלק	2019		1148	−1	−0.1	−130
סטקוניקס 1.0	2020		452			−110
סטקוניקס 5.0	1330		1934	+30	+2.3	+1469
פרטנגר 1.0	2106		273			−20
פרטנגר 5.0	1160		650	−30	−2.5	−600
ציקלון 1.0	2510		25	+20	+0.8	+35
ציקלון 5.0	1040		315	−10	−1	−175
קונטקטון אלר 1.	4800		98	−250	−5	−126
קונטקטון אלר 5.	3140		32			−32
ת.א.ת. 1.0	4002		124	+10	+0.5	+16
ת.א.ת. 5.0	1540		455			−439
ת.א.ת. אפ 1	13321		28	+300	+2.3	+58
תרואה	5330	שב				
מוצרי בניה						
א.ת. תעשיות 1.	745		2315			−1411
אלקיל 5.0	11099		45			
אקרשטיין 1.0	1610		736	−50	−5	−1198
אקרשטיין 5.0	1190		126			+76
בטון תדיר 1.0	10200					
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר־מן 1.0	1100		41	+13	+1.2	+144
בר־מן 5.0	368		200	−16	−4.2	−758
טרמוקסטס 1.0	7099		5	−258	−3.5	
טרמוקסטס 5.0	2401		260			−198
מ.ל.ט. 1.0	930		70			−5
מ.ל.ט. 5.0	547	תב	608	−38	−6.5	−608
מוזל השק בזקום	4280		215	−180	−4.1	−202
מזאיקה ולפטן 1			—	הפסקת	מסחר	—
מזאיקה ולפטן 5	12850					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	18000		25	+100	+0.6	+55
אליאנס ב	2549		366	+119	+4.9	+249
גל תעשיות 1.0	11200					
גל תעשיות 5.0	5450		22	−30	−0.6	−22
דקסר 1.0	3550		64	+50	+1.4	+34
דשנים 0.1	5352	שב		−281	−5	−170
דשנים 0.5	1272		600	+26	+2.1	+92
חיפה כימ' 10.0	795		1390	−4	−0.5	−1998
טבע ש	50450		105	+200	+0.4	+60
טבע אפ 4	44700		10	−800	−1.8	−38
ליבסקי 1.0	1580		27	+47	+3.5	+27
ים המלח	14650		554	−50	−0.3	−344
פטרוכימים 10.0	510		8700	−10	−1.9	−8286
מקסימה 1.0	7700	שב				
מקסימה 5.0	2450		148	−60	−2.4	−457
מקס כמיקל 1.0	3100	תב	115	−200	−6.1	−115
סד 1.0	8960					+2
סד 5.0	5400		42	+100	+1.9	+30
קים כימיקל 1.0	6120		57			
ת.נ.ל. 1.0	4000		100	+1		+45
ת.נ.ל. 5.0	3252	תב	80	−248	−7.1	−181
תיא 5.0	7101		41			−25
פרוטאורם 10.0	9100					
תור א 5.0	4000		117	−100	−2.4	−166
עץ, נייר והדפוס						
רפרן 1.0	5099		16			−13
רפרן 5.0	2782		3	+1		+3
תמב. 1.0	7959		373	+199	+2.6	+448
ימה 1.0	3400	שב				
לבידי אשקלון 1	404	תב	4928	−44	−9.8	−6892
לביאשקלון אפו	670	תב	400	−68	−9.2	−550
מולט ב 0.5	22481	שב				
מפעלי ניר 10.0	193200		115	−3800	−1.9	−115
סקטריה 1.0	3180		352	+130	+4.3	+1227
רים 0.1	4600		80	+100	+2.2	+80
רים 0.4	2410		63	+60	+2.6	+45
העל ב 0.2	10700		51	−60	−0.6	−1
אברין 1.0	3660		302			+65
אברין 5.0	2000		37			−37
המישה יוד	8579		1	−1		−1
הנפלק 1.0	7150		46	−200	−2.7	−101
הנפלק 5.0	3980		30	−120	−2.9	−95
השקעות בתעשיה						
מרכות ב 0.1	6140		120	−200	−3.2	−295
כור בב ש	4600000		.1	−80000	−1.7	
כלל תעש' 1.0	1235		3393	−10	−0.8	−3885
מאורי טכנולוגיה	420		980	−15	−3.5	−2885
חברות השקעה						
אמפיק ש	4550		67	−60	−1.3	−211
אידיבי פתוח 2.0	3470		902	−30	−0.9	−358
איתקונה 0.1	1509		322	−2	−0.1	−195
איתקונה 0.5	755		372	−15	−2	−142
אלגר ש	6400		35	+100	+1.6	+57
אלגר ב	4650	שב				
אלרן ש	2500		329	−80	−3.1	−403
אלרן ב	2830		120			−75
אמישר בב			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
גולת 1.0	1280	שב				
חברה לישראל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לישראל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
הלמן 0.1	116000					
הלמן 1.0 ש	23200		18			−3
אמפא א 0.5	11012		20			−16
פועלים השק ש	4990		335	+150	+3.1	+168
כלל השק			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2130		1003	−10	−0.5	−149
מזרחי השק ש	15278		44	−300	−1.9	−109
מר השקעות 124	10020	שב				
זירון 1.0	1777		100	+17	+1	+5
זירון 5.0	655		1418	−27	−4	−2020
יצוא ש	9550		85	−50	−0.5	−135
ירדן א 0.1	4240		647	+183	+4.5	+753
כלל 10.0	700		5135	−20	−2.8	−7071
כלל 50.0	622		161	−1	−0.2	−87
לנוקו 0.1	8407		14	+400	+5	+64
לנוקו 0.1	2495		50	−80	−3.1	−148
מגור 0.1	756	תב	6603	+69	+10	+8281
מגור א 0.5	464	תב	4076	+42	+10	+9736
עוז השק ב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
עוז השק ב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מז השק ש	5350		304	−211	−3.8	−318
פמה א 0.1	9481		55	−19	−0.2	−28
פמה 0.5	4830		109	−80	−1.6	−443
פריון ב 2.5	3000		454	−43	−1.4	−54
מחקר ופיתוח						
אמצעים מתוחב'			—	הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	464		2111			−1231
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	3560		439	−140	−3.8	−174
דלק חיפושים 5.0	1670		1257			+217
דלק חיפ' אפ 2	1025		3362	−74	−6.7	−3731
פז חיפושי נפט	12650		12	−150	−1.2	−27
נפטיל 1.0	1805	תב	54	−110	−5.8	−186
נפטיל 5.0	930		200	+15	+1.6	+208
יואל 5.0	1405		1043	+5	+0.4	+80
מגב 1.0	2800		186	+40	+1.5	+262
מגב 5.0	1285		605	+50	+4.1	+838
נפטיל ב 0.5	4100		377			
נאמבורינגס 1.0	255		1194			−478
נאמבורינגס 5.0	165		629			
נאמבורינגס אפ 2	450		402	+32	+7.7	+438
נמא ש	1840000		2			
נסחרות במט"ח						
גזית ב	250		800	+7	+2.9	

החברה להגנת הטבע נגד תחנת־כוח של כפר־הנשיא

התוכנית: תחנה הידרו־חשמלית בהשקעה של 2.5 מיליון ד'

מאת ידה טל
כתב "הארץ" בחיפה

קיבוץ כפר־הנשיא בגליל העליון מתכוון להקים סמוך לנהר הירדן תחנה הידרו־חשמלית להפקת חשמל, בהשקעה של כ־2.5 מיליון דולר. החברה להגנת הטבע מתנגדת בתוקף לתוכנית והודיעה כי תפעל במלוא המרץ לסיכולה.

רשות שמורות הטבע, רשות הגנים הלאומיים וקרן קיימת לישראל תומכות בתוכנית בהגבלות מסויימות, כמו התחייבות של הקיבוץ לשמור על שיעור ספיקה מינימלי של 10 מ"ק לשניה במימי הירדן ופיתוח פארק במימון הקיבוץ.

על־פי ההצעה שהובאה על ידי אנשי כפר־הנשיא, התחנה תמוקם דרומית לגשר בנות־יעקב, במקום השופע בצמחייה ורוחש ציפורי מים. הכוונה היא להשתמש בסכר ותעלה – שנבנו במקום בתחילת שנות החמישים ונטשו – ולהוליך את מי הירדן מאפיקם הטבעי, בתעלה בעלת שיפוע נמוך, במקביל לנהר הדן, עד שיגיע לנקודה שממנה יופלו המים ויניעו טורבינות שיפיקו חשמל.

מתכנני התחנה טוענים, כי התחנה תפיק 10–15 מגוואט חשמל בשנה, כאשר הקיבוץ יצרוך מתוך זה מגוואט אחד בלבד, שהיא כל התצרוכת השנתית שלו. השאר יימכר לחברת החשמל לצורכי אספקה ברשת הארצית. כלכלני הקיבוץ מעריכים, שהתחנה תכניס לקיבוץ כ־600 אלף דולר בשנה ובכך תוחזר ההשקעה לבעליה בתוך 4–5 שנים. נודע, כי משרד האנרגיה תומך בתוכנית ונכונות אף לסייע במימון.

יוחנן דרום, מנהל החברה להגנת הטבע בצפון, אמר כי התחנה תשתמש בכמות עצומה של מי־הירדן, הניסיון המר עם "מפעל הדן המזרחי" מלמד, כי הדבר עלול לגרום לדילדול מי הירדן ולייבוש קטעים ממנו. דרום ציין, כי מסיבה זו נדחתה בזמנו תוכנית חברת החשמל להקים את "מפעל אלמגור". אם הקיבוץ לא יחזור בו מתוכניתו, אמר יוחנן דרום, תפנה החברה להגנת הטבע במבצע עולמי לגיוס תרומות להצלת הירדן, בכסף שיגוייס יירכש קטע הירדן "המיועד לפורענות" מידי קיבוץ כפר־הנשיא.

מחר ייערך דיון בהשתתפות כל הנציגים הנוגעים בדבר ובסיומו תחליט האסיפה הכללית של הקיבוץ האם לאשר את התוכנית.

שר האוצר: לא אגדיל מס הנסיעות

(ע.) "איני מתכוון להעלות את מס הנסיעות. היותה התחייבות ואיני רוצה לערער את האמון והאמינות שהם הבסיס לעבודה משותפת עם הציבור", אמר אתמול שר האוצר משה ניסים בפגישת היכרות עם ראשי המנהלים הכלכליים בתל אביב.

השר הוסיף, כי היה תומך בהמרת היטל הנסיעות במס באותו שיעור, לא כדי להרוויח כסף אלא כדי לעשותו מס אמת, באשר יש רבים המשתחררים מן ההיטל הזה. אם ועדת הכספים תיזום ותציע הצעה כזו, אתמוך בה.

בהתייחסו לתביעות לתוספת שכר, אמר שר האוצר, כי גם ההסתדרות מבינה משמעות פריצת מסגרת השכר. זה מאינטרס העובד האחראי במדינה לא לערער את היציבות שהושגה במאמצים רבים בעקבות המדיניות הכלכלית של הממשלה. מתן תוספת שכר אפשרית רק על בסיס של תוספת פריון.

בית המשפט העליון הורה לעכב מכירת טתה לכיתן

לבקשתה של קבוצת משקיעים בראשות יצחק שני

מאת אריה לביא,
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

בית המשפט העליון הורה אתמול לכונסי הנכסים של חברת טתה לעכב את מכירת נכסי החברה לחברת כיתן מקבוצת כלל. ההחלטה ניתנה על ידי המשנה לנשיא בית המשפט העליון, מרים בן־פורת.

הצו ניתן לבקשתה של חברת ירדובן שבבעלות קבוצת משקיעים בראשותו של איש העסקים יצחק (איז'ה) שני וחברת א. טביב שיווק וסחר. קבוצת שני מיוצגת על ידי עורך הדין רפי דיירי וחברת טביב – על ידי עורך הדין עקיבא לקסר.

שתי החברות הגישו לבית המשפט העליון בקשה לערער על החלטת בית המחוזי בחיפה למכור את נכסי טתה לחברת כיתן. זאת בטענה, כי לחברת כיתן ניתנה זכות תחרות בבית המשפט בתנאים בלתי שווים לעומת שתי החברות המערערות.

שתי הקבוצות חתמו כל אחת בנפרד הסכם מוקדם עם כונסי הנכסים, ליפא מאיר ויואל סלומון כאשר מוכנות להתחרות בתנאים שווים עם כל מי שיש לו חוזה מוקדם עם הכונסים. כאשר לכל חוזה מצורפת ערבות בנקאית. לטענת קבוצת שני וטביב ניתן היתר לחברת כיתן לראות את הצעות שתי הקבוצות בבית המשפט ולהציע מחיר גבוה יותר, בלא שחתמו הסכם מוקדם ובלא שהמציאו ערבות בנקאית כדין אלא ערבות פתוחה של חברת כלל תעשיות למילוי על ידי כונסי הנכסים.

לסופר "הארץ" נודע שהחלטת בית המשפט העליון לעכב את המכירה גרמה למבוכה אצל הכונסים שאינם יודעים כעת איך לנהוג עקב הצו שקיבלו.

הקבלנים יקימו ועדת היגוי לדיון במבנה מרכז הקבלנים

בעלי מניות הגישו תביעה משפטית נגד החברה לפיתוח של מרכז הקבלנים

מאת אריה לביא,
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

הוועד הפועל של מרכז הקבלנים והבונים החליט אתמול להקים ועדת היגוי ותכנון לבדיקת המיבנה של מוסדות המרכז. זאת בעקבות הקשיים הכספיים אליהם נקלעו החברות הכלכליות שבבעלות החברה לפיתוח של מרכז הקבלנים.

לגבי חברת הביטוח קרום של מרכז הקבלנים, שאינה מסוגלת לעמוד בהתחייבויותיה, נקבע כי נשיא מרכז הקבלנים דוד שטרן וסגנו יחליטו לגבי עתידה של החברה. באוצר קיימת נטייה להתנות את הסיוע לחברי מרכז הקבלנים בפתרון בעיותיה של חברת הביטוח קרום.

יושב ראש ועדת הביקורת של מרכז הקבלנים אהרן פז, מסר שלאחר בדיקת ההחלטות בעניין הסיוע, הגיע למסקנה כי ועדת הסיוע פעלה על פי הקריטריונים שנקבעו על ידי משרד האוצר.

בעלי מניות נגד החברה לפיתוח

קבוצת בעלי מניות של החברה לפיתוח של מרכז הקבלנים: ויולט סימון, דיאן סוקולובסקי ותום ויב־רנפלד, עתרו לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בבקשה למתן צו מניעה זמני נגד החברה הכלכלית של מרכז הקבלנים וחברות נוספות שבבעלות המרכז.

צו המניעה ניתן במעמד צד אחד ודיון ראשוני בהשתתפות שני הצד־דים נקבע לראשית החודש הבא. אותה קבוצה עתרה לבית המשפט בבקשה להורות לחברה לפיתוח של מרכז הקבלנים לרכוש את מניותיהם בחברה בגלל טענה של קיפוח המיעוט.

פולגת תתפור חולצות בידע אמריקאי

מאת צבי זרחיה

מפעל לייצור חולצות, על פי ידע של חברה אמריקאית, יוקם בקרוב על ידי תשלובת פולגת בשדרות או באופקים. כך סוכם אתמול בדיון שנערך בלשכתו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

החברה האמריקאית, ואן יוזן, היא אחת היצרניות הגדולות בעולם בתחום החולצות. במפעל יושקעו כ־3.5 מיליון דולר על פי הידע של הקונצרן האמריקאי ויועסקו בו 1,250 עובדים. המפעל ייצר בתוך שנתיים 9 מיליון חולצות שכולן יופנו לשוק האמריקאי.

אושרו תיקונים שיקטינו נטל המס על המגזר העסקי

מאת עדנה אריהר
כותבת "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול תיקונים ושינויים לחוק מיסוי בתנאי אינפלציה (חוק שטיינברג). התיקונים נועדו להקל בנטל המס של המגזר העסקי.

בין התיקונים שאושרו, הגנה על ההון תהיה 100 אחוז משיעור עליית האינפלציה והיא תינתן על 70 אחוז מההכנסה החייבת במס. לא יגבו מס על תאומי בלאים אצל ספקים ולקוחות. הועלה שיעור הפחת לציוד. שיעור הפחת לציוד שברשות המפעלים ייגבה על פי דירוג של משמרות, ראשונה עד שלישית, והשיעור ינוע בין 15 ל־22 אחוז. הפחת על ציוד חדש שנקנה בשנת 1986 ינוע בין 20 ל־30 אחוז. עוד נקבע, כי ברמת אינפלציה של 25 עד 50 אחוז בשנה יקבלו הנישומים זיכוי מיוחד בגובה של 2 וחצי אחוז. בעבור ניתן הזיכוי מרמת אינפלציה של 50 אחוז.

הוועדה דחתה את דרישת התעשיינים לאפשר שיערוך דולרי לציוד שנרכש בהלוואות דולריות. נציב המס שנוכח בישיבה טען, שהבעיה שולית ובכל מקרה יש הצדקה לחייב המפרישים במס. יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא דרש, כי טרם שתיערך ההצבעה, להכניס לפרוטוקול, שאם כתוצאה מאי עריכת שיערוך דולרי לציוד ייגרמו הפסדים לחברות או קונצרנים, יפעיל הנציב את סמכותו להתחשב בהפסדים אלו בעריכת השומות.

האוצר תבע שהחוק והתיקונים יהיו תקפים למספר שנים. הוועדה אישרה הארכה רק לשנה אחת והסכימה ששר האוצר, באישורה של ועדת הכספים, יוכל להאריך את החוק בשנה נוספת. הסיכום הושג משום שחברי הכנסת חיים רמון ואריאל וינשטיין טענו שבעקבות ירידת האינפלציה והתחזיות לירידתה מתחת ל־20 אחוז בשנה הבאה, אין מקום לחוק שמתחילתו נועד לגבות תשלומי מיסים בתנאי אינפלציה גבוהים יותר.

יו"ר ועדת המשנה שהמליצה על התיקונים, ח"כ חיים רמון, דרש להחזיר בתום שנה את גביית המס לפי פקודת מס הכנסה לאחר שיימחק בו סעיף 19 המתייחס לגבייה בתנאי אינפלציה. בתגובה אמר נציב מס הכנסה, כי החזרה של גביית המס לפקודת מס הכנסה תחייב התקנה של הוראות מעבר כדי לתת הגנה על ההון. לדבריו, יש להיזהר מביטול חוק מיסוי בתנאי אינפלציה כאשר עדיין קיים החשש שיצטרכו לחזור להוראות מיוחדות.

"כוח המשימה" יוזם הגדלת היצוא וזמינות הון לתעשיה

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"כוח המשימה" יזם בניית כלים חדשים שיסייעו להגדלת שיווק מוצרים ישראליים בחו"ל, ולהגדלת זמינות ההון לתעשיה הישראלית. "כוח המשימה" בוחן הכנת "אסטרטגיה תעשייתית לישראל", שתושלם בחודש דצמבר הקרוב. כך אומר שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי.

לדבריו, "כוח המשימה" משיג שתי תוצאות חשובות מסייע להצ־לחת ישראל, לקראת עצמאות כלכלית, ויוצר אפיק נוסף למעורבות יהודית בישראל.

להערכתו, פעילותו של "כוח המשימה" הוא תהליך מתמשך אשר בכוחו להאריך יציב את נושא המעורבות העסקית ברמה זהה בחשיבותה להתנדבות פילנתרופית בקרב הקהילות היהודיות בעולם. בכוחה תורם כוח המשימה לבניית כלים להגדלת היצוא הישראלי והשקעות בו ולקשר עסקי בין המפעלים הישראליים לחברות בחו"ל.

שר הכלכלה אומר, כי מערכת "כוח המשימה" נמצאת בהתהוות וב־גיבוש. המסגרות הארגוניות שנבנו בשנה הראשונה להפעלת "כוח המשימה" גמישות ותואמות עצמן להתפתחויות בפעילות "כוח המשימה". לדבריו, פעילותן של שש קבוצות העבודה של "כוח המשימה" נתנה אותותיה הן ביחסם של אנשי עסקים יהודיים והן ביחסם של הארגונים היהודיים לפעילות עסקית בישראל.

בשנה האחרונה נפגשו קבוצות העבודה מספר פעמים, וסוכמו עסקות מסחריות בין מפעלים ישראלים לחברות זרות שראשיהם פעילים בכוח המשימה. עסקות אחרות נמצאות בתהליך הבשלה.

מהמסמך עולה, כי בשנה האחרונה נפגשו משלחות יצרנים מישראל בתחומי רשתות יצוא קמעונאיות, מזון, וציוד לבית עם אנשי עסקים מארה"ב.

הקבוצה האמריקאית לענייני יצוא מוצרים ישראלים.

הקבוצה למוצרי צריכה לארה"ב הגיעה למסקנה, כי הדרך הנכונה להגדלת יצוא מוצרי צריכה ישראליים לאר־ה"ב היא באמצעות בניית כלי שיווק מיוחדים לכך בארה"ב והיא עוסקת שנים מתכוונה להציע דרכים לכך.

הקבוצה לייצוא מוצרי תעשייה לארה"ב בוחנת הקמת תערוכה מתמדת ומוסך בארה"ב של מוצרי תעשיה ישראלים במטרה לסייע למפעלים הישראלים הקטנים ל־התוודע לשוק האמריקאי ולייצא אליו מתוצרתם. הקבוצה החליטה לי־זום סקר אשר יאתר תחומי יצור ארוכים בענפי האלקטרוניקה והט־לקומוניקציה שבהם לישראל יתר־ונות יחסיים. כמו כן יבדק הרעיון להקים בנק אמריקאי בישראל.

עוד נמסר כי הקבוצות האיזוריות באירופה, אוסטרליה, קנדה ואמריקה הלאטינית החלו בפעילות אינטנ־סיבית. ראש הקבוצה האוסטרלית ביקר בחודש שעבר בישראל ובחן פרוייקטים בתחום ההשקעות. הקב־וצה בוחנת הקמת חברת השקעות. לאור מאמצי חברי הקבוצה הביעה אחת מרשתות השיווק הקמעונאיות הגדולות באוסטרליה נכונות לרכוש מוצרים ישראליים.

קבוצת ההשקעות בוחנת הקמת מכשיר פיננסי אשר יציע שירותי מימון לתעשיה הישראלית ויסייע לחברות ישראליות בגיוס הון לטווח בינוני וארוך למימון פעולות סחר והשקעות. מקורות המימון יהיו ישראלים וזרים. הקבוצה הכינה נייר עבודה בנושא הזיקת הבורסה הישראלית. כמו כן בוחנת המלצות בנושא הפיקוח על מטבע חוץ בת־חום העסקים.

קבוצת התיירות הפועלת בין היתר במסגרת הקבוצה לחגיגות 40 שנה למדינת ישראל, המליצה להכריז על שנת '88 כשנת ה־40 לישראל כשנת יעד שבה ייקבעו אירועים מיוחדים. הקבוצה מעריכה, כי דרך זו עשויה להגדיל את מספר התיירים בשנה זו במאות אלפים. הקבוצה הפנתה לארגונים יהודיים מרחבי העולם לערוך באותה שנה כינוסים בישראל. בתקופה זו מתב־צע מאמץ מיוחד לעודד מנהיגים רוחניים של הקהילות הקתוליות והפרוטסטנטיות בארה"ב לארגן מ־שלחות לישראל.

ראשי קונסרנים כלכליים מארה"ב יבחנו השקעות בארץ

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משלחת של אנשי עסקים בכירים, העומדים בראש קונצרנים כלכליים ענקיים בארצות הברית, תגיע לארץ לבחון השקעות ופיתוח קשרים כלכליים עם גורמים ישר־אלים. על כך סוכם אתמול בפגישה שנערכה בין יושב ראש ועידת הנשיאים מוריס אברהמס, לבין שר המסחר והתעשייה אריאל שרון.

שרון ואברהמס החליטו, כי ועידת הנשיאים תארגן בקרוב משלחת של אנשי עסקים אמריקאים, בכירים לא־יהודיים, שיסיירו בארץ כדי לב־חון אפשרויות להשקעות ולשיתוף פעולה כלכלי. המשלחת תסייר במפעלים ובפרוייקטים שונים, כדי לעניין את ראשיה באפשרויות השונות הטמונות בישראל.

על פי הצעת יושב ראש ועידת הנשיאים, הסכים השר שרון להופיע בארה"ב בפני פורומים של ראשי חברות וקונצרנים אמריקאים גדו־לים במגמה להסביר להם את כדאיות ההשקעות בישראל.

נבלמה ירידת הדולר באירופה

לונדון (ע"ר) ירידת הדולר נבלמה אתמול בשוקי המטבע באירופה. הדולר נסחר ב־2.1485 מארקים, במעט ללא שינוי לעומת הפתיחה. הין והשטרלינג נשארו יציבים. שלשום ירד הדולר לשפל שיא לעומת המטבע המערב גרמני. בשוקי טוקיו ירד הדולר לשפל־שיא של 156.30 יאן, אך לאחר מכן התאושש ועלה ל־156.95 ין.

פרופ' ברגלס: התוכנית הכלכלית מוכיחה שניתן לייצב את המשק

(ע.) "התוכנית הכלכלית של הממשלה הוכיחה שאפשר לקיים משק בתנאים יציבים יחסית ואפשר לצמצם את האינפלציה מתחת ל־20 אחוז", אמר אתמול פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, במועצת המשביר המרכזי בתל אביב.

הוא ציין, כי נוצרו יתרות בשוק ההון, יש כספים להשקעה ויהיו גם בעתיד. נוצר מצב שבו מאין התשלומים נראה כי שליטה בשנתיים שלוש הבאות.

"אם נצליח לשמור על המערכת לאורך זמן, קיים סיכוי שיימצאו פתרונות ארוכי טווח", אמר הדובר. הוא הזהיר מפני רפיון ביישום הצעדים והדגיש כי "קשה יהיה לגייס נכונות כזאת אצל הציבור פעם שניה".

בתשובה לשאלה אמר פרופ' ברגלס, ששוק ההון דומה לשווקים אחרים בהם שולט העיקרון של היצע והביקוש. אין ספק, הוסיף, שכאשר עלות ההון היא ריבית של 12 אחוז, יש מעט פרוייקטי השקעה כדאיים בהם. עם זאת ציין, שבארבעת החודשים האחרונים ירדה הריבית מ־18 ל־12 אחוז כתוצאה מעלייה במקורות ההון וירידת הביקוש. הציבור, אמר, נזקק כיום פחות לשירותים פיננסיים.

בהתייחסו למצב הקשה בחקלאות ובארגוני הקניות אמר, כי אין לפתור את הבעיות על ידי פתרונות חלקיים. הכסף החלקי המוצע נותן טווח נשימה אבל אינו משנה יסודית את מצב המערכת. "אם לא נצליח לשנות את מיבנה התפוקה, הפריון וההכנסה, שום כיום מן הנמוכים, בהשוואה למערב. התוצאה תהיה יר־ידת רמת החיים", אמר.

בהתייחסו למניות הבנקים ולפר־עונן, אמר המרצה כי חוב הממשלה בגין מניות הבנקים הוא בסדר גודל של 6–7 מיליארד דולר, המהווים 10 אחוז מן החוב הלאומי הכללי. הוא אמר, כי הממשלה תקיים את התחייבויותיה לגבי כל מניות הבנקים כמו לגבי התחייבויות ממשלתיות אחרות.

הסדר חובות מושבי הצפון הביא לביטול עיקולים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הסדר תשלומים של חובות ארגון מושבי הצפון לחברת תבן הגבנית על הקיבוץ הארצי, שהושג אתמול בתיווך עורכי הדין רם כספי ועוזר פלס, הביא לביטול עיקולים של נכסי 25 מושבים מהתנועה. במסגרת ההסדר סוכם, כי מושבי הצפון ישלמו חוב של 2.5 מיליון דולר בתשלומים עד ל־1 לינואר 1987.

בעקבות כך יבוטלו הליכי ההוצאה לפועל, וכן עיקולים על נכסי ארגון הקניות של מושבי הצפון, הכנסים נוספים.

לפני ימים אחדים ביקשה וקיבלה חברת תבן מינוי כונס נכסים לארגון מושבי הצפון. הידיעה על מינוי הכונס יצרה מתיחות בין שני הגופים העסקיים, ובאי הכוח של מושבי הצ־פון, פעלו לביטול הביניים, בסופו של דבר הצליחו בכך.

מתח בחברות לבניה מתועשת עקב מיכרז לתחנת כח באשקלון

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בקרב החברות העוסקות בבנייה מתועשת קיים מתח רב לקראת פתיחת מיכרז שעורכת חברת ה־חשמל להספקת והרכבת ציפוי לתחנת הכח על שם רוטנברג באשקלון.

מיכרז זה, שהיקפו מוערך בכמ־ליון דולר, עורר התעניינות רבה בקרב החברות אלו, שכן הוא הגדול ביותר בתחום זה בשנים האחרונות. המדובר באספקת חומר לציפוי בשטח של 25 אלף מ"ר, שנועד להגן על תחנת הכח.

10 חברות העוסקות בתחום הד־יעו על השתתפותן במיכרז, אך נראה שבמפעל ישתתפו כחצי תריסר חברות ובכללן סולל בונה, קיר חרושת – המייצגת חברה גרמנית – וכן קונצרן כור שמגיש כנראה שתי הצעות חלופיות.

שרון חזר בו מתמיכתו בהקמת התשלובת הפטרוכימית בחיפה

מאת יהודה שרוני

אריאל שרון, שר התעשייה והמסחר, חזר בו מתמיכתו בהקמת תשלובת הפטרוכימית, המשותפת לבתי הזיקוק ולמפעלים הפטרוכי־מיים, ועתה הוא תובע לערוך בו שינויים.

עד כה סברו הצדדים לעסקה, כי השר שרון הנו תומך נלהב בהקמת התשלובת. אולם, ביומיים האחרונים הופתעו הצדדים לעסקה לגלות, כי חל שינוי מהותי בעמדת שרון. הוא תובע לשנות את התכנית המקורית, שלפיה תוקם חברה חדשה, המשותפת למפעלים הפטרוכימיים ולבתי הזיקוק, ודורש למנוע את שילוב בתי הזיקוק בחברה החדשה.

בגלל השינוי בעמדת שרון דנו אתמול ראשי המפעלים הפטרוכי־מיים עם שר האנרגיה משה שחל בהתפתחויות החדשות. שחל חזר והביע בפני ראשי החברה את תמיכתו בהקמת התשלובת הפטרו־כימית, כמתוכנן, תוך שיתוף פעולה עם בתי הזיקוק. שחל הבטיח לפעול כדי לשכנע את השר שרון לשלב את בתי הזיקוק בתכנית המוצעת.

דובר משרד התעשייה והמסחר מסר בתגובה, כי עמדתו של השר שרון בנושא הקמת התשלובת בחיפה אינה צריכה להפתיע, מזה תשע שנים הוא מתנגד להגדיל את מעורבות החברות הממשלתיות בת־עשיות פרטיות, ובתי הזיקוק לצורך העניין הם חברה ממשלתית.

אושרו 25 מיליון דולר סיוע למושבים ותיקים

מאת עדנה אריהר
סופרת "הארץ"
לענייני כלכלה

ועדת הכספים אישרה אתמול סיוע בסכום של 25 מיליון דולרים למושבים בתחום הקו הירוק, ש־נוסדו לאחר שנות ה־50. הסכום נועד לתשלום חובות לארגוני קניות ולבנקים. 15 מיליון דולרים מהסיוע יהיו מתקציב המדינה ו־10 מיליון דולרים מתקציב הסוכנות.

ועדה שמונתה על ידי ראש הממשלה, בראשות סגן הממונה על התקציבים באוצר, איתמר גיבתון, תבחן בשבוע הבא כיצד להקצות סכום זה בהתחשב בעובדה כי חוב המושבים מסתכם ב־300 מיליוני דולרים.

הסיוע לרמה"ג מתעכב

החשב הכללי באוצר מעכב העברת 30 אחוז מסכום הסיוע שאושר למושבי רמת הגולן זה בקעה. לפני שבועיים אישרה ועדת הכספים סכום של 27 מיליון דולרים, כסיוע ליותר מ־25 מושבים באזור. החשב הכללי עיכב העברה של 8.1 מיליון דולרים עד לאחר בדיקת חשבונות ארגוני הקניות וזאת לאור העובדה, כי התגלו זיכויי ריבית חריגים שניתנו לחלק מה־מושבים על ידי ארגוני הקניות.

בראשונה – כינוס אקטוארים מהעולם יתקיים בארץ בספט'

עד כה הודיעו יותר מ־200 אקטוארים מעשרות מדינות על השתתפותם

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כינוס בינלאומי של אקטוארים מעשרות מדינות יתקיים ב־20 בספטמבר, זו הפעם הראשונה בי־שראל.

לדברי אבי לוי, סגן יו"ר האגודה הישראלית לאקטואריה. היה צורך להפעיל לחצים כבדים על מנת לש־כנע את האקטוארים מחו"ל, ובעיקר מארה"ב, להשתתף בכינוס בישראל עקב החשש מפעולות טרור.

עד כה הודיעו על השתתפותם יותר מ־200 אקטוארים מעשרות מדינות. בין הנרשמים שני אק־טוארים מפולין, היחידים עד כה מהגוש המיזרחי. בין הנושאים שיי־דונו בכינוס – סיכוני רעידת אדמה בישראל והצורך לעשות ביטוח משנה לסיכון זה. כן צפוי דיון על המקרים בהם הגיעו חברות ביטוח ישראליות לידי כינוס נכסים כתו־צאה מקשיים כספיים. באגודה הישראלית לאקטואריה, המארחת את הכינוס, חברים 52 אקטוארים, מרביתם פעילים.

הבנקים נתבקשו להכין נהלים למתן אשראי ללקוחות פרטיים

עקב גידול ביתרות אשראי במערכת הבנקאות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המפקחת על הבנקים, גליה מאור, ביקשה אתמול מהבנקים להכין נה־לים ברורים בעניין מתן אשראי ללקוחות פרטיים. זאת מכיוון שבאחרונה גדלו יתרות האשראי ללקוחות פרטיים במערכת הב־נקאות.

לדברי מאור, הרחבת האשראי ללקוחות הפרטיים היא פעולה חשובה, אולם על הבנקים לבחון בקפידה את הביטחונות המתקבלים כנגד מתן האשראי הזה. במיוחד יש להיזהר, לדברי המפקחת, כאשר הערבים או נוטלי ההלוואות אינם לקוחות מוכרים של הבנק.

בבנק ישראל עוקבים אחר מיב־צעי ההלוואות החדשים שעורכים הבנקים באחרונה. נגיד בנק ישראל, פרופסור מיכאל ברונו אמר השבוע, כי מסע הפרסום של הבנקים לעי־דוד קבלת הלוואות נוגד את כוונת התוכנית הכלכלית לצמצם את הביקושים.

גורמים באוצר הביעו את דעתם, שעל בנק ישראל להורות לבנקים להפסיק את מתן ההלוואות לציבור, מאחר שהן גורמות להרחבת ה־ביקושים במשק ולהעלאת הצריכה.

האוצר הכין טבלה מתוקנת לגביית ההיטל על הרכב

מאת עדנה אריהר
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר העביר לוועדת הכספים של הכנסת טבלה מתוקנת לגביית היטל על הרכב. התיקון כולל גבייה בשיעור של 20 עד 70 אחוזים מתשעה סוגי רכב.

בעלי רכב מסוג קיסן, קרייזלר 1700 עד 2000 סמ"ק, היליס סטיישן, ישלמו רק 20 אחוז משיעור ההיטל שנקבע לגבייה בשנה זו. בעלי רכב מתוצרת רום כרמל, סימקה או מוריס בנפח מנוע של למעלה מ־1000 סמ"ק ומעלה ומשנת ייצור 1980 ואילך, ישלמו רק מחצית משיעור ההיטל שנקבע. בעלי רכב מסוג סובארו מנפח מנוע 1750 סמ"ק ומעלה ומשנת ייצור עד 1985, ישלמו רק 70 אחוז משיעור ההיטל.

באוצר מעריכים, כי בעלי רכב שישלמו היטל בשיעור נמוך מהווים רק 2 אחוזים מכלל בעלי הרכב במ־דינה. כמו כן, הוחלט באוצר לפטור מההיטל אופנועים בעלי נפח מנוע של 50 עד 500 סמ"ק, משנת ייצור 1970–1977.

עורך את העמוד: אריה חשביה

בצער וביגון הננו מודיעים
על פטירת אחינו ודודנו היקר

יצחק (צ'וקה) דווידוביץ
ז"ל

בטרם עת

הלוויה תערך ביום שני י"ד בתמוז 21.7 בשעה 15.30
בבית העלמין חולון בשער הורש

משפחות: אברהם ומניה דוידוביץ
מאיר ולובה דוידוביץ
לאה ומשה פישביין
משפ' דוידוביץ
משפ' חצור
משפח' שטורקפלד
משפ' אלטמן

למשפ' דוידוביץ

איתכם באבלכם הכבד
במות אחיכם

יצחק (צ'וקה) דווידוביץ
ז"ל היקר

ההנהלה וצוות העובדים
אחידטקס נצרת עלית בע"מ
ואחידטקס בע"מ

במלאת שנה לפטירת יקירנו

אלכסנדרו לופו ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון י"ג תמוז תשמ"ו
20/7/86 בשעה 17.00 בבית העלמין כפר סמיר בחיפה.

קולומבה לופו
מרים ויוסף מימן

לליסי, למשפחה
ולבית חפציבה

אתכם באבלכם הכבד עם מות

יעקב (יוקל) דומנסקי ז"ל

תואם־יצוא
תואם מפעלים

אנו מבכים מרה את מותו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

מרדכי רורברג ז"ל

ההלויה תצא היום יום שישי 18.7.86 בשעה 12.00 מבית ההלויות ברחוב דפנה לבית העלמין בקרית שאול. ברחוב דפנה לבית העלמין בקרית שאול.
תחבורה תעמוד לרשות המלוים

אשתו שרה רורברג
בתו שולה וזאב אריאל
בנו איזי וטובה רורברג
הנכדים: עידו, יובל, ענת ויעל
וכל בני המשפחה

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו

אנה דוניץ ז"ל

נתייחד עם זכרה

ביום שני, י"ד בתמוז תשמ"ו (21.7.1986) בשעה 16:30 בבית העלמין בקרית שאול.
ביום ראשון, י"ג בתמוז, תשמ"ו, (20.7.1986) בשעה 17:00 יתקיים באודיטוריום בית אריאלה, שד' שאול המלך 25 תל־אביב.
טקס אזכרה בהשתתפות מוקירי זכרה ובו יפורסמו הקרנות שהוקמו לזכרה של המנוחה.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי,
אבינו וסבנו היקר

דוד ביצורי

ההלויה תצא היום יום שישי יא' תמוז תשמ"ו (18.7.86) בשעה 11.00 לפני הצהרים מבית הלויות העירוני רחוב דפנה 5, תל־אביב לבית העלמין "הדרום" בגבול חולון־בת־ים.

אוטובוס יצא בשעה 10.45 לפני הצהרים מבית המנוח רחוב מאנה 25 תל־אביב.

המתאבלים אשתו: שפרה
בנו וכלתו: רן ואהובה צור
בתו וחתנה: יוכבד וצבי בוקסר
נכדיו: יעקב, עידו, מיכאל וליאור

ליוכבד בוקסר ולמשפחה

משתתפים באבלכם הכבד

אוירם בע"מ
ההנהלה והעובדים

שר התחבורה
המנהל הכללי
הנהלת המשרד
וציבור העובדים
אבלים על מותו ללא עת של

יוליוס קסלר ז"ל

מנהל מרכז הרישוי בשירות המטאורולוגי
ומביעים תנחומים למשפחה

לחיה וישראל לוסקי

אתכם באבלכם על מות

האב

מחבריכם במחלקה לכלכלה
אוניברסיטת בן גוריון בנגב

לאפרים מבית רתק־תמסירן,
תעשיות כפר או"ד

משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

חברת טי.די.אי.
שירותי שילוח בינלאומיים בע"מ

هكذا من الاجل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

ספרד מחכה: או ישראל או איטליה

הכניעה את קנדה 100—80

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" בספרד

מדריד (ביחוד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הכדורסל של ספרד תתמודד ביום ראשון (13.00) על המקום השלישי, באליפות העולם, לאחר שהכניעה אמש את קנדה 100—80 (48—52). הספרדים ישחקו מול המנצחת במשחק שיהיה הערב (21.00) בין ישראל לאיטליה. הנבחרת הקנדית תשחק מחר (23.00) מול המפסידה במשחק בין ישראל לאיטליה.

הספרדים לא נזקקו למאמץ רב, כדי לנצח את הקנדים העייפים, שמרבית השחקנים הבולטים שלהם היו גרועים.

לספרדים הידנו לקלוע: סאן אפיפניו 19, מרטין 17, סביליו 14, רוי נאיי 12 ובאגיל 12.

אין אפילו מלה אחת טובה על הארגון

באן ספרד

מאת מיכאל קרנן

מדריד (ביחוד ל"ספורט הארץ"). אפילו עבור העיתונאים הספרדים זה כבר קצת יותר מדי. גם אלה, תושבי מדריד הנאים בעירם, מודים "שבברצלונה היה גן עדן לעומת מה שאנו עוברים כאן".

קארלוס חימנס, עורך יומון הספורט הענק "אס", מתח אתמול ביקורת קשה על מארגני שלבי הגמר של אליפות העולם. ואכן, אי אפשר לא להתרגז מהמחדלים האירגוניים של ה אחראים כאן. חשבנו שבמדריד הגדולה, עיר נהדרת שבכל ביקור שלי כאן אני מתאהב בה מחדש, הכל יהיה מאורגן על הצד הטוב ביותר. אבל במאבק היוקרתי עם ברצלונה, יש למדריד הרבה מה ללמוד, לפחות בכל מה שקשור לאירגון אירוע ספורט גדול. מזלנו שהמדריד לא הציעה לארח את המשחקים האולימפיים, ואם אליפות העולם בשחייה, שתתקיים כאן בחודש הבא, תאורגן כמו אליפות הכדורסל, אני כבר שמח שלא אהיה כאן.

בעצם איני בטוח שאני מבקר את הגוף הנכון. אמנם האחריות האירגונית בשטח היא על הספרדים, במיקרה הזה אנשי התאחדות הכדורסל במדריד, אבל בסופו של דבר מי שבאמת אחראי לאירוע בסדר גודל של אליפות העולם, היא התאחדות הכדורסל הבינלאומית (פיב"א). כבר עמדנו בעבר על כך שבפיב"א מנהלים את הכל כמו בחנות מכולת ולא כמו ברב מכר, ברוח שנות ה־80.

לפיב"א יש ועדת עיתונות, שחבריה מסתובבים בכל האליפויות, כטוסים מנופחים. אבל הם לא עושים דבר, על מנת לדאוג לתנאי עבודה הולמים. איש מהם לא היה כאן בזמן, כדי לוודא שהכל ידפוק כמו שצריך. כשהגענו לכאן ביום רביעי בבוקר, התברר לנו שמרכז העיתונות עדיין לא פועל, וזאת 24 שעות לפני פתיחת שלבי הגמר. חומר פירסומי על הנבחרות לא היה בנמצא. תוכנית המשחקים לא היתה ידועה לאיש. בשעות אחר הצהרים אמנם דאגו להסדיר לנו את מקומות הישיבה — אבל שוד ושבר. הושיבו אותנו, וזה כולל את כל העיתונאים לא רק הישראלים, בגומי היציע, משהו כמו בשורה 40 ביד־אליהו, כאשר אנו רואים את השחקנים במגרש כחגבים. אני מתנצל כבר עכשיו אם בסקירת שני המשחקים של ישראל כאן יהיו אי דיוקים ושיבושים. ממקום מושבי קשה לצפות שאוכל לראות את כל מה שאני צריך לראות במסגרת תפקידי.

רק אתמול התחיל מרכז העיתונות לתפקד. ואז התברר שבין השעות 2 עד 5 אחר הצהרים יוצאים להפסקה. למה? יש כמובן תשובה: "אנחנו צריכים לאכול", הסבירו לנו בתנועות ידיים. שאלתי: האם בברצלונה ובאל פרול האנשים לא אוכלים? כה שקיבלתי היתה תנועת בי־כול עם הכתפיים.

העקידו לרשותנו מכונות כתיבה חשמליות מסוכללות של אי־בי־אם. 90 אחוזים מהעיתונאים, לא ראו אותן עד היום. לא היה גם מי שיסביר לנו כיצד לתפעל אותן. "יש חוברת הסבר מצורפת למכונת הכתיבה", אמר האחראי לאולם העיתונות. בקשתי להציץ בה, אבל הכל כתוב ספרדית, כמובן. לא נותר לי אלא לפלוט קללה עסיסית, בעברית כמובן. ביקשנו נייר כתיבה. אמרו שאין, וכל שלא הבאנו מן הבית.

על מיזוג אויר, עוד לא שמעו כאן. כולנו יושבים תוטפים דיעה (הטמפרטורה 35 מעלות). אבל את אנשי פיב"א כל זה אולי לא מעניין. הם מבלים בקבלות פנים ובארוחות פאר באולמות ממוזגים. הם מקדישים שעות לדיון על שינוי במועדי המשחקים וקובעים בצורה שרירותית שהמשחק על המקומות 6־5 יתקיים ביום א' בשעה 12 בצהרים, רק מפני שזה מתאים לספרד. האם יש עוד גוף בינלאומי שנוהג כך? ואם יעז מישהו להעיז ביקצה אחד בתוכנית של אליפות העולם בשחייה שתהיה כאן בחודש הבא? היו בטוחים שלא. אבל בפיב"א הכל אפשרי וכל דבר שנקבע, הוא רק בערבון מוגבל. כמו שאומרים בצבא: תכנית היא בסך הכל רק בסיס לשינויים.

אתם רשאים לצחוק, אבל אותי זה כלל וכלל לא מצחיק.

הערב (21.00) במדריד במאבק על מקומות 5־8 בדירוג העולמי

התנאי לניצחון על איטליה: יום טוב לכל שחקני המפתח

מונדו באסקט

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" לספרד

מדריד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מי היה מאמין לפני 10 ימים, שנבחרות ישראל ואיטליה יהיו בוחרה אחת בשלב המכריע של אליפות העולם בכדורסל. אבל זו עובדה והערב (21.00 שעון ישראל) הן יתמודדו זו כנגד זו בבית הדירוג על מקומות 5—8.

זה יהיה המיפגש ה—5 בין שתי הנבחרות ולנו לפחות יש זיכרון מצויין מהעימות האחרון שהיה לפני שנה בלוזרקה, כאשר הדהמנו את האיטלקים, אז עדיין אלופי אירופה, בניצחון 92—89 אחרי הארכה. זה היה בסך הכל הניצחון החמישי שלנו על יריב שתמיד היה עדיף עלינו. לא רק במסגרת הנבחרות הלאומיות, אלא גם במיפגשים הרבים בין קבוצות בגביעי אירופה.

מאז אליפות אירופה חלו שינויים מעטים בלבד בנבחרת האיטלקית. הבולט שבהם הוא החלפתו של המאמן סנדרו גאמבה ביורשו ואלריו ביאנקיני. שלושה מה"זקנים" עדיין משחקים: מרזוראטי (בן 34), סאקטי (33) ווילאלטה (31). גם ג'ילארדי ופולזלו, מתקרבים לגיל 30. מרזוראטי הזהיר שבכוונתו להמשיך בנבחרת עד למשחקים האולימפיים בסיאול בעוד שנתיים, אבל סאקטי המשופם, מעמודי התווך של הנבחרת בעשור האחרון, מדבר על פרישה אחרי האליפות הזו.

דאריו קולומבו עורך ירחון הספורט האיטלקי הנפוץ "ג'יגנטי", אמר אתמול, כי לאיטליה לא היו יומרות גדולות לפני אליפות זו. מקומות 6־4 נראו ריאלים בהחלט. מדליית ארד יכולה היתה להיחשב הישג גדול. "לא גילו לנו בשנים האחרונות כוכבים חדשים ולכן הוותיקים נאלצים להמשיך", אומר קולומבו. "אין לנו האומץ לעשות מה שעשיתם בשנה האחרונה".

שני השחקנים הבולטים של איטליה באליפות הם אנטונלו ריווה, שקלע בשמונה המשחקים הראשונים 139 נקודות ואלטר מאגיפיקו, שקלע 115 נקודות וקטף 47 כדורים חוזרים. לצידם בחמישיה הפותחת הרכז רוברטו ברונמונטי וכן וילאלטה וסאקטי.

בניגוד למשחק נגד יוון, צפויה הערב בעייה עם השחקנים הגבוהים של איטליה שחמישה מהם בתי נשאים לגובה של יותר משני מטרים. למרסר וללאסוף צפוי איפוא ערב קשה ומתיש. אבל אחרי 72 שעות של מנוחה, סביר שהם יוכלו לתפקד במיטבם.

כדי לנצח את איטליה, אנו זקוקים למשחק טוב של כל שחקני המפתח. יום טוב של אחד או שניים בלבד, לא יספיק. אם יוכל מיקי ברקוביץ' לחזור על ההצגות הגדולות שלו נגד קובה ויוון, תהיה לאיטלקים בעייה.

הנבחרת שלנו לא התאמנה עדיין בהיכל הספורט הנהדר של מדריד. נקבע לה אימון ליום רביעי ב־11.00 בלילה, אבל המאמן שרף ויתר על הרעיון להתאמן בשעה מאוחרת כזו. אתמול אחר הצהרים התאמנו באולם של ריאל מדריד, המוכר היטב לשחקני מכבי תל אביב ומאמניהם. היום לפני הצהרים יתאמנו בהיכל הספורט.

המוראל במחנה הישראלי גבוה והשחקנים מרגישים שלמרות ש־עמדו במשימות שהציבו לעצמם, יש להם עוד מה להוכיח כאן. נגר איט־ליה זו הזדמנות טובה מאד.

נבחרת איטליה

4.	רוברטו פרמייר	26	1.96
5.	אריו קוסטה	24	2.11
6.	האלטר מאגיפיקו	25	2.09
7.	אנריקו ג'ילארדי	29	1.92
8.	פלוויו פולזלו	29	2.06
9.	רוברטו ברונמונטי	27	1.91
10.	רנאטו וילאלטה	31	2.03
11.	אאוגוסטו בינלי	21	2.13
12.	אנטונלו ריווה	24	1.93
13.	סאנדרו דלאגא'לו	24	2.02
14.	פ. ל. מארזוראטי	34	1.87
15.	רומאו סאקטי	33	1.97

● מאמן: ואלריו ביאנקיני.

היום (13.00) בהאג, בחצי גמר גביע דייוויס

עמוס מנסדורף פותח נגד ההולנדי אוסטינג

טניס

מאת סרג'יו ליבדינסקי

האג, הולנד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ההגרלה שהיתה אתמול במועדון מסס, בעיר הקיט סוד וונינחן, בפרברי האג, קבעה שעמוס מנסדורף ומנו אוסטינג יפתחו את המיפגש ישראל הולנד היום בשעה 13.00 בשלב חצי הגמר באיזור ב' של אירופה בגביע דייוויס.

השופט הראשי, לשעבר טניסאי אוסטרלי, ווב הווה, שלף את הפתקים בנוכחות הקפטנים של הולנד ושל ישראל טום אוקר ויוסי שטבהולץ. הוא קבע שלמה ג'ליקשטיין ומיכאל סוויפרס יעלו בהמשך.

במישחק הזוגות, בשבת בשעה 14.00 אחרי טכס הפתיחה, יתמודדו שחר פרקיס וגליקשטיין מול סוד ייפרס וברוגוו ואן בוקל, כמובן אם לא יוחל שם שינוי עד שעה לפני המישחק. ביום א' בשעה 13.00 ישחקו גליקשטיין ואוסטינג. ואחר כך יגהלו מנסדורף וסהייפרס את הקרב האחרון.

ההגרלה הכתיבה שהאחריות לפתיחה ולבעילתה של התורות תיפול על כתפיו של עמוס מנסדורף צעיר שחקנינו. כידוע, לנקודה הראשונה חשיבות לא מבוטלת להעלאת המוראל, והיא פועלת כגורם מרגיע ומעודד על השחקן הבא בתור. לנקודה האחרונה במצב של שיוויון 2—2 חשיבות רבה והיא המכריעה את ההתמודדות כולה. שני הקפטנים, כרגיל באירועים כאלה, לא ייחסו חשיבות מכרעת לסדר המישחקים. "ממילא כלם משחקים נגד כולם", אמר יוסף שטבהולץ, אבל כנראה שניסוח מאופק זה מבטא יותר את מה שלא אמר. טום אוקר אמר, כי "אוסטינג מאד אוהב לשחק ראשון".

לדעתי ההגרלה היא לטובתנו. לעמוס הכישורים הדרושים לנצח את אוסטינג במישחק הראשון, ובמידה שנוביל 1—2 לקראת היום האחרון, גליקשטיין יוכל להעלות אותנו לשלב הגמר ולמנוע מעמוס עימות מורט עצבים מול המדורג מס' 1 של ההולנדים. במחנה הישראלי נראו הכל נינוחים ושורות אופטימיות לגבי תוצאה התורות.

נכים

4 ישראלים ברבע גמר

ארבעה טניסאים ישראלים הב־טיחו את עלייתם לרבע גמר טורניר הטנים הבינלאומי לנכים. העפך ברמת השרון, לאחר שזכו בשני נצ־חונות במשחקים המוקדמים. הארבעה הם: אלוף ישראל, ברוך חגאי, שגבר על שאנטל מהולנד 2־6, 6־2, ועל פודיק מצרפת 1־6 6־3. שכי בריוזם שניצח את יוסי נחום, 6־0 6־4, וכן איתמר מלצקי ואייל שרטוב. עוד עלו לרבע הגמר: המדורג מס' 1 בטורניר מרטיני מצרפת, פוסר ופודיק בני ארצו ונכב מהולנד. משחקי רבע הגמר יהיו היום. במשחקי הנשים עלו לגמר מאלי מילר מישראל והלן מהולנד. המשחק יהיה מחר.

הצלחה לישראלים הצעירים בברמן

טניסאיה הצעירים של ישראל קצרו הצלחה נאה בתחרות גדולה שהיתה בברמן, מערב גרמניה. לבני 14. גיא איל ניצח את המדורג מס' 1 של הכל הסן 7־6, 6־7, 1־6 ועלה לחצי הגמר. גם גיד דקל עלה לשלב זה. שני הטניסאים האחרים שעלו לחצי הגמר הם ממערב גרמניה. גם במישחקי הנערות עלו שתי ישראליות מדי דרוש והדניאלה בלנקה לשלב חצי הגמר. בתחרות לבני 16 נכשלו הבנים מישראל אך שניים מהם עלו לגמר התנועמים. אילן אוליך וירון עוצאי.

● יותר מ־400 שחיינים משתתפים באליפות ישראל לבני 16־18 שהחלה אתמול במכון וינ־גייט. האליפות תסתיים מחר. יוסי אפל מבית ברל ניצח במישחה ל־200 מ' חופשי — 2:03.20 ד'. במישחה זה ניצחה רותם פרחת מעמקיפר — 2:17.53 ד'. בבני 16 ניצח עדן הירש מחיפה — 2:01.12 ד'. במישחה הנערות ניצחה הדר קליינמן מקרית־אונו — 2:17.86 ד'.

עוד 2 מדינות הצטרפו לחרם

נאסאו, באהאמאס (אי־פי). שתי מדינות נוספות הצטרפו אתמול לחרם על משחקי חבר העמים הבר־יטי, שיחלו באדינבורו בעוד 8 ימים. הממשלה הבאהאמית הודיעה אתמול, כי לא תשלח את נציגיה למשחקים, בגלל סירובה של אנגליה לתמוך בהטלת חרם כלכלי על דרום אפריקה. יו"ר הוועד האולימפי של הבאהאמאס, ארליגנטון באטלה, ביקר קשות את ההחלטה ואמר: "אין דבר שיכול לגרום להפרדה גדולה יותר, בין גזעים, מאשר שימוש בספורטאים לתמיכה בדיעות פוליטיות".

גם פאפואה־גיניאה החדשה הוד־יעה, כי תחרים את המשחקים ובכך מגיע ל־8 מספרן של המחרימות. היום תתכנס הנהגת אירגון מדינות אפריקה, כדי לגבש עמדה אחידה בנושא.

טור דה פראנס

הינו מוביל ב־34 שנ'

בלאנייאק, צרפת (ע"ד). רוכב האופניים האמריקאי, גרג למונד, צימצם את הפער בינו לבין הצרפתי, ברנאר הינו, המוליך בטור דה פראנס, ל־34 שניות. בקטע ה־14 ניצח אתמול ניקי רוטימאן משוויץ, שעבר 154 קילומטרים ב־3:47.44 שעות. הינו ולמונד לא היו בין 15 הראשונים, אך האמריקאי התקרב פעם נוספת. לרוכב הצרפתי. המנסה לזכות בטור בפעם ה־6. לסיום המרוץ נותרו 9 קטעים.

סוד הצלחת הרוסים: ריפוי מגנטי

מאת אליהו זהבי,
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ה־5 ביולי באיצטדיון ביסלט באוסלו. הקהל מריע ל־אתלטית בת ה־32 אינגריד כריסטיאנסן, שהציבה שיא עולמי חדש בריצת 10,000 מטר, בזמן 30:13.74 דקות. עד חמש דקות לפני המירוץ קיבלה אינגריד טיפול במכשיר מגנטי, או בלשון עממית: מגנטו־תראפיה. נשמע מוזר? לפני 25 שנה ליגלגלו רופאים במערב על שיטת הריפוי הסינית אקופונקטורה (דיקור־מחטים). כיום מלמדים תורה זו בכל אוניברסיטה במערב.

תראפיה מגנטית היא תורה ש־פותחה בבריה"מ ע"י המדען א. מינץ, שעל פיה יש בגוף האדם זרמים חשמליים. מאמץ גופני גורם לריכוז חלקיקי חשמל בתאי הגוף המותש. הטיפול במגנט מעודד את תאי הגוף — מגריץ את זרימת הדם ומגביר את כושר הפעילות הגופנית. ה"סוד" הסובייטי של תורת ה"מגנט" הגיע לפינלנד ומשם חדר ליתר מדינות סקנדינאוויה.

האיסור על הזרקת סמים לגופו של הספורטאי אינו חל על טיפול מגנטי. הצלחות פינלנד באליפות העולם באתלטיקה (מקום רביעי לאחר ארה"ב, בריה"מ ומזרח גר־מניה) נובעת מן השימוש בשיטה הסובייטית.

אינגריד כריסטיאנסן הודתה כי קיבלה לפני כל תחרות טיפול מגנטי (אתמול זכתה בנים, צרפת, במירוץ ל־3,000 מטר בזמן של 8:35.88, לפני הסובייטית אולגה בונדארנקו שקבעה 8:40.34) ובזכות טיפול זה זכתה להישגיה.

כ־20 ישראלים בהשתלמות במדריד

מאת שליח "הארץ"

מדריד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). השתלמות מאמני כדורסל נפתחה כאן אתמול, בהשתתפות כמה מאות מאמנים מכל רחבי תבל, בהם גם כ־20 ישראלים.

ביום הראשון הרצו בובי נייט, מאמן נבחרת ארצות הברית למשחקים האולימפיים בלוס אנג'לס, ולולו סאינז, מאמן קבוצת ריאל מדריד. בהמשך ירצו וידגימו גם מאמן בוסטון סלטיקס, קיי. סי ג'ונס ושחקן הניו־יורק ניקס פאט יואינג.

אתלטיקה

באליפות העולם ביוון

לב־רן איכזב: קפץ לרוחק 7.08

גם אתמול המשיכה המשלחת הישראלית לאכזב באליפות העולם לנוער באתלטיקה הנערכת באתונה, יוון. רמי לב־רן סיים במקום ה־23 בלבד מ־46 משתתפים. הוא קבע בקפיצה למרחק תוצאה הרחוקה משיאו 7.08 מ' בלבד.

היום ישתתפו שני ישראלים — אבי ניסקורן ויהודה מוראלי — בריצת 200 מ' בשלב המוקדמות. מחר יכנס למעגל התחרויות נחום רוגל בקפיצה משולשת.

כדורגל

ואסוביץ' הבריק אני לא מגיע

מאת סופר "ספורט הארץ"

ואלידור ואסוביץ', מאמן הכדורגל מיוגוסלוויה המיועד לאמן את נבחרת ישראל, הודיע אמש במפתיע, כי לא יבוא לישראל בשבוע הבא, כפי שתוכנן, כדי לחתום על החוזה.

במברק שהגיע להתאחדות לכדורגל נימק ואסוביץ' את צעדו בכך שסיבות אישיות מנעות ממנו בשלב זה להגיע ולחתום על החוזה. יעקב אראל מנהל ההתאחדות ניסה אמש לשוחח טלפונית עם ואסוביץ', כדי לברר בדיוק מה פשר המברק והאם ואסוביץ' חוזר בו מהסכמתו העקרונית לאמן את ישראל.

שמונה קבוצות יופיעו בטורניר הערים בקט־רגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

שמונה נבחרות ישתתפו בטורניר הערים בקטרגל שיהיה בסוף החודש. הטורניר, ראשון מסוגו, יחל ביום ג' 29 ביולי ויסתיים יום לאחר מכן. הנבחרות חולקו לשני בתים.

בבית א' יהיו קבוצות מירושלים, חיפה, מבאר־שבע ומכפר־סבא.

בבית ב' יהיו קבוצות מתל־אביב, מרמת־גן, מפתח־תקוה ומנתניה.

ביום הראשון יהיה השלב המוקדם בו יתמודדו הקבוצות בשיטת ליגה. ביום השני ייערכו מישחקי חצי הגמר והגמר. שתי הנבחרות ש־סיימו ראשונות יתמודדו עם הסגניות בשיטה צלבת. המנצחות יתמודדו במישחק הגמר שיהיה באולם "על־ית" באוניברסיטת תל־אביב.

את הטורניר מארגנת עיריית תל־אביב. השלב המוקדם ייערך במתנ"סים בתל־כביר וביפו.

פנחס קינסטליך רכז הענף בהתאחדות לכדורגל, אמר כי במקביל למישחקי הבוגרים יהיה גם טורניר לנוער.

חדשות חוץ

בגדד מגייסת שארית משאביה האנושיים

בתי"ס תיכוניים נסגרו לחצי שנה וההתלמידים נלקחו לצבא העיראקי

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ"
בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). עיראק גייסה את שארית משאביה האנושיים לבלימת ההסתערות האיראנית מהמזרח. כל בתי הספר התיכוניים נסגרו לששה חודשים והתלמידים נלקחו לשרות צבאי. גברים ילידי 1932־1941 חייבים להתגיס ל"משמר־העם". גברים מתחת לגיל 40 גויסו לשרות סדיר. כתב שוודי מוסר מבגדד שגיוס בני הנעורים לצבא מזכיר את גרמניה באביב 1945. לדבריו אין משפחה בעיראק שלא איבדה בני משפחה במלחמה. מתוך כמליון קרבנות שנפלו משני הצדדים לפחות 400 אלף הם עיראקים. אך לעומת 45 מליון תושבי איראן, מונה אוכלוסיית עיראק 14 מליון תושבים.

המלחמה הנמשכת זו השנה הששית דילדלה את יתרות המטבע הזר שלך בגדד: בשנת 1980 היו לעיראק 40 מיליארד דולר כרזרוה וכיום צברה חוב של 50 מיליארד. המלחמה עולה לעיראק 20 מיליארד דולר לשנה, בעוד הכנסות מנפט יגיעו השנה ל־10 מיליארד דולר.

בשל המחסור בכסף ביטלה הממשלה את הבטחתה להעניק מכונית לכל משפחה שאיבדה אדם במלחמה. הפצועים מובאים לבתי חולים בשעות הלילה, ועתוני עיראק נמנעים לפרסם מודעות אבל כדי לא לפגוע במוראל.

עיראק סומכת על מדינות ערב ומדינות המערב שלא יניחו לה להתמוטט, וסעודיה מזרימה אליה לא רק כספים אלא גם הנחיות: עיראק אסרה מכירת משקאות חריפים, וזו פעם ראשונה בחודש רמדן נסגרו מועדוני הלילה של בגדאד. מארחות מתאילנד והפיליפינים אולצו לעזוב את בגדאד בהתאם לתביעת סעודיה.

לדברי הכתב, על מידת האימון שרוחש העם למנהיגו סדאם חוסיין קשה לשפוט. אך העם עייף ומותש מהמלחמה.

צרפת הבטיחה למצרים סיוע להתגבר על בעיותיה הכלכליות

פאריס (ע"צ ועי"ד). נשיא מצרים, חוסני מובארק, יצא אתמול מפאריס הבידר הבטחות מממשלת צרפת לסייע למצרים במאמציה להתגבר על בעיותיה הכלכליות והלוחצות. מובארק נועד עם הנשיא מיטראן ועם ראש הממשלה שיראק, לאחר בואו לפאריס מרומא.

לאחר פגישה בת שעה עם מיטראן, אמר מובארק: "שוחחנו על מיגוון רחב של נושאים, כולל היחסים בין שתי המדינות והמתרחש במזרח־התיכון. הגענו להסכמה מלאה בכל הנושאים".

החיילים הבריטיים שיוצבו בשבוע הבא בזקיפ־עקם לאורך המסלול של מסע החתונה של הנסיך אנדרו ובלתו שרה פרגוסון, הנראים בצילום, יהיו מצויידים ברובים טעונים בכדורים חיים. נראה, כי ההחלטה על כך נבעה מחששות מפני התקפה מצד אנשי ארגון הצבא האירי הרפובליקאי או מצד ערבים התומכים בקדאפי.

חיילי עילית של ההוזדה ללהבה בעיטור יוצבו בנקודות שונות לאורך מסלול השיירה המלכותית. אנשי משמרה המרשים, לבושים במדים של שרותים, יסעו במרכבות־הסוסים המפוארות הפתוחות אשר יובילו את אנדרו, בנה השני של המלכה אליזבת, ואת כלתו לכנסיית הווסטמינסטר ומשם חזרה לארמון.

שלטונות דרא"פ היכו כ־40 פעילים של איגודי פועלים

269 פעילי איגודים מקצועיים מוחזקים במעצר ★ בית משפט בפרטוריה קבע: הממשלה מנעה באופן בלתי מוצדק מעצורים להיפגש עם עורכי דינם

יוהנסבורג (אי־פי). שלטונות דרום אפריקה עצרו היכו לפני שבועיים וחצי במחוז טראנסוואל כ־40 פעילים של איגודי פועלים בתעשיית המזון, שהיו בדרכם להלוויית אחד מעמיתיהם.

הארגון הבינלאומי של איגודים מקצועיים בתעשיית המזון, שמושבו בז'נווה פנה לנשיא דרום אפריקה בתביעה לשחררם מהכלא.

נמסר כי בדרום אפריקה יושבים במעצר 269 פעילי איגודים מקצועיים, וכי בתקופת משטר החירום הוחזקו במעצר ושוחררו יותר מ־2500 חברי איגודים מקצועיים.

נמסר כי כמה מהדמויות הבולטות באיגודים המקצועיים שוחררו באחרונה ממעצר, אך נמצאים בתנאים קשים, כמו מעצרי בית "מדמדומים עד שחר". משרד ההסברה בפריטוריה הודיע אתמול, שיגיב מאוחר יותר על החלטת בית משפט, שאישר את מצב החירום בדרום אפריקה, אבל יחד עם זאת דחה כמה סעיפים המגדירים קטגוריות של "הצהרות חתרניות". בית המשפט גם קבע, שהממשלה מנעה באופן בלתי מוצדק מעצורים לראות את עורכי דינם. פעילים המתנגדים לאפרטהייד הביעו את מורת רוחם שבית המשפט לא הרחיק לכת בביקורת על משטר החירום.

מאמץ אחרון למנוע עימות בין המלכה לרוה"מ

פניה לתאצ'ר להכריז על סנקציות חלקיות בדרא"פ

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שרים בממשלה בריטניה ופקידים בארמון באקינגהאם עושים מאמצים של הרגע האחרון להציל את משחקי חבר־העמים הבריטי ולמנוע עימות אפשרי בין המלכה לבין מרגרט תאצ'ר.

סני רמפאל, המזכיר הכללי של החבר, פנה נרגשות לראש הממשלה להכריז לפחות על סנקציות חלקיות על דרום־אפריקה, כדי למנוע את שיבושם החמור של המשחקים, המתחילים בעוד שבוע באדינבורו. תאצ'ר חזרה גם אתמול על דעתה, כי חרם מסחרי על המשטר בפרטוריה יביא לשפיכת דמים במדינה, ויפגע באוכלוסייתה השחורה. עמדה זו הביאה עד כה לפרישתן של שבעה מדינות מן המשחקים. בפגישת חירום, הנערכת בהארארה, בירת זימבאבווה, עשויות היום כל מדינות אפריקה השחורה להחרים את המפעל, ובעקבותיהן יילכו כל המדינות הקאריביות, שאחת מהן, בהאמה, כבר הודיעה על הסתלקותה מן המשחקים. גם הודו תפרוש, כנראה, והעדרה ינחית על ה"אולימפיאדה של הקומנוולת" מכת מוות.

מקורות בארמון באקינגהאם מדליפים לעיתונות, כי המלכה אליזבת זועמת "על עמדתה הנוקשה" של תאצ'ר, העלולה לפגוע לא רק במשחקים, אלא אף להביא את התמוטטותו של חבר־העמים, שבראשו עומד הכתר הבריטי. יחד עם זאת הם מוציאים מכלל אפשרות היווצרות עימות גלוי בין שתי הנשים, העלול להגיע לשיא חדש אם תחליט המלכה לצאת בהודעה פומבית בגנות משטר האפרטהייד ותתמוך בסנקציות, בניגוד לעמדת תאצ'ר.

אושר חוק בפולין לשחרור כ־350 אסירים פוליטיים

בין האסירים שגורלם עדיין אינו ידוע הם אדם מיכניק, ולאדיסלאב פראזניוק ובוגדאן ליס וזביגנייב בויאק, ראש המחתרת, שנתפס לאחרונה ונמצא עתה בחקירה על קשר להפיל השלטון הקומוניסטי

וארשה (ע"ד). בית הנבחרים של פולין אישר אתמול חוק, המבטיח את שחרורם של מרבית 350 האסירים המדיניים במדינה. החוק מאפשר גם להחזיר את מנהיגי האיגוד המקצועי סולידריות מבחוץ הכלא בתנאי שיוותרו על התנגדות פעילה לשלטון הקומוניסטי.

זו הפעם הרביעית, ששלטונות פולין משחררים קבוצות גדולות של אסירים מדיניים מאז החליטה הממשלה לדכא את איגוד סולידריות בסוף 1981.

מנהיג פולין וויצק יארוזלסקי אמר בהקשר הזה, כי החוק החדש יופעל רק לגבי אסירים מדיניים, "שמהם אפשר לצפות, שיצטרפו באורח פעיל לחיים הציבוריים בפולין ולא ישובו לפשע".

בין האסירים שגורלם עדיין אינו ידוע הם אדם מיכניק, ולאדיסלאב פראזניוק ובוגדאן ליס, שלושה חברי סולידאריות ותיקים השוהים תקופה ארוכה בכלא על תמיכה בשביתות לא חוקיות, וכן זביגנייב בויאק, ראש המחתרת, שנתפס לאחרונה, לאחר שהיה מבוקש. פעילי סולידאריות אשר חמקו מהמאסרים של תקופת החירום ומעולם לא נתנו משום כך להתייצב בלשה"א. בויאק, שנאסר ב־31 במאי, נמצא בחקירה באשמת קשר להפיל את המשטר הקומוניסטי.

אגודת רופאים קנדית: לא להאריך הגסיסה

פורסמו הנחיות מתי להפסיק הטיפול בילדים חשוכי מרפא

אי מתן סיוע רפואי לילד מותנה בהסכמת הוריו

מאת גלעד דותן

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). אגודת רופאי הילדים הקנדית פרסמה אתמול הנחיות בדבר הנסיבות שבהן יש להפסיק את הטיפול, שנועד להאריך את חיי ילדים הסובלים ממחלות חשוכות מרפא.

חבר המנהלים של האגודה אשר את ההנחיות, היוצאות מהנחה, כי "תפקידה העיקרי של הרפואה הוא לשמור על החיים, ולא להאריך באופן בלתי מתקבל על הדעת את תהליך הגסיסה".

אי־מתן סיוע רפואי לילד מותנה בהסכמת הוריו. תנאים נוספים: המוות מן המחלה בלתי נמנע; טיפול שנמצא בלתי יעיל, או מזיק; הילד סובל מכאבים בלתי נסבלים; טיפול שלא יאריך חיים ראויים לשמם בעוד שהעדר טיפול עשוי להקל את מצבו של הילד, הנוטה למות.

שני טייסים סורים מתאמנים לקראת שיגורם לחלל ב"מיר"

נכנסים לשלב האחרון של אימונים

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). סוכנות "טאס" מסרה השבוע, כי שני טייסים סורים, מנייר חביב ומוחמד פארס, המתאמנים במרכז יורי גאגארין ליד מוסקווה לקראת שיגורם בצוות בין לאומי לספינת החלל "מיר", נכנסו לשלב אחרון של אימונים, הם שוהים במתקן שבו אין לאדם משקל.

השניים שהם טייסים בחיל האויר הסורי החלו באימוניהם לקראת הטיסה לחלל בדצמבר 1985. על הקוסמונאוטים הסורים הוטלה המשימה להכין מיפוי גיאולוגי של סוריה למציאת מקורות מים ונפט. בהתאם למשימה, תנוע החללית "מיר" מעל המזרח התיכון. ברית"מ לא פירסמה את מועד שגור הצוות הבא לחללית "מיר". שלשום חזרו לכדור הארץ שני קוס־מונאוטים סובייטיים משהיה ממושכת בחלל (126 יום).

10 הנזירות החטופות שבו למנזרן בדרום הפיליפינים

"זכינו ליחס טוב מאד, הם כמעט פינקו אותנו"

מאראווי, פיליפינים (ע"ד). עשר נזירות קאתוליות, שנחטפו ביום ששי, שוחררו, והוחזרו למנזר שלהן בדרום הפיליפינים.

ברל הודריגו טוסאגג אמר, כי לא שולם כופר. אולם, מי שהיה מושל מחוז, אמר, כי החוטפים קיבלו 10,000 דולר.

הנזירה מארי מרלן, ראש מסדר הנזירות "כרמל", מסרה לכתבים: "זכינו ליחס טוב מאד. הם כמעט פינקו אותנו".

טוסאגג אמר, כי נמשך משא ומתן עם קבוצה מוסלמית בדלנית לשחרורו של המיסיונר הפרוטסטנטי האמריקאי בראיין לורנס, שנחטף במאראווי בשבת.

אצ'וויט ביקר במשפטו הגבלות החוק בטורקיה

השופט איים לפנות האולם אם יימשכו מחיאות הכפיים

אנקרה (ע"ד). "פני שאוכל להתווכח על להביע, שאני חי במדינה זו, פשית" — אמר אתמול, בהגנה, אצ'וויט, כי שהיה ראש ממשלת טורקיה, כשהועמד למשפט באשמת הפרת החוק, ואשר קורא לכן נאסר עליו ועל רבים מפי שהיו פוליטיקאים פעילות מפלגתית.

אצ'וויט, 61, עמד בראש מפלגת העם הרפובליקאית, שאיננה קיימת עוד. הוא כיהן שלוש פעמים כראש ממשלה בשנות השבעים.

בנאום, שהשמיע אצ'וויט ב־18 במאי בוועידה של מפלגת השמאל הדמוקרטית, שייסדה אשתו, רחשאן, ושבראשה היא עומדת, הביע בפומבי את תמיכתו במפלגה זו.

בהגינו על זכותו לתמוך במפלגה כלשהי, אמר אצ'וויט, כי תמיכתו במפלגת השמאל הדמוקרטית היא יותר תמיכה מן הלב מאשר תמיכה מוחשית. הפרשה עוררה עניין רב במערב אירופה, ובייחוד במדינות העוקבות אחר זכויות האדם בטורקיה.

בבית המשפט היו תומכים רבים, שקמו להריע כאשר אצ'וויט השלים את נאום ההגנה שלו. השופט אמר, כי יצווה לפנות את אולם בית המשפט אם יימשכו מחיאות הכפיים, המלוות בקריאות, לבית. המשפט, כאשר יצאו משם אצ'וויט ואשתו.

בנאום ההגנה שלו, מתח אצ'וויט ביקורת על החוק, האוסר מעורבות בחיים פוליטיים באמרו, כי החוק סותר את החוקה ואת עקרונות החירות.

כעשרת אלפים פועלים בלתי חוקיים מהודו ומפקיסטן גורשו מהנסיכויות הערביות אשתקד

אבו־דאבי (אי.פי.) הנסיכויות הערביות המאוחדות גרשו בשנה שעברה כעשרת אלפים אסיאנים, רובם פועלים בלתי ליגאליים מהודו ומפקיסטן, זאת על פי מידע שמסר אתמול משרד הפנים של הנסיכויות המאוחדות.

ערכה את המדור: עדה אושפיז

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום שישי ושבת 18־19.7.86:

יום שישי

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0600 אל־על (5351) לבון והמבורג. ב־0630 אל־על (353) למינכן. ב־0640 אל־על (321) למרסיי. ב־0645 פאן אמריקן (119) לפאריס, ניו־יורק ומיאמי. ב־0700 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־0715 אל־על (323) לפאריס. ב־0725 טי. וו. אי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0725 טי. וו. אי. (825) לפאריס, בוסטון ושיקגו. ב־0745 אל־על (541) לאתונה. ב־0750 סוויס איר (333) לציריך. ב־0800 ארקיע (441) למינכן. ב־0805 אייר פראנס (189) לפריס. ב־0820 אל־על (347) לציריך. ב־0825 טארום (246) לבוקרסט. ב־0840 בריטיש איירווייס (577) ללונדון. ב־0845 אל־על (581) לאיסטנבול. ב־0900 אל־על (385) לרומא. ב־0930 אל־על (363) לוינה. ב־0950 אולימפיק (302) לאתונה. ב־1005 אייר סיני (055) לקאהיר. ב־1130 אל־על (315) ללונדון. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1655 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדאם. ב־1815 אליטליה (747) לרומא. ב־1855 איבריה (889) לברצלונה ומדריד.

נחיתות

ב־0025 אל־על (5356) מפרנקפורט ומינכן. ב־0500 בריטיש איירווייס (576) מלונדון. ב־0615 אל־על (004) מניו־יורק. ב־0920 אייר סיני (054) מקאהיר. ב־1250 אל־על (542) מאתונה. ב־1415 אל־על (582) מאיסטנבול. ב־1435 אל־על (010) מניו־יורק ומונטריאול. ב־1435 אל־על (204) מבוסטון ומונטריאול. ב־1500 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם. ב־1510 אל־על (554) ממינכן. ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1600 טי. וו. אי. (800) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס. ב־1600 טי. וו. אי. (812) משיקגו, בוסטון ופאריס. ב־1610 אל־על (322) ממרסיי. ב־1625 אל־על (036) מניו־יורק ואמסטרדאם. ב־1630 נתיבי איר סקנדינביים (771) מקופנהאגן. ב־1645 ארקיע (442) ממינכן. ב־1705 אליטליה (746) מרומא. ב־1710 פאן אמריקן (114) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס. ב־1715 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1735 אל־על (364) מוינה. ב־1740 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1750 אל־על (348) מציריך. ב־1755 אל־על (324) מפאריס. ב־1800 אל־על (5352) מבון והמבורג. ב־1905 סוויס איר (332) מציריך. ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2135 לופטהאנזה (606) ממינכן.

יום שבת

המראות

ב־0645 פאן אמריקן (135) לפאריס ומיאמי. ב־0650 נתיבי איר סקנדינביים (772) לקופנהאגן. ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0725 טי. וו. אי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0725 טי. וו. אי. (825) לפאריס, בוסטון ושיקאגו. ב־0750 סוויס איר (333) לציריך. ב־0830 ארקיע (441) למינכן. ב־0950 אולימפיק (302) לאתונה. ב־1110 ארקיע (431) לפרנקפורט. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1815 אליטליה (747) לרומא. ב־2350 אל־על (005) לאמסטרדאם, שיקגו ולוס־אנג'לס.

נחיתות

ב־1315 טי. וו. אי. (884) מניו־יורק. ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1705 אליטליה (746) מרומא. ב־1710 פאן אמריקן (134) ממיאמי ופאריס. ב־1720 ארקיע (442) ממינכן. ב־1905 סוויס איר (332) מציריך. ב־2000 אייר פראנס (156) מפאריס. ב־2055 ארקיע (432) מפרנקפורט. ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2135 לופטהאנזה (606) ממינכן. כל ההמראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא בשעתיים לפני המועד הנקוב לעיל, בטלפון 03־381111.

הארץ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

מועצה מקומית משגב
דרושים
מדריכים, מאמנים ומורים
בתחומים הבאים:
טניס שולחן, טניס שדה, התעמלות קרקע ומכשירים, ג'ודו, אסטרולוגיה, גרפולוגיה, תפירה טבעונות צמחונות, ריקמה, תופים, אורגן, קלרינט ודרמה.
תנאים טובים למועמדים המתאימים -
להתקשר למערכת חנוך קהילתית משגב
04-917626 ל־04-915664-5

מאור בע"מ
המרכז לשרותי כח אדם
דרושים:
1. מנה"ח סוג ג'
2. מרכז/ת מחי יבוא/יצוא
3. חשב שכר נסיון בתעשיה
4. מזכירת מנכ"ל שפת אם אנגלית+טלקס
5. נגר רהיטים קורא שרטוט
הנביאים 28, חיפה.
טל. 662270-662272

תלמה
דרושה
פקידת ייבוא
הכשורים הדרושים:
* השכלה תיכונית.
* ידיעת השפות עברית/אנגלית (שפת אם) יתרון על בורין כולל הדפסה וניסוח מכתבים.
* נסיון באדמיניסטרציה של ייבוא או יצוא.
המעונינות מתבקשות לפנות בכתב יד למחלקת כח אדם ת.ד. 707 חיפה 31000 בצרוף קורות חיים או טלפונית 04-721141 בימים א'-ה' בשעות 14.00-15.30 למר זלצמן.

לת.נ.ל עכו
דרוש
מבקר/ת איכות
* בוגר קורס ביקורת איכות
* בעל נסיון של שנתיים בתעשיה.
* בוגר בי"ס מקצועי
* יוצא צבא עד גיל 30
* ידיעת השפה האנגלית — יתרון
נא לפנות בכתב למח' כ"א
ת.ד. 128 עכו בפרוט קורות חיים.

לאולמי התצוגה של מנו"מ
דרושים
אנשי מכירות
בעלי נסיון מוכח במכירות
עדיפות לבעלי נסיון במכירות
מוצרי חשמל ביתיים
מועמדים יפנו לקביעת ראיון אישי לאולמי התצוגה בצומת וולקן או טלפונית 04-726945 04-726761 לדוד

בטחון אזרחי
CITIZENS SECURITY SERVICES
דרושים **בחורים/בחורות**
לתפקיד בטחוני מעניין
בנמל התעופה בן־גוריון
תנאי קבלה
* לאחר שרות צבאי * 12 שנות לימוד
* דוברי אנגלית ברמה טובה.
(הראיון ייערך באנגלית)- יתרון לשפה נוספת
* מצב בריאותי תקין * עד גיל 26
* מגורים באזור המרכז ; חובה.
ועדת קבלה תיערך ביום ב' 21.7.86 בשעה 13.00 בנתב"ג. נפגשים בשער מס' 4.
להצטייד בת.זהות, פ. מילואים ו 2 תמונות.
אין העבודה מוצעת למי שאינו יכול להתחייב למשרה מלאה למשך חצי שנה לפחות.
★ אבטחה ★ שמירה ★ שרותים מיוחדים
סניף נתב"ג - 03-9721286

משרות לבכירים
ב.נ. שרותי ניהול
ת"ד 2297 נתניה 42122, 053-34515
ת"א. ארלוזורוב 198ב', 03-257970

לחברת ביטוח
סניף חיפה — והצפון
דרוש/ה
עורך דין צעיר
לניהול מחלקת תביעות
* נסיון של שנתיים בנזיקין
* נסיון בניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 4496 חיפה (בציון המספר 203 ע"ג המעטפה) בפרוט קורות חיים
סודיות מובטחת

דרוש/ה
גרפיקאי/ת מנוסה
3 ימים בשבוע לפנות לאלישבע
טל. 670918 מיום ג'

מעינות מי עדן בע"מ
דרושים
מפעילי מכונות פלסטיק
מנוסים
איש אחזקה
לבורנט/ית
מקום העבודה: קצרין
לרווקים־אפשרות לינה במקום
למשפחות־אפשרות קליטה בקצרין
נא להתקשר לטלפון 069-61050
ולבקש את גיורא

חלטה כרמיאל בע"מ
למפעלינו בכרמיאל המייצרים
מוצרי פלסטיק מתוחכמים ליצוא
דרושים
*** מנהל טכני**
לתפקיד אחראי בנושאי אחזקה, פתוח ורכש
הכישורים הדרושים:
* מהנדס מכונות
* נסיון של 3-5 שנים בתכנון
* נסיון בניהול מו"מ עם ספקים וקבלנים
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 164 כרמיאל 20101
מודעה זו מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד

עמקי נח
1. כלכלנית מתחילה
למנהלת אזור הצפון במפרץ
למעקב אחר הזמנות טיפול בחשבונות לקוחות והפעלת מחשב
2. דיילת מכירות
לרב־מור (שקם ק. מוצקין)
לשעות אחה"צ עדיפות לבעלת נסיון קודם
3. מוכר
לסניפים בעפולה
לשעות אחה"צ עדיפות לבעל נסיון קודם
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אך ורק בכתב יד לעמקי נח בע"מ מנהלת אזור הצפון ת.ד. 20012 מפרץ חיפה

למפעל במפרץ חיפה
מהנדס מכונות
נסיון 5 שנים בעבוד שבבי, תכנון מוצרים, ניהול וייצור
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 10129 מפרץ חיפה או טלפונית 04-727304
סודיות מובטחת

דרוש
לעוף העמק
טכנאי אחזקה
עם נסיון של 5 שנים באחזקה
להתקשר 04-934112-3-4
רמת־ישי

דרושים
1. **חשמלאי**
בעל רישיון מוסמך
נסיון 3 שנים במערכות פיקוד
2. **עוזר חשמלאי**
לפנות בכתב יד לת.ד. 6109
חיפה 31060 (לחברת הניהול)

י.ב. קורמן
ביצוע מערכות
אינסטלציה בע"מ
דרושים:
1. מנהלי עבודה בעלי נסיון
2. שרברבים
3. עוזרים
לעבודות באזור חיפה, טבריה, קיש
03-493186, 03-403378

לחברת זירון תעשיות בע"מ דרושים:
מהנדס מכונות
בעל נסיון של מספר שנים בתכנון מערכות מכניות.
הנדסאי מכונות
בעל נסיון בתכנון ובניית מכונות
מזכירה
מנוסה בשפת עברית ואנגלית לחצי יום
נא לפנות בכתב יד
לת.ד. 7120 חיפה 31070

מודיעין אזרחי בע"מ
סניף חיפה והצפון
מאבטחים
למתקן בטחוני באיזור חיפה "בריאות־פרופיל 76 ומעלה "בוגרי יחידות שדה" גיל 40 ומעלה.
תנאי שכר כ־900 ש"ח לחודש, נא להצטייד בתעודת זהות, תעודת שחרור, ופנקס מילואים
יש לפנות ביום א' 20.7.86 בין 10.00-14.00
לרח' אלנבי 22 קומה ב' חיפה.

לחברה ציבורית בחיפה דרוש
מפעיל מחשב
למערכת הפעלה VM
הכישורים הדרושים:
• השכלה תיכונית מלאה לפחות
• אחרי שירות צבאי
• שליטה טובה בשפה האנגלית
• רצוי נסיון בהפעלת מחשבים
* העבודה כ־3 משמרות
בדבר פרטים לקביעת ראיון נא לפנות לטל' 671628 יוסי ששון

לחברה תעשיתית באזור חיפה
מזכירה בכירה
לתפקיד מזכירת חטיבה.
אחריות מלאה לתפעול אדמיניסטרטיבי של מינהלת החטיבה.
כישורים נדרשים:
• נסיון מוכח של 3 שנים לפחות בניהול משרד בחברה תעשיתית
• הדפסה שוטפת עברית/אנגלית (רצוי במעבד תמלילים)
• ידיעת עברית ואנגלית על בורין
• שפה אירופאית נוספת יתרון
• נכונות ליום עבודה ארוך
• התפקיד דורש יוזמה אישית ועצמאות בתפקוד
נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 4868 חיפה עבור משרה 660

ביה"ס אורים
מרכז הכשרה מקצועית קדם צבאי
נח' הכרמל 62 ק. טבעון טל 04-931180
דרושים
לשנת הלימודים תשמ"ז לעולים חדשים מאתיופיה
1. מדריך מוסמך למכונאות רכב
עיוני ומעשי, היקף המשרה כ־1.3 משרה
2. מורה לשיעורי עזר
בעל נסיון בהפעלת חדר מחשב להוראת עברית וחשבון. כ־0.75 משרה

דרושה
רוקחת
(אסיסטנטית)
אפשרי פנסיונרית
לחצי יום תנאים טובים
ת.ד. 4898 טל' 389366

לבית חולים "אלישע" בחיפה
דרושים/ות
אחים/ות
מוסמכים/ות מעשיים/יות
למשרה מלאה וגם חלקי משרה
נא לפנות טלפונית לאחות הראשית
בין השעות 13.00 — 09.00
טל' 04-389121

לסוזן מחשבים בע"מ
דרושים
תוכניתנים
לפרויקטים מיוחדים ומעניינים
* נסיון מוכח של שנתיים לפחות ב־ IBM S/34 ,S/36 - RPG
לפנות 03-263593 לרחל או יורם
בין 16.00-18.00

לחברת ביטוח
מכינת פוליסות
במשרה זאת תדרש, להכניס למחשב נתונים להפקת פוליסות אלפנומריות, למעט רכב
המשרה מיועדת לבעלת נסיון של שנתיים לפחות במקצוע ובגיל מעל 24 וכן הבנה מינימלית של - אנגלית
לפנות לת.ד. 6156 חיפה 31061 ולצרף קורות חיים בכתב יד

כרמו תעשיות בע"מ
ת.ד. 274 כרמיאל 20101
דרוש **מכונאי אחזקה**
- ידע רחב באחזקת מכונות לעיבוד שבבי
- ידע נרחב בעיקר במכונות C.N.C
- נסיון של 5 שנות עבודה לפחות
בדבר פרטים נא לפנות למפעל בכתב בצרוף המלצות כרמו תעשיות ת.ד. 274 כרמיאל או טלפונית 04-987991 04-987983 למדור כ"א
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש/ה
עובד/ת מנגנון
הכשורים הדרושים:
* השכלה אקדמאית
* נסיון בעבודות מזכירות כולל הדפסה
* ידיעה ונסיון בנושאי כח־אדם
המעונינים/ות מתאימים/ות מתבקש/ות לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 4868 חיפה, עבור משרה 659.

לסניף חיפה של מפעל ארצי
דרושים
(מיידי!)
קלדן/ית
מנוסה עם ידע בהנהלת לעבודה במסוף.
פקיד/ת חשבונות
עם נסיון בקלדנות לגביה ומעקב גביה.
שתי המשרות הן זמניות והעבודה בהן מותנית בהסכמת המועמד לעבוד בשעות גמישות, כפי שיידרש.
התשלום על בסיס שעות נא לצלצל החל מיום א' בשעות העבודה 04-661168

לחברה מסחרית ארצית
דרושה בחיפה
מנהלת חשבונות
הכישורים הדרושים:
* סוג 2 בהנהלת חשבונות
* 3 שנות נסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת
* נסיון בענף הביטוח — יתרון
— סודיות מובטחת —
נא לפנות בכתב יד ובצירוף קורות חיים לת.ד. 2333 חיפה 31022

דרושה
אישה רצינית
לניהול משק־בית 4 או 5 בקרים בשבוע בנצרת עלית
טל' 065-71381

למוסך קרסו
צומת וולקן
איש קבלה למוסך
נדרש ניסיון של מספר שנים כמכונאי רכב
רצויה תעודת הסמכה
לקביעת ראיון נא להתקשר לחנה בטל' 726701 721751

חדש!
מדריך לעבודה בארה"ב!
הכל על השגת עבודה, ויזה, גרינקארד ועוד.
שלח/י 50 ש"ח לת.ד. 4487 חיפה
לפקודת "משאבי מידע"

למשרד אדריכלים
* **אדריכל/ית**
* **הנדסאי/ת בנין**
בעלי נסיון
04-672235,
04-334143

למרכז שיקום וספורט בק. חיים
דרושה
מזכירה
ידע מעולה בעברית/ אנגלית + הדפסות
טלפונים: 722406, 823522, 724379

למשרד עורכי דין מ. ברק — נשר ושות'
דרוש/ה
עורך/ת דין
רצוי עם נסיון בתחום הנזיקין
טל' 663513, 04-643203

למפעל עתיר ידע
דרושים
מהנדסי אלקטרוניקה
הנדסאי אלקטרוניקה
בעלי נסיון בפיתוח מערכות ספרתיות (8086)
טל. 726369

טרומאסבסט
חברה להרכבת מבנים טרומיים בע"מ
1. עובדי הרכבה
עם נסיון בהרכבת מבנים טרומיים
2. נגרים
נסיון בנגרות, בנין ורהיטים
3. מסגרים רתכים C02
המעונינים מתבקשים לפנות טלפונית 04-911615-6-7

למוסך
יהוד־שמשון
דרוש
מכונאי מנוסה
למכוניות פיאט וסובארו
טל: 03-350748

לרציניים בלבד
לפיתוח נוסף לבגדי־ים ליצוא
דרוש שות' רצוי יצרן או בעל עסק עם השקעה מינמלית $75,000
טל: 052-20510

לחברה משגשגת
בעסקים
דרושה:
מזכירה בכירה עברית
• נסיון בניהול משרד
• ידע בסיסי בהנה"ח
• ניסוח מכתבים חובה
• נסיון 10 שנים לפחות
ת.ד. 45306, חיפה

לברסל קור בע"מ
התקנה ושירות למערכות מיזוג אוויר
דרוש
טכנאי מיזוג אויר
בעל נסיון של 3 שנים
עדיף בוגר בסמ"ת
טל' 04-717782

לחברה משגשגת
בעסקים
דרושה:
מזכירה בכירה עברית
• נסיון בניהול משרד
• ידע בסיסי בהנה"ח
• ניסוח מכתבים חובה
• נסיון 10 שנים לפחות
ת.ד. 45306, חיפה

מרכיבים
לעבודת אלומיניום
בבנין בעל נסיון
תריסול בע"מ
04-644184/5

למרפאת שיניים
באזור המרכז
דרושים:
רופאי־שיניים
למשמרת בוקר/ערב
בדבר פרטים להתקשר
טל. 03-842813

חדש!
מדריך לעבודה בארה"ב!
הכל על השגת עבודה, ויזה, גרינקארד ועוד.
שלח/י 50 ש"ח לת.ד. 4487 חיפה
לפקודת "משאבי מידע"

דרוש:
עו"ד
(יועץ משפטי)
לחצי משרה.
ת.ד. 46262, חיפה

דרושה זמרת
ללהקה מקצועית ומבוקשת
(רצוי בעלת נסיון והופעה נאה)
03-845691

למפעל ביטחוני באשקלון
דרוש
עוזר קב"ט
בעל רקע פיקודי בצה"ל + רשיון נהיגה
קבלה: ביום ג' 22.7.86 בשעה 12.00 בלשכת התעסוקה באשקלון

דרושים
לבית מסחר גדול לחמרי בנין ובית בכפר־סבא
1. מנהל חנות
+ רקע טכני
+ נסיון ניהולי
+ המלצות.
2. מוכר/ת - רצוי רקע טכני.
3. מנהל/ת חשבונות.
לקביעת ראיון טלפון: 052-33227, לא בשבת

ביה"ס התעשייתי למקצועות התעופה "עמל"
רמת דוד
דרושים
מורים
מתמטיקה, פיסיקה, טכנולוגיה, פרקי מכונות, אנגלית
לפרטים נא לפנות 065-68294

רצף
תעשיות מוצרי בנין בע"מ
כביש כפר־אתא, מפרץ חיפה
פקידה כללית
בוגרת תיכון מעל גיל 30
רצוי ידע בהנה"ח
לפנות לשיקי
טל' 720154-5

דרוש:
טכנאי שרות
למכונות כביסה ומקררים
עם נסיון + רשיון נהיגה
נא להתקשר למלפון 04-740236

גדות תעשיות פטרוכימיה בע"מ
מפרץ חיפה
דרושים
מכשירנים
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 3 שנים בתעשיה הכימית.
רצוי בשטח הפנאומטיקה ו/או אלקטרוניקה
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים
נסיון קודם למנהל כח אדם
ת.ד. 1780 חיפה או טלפונית 04-724401

רצף
תעשיות מוצרי בנין בע"מ
כביש כפר־אתא, מפרץ חיפה
איש/אשת מכירות
בעלי נסיון מוכח בלבד
לעבודות באולם תצוגה
לקביעת ראיון, לפנות בטלפון בלבד
בשעות 12-16 מיום א' לאורי
טל' 720154-5

ADACOM
TECHNOLOGIES
לחברתנו המפתחת ומיצרת
מוצרי תקשורת בתחום IBM 3270 דרוש/ה:
-מהנדס אלקטרוניקה
-מהנדס אבטחת איכות
• שנתיים נסיון בפיתוח חומרה למיקרו־מחשבים
• רצוי ידע במערכות תקשורת מחשבים, מודמים, ומרבבים.
נא לפנות ל' רינה
אדאקום טכנולוגיות בע"מ
מרכז תעשייתי ת.ד. 118 יקנעם 20600, טל. 04-892444

ADACOM
TECHNOLOGIES
לחברתנו המפתחת ומיצרת
מוצרי תקשורת בתחום IBM 3270 דרוש/ה:
מנהל חשבונות ראשי
• נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה
• ידע מעשי בניהול מערכת ממוחשבת
• סוג ד'.
• יכולת ניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב יד בלבד ל־:
אדאקום טכנולוגיות בע"מ
מרכז תעשייתי ת.ד. 118 יקנעם 20600

صكذا من الاجل

הלוח הארצי הארץ חדשות

למפעל במפרץ חיפה
מהנדס מכונות
נסיון 5 שנים בעבוד שבבי, תכנון מוצרים, ניהול וייצור
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 10129
מפרץ חיפה או טלפונית 04-727306
סודיות מובטחת

לחברה ציבורית בחיפה דרוש
מפעיל מחשב למערכת הפעלה VM
הכישורים הדרושים:
- השכלה תיכונית מלאה לפחות
- אחרי שירות צבאי
- שליטה טובה בשפה האנגלית
- רצוי נסיון בהפעלת מחשבים

* העבודה ב-3 משמרות
בדבר פרטים לקביעת ראיון נא לפנות לטלי
671628 יוסי ששון

לחברת ביטוח
סניף חיפה — והצפון
דרושה
עורך דין צעיר
לניהול מחלקת תביעות
* נסיון של שנתיים בנזיקין
* נסיון בניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 4496 חיפה (בציון המספר 203 ע"ג המעטפה) בפרוט קורות חיים
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול בגליל מערבי
דרוש:
מנהל יחידת שכר
המתמצא היטב בביצוע תשלומים באמצעות מערכת שכר ממוחשבת ועצמאית, יודע ידיעה מקפת ויסודית את חוקי העבודה והיחסים ומסוגל לישם הסכמי עבודה
מועמדים מתאימים בעלי ניסיון יפנו בכתב עם פירוט תולדות חיים וניסיון בעבודה
לת.ד. 6024 חיפה

בלו גינס בע"מ
מוצרי אופנה ספורטיבית
דרוש/ה
סוכן/ת מכירות לאיזור המרכז עם רכב לחצי יום עבודה
לפרטים נא להתקשר בטלפון 03-822294, 827473
או בכתב רח' שביל המפעל 4
קרית המלאכה תל־אביב

אגודה לקידום החינוך
פנימי' ע"ש שטיינברג כפר־סבא
דרושים
★ **אם בית קבוצתית**
לתלמידים בגיל 12-14
★ **מדריך חברתי**
לגילאי 12-16
מגורים במקום חובה
(רק לגבי מדריך בלבד)
בעלי הכשרה מתאימה וניסיון יתקשרו לפנימיה בשעות העבודה 052-25917 או בכתב רח' גאולה 32 כפר־סבא (לא בשבת)

ב"ה
אמי"ת - כפר־בתיה
מוסד חינוכי דתי
דרושים
א) מדריך ומדריכה לפנימייה
רצוי זוג (מגורים במקום)
ב) לבורנטית לחטיבה העליונה
ג) עובדת חדר־אוכל
ד) עובדת ניקיון
ה) אם־בית קבוצתית
לפנות טלפונית:
052-445247, 052-445249, 052-44507

מועצה אזורית "דרום השרון"
דרושים
1. **אדריכל או מהנדס**
לועדה מקומית לתכנון ובניה בעל ניסיון בתחום זה.
2. **רכז חינוך מוסיקאלי**
3. **פסיכולוג חינוכי**
4. **עובדי נוער וקהילה**
בעלי ניסיון
5. **מדריך נוער**
6. **מורה לפיסיקה**
לכיתוב י"א-י"ב (5 יח' לימוד).
7. **מורה לקלדנות ומקצועות המינהל**
8. **מרכז חממה לימודית**
בדבר פרטים לפנות למזכירות המועצה
טל: 052-448256, 052-448123

למכון האונקולוגי בבי"ח רמב"ם
דרושה
מתכנת/ת
ל-1/2 משרה
דרישות:
* תואר B S.C ניסיון קודם
* רצויה ידיעת FORTRAN
טל' 514481, 527473
או 2128/ 538211
בין השעות 09.00-14.00

פריניר בע"מ
איזור התעשיה צומת גולני
דרוש
מנהל חשבונות / חשב
לניהול המערכת הכספית, כפוף למנכ"ל
ניסיון בתעשיה נדרש
נא לפנות בכתב בלבד,
למנהל כח אדם (אישי) פריניר בע"מ.
ד.נ. גליל תחתון

בית־ספר תיכון טכנולוגי "אורט" ירושלים
הנביאים 42 ירושלים
דרוש טכנאי אחזקה
לטיפול ותיקון מכונות לעיבוד שבבי בעל רשיון חשמלאי.
המסוגל לבצע עבודות פיתוח.
נא לפנות טלפונית לקביעת ראיון
222215, 225919

טרומאסבסט
חברה להרכבת מבנים טרומיים בע"מ
1. עובדי הרכבה
עם נסיון בהרכבת מבנים טרומיים
2. נגרים
נסיון בנגרות, בנין ורהיטים
3. מסגרים רתכים C02
המועמדים מתבקשים לפנות טלפונית 04-911615-6-7

לעוף העמק
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג 3-2
בעלי 3 שנות נסיון לפחות בתעשיה לעבודות הנהלת חשבונות מגוונות.
נא לפנות בכתב בלבד בצרוף קורות חיים ושכר מבוקש לעוף העמק ת.ד. 108 רמת־ישי

דרוש
לעוף העמק
טכנאי אחזקה
עם נסיון של 5 שנים באחזקה
להתקשר 04-934112-3-4
רמת־ישי

למפעל מבוסס במגדל־העמק
דרוש:
חשמלאי ראשי
ידע באלקטרוניקה פיקוד ובקרה
עם ניסיון בתעשייה כבדה
לשלוח קורות חיים לת.ד. 91 מגדל העמק
עבור מנהל כח־אדם

בטחון אזרחי
CITIZENS SECURITY SERVICES
דרושים **בחורים/בחורות**
לתפקיד בטחוני מעניין
בנמל התעופה בן־גוריון
תנאי קבלה
* לאחר שרות צבאי * 12 שנות לימוד
* דוברי אנגלית ברמה טובה.
(הראיון ייערך באנגלית)- יתרון לשפה נוספת
* מצב בריאותי תקין * עד גיל 26
* מגורים באזור המרכז חובה.
ועדה קבלה ... ביום ... בשעה 13.00 בנתב"ג. ... מס' 4
להצטייד ב ת.זהות, פ. מלואים ו 2 תמונות.
אין העבודה מוצעת למי שאינו יכול להתחייב למשרה מלאה למשך חצי שנה לפחות.
תנאים טובים למתאימים
כל אפשרות לעבודה ...
★ אבטחה ★ שמירה ★ שרותים מיוחדים
סניף נתב"ג 03-9721286

למשרדי חברה גדולה בחיפה
דרושות
פקידה כללית
לעבודות תיוק
חלוקת דואר פנימי והדפסה בעברית.
נדרשת השכלה תיכונית מלאה
וידיעת הדפסה במכונה חשמלית

חניכה
לעבודה קבועה!
גיל 16-17
לעבודות תיוק ושליחויות

מועמדות מתאימות מתבקשות
לפנות בכתב יד
לת.ד. 2113 חיפה

דרושים
נהגים
בעלי רשיון סמיטריילר משוחררי צה"ל
טל. 04-667771 לפנות לגורן נפתלי

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ
מנהל חשבונות ראשי
תאור התפקיד:
אחראי לניהול מערכת החשבונות של מוסד הטכניון
פיקוח על ביצוע הרישומים בספרי הנהלת חשבונות
קביעת אופן הרישום מבחינה מקצועית והדרכת העובדים המבצעים רישומים אלה.
אחריות לתכנון דו"ח רווח והפסד ומאזן ותיאום לקראת ביקורת רואה חשבון.
ביצוע תפקידים כפי שיוטלו מפעם לפעם ע"י הנהלת המוסד.
הכישורים הדרושים:
בוגר אקדמאי לראיית חשבון או בעל השכלה מקבילה
בעל ידע ונסיון במערכות ממוכנות של הנהלת חשבונות
בהיקף רחב
יכולת פיקוח על צוות עובדים
שליטה מלאה בשפה העברית וידיעה טובה בשפה האנגלית
מכרז מס' 45/86
פקיד/ת מעקב ודווח
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מושלמת
ידיעת השפות עברית, אנגלית (כולל הדפסה)
5 שנות נסיון בעבודות משרדיות מגוונות
נסיון במגע עם קהל רב ומגוון
נסיון בעבודה עם מחשב ומעבד תמלילים
נסיון בניהול תכתובת עצמאית בשפה האנגלית
מכרז מס' 43/86
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה 32000 עד יום 27.7.86, בציון מספר המכרז.

דרוש:
טכנאי שרות
למכונות כביסה ומקררים
עם נסיון + רשיון נהיגה
נא להתקשר לטלפון 04-740236

איסוגג בע"מ
למשרדנו בחיפה
דרוש
פקיד גביה
בוגר תיכון, משוחרר צה"ל
בדבר פרטים נא לפנות לטלפון
04-669251 עבור פקיד גביה

למפעל דקסון בע"מ
טירת הכרמל
דרושים
מרכז/ת מחלקת יבוא/יצוא
* לעבודה עצמאית מגוונת ומעניינת
הכישורים הדרושים:
* ידע בתהליכי יבוא, הכנת דוקומנטים ליצוא, פיקוח וקשר עם עמיל מכס
* ניסיון קודם הכרחי
* שליטה באנגלית הכרחית
עובד/ת מעבדה אנליטית
(כימיה ו/או בקטריולוגיה)
הכישורים הדרושים:
* אנגלית טכנית על בוריה.
* רצוי ניסיון קודם בתעשית התרופות או המזון
מרכזנית
* לפחות 12 שנות לימוד
* שליטה בשפה האנגלית
* ניסיון קודם בהפעלת מרכזיה
5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 2115 חיפה 31020

צפון
מוצרי רפואה ומעבדות בע"מ
לרגל פתיחת מפעלנו החדשים בכרמיאל
דרושים לנו:
אחראי משמרת
להפעלה ולאחזקה של מכונות הזרקה
* בוגרי בתי ספר מקצועיים
* עדיפות לבעלי נסיון
עובד דפוס
* בעל נסיון בתחום ההדפסה בשיטת פלסקו
* עדיפות לנסיון בשקיות פוליאתילן
— תנאים טובים למועמדים המתאימים —
נא לפנות בכתב
לת.ד. 475 כרמיאל 20101
מודעה זו מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד

למפעל התעשייתי גדול בגליל מערבי
דרוש:
מנהל יחידת שכר
המתמצא היטב בביצוע תשלומים באמצעות מערכת שכר ממוחשבת ועצמאית, יודע ידיעה מקפת ויסודית את חוקי העבודה והיחסים ומסוגל לישם הסכמי עבודה
מועמדים מתאימים בעלי ניסיון יפנו בכתב עם פירוט תולדות חיים וניסיון בעבודה
לת.ד. 6024 חיפה

עפולה
דרוש/ה
פסיכולוג/ית
מאיזור עפולה
לעבודה במסגרת השרות הפסיכולוגי בעפולה.
בעלי כשורים מתאימים יפנו בכתב למחלקה לחנוך ותרבות בעירית עפולה.

עפולה
דרוש/ה
מורה לאנגלית
מאיזור עפולה לפרויקט הזדמנות שניה בעפולה.
בעלי נסיון בהכנה לבחינות בגרות יפנו לאשר במחלקה לחנוך ותרבות בעפולה.

לכוכב יאיר (ליד כפר־סבא)
למערכת השירותים החברתיים
דרושות
לשנת הלימודים תשמ"ז
למעונות יום:
★ **מטפלות מוסמכות**
★ **מטפלות**
★ **מבשלת**
★ **עוזרת מבשלת**
לגני הילדים:
★ **עוזרות גננות**
לגן מועדון:
★ **מדריכות**
★ **עובדות חינוכיות**
(משעה 12.00-16.30)
לצורך קביעת ראיון נא לפנות לגב' ענת צברי
טל: 03-201722, 03-201698

לחברת בנייה
דרושים:

1. מהנדס ביצוע מנוסה
2. מנהל עבודה מנוסה
02-639977, 02-699005

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
דרושה
מזכיר/ה כתבנית דו־לשונית בפקולטה לרפואה
תאור התפקיד:
ביצוע עבודות מגוונות במזכירות הסטודנטים,
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה
ידיעת השפה העברית על בוריה, כולל הדפסה
ידיעת השפה האנגלית כולל הדפסה
נסיון בעבודות מזכירות מגוונות.
רצוי נסיון כמזכירה רפואית.
הערה: המשרה הינה בהיקף 85%.
מספר המשרה: מנ/138
מועמדים/ות מתאימים/ות המעונינים/ות לדרושות יפנו בכתב בציון קורות חיים נסיון קודם, שפות ומספר המשרה עד יום 27.7.86, אל: אגף כח אדם קרית הטכניון, חיפה 32000

למלד סוכניות לבטוח ברעננה
דרושה
קלדנית פוליסות
052-22151-4

למשרד עורכי דין מ. ברק — בשר ושות
דרוש/ה
עורך/ת דין
רצוי עם נסיון בתחום הנזיקין
טל' 663513, 04-643203

למרכז שיקום וספורט בק. חיים
דרושה
מזכירה
ידע מעולה בעברית, אנגלית + הדפסות
טלפונים: 722404, 823522, 724379

למפעל מבוסס במגדל־העמק
דרוש:
חשמלאי ראשי
ידע באלקטרוניקה פיקוד ובקרה
עם ניסיון בתעשייה כבדה
לשלוח קורות חיים לת.ד. 91 מגדל העמק
עבור מנהל כח־אדם

MEDIA
למחלקת השיווק
2 אנשי מכירות
מעולים בעלי/ות כריזמתיות מכירתית, יכולת התבטאות בע"פ ובכתב, דינמיים המוכנים לעבודה קשה בעלת אתגרים, ולהרוויח כמה שיותר.
לבחירה:
1. שילוב בעתונות הבינלאומית
2. שילוב בכתב־עת מקצועיים
3. שילוב בעתונות המקומית
עדיפות לבעלי רכב ונסיון קודם. (העבודה בסעיפים 2, 1 — בכל הארץ)
למחלקה הגראפית:
דרוש
ביצועיסט/ית
מעולה בעל כושר יצירתיות ללא גבולות מהיר, מדוייק, נושם חושב ואוכל גראפיקה
לתאומי פגישות נא להתקשר החל מיום א' בלבד 04-257471

לברסל קור בע"מ
התקנה ושירות למערכות מיזוג אויר
דרוש
טכנאי מיזוג אויר
בעל נסיון של 3 שנים
עדיף בוגר בסמ"ת
טל' 04-717782

לחברת ביטוח
דרושה
קלדנית עצמאית
להפקת פוליסות אלמנטריות
* ניסיון של שנתיים לפחות
* מעל גיל 24
לפנות לת.ד. 6156 חיפה 31061 ולצרף קורות חיים בכתב יד

לחברה קבלנית לעבודות בניה
דרושים:
מהנדס ביצוע
עם ניסיון בעבודות ציבוריות
מזכירה
עם נסיון בניהול משרד, והדפסות למשרה מלאה
לקביעת ראיון להתקשר
04-702828

בנד־עוד 81
מגדל־העמק
למחלקת יבוא ויצוא במפעלנו
דרושה
פקידה
שליטה טובה באנגלית, הדפסה, הפעלת טלקס
— 5 ימי עבודה —
להתקשר לפימר 065-40637

אחוזת ילדים ונוער ויצ"ו
דרושים
1. מדריך חינוכי חברתי.
2. אם בית - מדריכה.
משרה מלאה, עבודה מפוצלת.
3. פסיכולוג חנוכי - בחצי משרה.
4. עובדת מטבח.
5. עובדת נקיון.
6. שומר לילה.

המועמדים יפנו לת.ד. 7455 חיפה.

א.ארנסון בע"מ
חברה קבלנית לעבודות ציבוריות
לעבודה בחיפה דרוש
מהנדס/הנדסאי
ניסיון במכרזים וחישוב כמויות של 3 שנים לפחות
נא לפנות בכתב יד
לת.ד. 7051 חיפה

רצף
תעשיות מוצרי בנין בע"מ
כביש כפר־אתא, מפרץ־חיפה
איש/אשת מכירות
בעלי נסיון מוכח בלבד
לעבודות באולם תצוגה
לקביעת ראיון לפנות בטלפון בלבד בשעות 12-16 מיום א' לאורי
טל' 5-720154

דרושים
או.אר.אס. חיפה
הכתובת לעבודה טובה

לאו.אר.אס. חיפה דרושים:

למחלקה הטכנית באו.אר.אס. חיפה דרושים:
מכשירן / מכונאי מיכשור ובקרה
ניסיון מעל 2 שנים באחזקה של מע' מיכשור ובקרה של מערכות פנאומטיות ומע' אלקטרוניות בתעשיה
רתך ארגון תעופתי
בעלי נסיון בריתוך ארגון רצוי גם ידע בריתוך אלקטרודה וטסט בתוקף
פחח
לעבודות אחזקה במיפעל תעשייתי
רפדי רכב
בעלי ניסיון בריפוד רכב מעל 2 שנות נסיון
מכנאי / הנדסאי
עובדים בענף הפלסטיקה בעלי נסיון בפלסטיקה משוריינת

למחלקת משק באו.אר.אס. חיפה דרושים:
טבחים
בעלי ניסיון למטבח קר ובישול מאכלים חלביים
מלצרים
בעלי ניסיון במלצרות או בוגרי קורס מלצרות ללא נסיון.
קונדיטור
ברמה גבוהה למלון יוקרתי
כל המישרות דלעיל:
העבודה באיזור טבריה במלון יוקרתי.
למתאימים לינה וכלכלה מלאה במלון
מגישות תה / עובדות מטבח
לעבודה במיטבח במפעלים תעשייתיים גם מאיזור עכו חיפה והסביבה

למחלקה המשרדית באו.אר.אס. חיפה דרושים:
חשב שכר
ידע רחב בדיני עבודה ומיסוי, נסיון בעבודה על מיכון ממוחשב רצוי I.B.M לעבודה מיידית
תמחירן
רקע בהנהלת חשבונות ידע בהפעלת מחשב.
P.—C.
קלדניות אנגלית/עברית
בעלות נסיון מעל 2 שנים
כתבנית אנגלית/עברית
על מעבד תמלילים
מנהל חשבונות
סוג 2 למפעל עתיר ידע עם נסיון 3 שנים בתעשייה.

או.אר.אס. חיפה
הכתובת לעבודה טובה, רח' הרצוג 2, 664002, 04-663703

הלוח הארצי — הארץ חדשות

למשתלת בונסאי ישראל בע"מ
מושב בני ציון
דרושות
עובדות רציניות
זמניות וקבועות
לאזור רעננה כפר־סבא עבודות משתלה מגוונות כולל עיצוב עצים ננסיים, שכר גבוה לפי הספקה
נא להתקשר ביום א'-ה בשעות 09:30-12:30
טל: 052-441596 ראיונות יתקיימו במשרד המשתלה במושב בני ציון
ביום ד' בשעות 17:00-19:00

למפעל גדול בתל־אביב
דרוש
שליח ממונע
למשרה מלאה
נא לפנות בשעות העבודה
טל: 838300 לישראלי

ההסתדרות הציונית העולמית
משרה פנוית מס' ח/10/86
מנהל/ת מדור פנייה משקית
מקום: ירושלים
תיאור המשרה
1. ניהול וארגון עבודות המדור בכל תחומי ההנדסה האזרחית והתשתית
2. התפקיד כרוך בנסיעות רבות ובעבודה בשעות בלתי שגרתיות
הכישורים הדרושים
1. מהנדס/ת אזרחי/בניין בעלת ניסיון בתכנון עבודות עפר, כבישים, ניקוז וביוב
2. בעלת תעודת רישום בפנקס המהנדסים
3. בעלת ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודות דומות
4. בעלת רשיון נהיגה
הדרגה המוצעת: 6—9 בדירוג המקצועי
התאריך האחרון להגשת מועמדות: 31.7.86

מכון עודד שי
למחקר שוק, תקשורת ועסקים
דרושה
אסיסטנטית בכירה
(למשרה מלאה בת"א)
★ גיל 24 לפחות ★ תואר אקדמאי מ. עסקים/מ. החברה ★ ניסיון מסוים במחקר ★ כושר ניסוח וכתיבה (כולל אנגלית)
נא לפנות בכתב יד קורות חיים וטלפון לת.ד. 7129 ת"א "לאסיסטנטית"

למיטרונאל תעשיות ירושלים בע"מ
בגבעת שאול ב'
דרושים
1. חשמלאי ראשי בעל נסיון במערכת תעשייתית גדולה
2. עובד מתכת לעבודות יד בתיקון שטנצים
3. מחסנאי משלוחים לאגף הצוד במשמרות
להתקשר 02-522201

מלון שלום ירושלים
Shalom Jerusalem Hotel
דרושה
מזכירת מנכ"ל
למשרה מלאה, 6 ימים בשבוע
כישורים: עצמאית ובעלת יוזמה, ידיעה מושלמת בעברית ואנגלית, כולל הדפסה וכושר ניסוח.
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
נא לפנות בשעות העבודה למח' כח אדם
02-423111

לישיבה תיכונית באזור ירושלים
דרושים:
מורים
למקצועות: מתמטיקה, אנגלית
המעוניינים יתקשרו לטלפון: 02-976457, 02-976070

דרושים
1. מנהל אגף עבודות ציבוריות
ממונה על מחלקות הביצוע העוסקות בשיפור פני העיר ואחראי לתכנון ואחזקת התשתית העירונית.
מיקף המתאים בכל התחומים הכלולים במסגרת האגף כגון: דרכים, מאור, ביוב, מדרכות, גנים וכו'.
בנוגע פרטים נא לפנות למספר טל: 223402, 437082.
2. מתאם מיכון אחראי במינהל ההכנסה
ממונה על תהליך הוצאת רשיון לעסק באמצעות מחשב (קלט כלכו) ממונה ומפקח על עבודת צוות המזינים נתונים למחשב. אחראי לתאום עם יחידת המיכון העירונית הממונה על הוצאות המערכת בהתאם לנסיבות.
בנוגע פרטים נא להתקשר למספר טל: 437197, 437194.

אנשים ומחשבים
עתונות מקצועית • מרכז הדרכה
אנו מחפשים
עורך בנושאי מחשבים וניהול
שליטה באנגלית, ניסיון בכתיבה ובעריכה עיתונאית, רצוי רקע במחשבים. עבודה מרתקת מקדמת במשרה מלאה. (פנה לרענן דוגל)
מודען
משווק למודעים ולמנויים, חרוץ ויוזם. מכיר את ענף המחשבים, אפשרי סטודנט במשרה חלקית. (פנה לישראל פלד)
בגלל עומס על קווי הטלפון שלנו, אתה מוזמן לשלוח את פרטיך בכתב לת.ד. 33325 ת"א 61332, או לבוא למלא את פרטיך על כוס משקה קר במשרדי המערכת, פינסקר 64, ת"א.

בית הספר החקלאי מקוה ישראל
למחזור חדש דרושים/ות לשנת הלימודים תשמ"ז
מורים במשרות חלקיות
★ ביולוגיה ★ מתמטיקה ★ אלקטרוניקה
מורה לחינוך גופני
מרכז פנימיה
מועמדים יתקבלו בעלי הכשרה וניסיון קודם
יפנו טל. 842050, 843497, 03-855160
לתאום מועד לראיון

דרוש
רכז נוער וספורט
עומר
במשרה מלאה
כישורים:
★ מורה לחינוך גופני
★ ותק 3 שנים
★ מעורה בספורט תחרותי
★ נסיון מינהלי בתחומי הספורט והנוער
● עדיפות לתושבי האיזור ●
● תנאי העסקה יקבעו בהתאם לכישורים ●
יש לפנות בכתב למועצה מקומית מיקוד — 84965 בצרוף קורות חיים עד לתאריך 30.7.86
דיק ארז
ראש המועצה

למלון מגדל אילון
ירושלים
דרוש
שף
לקביעת ראיון
טל' 02-233281

מבצע מיוחד!
למשרד פרסום
דרוש/ה גרפיקאי/ת מבצע/ת מעולה.
שנתיים נסיון במשרד פרסום הכרחי.
יואב, קול הפרסום 201396

לחברה מסחרית ארצית
דרוש
מנהל סניף ירושלים
על המועמד להיות בעל נסיון בניהול צוות עובדים בתחום שווקי/עסקי בענף מוצרי צריכה
מגורים: ירושלים
גיל: 30-40
שליטה מלאה בשפת עברית - אנגלית
נא להתקשר לטלפון: 03-221765
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש
מנהל אקדמאי
אחרי תפקיד פיקודי בצה"ל
לפנות לת.ד. 579 ירושלים
עבור מס' 27

למלון גדול בטבריה
דרושים
מנהל מזון ומשקאות בעל נסיון במלונות 4 או 5 כוכבים
סו שף בעל נסיון רב במלונות גדולים
מפקח מזון ומשקאות (כולל עבודה במשמרות ערב)
מנהלת יחסי ציבור בעלת נסיון במלונות. דרושה ידיעת אנגלית, גרמנית — רצוי.
מזכירה בכירה יכולת אירגון וניהול משרד. יכולת הדפסה מהירה בעברית ובאנגלית.
למתאימים — תנאים טובים ודיור בעיר.
— סודיות מובטחת —
נא לפנות לת.ד. 14164, ת"א 61141
עבור מלון בטבריה

לחברת שיווק ירושלמית
דרוש
איש מכירות
★ צעיר נמרץ ודינאמי ★ נסיון במכירות
★ רשיון נהיגה
לעבודה קשה ומאומצת. לנמצאים אתגר וקידום.
נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות־חיים ת"ד 9197, מיקוד 91091, ירושלים.

דרושים למפעל תכשיטים במישור אדומים
★ צורפים ★ מלוטשים/ות
★ מלטשים ★ עובדי ייצור
★ פקידות ייצור
שעות העבודה: 08:00-17:00
5 ימים בשבוע. הסעה מירושלים
02-352216

למוסד ציבורי באשדוד
דרושה
טבחית מקצועית
בעלת ניסיון קודם
בפרטים יש לפנות:
02-232052
מיום א' בבוקר

לחוות הנוער הציוני
ע"ש ד"ר ישראל גולדשטיין
שד' ש"י עגנון, קרית־יובל, ירושלים, טל' 02-630221-2
דרושים
מנהלן בית־הספר —ידע וניסיון בהנהלת חשבונות, ארגון משרד ובניהול צוות
מורים לאנגלית, מתמטיקה ותנ"ך
מדריך חברתי לפנימיה
המעוניין בשתות המשרות הנ"ל יגיש קורות־חיים בכתב־יד ויצרף צילומי תעודות והמלצות לביה"ס באופן אישי

לסוכנות ביטוח גדולה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 2-3
ניסיון קודם בענף הביטוח הכרחי
משרה מלאה, 5 ימי עבודה
לתיאום ראיון להתקשר 03-299456
לגב' ניצה (פרט ליום ו')

NCR
י.א. מיטוך ובניו בע"מ
לאגף הטכני בתל־אביב
דרושים
אנשי תוכנה
להתקנה, תמיכה וסיוע טכני ללקוחות על מחשבי סופר מיקרו הפועלים בסביבת מערכות הפעלה UNIX
הכישורים הדרושים:
★ הכרת מערכת הפעלה UNIX
★ השכלה בתחומים רלוונטיים
★ רצוי נסיון קודם
★ ידיעת השפה האנגלית
***
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ל־NCR י.א. מיטוך ובניו בע"מ
ת.ד. 11027 ת"א, 63143, עבור משרה מס' 21-8
הקדם את המחר עם מחשב [illegible]

נציבות שירות המדינה
ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דרושים בירושלים
אקדמאים
בעלי תואר ראשון או שני בכלכלה ו/או בסטטיסטיקה. תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בעבודה מקצועית.
העובדים יועסקו לפי חוזה מיוחד.
דרגת העובד תיקבע בהתאם לניסיון ודירוג המשרה.
המעוניינים מוזמנים לבוא לראיון אישי בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, רוממה, ירושלים, בניין 26, חדר מס' 3.
הראיונות יתקיימו:
ביום שני, 21 ביולי 1986, בשעות 11.00 עד 14.00.
וביום שלישי 22 ביולי 1986, בשעות 14.00 עד 17.00.

המועצה האזורית מטה יהודה
רח' אהליאב 29, רוממה, ירושלים
טל' 02-551911
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב מטה יהודה
מכרז מס' 1/5/86
מבקשים מועמדים למשרת
מהנדס ועדה מקומית לתכנון ולבנייה
מרחב מטה יהודה
דרישות המשרה: אדריכל רשוי או מהנדס אזרחי רשוי, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בתכנון ובניה, רצוי בעל ניסיון קודם ברשות מקומית ו/או ועדה מקומית לתכנון ולבניה, בעל רשיון רכב ורכב פרטי.
השכר לפי דירוג מהנדסים.
הדרגה תיקבע עפ"י הותק ובהתאם לכישורי המועמד.
מועמדים המבקשים לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים, תעודות והמלצות עד לתאריך 31.7.86 למזכירות המועצה.
יתקיימו ראיונות עם מועמדים.
דוד דוד
ראש המועצה
ויו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

"סער" שמירה ושירותים בע"מ
דרושים
אחראי משמרות ומאבטחים
בוגרי קורס פיקודי
לעבודה במשמרות. תנאים טובים
יפו 72, 240507

לחברה בינלאומית לקוסמטיקה
דרושות
יועצות יופי
לעבודה בפרפומריות
לכל אזור הצפון
לקביעת ראיון נא להתקשר 03-809123, לבלה

הלוואות מגרמניה
לזכאי הביטוח הלאומי הגרמני
ללא השקעה, ללא ערבויות
באישור בנק ישראל
ניתן לסדר הלוואות על כל ההפקדה הנדרשת כולל ביטוח חיים להבטחת ההחזר
הטיפול בבודדים, בארגונים ובלקוחות של עורכי־דין
לפנות: איגוד מקבלי גימלאות מגרמניה בע"מ
טל: 03-652361/4
תל־אביב, רח' בן יהודה 1 (בניין מגדלור קב)

לקופת פנסיה וגמולים במרכז תל־אביב
דרוש
מ נ ה ל
כישורים נדרשים:
★ השכלה אקדמאית כללית
★ ניסיון במו"מ עם מוסדות, בנקים וכו'
★ ידיעה בשוק ניירות ערך
★ ידיעה בנושאי פנסיה וגמולים
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 622 תל־אביב מיקוד 67011

למועצה אזורית יואב
צומת מסמיה 055-83501-3
דרוש
מדריך נוער למושב נחלה
בעל ניסיון בהדרכה.
למשרה מלאה
בפרטים נא לפנות למחלקת הרווחה

לבית־ספר תעשייתי
אורט בית־אל
דרוש:
מורה למתימטיקה
מורה למכונאות רכב
לפנות טל' 02-976622
ובערב: 02-342380

לעבוד בחו"ל!!!
לעבודה בארצות אירופה המערבית
דרושים:
★ מטפלות ילדים.
★ מטפלות בקשישים וחולים.
★ גננים.
★ נהגים (אישיים).
★ מנהלי בית עם ידע בסיסי בביצוע תיקונים קלים.
חוזי עבודה של 12 חודש ומעלה עם תנאים טובים מוצעים למועמדים מתאימים.
לפנות בכתב־יד על נייר חלק עם פירוט מלא של תולדות חיים, השכלה ונסיון קודם.
ת.ד. 39101 תל־אביב, 61390.

חבר
המרכז הגדול לכוח אדם מקצועי
דרושות:
- כתבניות עברית
- כתבניות אנגלית
- מזכירות עברית / אנגלית
- מעבדות תמלילים - קלדניות
★ עבודה זמנית / קבועה
★ תנאים טובים
ת"א, בן יהודה 100, טל: 03-221214
חיפה, שמריהו לוין 5, טל: 04-663966
ירושלים, ינאי 6, טל: 02-225154

לחברה העוסקת בשווק ציוד ממוחשב מתקדם
מזכירה עברית / אנגלית
בעלת ידע בהדפסה בשתי השפות
● עבודה בעלת עניין רב עם צוות צעיר ודינמי.
- תנאי שכר טובים -
נין טכנולוגי ר.ק. בע"מ
03-322574 גבעתיים

גבור סברינה
למפעלנו בנתניה
דרוש
דפס/ית מולטיליט
רבע גליון אופסט להדפסה ועבודות גמר (אפשרי פנסיונר)
***
נא להתקשר 053-44455 לשוקי
החל מיום א'

פטרולגז PETROLGAS
דרוש/ה
פקיד/ה
הכישורים:
★ בוגר/ת תיכון
★ ניסיון בעבודה עם קהל — רצוי
★ ידיעת השפה האנגלית — רצויה
★ ידע בהנה"ח רצוי
★ לאחר שירות צבאי
העבודה בשעות ממוצלות
המעוניינים יפנו לטלי
02-222032, 02-231010, לסימה

למשרד פרסום דרושה
נציגת מכירות
לעבודה מעניינת ורבת אתגרים
הכישורים הדרושים:
מעל גיל 26. רצוי ניסיון קודם במכירת מדיה לעיתונות מקצועית, קטלוגים ומדריכים או משרד פרסום.
נא להתקשר לטלפון: 03-253194

גבור סברינה
למפעלנו בכפר־סבא
דרושים
1. אחראי/ת משמרת לאולם סריגה
בעל ניסיון בהפעלת צוות עובדים (רצוי בענף הטכסטיל העבודה במשמרות)
2. חשמלאי/ת אחזקה
להתקנות (ניסיון 3 שנים לפחות)
3. עוזר/ת חשמלאי
נא להתקשר 052-24104 או 052-24246

לחברת יפאורה - רחובות
דרוש:
סגן מנהח"ש ראשי
לעבודה מעניינת ורבת אתגרים בחברה דינאמית ובאווירה טובה
הכישורים הדרושים:
★ מנהל חשבונות מדופלם או רואה חשבון מתחיל
★ ניסיון בניהול צוות עובדים (רצוי בתעשייה)
★ עדיפות למועמדים שמקום מגוריהם בסביבה
★ תנאים טובים וסודיות מובטחים
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 11024, תל־אביב מיקוד 61110 ולציין ע"ג המעטפה "משרה מס' 185-1"

דרושים לנו
5 "ספארים"
לקידום מכירות
ושיווק מוצרי צריכה ופרסום
כדאי לך לעבוד איתנו
אצלנו תרוויח הרבה כסף
טלפונים: 055-23361/25569

יהודה רשתות פלדה
ת.ד. 4117 אשדוד 77140
טלפון: 055-22471
בקבוצת חברת השקעות דיסקונט
דרושה
מזכירה בכירה
בעלת ניסיון קודם בניהול משרד
שליטה והדפסה בעברית ובאנגלית
השכלה תיכונית - חובה, אקדמאית - יתרון
- סודיות מובטחת -

לחברה קבלנית לבניין
דרושים
מנהל עבודה
לשלד וגמר לעבודה בשומרון
מנהל עבודה
לשלד וגמר לעבודה באזור ירושלים
להתקשר לטלפון:
03-217120, 03-217516
בין השעות 16.00-18.00 לבקש את יוסי

"עדי"
יצרנים ויבואני אופנה
דרושים
★ **טכנאי ייצור**
בעלי ניסיון בענף הקונפקציה
★ **עוזר תדמן**
מנוסה
בעלי ניסיון יפנו:
רח' הנגרר העברי 31
ת"א. טל: 379492

לחברה קבלנית:
בענף הבניה בת"א
דרושים:
1. **מחסנאי מנוסה**
2. **פועלים בלתי מקצועיים**
3. **צבעים**
4. **[illegible]**
תנאים טובים למתאימים
03-613503

לדפוס קל
דרושים
דפסים
ועוזרי דפסים
טלפונים
826866
827661

למשרד עורכי־דין
מזכירה
ידע במעבדי תמלילים, ידע באנגלית
בבוקר: 02-245947,
אחה"צ 02-867722

בית־הספר המקיף הדתי לבנים, אבן־העזר
דרושים לשנה"ל תשמ"ז
א. מורה למתימטיקה (הכנה לבגרות לחצי משרה)
ב. מורה למחשבים (חצי משרה)
נא לפנות לשבתאי חיים, טלפון 02-637819

חברת מאירס שוק בע"מ
ציוד למוסכים
דרוש:
בעל רקע טכני
לתיקון מגבהים וציוד מוסכי
פרטים טל' 909942, 908521

לקיבוץ ליד ירושלים
דרושה
אחות מוסמכת חוקה
עם מגורים במקום.
טל' בעבודה 02-347411, 8.00 עד 15.00
טל' בבית 02-347232, 17.00 עד 21.00

בקרית אונו
דרוש
מחלק עיתונים
בשעות הבוקר המוקדמות
מתאים לסטודנטים/תיכוניסטים
אפשרי שותף רציני
להתקשר בשעות הערב 358283

לחברה קבלנית גדולה בת"א
דרושה
עוזרת למנהל חשבונות
עם ניסיון בהנהלת ממוחשבת
לפנות לטל. 03-253831

למפעל מזון
דרושים
יוצאי צבא בוגרי תיכון
לעבודה בנתב"ג לוד במשמרות
ידיעת אנגלית יתרון
נא לפנות בכתב
למחלקת כוח אדם
ת.ד. 601 לוד מיקוד 70100

לסניף חיפה של מפעל ארצי
דרושים (מידי):
1. קלדן(ית) מנוסה
עם ידע בהנהח"ש, לעבודה במסוף.
2. פקיד(ה) חשבונות
עם ניסיון בקלדנות לגביה ומעקב גביה.
שתי המשרות הן זמניות והעבודה בהן מותנית בהסכמת המועמד לעבוד בשעות גמישות, כפי שידרש. התשלום לפי שעות.
נא לצלצל החל מיום ראשון 04-661168 בשעות העבודה

לעיתון "הארץ" דרושים
מחלקי עיתונים
לעבודה בשעות הבוקר המוקדמות לבתי מינויים באזור רמת השרון, הרצליה
להתקשר לטלפון 824271 מיום ראשון ליורם - לאחר השעה 10.00
ובמשך כל היום 481441 לרוזנבאום.

כשמחשבים - עובדים בטריפל-די
לרגל התרחבות מחלקת השרות דרושים:
1. **טכנאי שרות** בעל ידע במערכות (CPM/Z-80, MS DOS/8088) עדיפות למכירי Q-BUS
2. **איש התקנות לציוד מחשבים**
ניסיון + רשיון נהיגה הכרחיים
3. **מזכירת מחלקת שרות**
4. **פקיד מחסנאי** - עדיף גימלאי
נא להתקשר לטלפון 03-7510914 למאירה.
טריפל-די ddd

صورة عن الاصل

صكا من الاجيل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

לשבועון **העיר**
דרושה
ק ל ד נ י ת
יורם/אריאל 651131

למפעל דוויש דגן באשקלון
דרושים
★ **מהנדס תעשייה וניהול**
לתפקיד עוזר למנל לוגיסטי
★ **הנדסאי/טכנאי תעשייה וניהול**
לתפקיד תכנון ופיקוח על הייצור (תפ"י)
תינתן עדיפות לבעלי רקע במכניקה ועיבוד שבבי ידע באנגלית יתרון
נא לפנות בכתב למח' כוח אדם
ת.ד. 5010 אפרידר אשקלון 78150 או טל' 3־051-30372

לחברת תיירות בתל־אביב
דרושה
מזכירת מנכ"ל
- שליטה מלאה באנגלית (רמה של שפת אם – יתרון)
- קצרנות והכתבות אנגלית
- ידיעת השפה העברית
- שעות העבודה: 08.00 – 16.30

המתאימות יפנו טלפונית למחלקת כוח־אדם טלפון 03-650862.

קפוס וקופו בריסו!!!
החברה יציבה מבוססת ודינמית.
ב"ריסו" מייצגת לשותות השיווק היוקרתיות בארה"ב.
שבוע עבודה בן 5 ימים.
התנאים סוציאליים משופרים.
בשדותי רווחה מפותחים.

למפעלנו בבת־ים דרושים/ות
עובד אחזקה בכיר
בוגר בי"ס מקצועי מוכר במסגרות מכבית 3 שנים ניסיון באחזקת מכונות בתעשייה
מנהל עבודה – למחלקת בד
ניסיון בתעשיית הטקסטיל בנושאי גזירה תפירה
תופרות
לעבודה בייצור אפשרות למשרה חלקית
נא לפנות לטל' 03-5514450 ריקי

ים תעשיות מזרונים

עיריית תל־אביב־יפו
לשנת"ל תשמ"ז
דרושים
מורים ומהנדסים להוראה
בבתי הספר הטכנולוגיים העל־יסודיים בתל־אביב־יפו
מהנדס חשמל, מהנדס אלקטרוניקה, מהנדס בנין, ארכיטקט
מהנדסים בעלי כשורים מתאימים להוראה יפנו למחלקה לחינוך טכנולוגי, בנין העיריה, קומה ב', חדר 223, טל' 438044/438712

למפעל גדול ועתיר ציוד בירושלים
דרוש
אחראי אחזקה
בכפיפות למנהל המפעל
★ בוגר בי"ס מקצועי (מכונאות)
★ ניסיון 3 שנים באחזקת ציוד מכני תעשייתי
★ יכולת תכנון ועבודה עצמאית
★ ניסיון בניהול צוות עובדים יתרון!
אפשרות לסיוע בשכ"ד למועמדים מחוץ לירושלים בתקופת הניסיון.
נא לפנות בצירוף קורות חיים וניסיון קודם לת"ד 3241, ירושלים

ORS דרושים
לסניפינו ברחובות

למחלקה המשרדית:
*מזכירה עברית/אנגלית + עיבוד תמלילים + טלקס.
*מזכירה עברית/אנגלית בשתי השפות
*מזכירה צרפתית/אנגלית עם ניסיון.
*מזכירה עם ניסיון בעמילות מכס + דוקומנטים, הדפסה עברית, אנגלית.
*מזכירה לחשב + ניסיון בכוח אדם, הדפסה עברית + אנגלית, רקע בהנהלת חשבונות.
*מנהל/ת חשבונות סוג 3 או מדופלם
*מנהל/ת חשבונות עם ידע בתמחיר בעבודה עצמאית
*קלדנית עם ניסיון
*מנהל/ת חשבונות סוג 3 עם ניסיון בתכנית מאזנים חודשיים ושנתיים
*מהנדס כימאי או כימאי - נסיון בפולימרים - יתרון (לא חובה) רקע בתעשייה.
*כתב טכני עברית, תיעוד תוכנה על מרכזיות טלפונים או תקשורת ציבורית.
*תכנת מחשבים על IBM-36, תוכנה RPG לעבודה עצמאית, שלוש שנות ניסיון לפחות
*מנהל מעבדה או רוקח בכיר
*אנשי מכירות רקע במדעי החיים
*מנהל מכירות בשטח של טכנולוגיה מתקדמת או מדעי החיים (אחראי על מקדמי מכירות)
*הנדסאי מכונות לתכנון כלים ומתקנים - ידיעת השפה האנגלית, 5 שנות ניסיון בתעשייה.
*כתבנית אנגלית
*כתבנית עברית אנגלית.
*לבית דפוס דרושים: מדפיס בלט, מנגלדית, חותך נייר.

למחלקה הטכנית
*מבקר איכות טכנאי או הנדסאי ייצור לעבודה קבועה במפעל מתכת להקמת מערכת אבטחת איכות ניסיון בעבודה בצה"ל.
*עובדים כלליים חובשי כיפה ושומרי מסורת לעבודה עד סוף ספטמבר.
*בחורים לעבודה במשמרות מעט ידע באנגלית. באזור רחובות.
*חשמלאי ראשי
*חשמלאי מוסמך למפעל מתכת, תושב רחובות עם ניסיון ברתכות + אלקטרודות + co2 גלוקיפה, תנאים מצוינים.
*פועלי ייצור תושבי ראשל"צ
*מסגרי מכונות
*כרסם לגב טיפוס
*חרט - כרסם עם יכולת לעבודות מסגרות וריתוך, רצוי בארגון.
*חרט - כרסם - 5 שנות ניסיון לפחות.
*מסגרים
*מכונאי טנקים
*משגר קונסטרוקציות עם ניסיון
*מכונאי תעשייתי
*אחראי שירותים ומשק + רשיון נהיגה
*שרברבים עם ניסיון [illegible]
*טכנאי אלקטרוניקה לאחזקת ציוד ניסיון של 3 שנים לפחות בתעשייה
*מכונאי לאחזקת [illegible]
*בוגר בית ספר מקצועי, ניסיון של 3 שנים לפחות במפעל תעשייתי, אנגלית חובה, עבודה במשמרות.
*טכנאי קירור לתושבי ראשל"צ והסביבה.
*עובד עם רקע טכני + ניסיון באריזות מרטים גומי.
*עובד ניקיון + עבודה בחצר.
*עובדות ניקיון לעבודה בקרית מלאכי בין השעות 19.00-14.00.
*חשן למשרה מלאה.
*עובדות ניקיון לעבודה ברחובות
*תופרות עם ניסיון
*לתושבי רחובות עובדים למחלקת שריקה + מחלקת אריזה, עבודה במשמרות, אפשרות ללמוד מקצוע חדש.
*לבית אבות דרושים: אחות ראשית מוסמכת, אחיות ועוזרי אחיות מעשיים, כוח עזר.
*חשמלאי מוסמך לאזור נס ציונה רחובות והסביבה, לעבודה במשמרת, תנאי שכר קבועים.
רחוב הרצל 187 (קומה ב')
רחובות, טל: 08-450630

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך אגף כח אדם בהוראה
הודעה מס' התשמ"ו/6 על משרות ניהול פנויות

אגף כח אדם בהוראה מודיע על **משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי־ספר היסודיים ובחטיבות הביניים ובבתי־הספר המקיפים השש־שנתיים**
לקראת שנת הלימודים התשמ"ז

מן המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה הפדגוגית והאקדמית, הכשרות מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים. התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל תשמ"ג/5 בטבת תשמ"ג (2 בינואר 1983) סעיף 131. המעוניינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והאחר אל המפקח על בית־הספר שבו מועסק המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזות יום שישי, י"ח בתמוז התשמ"ו (25 ביולי 1986)

רשימת המשרות:
1. המחלקה להכשרת עובדי הוראה, רח' דוד המלך 5, ירושלים. טלפון 02-238211.
   א. סמינר הקיבוצים, תל־אביב. במוסד מסלולי הכשרה לגיל הרך, מטפלות, גננות, ביה"ס היסודי, חטיבת הביניים, חינוך מיוחד, חינוך גופני ותנועה, דרמה והשתלמויות.
   ב. בית המדרש למורים וגננות, נחלל. במוסד מסלולים לגיל הרך, ביה"ס היסודי (הומניסטיקה וטבע), חינוך מיוחד.
2. מחוז המרכז - שדרות שאול המלך 39, תל־אביב, טלפון 03-254122.
   א. ביה"ס הממלכתי "ספיר" בלוד. 12 כיתות א'-ו', 5 כיתות ז'-ח'.
   ב. ביה"ס הממלכתי "כצנלסון" בכפר סירקין. 6 כיתות א'-ו'.
   ג. ביה"ס הממלכתי "אשכול" בראש־העין. 6 כיתות א'-ו', 2 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
3. מחוז הצפון - בית הממשלה נצרת עלית טלפון 065-72960
   א. ביה"ס הממ"ד "עוזיאל" בקרית שמונה. 7 כיתות א'-ו'. כיתה טיפולית אחת. המשרה פנויה לשנה.
   ב. ביה"ס הממלכתי [illegible]. 16 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה עם אפשרות הארכה.
4. מחוז חיפה - רח' [illegible] 7, חיפה. טלפון 04-520251
   א. ביה"ס הממ"ד "מאיר־עם" בחדרה. 6 כיתות א'-ו', 2 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות קלט אתיופים.
5. מחוז תל־אביב - שדרות שאול המלך 39, תל־אביב. טלפון 03-254122
   א. ביה"ס הממ"ד "ישורון" בחולון. 16 כיתות א'-ו', 5 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות טיפוליות.
6. מחוז הדרום - בית הממשלה, דרך התקווה, באר־שבע טלפון 057-563804
   א. חווה חקלאית באשקלון.
   ב. ביה"ס הממלכתי "בר־צבי" בקרית־גת. 13 כיתות א'-ו'.
7. מחוז ירושלים - רח' דוד המלך 18, ירושלים. טלפון 02-238211
   א. ביה"ס הממלכתי "ז'בוטינסקי" בבית שמש. 13 כיתות א'-ו'.
   ב. חטיבת הביניים בבית"ס התיכון המקיף השש־שנתי הכללי "שיפר" בבית שמש. 12 כיתות ז'-ט'.

מרכז קהילתי באשקלון
דרושים
עובד או עובדת קהילתי
לעבודה עם עולים חדשים (אתיופים), ב־3/4 משרה
הדרישות:
1. רקע בעבודה קהילתית ציבורית.
2. השכלה במדעי החברה או מורה בכיר/ת.
3. שעות עבודה מפוצלות.

מועמדים בעלי רקע מתאים ישלחו קורות חיים למתנ"ס עד לתאריך 25.7.86

למועדון תרבות וספורט הכולל בריכת שחיה וחוגים
דרושים
★ **מנהל מועדון**
★ **איש אחזקה**
(בעל ניסיון באחזקת בריכות שחיה)
מועמדים מתאימים יפנו מיידית
לת.ד. 1700 רמת־גן
– סודיות מובטחת –

למוסד ממלכתי בחיפה
דרושים
שומרים
* גיל 30־50
* בריאות תקינה
* לאחר שירות מלא בצה"ל
* תושב חיפה והסביבה
העבודה מתאימה גם לסטודנטים הלומדים לימודי ערב ולהם עוד שנתיים לימודים לפחות.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 2153 חיפה מיקוד 31020 ויצרפו קורות חיים מלאים (כולל מספר ת.ז. וטלפון).
- פונים מתאימים ייענו -

חב' המשקם בע"מ
דרושה
עוזר/ת למנהל חשבונות
בסניף האזורי של החברה באשקלון
תאור התפקיד: אחראי/ת לשטח נרחב של פעולות חשבונאות.
דרישות התפקיד: השכלה משלמת בתנודש, רצויה השכלה תיכונית מקצועית, ניסיון מעשי בעבודה - רצוי ידע בהכנת שכר ממוחשבת. ידיעה טובה של השפה העברית בכתב ובדיבור. תושב/ת אשקלון או הסביבה הקרובה.
הדרגה: ט־י־יא בדירוג האחיד.
נא לפנות בצירוף קורות חיים למשרדי המשקם רח' השקמה 129 אשקלון, עד לתאריך 30.7.86

גאמידור בע"מ
הספקה תשורתים ביו־רפואיים
לחברתנו הצעירה והדינמית
דרושים:
1. **איש/ת מכירות:** (2 משרות)
   ★ למוצרים דיאגנוסטיים רפואיים
   ★ למוצרי מחקר וביוטכנולוגיה
2. **איש/ת מכירות** לאזור הצפון:
   ★ למוצרים דיאגנוסטיים ולמוצרי מחקר.
3. **מהנדס שירות**
   למתן שירות ללקוחות החברה ברחבי הארץ למכשור רפואי/מדעי. התפקיד כולל הקמת מערך שירות וניהולו.
   הכישורים הדרושים למשרות 1־2:
   בוגר בביוכימיה/ביולוגיה, דובר/ת אנגלית בעל/ת רישיון נהיגה, חוש מסחרי כושר שכנוע והופעה נאה
   הכישורים הדרושים למשרה 3:
   אלקטרונאי מוסמך עם ניסיון בשירות למכשור מדעי/רפואי, דובר אנגלית בעל רישיון נהיגה
   תנאים טובים למתאימים
   כולל רכב צמוד והשתלמויות בחו"ל
4. **פקידה כללית**
   למשרה מלאה, ידיעה מושלמת של השפה האנגלית כולל הדפסה עברית אנגלית, 5 ימי עבודה. עדיפות תינתן לתושבי קרית־אונו, קריאון והסביבה.
   נא לפנות בצירוף קורות חיים ומס' טלפון לת.ד. 120 סביון 56915

לעבודה בתחנת דלק
דרושים/ות עובדים/ות
לאחר שירות צבאי ועבר אזרחי נקי. יתקבלו גם עובדים עד גיל 55, ל־8 שעות עבודה במשמרות.
נא לפנות בציון קורות־חיים לת"ד 6495, ירושלים, ולציין על המעטפה עבור תחנת דלק.
מתאימים/ות ייענו — סודיות מובטחת

החברה להגנת הטבע
רח' השפלה 4 תל־אביב
נותרו מספר משרות פנויות של
מדריכים אקדמאיים בבתי"ס שדה *
שהשכלתם בתחומי הטבע וידיעת הארץ
★ התחייבות לתקופה של שנתיים לפחות
★ מגורים במקום
★ רצוי נסיון קודם בהדרכה
* חרמון | אלון תבור | הר הנגב
אכזיב | מעלה אפרים | חצבה
הר מירון | איילון (ת"א) | אילת
לפנות למח' כ"א (דיבי)
טל. 03-375063 שלוחה 240

דרוש
שף מעולה
למשרה חלקית
(בערבים,
פעמיים שלוש בשבוע)
נא לפנות לטלפון:
055-56053 למשה
סודיות מובטחת

עיריית ירושלים
דרושים/ות
פקחים/ות עירוניים במחלקה לשיפור פני העיר (מכרז מס' 71/86)
התנאים: שירות בפיקוח [illegible]
יתקבלו בעלי השכלה תיכונית לאחר שירות צבאי מלא (גילאים 22—30).
המועמדים המתאימים יידרשו לעבור קורס לפקחים עירוניים כתנאי הכרחי לקבלתם לעבודה.
פרטים נוספים ניתן לקבל אצל המזכירות לקבלת עובדים/יחידת המנגנון, רח' יפו 22, קומה א', חדר 217.
מועד אחרון: יום א', כ"ז תמוז התשמ"ו (3.8.86)
המנהל הכללי
ירושלים, י"א תמוז התשמ"ו
18 ביולי 1986

למרכז לחקר ההתיישבות ברחובות
דרושים
חוקרים במדעי החברה
לעבודה עצמאית ועניינית במחקר יישומי
הכישורים הדרושים:
תואר שני לפחות
עדיפות תינתן לבעלי תואר שלישי
ניסיון מוכח בעבודת מחקר
רצוי ניסיון בעבודת שדה
יכולת לעבוד בצוות בין־מקצועי
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים
לת.ד. 2355, רחובות 76120
עבור "מחקרים"

האוניברסיטה הפתוחה
מבקשת להכשיר **מנחים**
לקורס בפיתוח חשיבה המצאתית
בשיטת "אלפי"
(אלגוריתם לחיפוש פתרון יצירתי)
לפתרונות של בעיות טכנולוגיות.
המועמדים צריכים להיות:
1. בעלי תואר ראשון לפחות בפיסיקה ו/או מתמטיקה שימושית - מנתחי מערכות ו/או מהנדסים עם רקע דומה.
2. בעלי נסיון טכנולוגי בתעשייה.
3. בעלי כשרון הדרכתי.
אנשים מתאימים יפנו את מועמדותם אל: "ומנגיט" - לימודי התמחות והעשרה, האוניברסיטה הפתוחה, ת.ד. 39328, תל־אביב 61392.

פריקלאס ים־המלח בע"מ
למפעלנו במישור רותם דרושים
מהנדסים/ות כימאים
★ **מהנדס תהליך**
עם נסיון של 5–7 שנים בהפעלת, הרצה ופיקוח על מתקנים כימיים
★ **מהנדס מתקן**
לעבודה מעניינת במתקני הייצור, נסיון של 2–3 שנים בתעשיה הכימית - יתרון
מהנדס/ת מכונות
★ לתפקיד מהנדס מתקן ייצור.
נסיון של 1–2 שנים בתעשיה הכימית - יתרון
5 ימי עבודה בשבוע
תנאי השכר יקבעו על פי כישורי המועמדים.
למועמדים מחוץ לאיזור תינתן עזרה בדיור.
כתובת לפניות פריקלאס ים המלח בע"מ
מישור רותם ד.נ. ערבה 86800 טל. 057-53031

דרוש מנהל
לדרג סטור חדש בירושלים
★ נסיון בניהול סופרמרקט
★ תנאים בהתאם לכישורים
טל: 02-667057
בין השעות 8.30 – 14.30

קסלמן שרותי ניהול בע"מ
חברה המתמחה ביעוץ, ניתוח וביקורת של מערכות ממוחשבות
דרוש
רואה חשבון
המעונין להתמחות במערכות־מידע ממוחשבות
לפנות החל מיום א'
לשרה טל': 03-209300

לבית חולים "נווה גדרה"
רח' צוקרמן 14
דרושים
★ עובדי ניקיון
★ כוח עזר
★ איש אחזקה
★ עובדי מחסן כביסה ומתפרה
★ אחיות
לפנות בין השעות 09.00־12.00
טל: 055-91101, 055-94124

לבגיר קרית־גת דרושים
★ **מהנדס ייצור** עם ניסיון בתחום שכר עידוד. רצוי בוגר שנקר בעל ניסיון במפעל תעשייתי.
★ **מזכירה לחטיבת נעלים** ניסיון של 3 שנים בניהול משרד וידיעת השפות אנגלית ועברית על בורין (גרמנית רצויה). עדיפות לבעלות תעודת מזכירה בכירה. ניסיון בעבודת מחשב - רצוי
★ **מחסנאי למחלקה הטכנית** אדמיניסטרטור בגיל 40 ומעלה - אפשרי פנסיונר למשרה חלקית
★ **מנהל חשבונות** סוג ג' בהנהלת חשבונות - רצוי ידע באנגלית - ניסיון של 3 שנים לפחות.
לפנות בכתב או טלפונית לאלוש יולנד כוח אדם, בגיר על מעלי ת.ד. 187 קרית־גת. טלפון: 055-873958

אי.אם.אס. שרותי כח אדם בינלאומיים בע"מ
international manpower services ltd
האנשים הנכונים לאנשים הנכונים

ללקוח שלנו בסביבות ראשל"צ
דרושה
1. מזכירה מעולה לניהול משרד
הדפסה עברית־אנגלית
לעבודה עם אתגר במשרה מלאה
תנאים טובים.
*
ללקוח שלנו באור־יהודה
דרושה
2. מזכירה/מדפיסה עברית/אנגלית
למשרה זמנית (3 חודשים)
*
ללקוח שלנו בתל־אביב
דרושה
3. מזכירה לניהול משרד־יבוא ומכירות
שליטה בהדפסה בעברית וגרמנית
למשרה מלאה
*
ללקוח שלנו בחולון
דרוש
4. טכנאי מיזוג אויר
עם נסיון+רשיון נהיגה
נא לפנות לטל': 950044, 03-951422
– סודיות מובטחת –

אמיליה
יצור מזון בע"מ
051-28649 מען 051-32092
דרושים:
★ **טבחים** בעלי מקצוע עם ניסיון
★ **עובדי מטבח**
★ **איש מכירות** (עדיפות לטבעונים במזון)
★ **פקידה** עם ידע במנהלת
★ **קונדיטור** עם ניסיון

למעבדת אופסט
דרוש
מונטז'ר מעולה
תנאים טובים
טל: 03-810861
03-812693

לדפוס דרושים:
1. דפסים אופסט לגיליון
2. עוזרים לדפס גיליון
3. מקפל לשטל
4. מונטז'רים
תנאים טובים למתאימים
03-217616

ליישוב קהילתי הר־אדר
(ליד מעלה־החמישה)
דרושות גננות ומטפלות
לשנת הלימודים הקרובה
טלפון 02-344710 או בכתב לרח' הרין 10, י־ם

עיריית אשדוד | **מ.ד.א.** מגן דוד אדום בישראל
דרושים
מועמדים לקורס חובשי מ.ד.א. ופרמדוקס לצורך הפעלת ניידת לטיפול נמרץ - נט"ן
הכישורים הדרושים:
★ חובשים קרביים בצה"ל
★ פרופיל בריאותי מינימלי - 72
★ רשיון נהיגה - רצוי
הקורס ימשך, כ־12 חודשים ובמהלכו ישולם שכר מלא למשתתפים.
המעוניינים יפנו ליהודה לאחי מנהל מ.ד.א. אשדוד טל: 055-51333

אם אתה מחפש
קצין במילואים
עבודה דינמית, עצמאית, לא שגרתית
צה"ל מציע לך
תפקיד הכולל מגע עם אנשים ושטח, אפשרות להתפתח ולתרום
נתונים דרושים:
- גיל 23-32
- השכלה תיכונית
- פרופיל 64 ומעלה
- ידיעת השפות ערבית או אנגלית - יתרון

פנה אלינו לת.ד. 37342 ת.א.
מיקוד: 61373
בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים
(כתובת, טלפון) עבור 101
מועמדים שימצאו מתאימים יוזמנו לתפקיד
סודיות מובטחת

הלוח הארצי — הארץ חדשות

האוניברסיטה העברית בירושלים

מרכז קוסל לחינוך גופני, נפש ופנאי

א. דרושים מאמנים לקבוצות אס"א י-ם
• כדורסל נשים — ליגה לאומית • כדורסל גברים — ליגה א' • סיוף — נבחרת סטודנטים וילדים

ב. דרושים רכזים לקבוצות אס"א י-ם
כדורסל נשים • כדורסל גברים • כדורגל, כדוריד

ג. דרושים מורים ומדריכים לחוגי פעילות
סיוף, כדורעף, כדוריד, כושר גופני, טניס, כדורגל, התעמלות.

ד. ספורטאים לקבוצות הייצוגיות של אס"א י-ם
סטודנטים ואנשי סגל מוזמנים להצטרף לקבוצות הייצוגיות של אס"א י-ם, המשתתפות במשחקי הליגה בענפי הספורט השונים.
• כדורסל נשים — ליגה לאומית • כדורסל גברים — ליגה א' • כדוריד — ליגה א' • טניס — ליגה ארצית • שחמט — ליגה ארצית, ליגה א', ליגה ב' • ראגבי — ליגה לאומית • סקווש — ליגה לאומית • כדורגל — ליגה ג' • כדור-בסיס — ליגה לאומית • קריקט — ליגה לאומית

מועמדים מתאימים בתחומים שצויינו לעיל מתבקשים להתקשר טלפונית לתיאום פגישה ולקבלת פרטים נוספים.
טלפונים: 58-4662, 667896, 58-4287.

לאחד ממפעלי התעשיה הכימית בדרום

דרוש

מהנדס כימאי

לניהול ותיפעול מתקנים כימיים,
לשיפור תהליכים כימיים
ולפתרון בעיות תהליכיות

כישורים נדרשים:

* תואר ראשון בהנדסה כימית
* ידיעת השפה האנגלית - יתרון
* יחסי אנוש טובים

תנאים טובים למועמד המתאים

פניות בכתב יד ובציון קורות חיים ונסיון קודם יש להפנות לת.ד. 744 באר-שבע 84105

– סודיות מובטחת –
– מודעה זו מיועדת לגברים ונשים באחד –

למפעל מזון

דרושים

יוצאי צבא
בוגרי תיכון

לעבודה בתנב"ג לוד במשמרות

ידיעת אנגלית יתרון
נא לפנות בכתב
למחלקת כוח אדם
ת.ד. 601 לוד מיקוד 70100

האגודה לתכנון ולפתוח שרותים למען הזקן בישראל

לאש"ל

דרוש

מרכז תוכניות לימוד בנושא זיקנה

תיאור התפקיד: ריכוז הארגון תוכניות לימוד והשתלמויות בנושא זיקנה לעובדים עם זקנים במסגרת מרכז לימודי הזקנה.

מקום העבודה — תל-אביב

דרישות המשרה:
1. השכלה בתחום החינוך (עדיף השכלת מבוגרים), עבודה סוציאלית, מדעי החברה.
2. נסיון בביצוע, פיתוח וניהול מערכת השתלמויות מורכבת.
3. יכולת תכנון, הערכת צרכים לימודיים והערכת תוכניות.
4. יוזמה ופתיחות לתעסוקות חדשות.
5. ידע בנושא זיקנה וטיפול בזקנים.
6. יכולת אדמיניסטרטיבית וארגונית ברמה גבוהה.
7. נכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות ונסיעות ברחבי הארץ.
השכר ייקבע לפי כישורי המועמד.

לפנות בצירוף תולדות חיים, נסיון והמלצות, לאש"ל, ת"ד 3489 ירושלים 91034, עד לתאריך 5.8.86

לתפקיד שומר ראש
של אנשי עסקים באירופה ודרום אמריקה

דרושים:

יוצאי יחידות קרביות עד גיל 33

המועמדים המתאימים יעברו קורס אימונים מיוחד בארץ, תנאי שכר ותנאים סוציאליים מעולים.

לפנות בכתב-יד על נייר חלק עם פירוט מלא של תולדות חיים, השכלה ונסיון צבאי.

חב' טי. אס. אס. בע"מ
ת.ד. 39386 תל-אביב, 61390

אורט ישראל

המערכת ללימודי מבוגרים

ביה"ס ללימודי נהול היצוא ומסחר בינלאומי

אנו בי"ס חדשני בעל גישה מהפכנית בלימודי נהול וקידום היצוא לאוכלוסיה בוגרת.
אנו מעונינים בהצעות לאיוש התפקידים הבאים

1. מנהל מגמת שיווק, כלכלה ומכירות

תאור התפקיד:
בניה ותאום מערכת הלימודים, הוראת שעורים נבחרים, בחירה ופיקוח על מרצים, אחריות להפקת חומר לימודים.

הדרישות:
למועמד האידאלי תואר שלישי בשיווק, נסיון מעשי גם בהווה בנושאי קידום יצוא אם כיועץ או במילוי תפקיד בכיר במערך היצוא של מפעל.
המועמד ישלב מיומנות אקדמאית יחד עם מיומנות מקצועית מוכחת.

2. מרכז ומרצה לפרסום ויחסי ציבור.

תאור התפקיד:
בניה ותאום של מערכת הלימודים, הוראת שעורים נבחרים, בחירה ופקוח על מרצים, אחריות להפקת חומר לימודים.

הדרישות:
מנהל או שותף בכיר במשרד פרסום או מנהל פרסום של חברה גדולה, השכלה פורמלית רלבנטית.

3. מרצה ביסודות התמחיר.

4. מרצה לחשבונאות מנהלית והנה"ח.

5. מרצה למבוא לכלכלה.

מועמדים מתבקשים לפנות אל ראובן לבני - מנהל ביה"ס ללימודי נהול היצוא ומסחר בינ"ל - המערכת ללימודי מבוגרים אורט ישראל, שד' דוד המלך 39 ת"א, 64237.
טל: 03-234507, 03-233231, או בבית בשעות הערב: 052-457193

אנו פותחים אופקים חדשים

אפשרויות מקצועיות ללא גבולות...
הזדמנויות קידום ללא מגבלות...
תנאי עבודה מתקדמים...

מוטורולה סמיקונדקטור עוסקת בפיתוח רכיבי VLSI מתקדמים. קבוצת התיב"מ מפתחת כלי תיב"מ עבור מרכזי התכנון בארץ ובארה"ב. לאור הרחבת פעולותיה של הקבוצה אנו מחפשים:

מנהל/ת קבוצת תיב"מ

תאור התפקיד:
- הגדרת כלי תיב"מ ל-VLSI
- ניהול צוות תכני תיב"מ
- תמיכה בתיכנון, פיתוח וייצור רכיבי VLSI
- פיתוח שיטות תיכנון חדשניות ל-VLSI

הכישורים הדרושים:
נסיון של 6 שנים בתחומים הבאים (לפחות שנתיים בכל תחום):
- תכנון VLSI
- הגדרה ופיתוח כלי תיב"מ
- ניהול צוות

השכלה:
- תואר ראשון בהנדסת אלקטרוניקה/מחשבים (תואר שני/שלישי - יתרון)
- שליטה מלאה בשפה אנגלית

בואו הצטרפו לצוות מעולה בחברה עתירת-ידע, המובילה בעולם בתחום המוליכים למחצה.
אנא פנו בכתב יד בצירוף קורות חיים וציונים למוטורולה סמיקונדקטור, ת.ד. 32288 ת"א 61322

מוטורולה סמיקונדקטור

– סודיות מובטחת –

מדריך הארץ

זמן הדלקת הנרות

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	7.08	8.28
תל אביב	7.26	8.30
חיפה	7.20	8.30
באר-שבע	7.22	8.20

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ-8 בערב עד למחרת ב-7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל-אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
רחובות 08-451333.
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' 8.00-20.00
בימי ו' 8.00-15.00
טלפונים: 03-433300, 03-433500
"שקמ"ר" — שרות רפואי לקבלת שרות ביקורי בית על רופאים מומחים
לילדים ותינוקות בשעות 24—19 טל' 03-7549111 "שקמ"ר קור מנוי 222
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04-672222/3.
תל-אביב 03-261111
חיפה 04-672222/3.
נתניה 35316
באר-שבע 057-48111.
מרכז רפואי באר יעקב, 03-223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל-אביב טל' 234819.

ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים"
א' ד"ה 11.00-13.00
ב' ד"ד 16.00-18.00
רח' מאפו 13 תל-אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל-אביב:
בר כוכבא 49
טל: 02-284649
פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ב', טל' 04-523566. שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00
שיר"ן - שירות רפואי נייד ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום - 660585, 02-669531
מוקד לילה שבת חג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
תל אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר

תורנות בתי חולים
תל אביב
רוקח - (ילדים,פנימית)
איכילוב - (כירורגית)
ירושלים
שערי צדק - (פנימית)

הדסה ע"כ - (נשים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג)
בקור חולים - (ילדים)

תורנות בתי-מרקחת
תל-אביב
בני דיזנגוף 174 222386
בריאות המלך ג'ורג' 28 283731
ירושלים
ארמון הנציב דב גרונר 23 מ. מבחרי 710480
חיפה
מזור המגינים 97 524113
רמת-גן
הן ז'בוטינסקי 99 7514434
חולון
ד"ר תורי סוקולוב 70 842433
עין יהב 4 884854
בת ים
עצמאות בלפור 75 865583
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
נאות שקד מ. מסחרי אזורים 52484
הקריות
מרכז כנחם שד' ירושלים 29 קרית ים א' 759441
חדרה
צליק בן הנשיא 22126
רחובות
כללית בני משה 452381

דלת פתוחה
מרכז מידע ויעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, בניות — אבצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00-20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל. 9-261228.
חיפה: ימים א', ד' — 16.00-19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ-8 בערב עד למחרת ב-7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.

ירושלים 523133
תל-אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
נהריה 923335
רחובות 08-451333.
בת ים 585555
חולון 803133
לוד-רמלה 08-221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' 8.00-20.00
בימי ו' 8.00-15.00
טלפונים: 03-433300, 03-433500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל-אביב 261111
חיפה 04-672222/3.
נתניה 35316
באר-שבע 057-48111.
תורנות רופאים ומרפאים
ד"ר דן לוי בית אל 4 ר"ג 720412, 793535
מרכז סיוע לקורבנות אונס: — 24 שעות ביממה,
תל-אביב טל' 234819.

ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04-82611
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל-אביב, בר כוכבא 49
טל: 02-284649
פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04-523566. שעות הקבלה: כל יום 20.00-23.00.
שיר"ן - שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום - 660585, 669531
מוקד לילה, שבת חג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר

תורנות בתי-חולים
תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
בקור חולים — (נשים)
הדסה ה"צ — (פנימית)
שערי צדק — (ילדים)

הדסה ע"כ — (כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג)

תורנות בתי-מרקחת
תל-אביב
בריאות המלך ג'ורג' 28 283731
ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
מוצ"ש, בריאות המלך ג'ורג' 28 283731
מוצ"ש, ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
ירושלים
מרפאת חכמה הכ"ג 28 523191
מוצ"ש, הר הצופים הר הצופים 818111
חיפה
ק. אליעזר כנר אליהוף 6 511707
חולון
הרכבה ככר ויצמן 845236
בת ים
בלפור בלפור 90 583448
רמת-גן
הדסה כצנלסון 151 722271
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
נאות שקד מ. מסחרי אזורים 52484
הקריות
היסוד קרן היסוד 73 ק. ביאליק 704185
חדרה
הנשיא הנשיא 24231

מרכזי מידע — אגד
03-432777 04-549121
02-528231-2

לפרוייקט בתחום העיתונות והפרסום

איש מכירות

חרוץ ודינמי

באזור באר-שבע והדרום (משרה מלאה)
נא לפנות לשני טלפון: 03-371261

לביה"ס של רשת אורט ישראל
דרושים
מורים במקצועות:

★ מתמטיקה ★ פיסיקה
★ חשמל

נא לפנות בכתב למח' הפדגוגית-פדגוגית
ת.ד. 16087 תל-אביב (61160)

שווקים חדשים

החברה לפיתוח שווקים בע"מ

איש/אשת שיווק
מ.א. בשיווק. אוהבת ליצור. בעלת יוזמה ודמיון.

איש/אשת תערוכות ואירועים
נסיון של 3 שנים. כושר אירגון וניהול. יוזמה.

לפנות לדנה — 03-622040

למפעל המתמחה במערכות אלקטרו-אופטיות
דרוש

מהנדס / הנדסאי מכונות

לתכנון מכשירים אלקטרו-אופטיים

כישורים דרושים:
5 שנות נסיון לפחות, רקע ונסיון במוצרים צבאיים - יתרון.

מועמדים מתאימים המעונינים להשתלב במפעל מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון קודם לת.ד. 28025 מיקוד 66186 ל/116
ולציין על המעטפה: עבור מפעל אלקטרו-אופטי

הבורסה לתכשיטים

מחפשת

מנהל/ת חנות

★ אופי נמרץ ודינמי ★ בעל/ת הופעה נמרצת מלבבת
★ בעל/ת נסיון בשיווק ומכירות ★ השכלה בניהול - יתרון
★ יכולת ונכונות לעבודה קשה ★ מגורים באשקלון

למועמד/ת המתאים/ה שכר ותנאי עבודה והולמים את כישוריו/ה ומסלול קידום פתוח.
על המעומדים לפנות לטלפון 057-34469 - סודיות מובטחת -

מפעלי תובלה בע"מ

לחברתנו, החברה המובילה בתחום פעילותה במדינת ישראל והממוקמת בבאר-שבע דרוש/ה:

מנהל/ת חשבונות ראשי/חשב

תאור התפקיד:
★ ניהול מערכת חשבונאית מורכבת רב-מטבעית.
★ דיווח חשבונאי פיננסי ומינהלי תקופתי. לרבות טיפול בנושאי תיכנון מס.
★ קשר עם גורמים בתוך ומחוץ לחברה בנושאים הקשורים למערכת החשבונאית.

כישורים נדרשים:
★ רואה-חשבון מוסמך. יועדף בעל השכלה אקדמית נוספת.
★ יכולת תיפקוד בתנאי לחץ בסביבה מורכבת בחברה גדולה.
★ התנסות קודמת בעבודת צוות תוך קיום יחסים בין-אישיים תקינים.
★ נסיון (מוכח) של 5 שנים לפחות בניהול מערכת חשבונאית גדולה ומורכבת הכולל בין היתר:
● עבודה עם מערכות חשבונאיות רב-מטבעיות ועיצבון
ניהול צוות עובדים חשבונאים גדול
● דיווח חשבונאי שוטף
● טיפול בנושאי מיסוי ותכנון מס

למועמדים המתאימים מובטחת עבודה אתגרית קשה ומעניינת בסביבה עיסקית וחברתית דינמית
התפקידים מחייבים מגורים בבאר-שבע ו/או סביבתה
מועמדים העונים לדרישות התפקיד יפנו בכתב-יד בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי למפעלי תובלה בע"מ מנהל כ"א ת.ד. 72 באר-שבע מ. 84100 סודיות מובטחת.

לבית הספר המקיף ע"ש הרב"ריך

אורט - כרמיאל
דרוש

מנהל

מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות בכתב בפירוט תולדות חיים,
לפי הכתובת -
אורט ישראל, המח' הטכנית-פדגוגית,
ת.ד. 16087 תל-אביב (61160)
עבור "מנהל-כרמיאל".

יותר טוב מנפאואר

לסניף רחובות דרושים

למחלקה המשרדית

★ **מנהל/ת חשבונות**
1. סוג 2 או 3, ידע בהתאמות בנקים ממוחשבות.
2. עצמאי/ת, ידע בתמחיר.
מאזורי: רחובות, ראשל"צ

★ **פקידת רכש מנוסה**
שליטה מלאה באנגלית, הדפסה עברית/אנגלית.
ליום עבודה מלא. לתקופה ממושכת.

★ **מעבדת תמלילים עברית/אנגלית**
במעבד IBM P.C תכנה א'-ב'.

למחלקה הטכנית

★ **מהנדס/ת כימיה**
שנתים נסיון לפחות בתעשיה - בענף האלקטרוניקה.

★ **מנתח/ת מערכות מתכנת/ת**
מנוסה במפעל תעשייתי - בתחום האלקטרוניקה.

★ **עובדי ייצור בענף האלקטרוניקה**
יוצאי צבא, פרופיל גבוה, בוגרי 10 שנות לימוד לפחות.
נכונות לעבודה במשמרות! לתקופה ממושכת.
מאיזורי: אשדוד, רחובות, ק. מלאכי, ראשל"צ.
המעוניינים מתבקשים לפנות למשרדנו: "מנפאואר" רחובות, הרצל 190. בימים: א'-ה' 08.00-14.00 וביום ו' 08.00-12.00; טל: 461717, 08-473734

מנפאואר MANPOWER

ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

נציבות שירות המדינה
מודיעה על מכרז חיצוני קיבוצי מס' מק/5/86

למשרות מפקחי/ות מס באגף מס הכנסה ומס רכוש

אזור ת"א והמרכז (נתניה, כפר סבא, תל אביב, גוש דן, רמלה, פתח תקוה, רחובות).
אזורי הצפון (חיפה, עפולה, צפת, נצרת, חדרה, עכו, נהריה, טבריה).
אזור הדרום (באר שבע, אשקלון)
אזור ירושלים (כולל יהודה ושומרון)

המשרות הן בדרגות ט"דירט 1 של הדירוג האחיד או 4-7 בדירוג האקדמאים ומדעי החברה והרוח, כן משולמת תוספת שכר בשעור של 30% המהווה הטבת שכר מיוחדת לעובדי מסים.
מועמדים בעלי רשיון ישראלי לראיית חשבון שיסיימו את הקורס ואת תקופת הנסיון בהצלחה ישובצו בדרגה 7 בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, רטרואקטיבית מיום סיום הקורס.

דרישות המשרה:
א. תעודת בגרות, יועדפו מועמדים שסיימו בחינות ביניים בראיית חשבון, או תלמידי האוניברסיטה בחשבונאות, כלכלה או משפטים.
ב. עדיפות לבעלי ידיעות ברמה של סוג 2 בהנהלת חשבונות מטעם משרד העבודה והרווחה.
ג. ידיעת שפות מהמדוברות בארץ.
ד. כושר קיום קשר נאות עם קהל, כושר ניהול משא ומתן.
- המועמדים יידרשו לעמוד במבחנים בכתב ובעל-פה, אשר יוחלו.
- מועמד שייבחר ייצא לקורס מרוכז אשר יימשך כ-5 חודשים, בתנאי פנימיה, ולאחר מכן לתקופת התמחות.
- המועמדים שיסיימו את הקורס בהצלחה ישובצו ביחידות ויועסקו על פי הוראה מיוחד/או מינוי בפועל במשרות של משימתה חולפת.
- המועד המשוער להתחלת הקורס - במחצית השניה של חודש נובמבר 1986.
- בהתאם להוראות חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א - 1981, כל מקום במכרז בו צויינו המלים מועמד או מועמדים הכוונה גם למועמדת או למועמדות.
• את פרטי המכרז המלא והמחייב הנ"ל וכן טופסי בקשה ומידע נוסף, ניתן להשיג בלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה, כדלקמן:

בירושלים, הקריה, בנין ראש הממשלה, חדר 429; בתל-אביב, הקריה, רחוב האלוף קלמן מגן מס' 10; בחיפה, בבית הממשלה, רחוב חסן שוקרי 11; בבאר-שבע, בנין לשכת הבריאות המחוזית, שכונה ד' (צפון), וכן אצל העוזרים למינהל במשרדי השומה והחקירות בכל רחבי הארץ.

* היום האחרון להגשת הבקשות: יום ד' כ"ג בתמוז התשמ"ו (30.7.86)

صكرا من الارشيف

صكنا من الاجل

אגד

אגד מברך
על מימוש היוזמה המשותפת
לשר״ת ח״א־פר, משרד התחבורה
והקואופרטיבים לתחבורה בישראל
להציב מפות נתיבי התחבורה הציבורית
בתחנות האוטובוסים ברחבי גוש־דן.

אגד רואה בכך צעד חשוב
במסגרת מערכת־מידע חזותית
על התחבורה הציבורית
באיזור גוש־דן
המשתלב במאמציו הבלתי־פוסקים
לשיפור השירות.

חום כבד באילת

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

חום כבד שרר אתמול בעיר אילת. בשעות הצהריים נרשמה טמפרטורה של 43 מעלות בצל. תושבי העיר סגרו אתמול את עסקיהם בשעה מוקדמת מה רגיל ויצאו לחופי הרחצה. אלפי התיירים המבקרים שאינם רגילים לחום הכבד, הסתגרו בחדריהם בבתי המלון והפעילו את המזגנים. בין השוהים תחת כיפת השמים היו מספר מקרים של התייבשות, אך לא היה צורך באישפוזם בבית החולים.

ביומיים האחרונים שורר חום כבד באזור, ותושבי העיר הוותיקים אומרים, כי לא זכור להם חום כזה מזה שנים.

עומס חום כבד יימשך במישור החוף בסוף השבוע

(ע). עומס החום הכבד, בגלל הלחות והטמפרטורה הגבוהות, יימשך גם ביום שישי ושבת במישור החוף, מסרה אמש התחזאית מרגלית רייכמן.

עומס החום הכבד בת"א נוצר אתמול בצהריים בעקבות לחות של 80 אחוז וטמפרטורה של 30 מעלות.

בשעות הבוקר אתמול היה ערפל באזור החוף, וגם מחר בבוקר צפוי ערפל כזה.

שיא ביקוש לחשמל נרשם אתמול

מאת ירח טל

שיא של 2,655 מגוואט נרשם אתמול בצהריים בביקוש לחשמל. השיא מהווה גידול של 100 מגוואט (3.5 אחוזים) לעומת קיץ 1985. בחברת החשמל מסבירים את התופעה בחום הכבד ששרר אתמול ואת לפרות הירידה המשמעותית בשאיבת המים.

בחברת החשמל מעריכים, כי השנה תהיה ירידה של כ־14 אחוז בשאיבת מים. מניתוח נתוני הצריכה עולה, כי עיקר העלייה בביקוש לחשמל היתה במיגזר המסחרי־ציבורי ובמיגזר הביתי.

על מכללת אמונה לטכנולוגיה ואמנויות בירושלים של תנועת האשה הדתית לאומית

האזינו

היום "בקבלת שבת" בקול ישראל רשת א' בשעה 15.00

דרושים תורמים
למימון מחקר בעל חשיבות רבה מבחינה דתית וארכיאולוגית.
טלפון: 03-226360
03-5463965

שימו לב!!!
סרטו של סטיבן שפילברג
הצבע ארגמן
מוצג בקולנוע רב־גת חיפה
ולא כפי שפורסם במודעה.

למכירה
חברה
בעלת מוניטין
לשיווק אביזרים וציוד למשתלות, חנויות פרחים וגננים.
חוג לקוחות רחב
$15,000
טל' 03-7519406
03-785482
03-704886

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 9301 N. Highway 1, Suite 960, Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

עדות ראיה / אוד גונדר

מחיר לאימה

התיקרה הבוהקת באולם סיפאני, במלון שרתון בת"א, משקפת שולחן עגול, לבן מפה, ספלי קפה־פילטר וכדי מיץ הענוג לכוסות זכוכית גבוהות. שלושה נציגים של ארגון תאומי מנגלה מספרים לשני חברי בונדסטאג על אושוויץ. מתאמצים לפרוט את האימה למארקים, לסעיפים בחוק השילומים.

ח"כ יצחק ארצי, מארחם של חברי הבונדסטאג, אנשי המפלגה הדמוקראטית־חופשית, מבקש, בעברית, מהתאומים לדבר "בקיצור נמרץ וללא התרגשות". והם קיצרו. מספרת בנימה כמעט מנוכרת על התעניינותו של מנגלה בה ובתאומתה — שתיהן בעלות עיניים חומות, לעומת עיני האם, הכחולות "אריות", כטענתו — ועל הניסויים שערך בהן. הגרמנים רושמים לעצמם הערות.

חבר הבונדסטאג, ד"ר בורקארד הירש מנסה לברר מדוע עולות תביעות פיצויים חדשות רק עתה, מרים צייג מסבירה, כי נשלחה לאושוויץ בשנת 1944 בגיל תשע, ובעת חתימת הסכמי השילומים לא היתה מודעת תחילה לזכויותיה — האחר כך נדחו, בהיעדר סעיפים מתאימים. המורה הגרמני מטיל ספק אם די בנימוק הגיל. מי שהיה צעיר מדי, היו לו אפוטרופסים חוקיים. הוא מרבה להקשות. האם העלו התאומים את עניינם בפני ממשלת ישראל, האמורה — על פי הסכם השילומים — להיות הכתובת לתביעות חדשות.

עמיתו, ד"ר גרהארט באום אומר, כי לא היה מודע לעניין. מסביר, כי הבונדסטאג ביקש מהממשלה להגיש לו דו"ח בנושא עד נובמבר השנה. אלא שאז, יעמדו הבחירות הכלליות בפתח, ורק אחרי שיתקיימו — בראשית ינואר 1987 — אפשר יהיה לטפל בנושא. הדרך, הוא מדגיש, צריכה להיות כזאת שלא תפתח את השערים לתביעות נוספות.

לא ייאמן, לדעתו, שאותם אחרים שזכו בשילומים קיבלו רק 2,000־3,000 מארק, בגין בני משפחותיהם שניספו, ולא פוצו בגין העינויים שעברו בגופם. ודרך אגב, תאומים שקיבלו פיצויים אינם זכאים, על פי החוק — לכל פיצוי נוסף. אבל, הוא מדגיש, זה ההיבט החוקי, ולא המוסרי. אנחנו כחברי פרלמנט מסוגלים לקבוע מדיניות. אחרי הכל, הוא חוזר ומדגיש את הפן המשפטי: "אם יהיה חשש כי תשלום פיצויים לתאומי מנגלה ייצור תקדים — העניין ייכשל".

אחרי כשעה, מתנצלים באום והירש. עליהם עוד להגיע לירושלים, לפגישה עם ממלא מקום ראש הממשלה, איש החוץ, יצחק שמיר. התאומים ופרקליטם נותרים מאחור, מנתחים את מה שנאמר — ואת שלא נאמר. יצחק ארצי אומר, כי יהיה זה נכון לפעול גם בארץ, מציע שם של עורך דין. המלצרים מפנים את כוסות המיץ וספלי הקפה.

סגן ברזיק הודה בעבירת סמים בלבנון עם סא"ל ליידר

(ע). סגן שמואל ברזיק הודה אתמול בבית הדין הצבאי המיוחד בת"א בעסקת סמים אחת עם סא"ל דוד ליידר, והורשע בדין. תפנית זו במשפט, נבעה מעסקת טיעון שערך בארכותו של הקצין, ד"ר חיים משגב עם התובע הצבאי הראשי אל"מ אורי שוהם.

סגן ברזיק הואשם ב־5 עבירות נפרדות של עסקות סמים בשיתוף עם סא"ל ליידר. העומד אף הוא לדין בפני בית דין צבאי. בעקבות עסקת טיעון בין הסניגור עו"ד משגב לבין התובע, הגישה התביעה כתב אישום מתוקן, הכולל עבירה אחת בלבד. העבירה שבה הודה ברזיק מתייחסת לעסקה שבה שילם לו, לטענת התביעה, סא"ל ליידר 7,000 דולר, שסגן ברזיק העביר ללבנוני בשם ג'ונג'ו עבלה. הלבנוני נתן בתמורה 50 ק"ג חשיש, שאותם הבריח הסגן לישראל ברכב צבאי. את הסם מסר לסא"ל ליידר בצומת גולני.

ליידר מואשם, בין היתר, כי נסע עם החשיש למושב סגולה ומסרו לשותפיו. מקץ 3 ימים החזיר את הסם לברזיק בנימוק שאיכות החשיש גרועה. הסגן החזיר את הסם ללבנוני. כאמור, הודה עו"ד משגב באשמה זו, שיוחסה למרשו. בית הדין יגזור את דינו של הנאשם במועד אחר.

סא"ל ליידר טוען, כי הוא חף מפשע וכי מדובר בעלילה שרקמו נגדו.

להט נדרש להחזיר רבבות דולרים שהועברו לבית"ר

חבר ועדת הביקורת: מדובר ב־56,200 דולר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ"

אריה צוקר, חבר ועדת הביקורת ומועצת עיריית תל־אביב (מפ"ם), מאשים את ראש העירייה שלמה להט בשימוש, לכאורה, שלא כחוק בכספי ציבור, שהועברו לאגודת בית"ר תל־אביב.

צוקר תובע מלהט להחזיר בתוספת ריבית לקופת העירייה סכום של 56,200 דולר, המצוי, לטענתו, בידי אגודת הספורט.

באחד ביולי 1984 אישרה מועצת העירייה הקצבה כספית בשקלים, השווים בערכם ל־225 אלף דולר, לקבוצת הכדורגל בית"ר ת"א, לצורך הכשרת מגרש אימונים חליפי, בהתאם לפירוט הוצאות צפויות, שהגישה חברת עזרה ובצרון. על פי החישובים שנעשו, עלות הכשרת המגרש עם מלתחות ותאורה היתה כ־300 אלף דולר, ומהם 75 אלף דולר כהשתתפות אגודת בית"ר.

מנתונים שהגיעו לידי אריה צוקר בשבוע שעבר, מתברר, לדבריו, כי עלות העבודות הגיעה רק ל־255 אלף דולר. בהפרש השתמשו לסגירת קופת המלתחות — מטרה שלא לשמה היה מיועד הכסף. צוקר טוען במכתבו ללהט, כי ידוע לו, שראש העירייה הורה למנכ"ל עזרה ובצרון, יואל נדשניצקי, "להוציא את יתרת הכסף למטרות שלהן ההקצבה לא היתה מיועדת".

העירייה טוענת, כי לא היתה כל חריגה ממסגרת התקציב. להיפך, תודות ליעילות הביצוע נותר כסף בפרויקט.

נדחתה שוב בקשת הוועד לשמירת השבת להפגין מול "היכל" בפ"ת

מאת צרויה אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

בקשתם של חברי הוועד הציבורי לשמירת השבת להפגין מול קולנוע "היכל" בליל שבת נדחתה שוב בשל חשש לשלום הציבור.

המשטרה נערכת להבטיח את שלום הציבור, למקרה שחברי הוועד יחליטו למחות על הפעלת קולנוע "היכל" בלילות שבת.

גם הערב אמורים המפגינים להתכנס באחד מבתי הכנסת בעיר, ולצעוד לקראת חצות לעבר בית הקולנוע.

טכנאי כימיה תובע פיצויים מאוניברסיטת בן־גוריון על היפגעות מחומרים כימיים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

טכנאי כימיה המועסק באוניברסיטת הנגב הגיש לבית המשפט המחוזי בבאר שבע תביעה נגד האוניברסיטה כדי שזו תשלם לו פיצויים עקב נזקים שנגרמו לו בעת שהועסק במעבדות של האוניברסיטה. התובע מועסק כיום כפקיד באוניברסיטה.

בכתב התביעה שהוגש על ידי עורך הדין נבות נאמר, כי בעבודתו כטכנאי באוניברסיטה בא התובע במגע עם חומרים כימיים ומאז אוגוסט 1979 החל לחוש בגירויי עור, קשיי נשימה, כאבים בחזה וסחרחורות.

לאחר טיפול תרופתי ובדיקות אצל רופא מומחה, נאסר עליו לעבוד עם חומרים כימיים והרופא המטפל המליץ בפני האוניברסיטה שלא להעסיק את התובע בסביבת חומרים אלו. האוניברסיטה התעלמה מההמלצות הרפואיות, עד שבאוגוסט 1980 נפגעה בריאותו של התובע וכלי הנשימה שלו ניזוקו ונקבעה לו נכות בשיעור של 40 אחוז.

התובע מבקש, כי בית המשפט יפסוק לו מאה אלף שקל וכן פיצוי על סעיפים נוספים כמו כאב, סבל, הפסד השתכרות בעתיד.

טרם הוגש כתב הגנה.

שוטר החשוד בבקשת שוחד מיני לא הושעה עדיין

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

המחלקה לחקירות פנים במשטרה חוקרת חשד, שאיש משטרת תל־אביב ביקש שוחד מיני מצעירה בת־מורה לכך שלא יסבך אותה בפלילים.

על פי החשד, יצא איש המשטרה לבדוק חפץ חשוד — תיק של אשה, שנמצא ברחוב. השוטר בדק את תוכן התיק וגילה בתוכו כמות קטנה של סם מסוכן. בתיק היתה כתובתה של בעלת התיק. במקום לדווח על המציאה המפלילה לממונים עליו, פנה השוטר, על פי החשד, לצעירה, דיווח לה, שמצא את תיקה עם המימצא המפליל, ובתמורה לשתיקתו דרש ממנה לקיים אתו יחסי מין. ככל הידוע, סירבה הצעירה להצעה המגונה.

לפני כשבוע, לאחר שהגיע מידע על ההשערות נגד השוטר למחלקה לחקירות פנים במטה הארצי, נפתחה חקירה סמויה, הנמצאת עתה בעיצומה. השוטר החשוד ממשיך בעבודתו.

גדל מספר הישראלים העוברים בנתב"ג

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ"
לענייני תעופה

14 אלף נוסעים נרשמו במחצית הראשונה של חודש יולי בנמל התעופה בן־גוריון בלוד. מספר זה זהה לתנועת הנוסעים בשדה התעופה בתקופה המקבילה אשתקד, אלא שבניגוד לשנה שעברה, גדל מספר הישראלים בתנועה זו, ולעומת זאת, ירד מספר התיירים מחו"ל, במיוחד מארה"ב, בהיקף התנועה לעומת אותה תקופה בשנה שעברה. כך ששני הרכיבים קיזזו זה את זה.

נעצרו 11 סוחרי סמים במרחב לכיש

מאת איתן רבין

11 סוחרי סמים שהמשטרה מגדירה אותם כסוחרים כבדים, נעצרו אתמול במבצע שערכה משטרת מרחב לכיש. המבצע, שנקרא המגדל הלוהט, נמשך לילה תמים. בראש המבצע עמד מפקד מרחב לכיש, ניצב משנה יוסף זכריה.

דובר מרחב לכיש, פקד יעקב מזרחי־יוסף אמר אתמול, כי המבצע הצליח הודות לפעולתו של סוכן סמוי שפעל בקרב סוחרי הסמים. לאחר איסוף ראיות מוצקות, הוחלט לעצור את החשודים.

אתמול בבוקר הובאו העצורים לבית המשפט השלום באשקלון ונעצרו לתקופה של 6 עד 11 יום.

227 נעצרו במבצע איתור חייבים בת"א

מאת זוהר בלומנקרנץ

227 תושבים נעצרו במיבצע איתור חייבים של היחידה להוצאה לפועל, שערכה השבוע משטרת תל־אביב.

המבצע הקיף ביצוע 1,122 פקודות הוצאה לפועל, מתוכן 132 חייבים בלבד שילמו את חובותיהם. 200 חייבים נוספים הובאו לפני רשם של בית המשפט. כנגד 416 חייבים הוגשו דו"חות. השאר לא אותרו מסיבות שונות.

ערך את העמוד: אריה השביה

״סיבה למסיבה״
הערב בטלוויזיה
סלון נטוצ'י איטליה
ומבחר דהיטי היוקרה
הבינלאומיים של דניש
הדו דניש

מאות תלונות נגד נהגים שסירבו להסיע נוסעים

משרד התחבורה הבטיח להכפיל מחיר הנסיעה ההתחלתי

מאת יוסק נבו
סופרת "הארץ"

479 תלונות נגד נהגי מוניות שסירבו להסיע נוסעים או שהפקיעו מחירים, הוגשו מתחילת השנה על ידי משרד התחבורה, עקב ריבוי המקרים של סירוב נהגים להסיע נוסעים, רואה המשרד עבירה על תקנות משרד התחבורה.

שר התחבורה חיים קורפו ציין, כי בשנה האחרונה הוגשו למשרדו 810 בקשות לרישיונות למונית — עובדה המלמדת שהענף כדאי למפעיליו. מצד שני, גדל מספר המקרים בהם מסרבים נהגי מוניות להסיע נוסעים, בגלל תעריפי הנסיעה שהופכים את העבודה ללא כדאית, לטענתם.

כדי למנוע תופעה זו, הוחלט במשרד התחבורה להעניק למפקח על התעבורה סמכויות מינהליות כדי שיוכל לנקוט באמצעים נגד הנהגים. השר ציין, כי אמנם קיימת שחיקה בשכרם של נהגי המוניות, אולם המשרד יתיר העלאת תעריפים בענף רק על פי מדיניות המחירים הכללית במשק, ובמסגרת החוק לייצוב מחירים.

עם זאת, הבטיח משרד התחבורה להכפיל את המחיר ההתחלתי של הנסיעה, כדי להבטיח כדאיות נסיעות למרחקים קצרים. ההעלאה תיעשה בעיתוי הקרוב שבו יעלו המחירים.

"בזר שטיחים" אשר
רח' דיזינגוף 184 ת"א
המרכז לשטיחים פרסיים וסיניים!!!
במלאי: שטיחים פרסיים סיניים בוכרה, בלוצ'סטן קווקז קשמיר אפגניים שטיחים טורקיים: שטיחים עתיקים ושטיחים במחירי הזדמנות!!!
"בזר שטיחים" אשר
ת"א דיזינגוף 184 טל' 243598
190 טל' 234580

סיורים מיוחדים
יפן והמזרח הרחוק
בחסות המרכז לקשרי תרבות, מדע והתיירות יפן־ישראל

המרכז לקשרי תרבות מדע ותיירות יפן־ישראל

ניתנת בזאת הזדמנות למספר מוגבל של מטיילים ישראליים להיכנס מסיורים מרתקים לכל המזרח הרחוק, בהדרכה מעולה (בצירוף מומחים למזרח הרחוק). הסיורים מוזלים בסיוע גופים מיפן ומתקיימים במסלולים המלאים והמעניינים ביותר המוצעים בארץ.

מועדי יציאה: 16.9.86, 9.9.86, 5.8.86, *23.9.86, 3.10.86, *18.10.86, *21.10.86, 3.11.86, 18.11.86

הערה: לסיורים המסומנים בכ(*) נותרו מספר מוגבל של מקומות.

למידע נוסף: טל. 03-5461529, 03-243571, 03-440287, 03-251540 ובמשרדי המרכז לקשרי תרבות, מדע והתיירות יפן־ישראל.

סיורים מיוחדים נוספים
טיול למעיינים (21.8.86) ב־1986 דולר
טיול לשוחרי מסורת (סוף אוקטובר)
טיול לנכים (5.11.86)

סידורי התיירות: גורדון טורס (ברשיון משרד התיירות 354/5)

מטבחים דיור 2000
מול היפר־כל החדש מפרץ חיפה, צומת ק. אתא טל' 04-720720
הדרישינה, סלונים, מיטונים, פ. אוכל

מדריך "כרטא" לאירופה הקלאסית
ב־30% הנחה
מדריך "כרטא" לבריטניה וסקנדינביה
ב־30% הנחה
כל הקונה שני מדריכים, יקבל חינם
מפת "כרטא" למטייל באירופה
מחלקות הספרים של "המשביר לצרכן":
● אילת ● ירושלים ● ראשל"צ ● דיזנגוף ת"א ● אלנבי ת"א
● הרצליה ● חיפה ● נצרת ● טבריה ● בחנות כלבו שלום ת"א.
בחנויות "ברונפמן":
● דיזנגוף 214 ת"א ● אלנבי 109 ת"א
● הרצל 175 רחובות
● "אגד" רחובות ● "אגד" חיפה ●
יוטלנת ספרים אילת.

ב"ה
אמונה
מכללת אמונה
לטכנולוגיה ואומנויות
EMUNAH
WOMEN OF AMERICA

טכס חנוכת המכללה לטכנולוגיה ואומנויות
ע״ש פלורנס ויוסף אפלמן
יתקיים אי״ה ביום רביעי
ט״ז בתמוז תשמ״ו 23.7.86 בשעה 4.30 אחה״צ
בדרך בית לחם 104, בקעה, ירושלים
במעמד:
הרב הראשי לישראל הראל״צ, הרה״ג מרדכי אליהו שליט״א
שגריר ארה״ב בישראל - מר תומס פיקרינג
שר החינוך והתרבות - מר יצחק נבון
ראש עיריית ירושלים - מר טדי קולק
מנהל האגף לחינוך דתי - מר זבולון אורלב
מנהיגות אמונה בישראל ובארצות הברית

בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

הזמנה לקבלת הצעות לעדכון
שיטת שכר עידוד ביחידות החברה

חברת בזק מבקשת לעדכן את שיטות שכר העידוד במשרדי העסקים בהיקף ארצי.
חברות שלהן נסיון מסוג זה והמעוניינות להשתתף במכרז יפנו לקבלת פרטים לתחום הנדסת יצור, טלפונים 03-208212, 03-208211 **עד ליום שישי 1.8.86 (דהיינו 14 יום מתאריך הפרסום).**

מבחר — קרן צמודה

דיקלה	**בנק כללי**
חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ	לישראל בע"מ
מנהל הקרן	נאמן של הקרן

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968 ניתנת באה הודעה כי ביום 18.7.86 פורסם תשקיף בדבר הנפקת מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.0001 ע.נ. כל יחידה, בתעודות השתתפות על שם בנות 1000 יחידות לתעודה או כפולה של 1000 יחידות המוצעות במחיר היסודי בתוספת שיעור תוספת של 1.50% או פחות כמפורט בפרק 1 לתשקיף, החל מיום 20.7.86 ועד ליום 30.6.87.
עותקים מהתשקיף ניתן לרכוש בכל סניפי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבנקים הסוחרים בניירות ערך ואצל סוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
את הבקשות לרכישת היחידות המוצעות יש להגיש למנהל הקרן באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, סניף ראשי תל־אביב, רחוב אחד העם 9, תל־אביב.
עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו נמסרו לרישום אצל רשם החברות.
הודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור.

למנכ"ל רותם דשנים והעובדים
עם קבלתכם תואר־"יצואן מצטיין"
מזל וברכה
אנו יכולים לקבוע בסיפוק שהיעילות, הבראה, מאפיינות אתכם בכל התחומים. ואנו, על פי מגעינו עם מוסדותיכם כמובילים:
כה לחי!!!
ה.י.ק.ה שירות הובלות
מועמד יצחק ההצות באר־שבע

לגלות עולם נסתר
נאות הככר
לתושבי חיפה והצפון
לרגל הפתיחה החגיגית של משרדנו החדש בחיפה ברח' הרצל 61, פסגי תלפיות, אשר תתקיים ביום ג' 22.7.86,
נקיים בשיתוף מועדון מטיילי מעריב
בבית חנה חושי שדרות מוריה 67 (ע"י קולנוע מוריה), בשעה 20:30.
בתוכנית הערב:
פתיחה והצגת פריסת טיולי החברה בעולם
מרצה: פרופ' אברהם הוכברג
המרצה: דני מורגנשטרן
הקהל מוזמן, הכניסה חופשית.

בית פריסמה
להשכרה — בצומת גהה
מבצע איכלוס הבנין החודש
★ משרדים ואולמות ברמה גבוהה
★ חלוקה פנימית לפי דרישת השוכר
★ מיזוג — שטיחים — טלפונים — וחניה בשפע
במחירי מבצע — והזדמנות!
קוראל
03-288943
03-281952

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

הלוח הארצי
הארץ חדשות

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות

וילות ובתים

קבלנים מציעים

4 חדרים ויותר

3.5—3 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

מכוניות

אודי

אלפא

אוטוביאנקי

אוסטין

ב.מ.וו.

אופל

דייהטסו

וולבו

אופנועים

טלבוט

טנדרים

לנציה

מרצדס

סובארו

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

סימקה

פולקסוואגן

מבצע משכנתא גם בלי זכאות
בנק טפחות

صكنا من الأصل

صكنا من الاجل

הלוח הארצי / הארץ חדשות

ירושלים
המשך

פורד

פז'ו

פיאט

רנו

אמריקאיות

מסחריות

טנדרים

הצעות עבודה

דנאל

חבר

תנובה

או.אר.אס.

מנפאואר

ביקוש עבודה

עסקים

משרדים

מבני תעשיה

מגרשים

מחסנים

אולמות

מציעים למכירה

תנויות

לוח קיר

מוכרים

מקררים

מכונות כביסה

מכונות תפירה

וידיאו

עבודת פרך

עוזרות ומטפלות

תנור אפיה

כלי נגינה

מוצרי חשמל

מזגנים

אופניים

צילום

מערכות סטריאו

רהיטים

מדיחי כלים

בעלי חיים

טלוויזיה

קייט ונופש

בריאות

מחשבים

שידוכים

שיעורים פרטיים

הברזות

חוגים

הודעות

הלוח הארצי – העיר – צומת השרון – תל אביב גוש דן והשרון

דירות

וילות ובתים

שיכון ופיתוח – קניה בטוחה בחברה אמינה

תיווך "קאופמן" - גבעתיים
מודיעין 171 טלפון: 03-778824

למכירה:
● ברחוב הגבורה קומה גבוהה, 4 מרפסות ומטופלת - $84,000 ● ברחוב הצבי 4 עקיפה, 6 דיירים $105,000 ● בשדרות ירושלים 4, קומה גבוהה + חניה - $105,000 ● ברחוב הנביאה 3 + חצי, ראשונה ע"ע $90,000
★ דרושות לנו עבור לקוחותינו דירות לקניה בגבעתיים/רמת-גן.
★ דרוש/ה מתווך/ת לעבודה

בקנין נכסים ביקרת?!
אל תקנה/תמכור לפני שטלפנת!
237702, 230007, 230025, 239251, 233535
כדאי לך!

1—1.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

שכ"ח

דירות בדמ"פ

3—3.5 חדרים

לתשומת לב המפרסמים בלוח "העיר"
בכל פנה לפרסום מודעה חוזרת, להפסקת פרסום מודעה חוזרת או בירור אחר, יש לצטט את מספר המקד כפי שמודפס בסוף המודעה.
הודעות חידוש וביטול מתקבלות ישירות בטלפון: 03-571261 (רב-קווי).

הנהלת לוח "העיר"

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

אם ברצונך לבנות קוטג'
תוספות ושיפוצים
פנה למשרדנו בהוד השרון - 052-449302

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

דירות מרוהטות

2—2.5 חדרים

חולון בתים

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

ב ה י נ ם!!!
"תיווך קאופמן" (בגבעתיים מול השק"ם)
מקבלים לקניה, מכירה ולהשכרה דירות וחנויות
מעוניינים לקבל מיצרן-יבואן מוצר להפצה. טל. 03-778824

אם ברצונך למכור
מגרש, מבנה תעשיה,
בית משרדים, נכס מניב,
טלפון בין השעות 16-19
ל"תיווך קאופמן"
03-778824

אזור השרון

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

גוש דן

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

קבלנים מציעים

תל אביב

4 חדרים ויותר

هكذا من الأصل

صكنا من الاجل

הלוח הארצי
הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

מנדרים

מסחריות

משאיות

טרקטורים

רנו

פיאט

פיג'ו

פורד

סימקה-קרייזלר

פולקסוואגן

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

ג'יפים

דייהטסו

וולוו

מלבום

טריומף

לנצ'יה

מוריס

סוסיתא

מרצדס

נ.ס.או.

סאאב

סובארו

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

אוסטין

אופל

ביקוש דירות

מכוניות

אוטוביאנקי

אאודי

"גנרל-גיר" מכון לגירים אוטומטיים
★ תיקון גירים אוטומטיים באחריות
דרך פ"ת 62 תל-אביב טל: 03-381075, 374199 ע"י בית מעריב

מחיצות גבס
שינויים/תוספות
בבית, במשרד ובמפעל
אנו נבצע זאת עבורך!!!
אחים דורי טל: 03-315169

לבעלי דירות ונכסים
חינם!!! חינם!!!
נשכיר דירתך ונכסיך
+ החוזה חינם!!!
ב"מידע-דירות"
03-246242

קונים זהב ויהלומים גדולים
"זמלר"
יהודה הלוי 143 ת"א טלפון: 03-235924

יצא לאכול

איטלקיות
● פיצריות רימיני המטבח האיטלקי האמיתי בטעם מעולה כפי שרק איטלקי יודע להכין. פתוח בצהריים ובערב. רימיני רשת המסעדות הגדולה בארץ.
● התפריט האיטלקי המשובח ביותר במסעדת ריצ'י הנשקפת אל הים. רחוב הרברט סמואל 78.

בתי קפה
● קפה תיאטרון הבימה מזמין אתכם להנות מבר סלטים מדי יום בין השעות 12.00–16.00. בימי שישי מאכלים מבית אמא ומשעה 13.00 בצהריים שירי ארץ ישראל עם הזמר ליאור ייני. קפה תיאטרון הבימה טלפון 204113.

בלקניות
● אקרופוליס מסעדות מובחרות באמנות דגים ובשר בנוסח הבלקן. ת"א המסגר 46 טלפון 538403. יפו העתיקה בניין כליף טלפון 838397.

גלידריות
● הבלון, רשת מסעדות הגלידה היפות ביותר בארץ. בואו אל הבלון ותהנו מקרנבל של גלידות העשויות מחומרים טבעיים ועכשיו הבלון גם בבן יהודה 163. בהרצליה פיתוח ובמרכז בנתניה.
● מגוליטופ מבחר גלידות בטעם נפלא ומקורי מחומרים טבעיים, מגוליטוס ריבת חלב. באבן גבירול 19. פתוח תמיד.

דגים ומאכלי ים
● במזנון הדגים מבחר דגים ישר מהים, סלטים וגריל פתוחים. נוף מרהיב אל הים, הכניסה מכיוון תל-ברוך, להזמנות צלצלו: 410500.

● ארוחה בהדרת על שפת הכנרת, במסעדת הדגים המפורסמת. קיבוץ עין-גב. מסעדת עין-גב לשירותכם עד שש בערב, בימי ו' עד שלוש.

חלביות צמחוניות
● נמלי בלינצ'ס מסעדה חלבית כשרה בלב דיזנגוף אווירה נעימה ומאכלים מעולים. הכניסה משערים 4 ר"ג 6 פתוח עד חצות.
● בקטורה מבחר מטעמי חלב ודגים כשר למהדרין: מנות דגים, פסטות, בלינצ'ס, סלטים, גבינות ועוגות. פתוח 21.00–6.00. קטורה אלנבי 54.
● בית הגבינות מאכלים חלביים צמחוניים. בתפריט: שיפודי גבינה, מטרוני גבינה, מבחר גדול במיוחד של סלטים, דגים, מרקים ועוד מעדנים רבים. בית הגבינות מעדנים מעולם אחר: ב' יהודה פינת ארלוזורוב 13 טלפון: 230048.

יהודיות
● בקיטון, מטבח יהודי ביתי ותפריט מגוון. רח' דיזנגוף 145 ת"א. טלפון: 03-233679.
● בפלעצל כבר הייתן? אוכל יהודי מקורי במבחר עשיר ומגוון. ערב ערב באווירה מזרח אירופאית. פתוח יום יום מ-12.00 בצהריים עד 12 בלילה. הפלעצל פרישמן 70 טלפון: 238761.

ישראלי מקורי
● במפגשים מסעדה השייכת לסוג המשובח. התפריט מזרחי וכולל גם ממולאים, סלטים, בשרים על האש ודגים. במפגשים אולם שיעוד לאירועים מכל הסוגים. במפגשים הויה אמיתית. רחוב אהרון קציר חל-השומר. טלפון: 769427.

● מסעדת אם ברחוב הרצל 13, ארוחות עסקיות מאכלים ביתיים רב מבולא, מרק עם קיסונים, בשרים מבושלים ומבחר שיפודים בגריל. טלפון: 657327.
● במסעדת רונבו מבחר דגים ובשרים. הסלטים חינם תפריט מיוחד ב-8.5 ש"ח. רונבו, כיכר אתרים טלפון 03-287704.
● ממעדני המטבח הישראלי הטרש והכשר בניהולו של השף אדי בהמן תמצא במסעדת פגורמה, ברחוב הירקון 105. להזמנות צלצלו: 238913.

יבנתיכוניות
● בפונדק הציירים רחוב סירקין 4 בגבעתיים מאכלי ציד וגריל פתוחים. צלצלו: 728200.
● במסעדת הפנינה מסעדת הפנינה הנושקת לים, מציעה תפריט מגוון ויין חינם. נוף מרהיב בקבלת תחתת, מתגלים. חיפה.

מזרחיות
● קפה ומסעדה בגרנדוף מציעה אוכל ים תיכוני מעולה במבחר מנות מגוון. בואו ותיהנו מנוף ים מהיב המשקיף מקומת הקניון ותוך כדי בילוי במסעדת בגרנדוף. פתוח רצוף מ-8.30 בבוקר עד 2.00 אחר חצות. בגרנדוף על חוף הטיילת ת"א טלפון: 237822. בגרנדוף כיף של מקום על הגוף
● במסעדת הגמלה ארוחה בשישה שקלים בלבד. מנה ראשונה, מנת שיפודי בשר, פיתות חומוסים, תה, קפה. התקומה 44 יפו ליד בלומפילד. טלפון: 330544.

סטקיות
● האם אכלת בשר שיפודים בשווקי? היום זה האוי"ב הבכיסה מורדך השלום 24. טלפון: 336509.
● בפונדק עלית תפריט מגוון, בשר מבחר, ממולאים, סלטים, דגים ומאכלי ים. פתוח עד חצות הבכיסה מתחנת הדלק עלית. זבוטינסקי 4, רמת-גן.

פאב-מסעדה
● במאגף ליקוור בירה מהחבית ומבחר סלטים, סירים וגבינות. כל יום שלישי קוסקוס אמיתי. פתוח עד חצות. בית אל-על, הבכיסה משלום עליכם, טלפון: 298836.
● הבר האדום הבר הארום מקום נרווח מציע תפריט משובח, שווי ממולא דגים ומנגי בשר. דיזנגוף 213.

● "זהר זהר" בדיזנגוף סנטר מקום מזנה ושופע חיים מבחר סלטים ובשר על האש שירות אדיב ומהיר במחירים משתיקים. טלפון: 290393.
● הוש בפונדק שאולי ארוחות עסקיות לפי הסכם מראש ובחוגאים נוחים. לפרטים נוספים, פונדק שאול טלפונים 653503 או 657619.
● מועדון אפגרי, ברחוב השמטאים 117 תל-אביב יופיע ביום שישי הזמרים: אבי, אריס, שיר הן, יגאל נוף, חוי אל ורקדנית בטן. טלפון 03-218731.
● מסעדת לה ולי אצ"ל 61 בשכונת התקוה. מעדני גריל אוזה, כשר בהשגחת הרבנות אצ"ל 61 טלפון: 372439. "לה ולי".

● המטבח מציעה בירה מהחבית, הופעת אבטים ותפריט מגוון. רחוב היונה 3, רמת-גן.

צרפתיות
● מסעדת "פרפאטו" מסעדת הרסאי העתיקה בת 23 שנים. מציעה תפריט צרפתי משובח. רחוב גאולה 37.
● קפה פילץ באוירת שנות השלושים בנוף התל-אביבי. לאניני הטעם מבחר להיטי המטבח הבינלאומי עם קורטוב צרפתי. מתקבלות הזמנות לבריתות, חתונות, בר-מצוות וימי-הולדת. טלפונים 662280, 652778.
● במסעדת לה-קורון, מטבח צרפתי מעולה והתפריט מגוון. רחוב פינסקר 22. טלפון: 03-299966.
● במסעדת פורדו, 8 סוגי פונדו משפחות דגים ובשרים. במטבח צרפתי. פתוח במשך כל השבוע. אבן גבירול 129. טלפון: 5462854.
● "פונטופורטוני" מציעה בלינצ'ס ומאכלי ים. נוף מרהיב בנמל דגים 1 יפו העתיקה 820693.

קונדיטוריות
● קונדיטוריית "ונונבוך" קונדיטוריית "בונבוך" אבן גבירול 84 מזמין אתכם לתגיגת עוגות ופשטידות ביתיות ודברי מתיקה. טלפון: 240617.

רומניות
● במטבש ישראל סטקיה וממולאים ברמה אחרת במוזיר עממי השווה לכל נפש. לאירועים מיוחדים עד 60 איש. גם בשבת. דרך פתח-תקווה 78 ת"א.
● גריל רומני בטבריה יש רק אחד. מסעדה בינלאומית דרנאס. שדרות הבעשן 32.

תאילנדיות
● לא רק במזרח הרחוק סוקי יאקי בדיזנגוף 302. תל-אביב, 3 קומות של מסעדה סינית תאילנדית באוירה קסומה. בסוקי יאקי הארוחה הויה גסטרונומית. פתוח יום יום רצוף משעה 12.00 בצהריים עד 12.00 בלילה. מומלץ להזמין שולחן מראש. סוקי יאקי הכי טוב בעיר. דיזנגוף 302 תל-אביב. טלפונים 443687 או 448273.
● פמיה המסעדה הסינית תאילנדית מתמחה במאכלים תאילנדיים מקוריים מעשה ידיו של פונר השף הבעלים של המסעדה. האוירה נעימה ומיוחדת. פתוח בצהרים ובערב גם לארוחות עסקיות. פמיה רחוב ירמיהו 54 ת"א טלפון 447984.

תימניות
● המטבח של רמי. ארוחות צהרים וערב הארוחות עסקיות במבחר עשיר ומגוון של סלטים ובשרים על האש. כמו כן מאכ עשיר ומאכלים תימניים מקוריים באוירה שקטה ואינטימית. מתקבלות הזמנות לאירועים מיוחדים. בואו להנות במרתף של רמי. רח' פרישמן 41 פינת דיזנגוף 106 ת"א. טלפונים: 222191, 233033. סגור בשבתות.
● ברצילה II מסעדה תימנית הטובה שבעיר מציעה תפריט במחירים מוזלים. פתוח שבעה ימים בשבוע עד לשעות הבוקר. השירות מהיר ואדיב. מסמרי היפה שבעיר. רחוב דוד המלך 1. טלפון: 263330.
● בואו להנות מאוירה מזרחית ותפריט תימני עד לשעות הבוקר בברצילה III ג'חנון, מלאווח ומגני מרק תימני. רחוב פרישמן 10. טלפון: 223479.

ערוך ע"י מודעפון 03-383838

הלוח הארצי הארץ חדשות

קרוואנים

● מכבר קרוואן על משאית מודל 1979 כוללת יחידת מגורים מתאים לתיירות ומשלוחים, פנים להעברת ארוכים. בהזמנות 03-240753
162350101

אופנועים

● ב.מ.וו. ראשונה, קייס 1906 650 אחרי אוברול 03-325153
175506233

איתור רכב נגנב

● "מגלגל" איתור רכב נגנב 30 ש"ח פרס למוצא. 03-625160
175638103

ביקוש רכב

● חיפושית עד מודל 72 ב.ש. 03-671393
141925171

חלפי רכב

● "זיוויר" חלפים, משמשים באחריות מיבוכים 03-911921
204239701

הצעות עבודה

● דרוש עובד לעבודה במשמרות 03-7511923
184521264

● דרושה שמרטפית/מטפלת לתינוקת 3 ימים בשבוע 03-412191
194015034

יהלומים

● דרושים פועלים לבית חרושת למסגרות ולעבודה במתכת 03-7517430
153935263

מוכרים/ות

● לחברת בתוקף בעלת רקע ארוכים דרושים/ות מוכרים/ות
200746234

דפוס

● לבית דפוס דרוש אופסט איש מקצוע 03-706656
160212034

הנהלת חשבונות

● במשרד חשבונות ללא שירות סגירת ספר הנהלת חשבונות
200901234

עובדי מתכת

● דרושים עובדים לעבודה במתכת 03-945544
183243263

עוזרות ומטפלות

● מחסן תיקונים עובדת, לתוב תנאים טובים 03-313165
180616234

מטבח

מתנאור

● לטבחיות מנוסות דרושים: 1. טבחים, 2. סו־שפים, 3. עובדי מטבח בנעימה 08-461717
191337173

חבר

(חבר המתרגמים)

● השמלים מנוסים לעבודות כל התקנה מנוסים
160040033

שליחים/ות

● דרוש שליח + רשיון לקטנוע 03-218451
180731234

ביקוש עבודה

● בעל השכלה עבודה כשכיר 03-442671
180418234

פקידים/ות

● פקידה לחברה השכרת רכב
190932144

חבר
המרכז הגדול
לכוח אדם מקצועי

דרושות:
- כתבניות עברית
- כתבניות אנגלית
- מזכירות עברית / אנגלית
- מעבדות תמלילים - קלדניות
★ עבודה זמנית / קבועה
★ תנאים טובים

ת"א, בן יהודה 100, טל: 03-221214
חיפה, שמריהו לוין 9, טל: 04-663966
ירושלים, יפו 6, טל: 02-225154

עסקים

● לבעל נסיון בתחום מחשבים מטבח 03-225870
153104263

דרושה

מזכירה

לעבודה מפרכלת במרכז קהילתי

לפנות בכתב לת.ד. 2467 אשדוד, עבור מזכירה

סוכנים/ות

● מוכרי מכירות בעלי אופי רב הצלחה
160049034

תריסים/מסגרים

● ברעננה דרושים מסגרים רצוי עם רשיון נהיגה 052-34028
180715264

מחסנאים

● מחסנאי לחלקי חילוף לאגף שירות, תנאים טובים 03-856246
170913263

נערים

● בקרוון דרושים, 3 תורנים, ל"ג סלופ
171123263

נהגים

● דרושים נהגי צרוד הולוך
180211263

מכונאים / הנדסאים

● מכונאי בעל אישורים
180346263

ספרים/ות

● דרוש תלמיד לספרה
174625234

לתשומת לב המפרסמים בלוח "העיר"

בכל פניה לפרסום מודעה חוזרת, להפסקת פרסום מודעה חוזרת או בירור אחר, יש למסור את מספר הקוד כפי שהודפס בעתון בסוף המודעה

הודעות חידוש וביטול מתקבלות ישירות בטלפון: 03-571261 (רבקה).

הנהלת לוח "העיר"

אחיות

● אחות מוסמכת מקצועית בעבודות פרטיות בבית החולה 03-444811
180445263

גזירה ותפירה

● תופרת ויילונות עצמאית 052-451736 .03-9223585
175846234

בואו איתנו לקיבוץ

מתארגנת קבוצה של רווקים/ות. רצויים בעלי מקצועות והשכלה.

03-216015 ,03-262521

הלוח הארצי הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון

המשך

שועלי שמשון

המומחים לטיולי ג'יפים

25-26/7 להר הנגב, 8-9/8 משפחות לנחל ציון,

22-23/8 פנויים/ות לנחלים הגדולים

80 ש"ח ליחיד כולל כל הארוחות. דרך בית 102 ת"א 03-334038

רוצים לקנות

חיות בית

מזוני אויר

וידאו

משלוחי מטען בינלאומי

הודעות לציבור

חימום והסקה

שידוכים

מערכת סטריאו

הלוואות

מציעים למכירה

משרדים

שיפוצים

שירותים

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

רהיטים

כלי נגינה

מחשב

חקלאות

ריפוי והרזיה

בריאות

ניקוי ופוליש

חיטוי והדברה

נפט וקיים

צילום

מבני תעשיה

מחסנים

אולמות

חנויות

מגרשים

COMODOR APPLE @ 2 E/C WINNER TURBO PC

החל מ-1590 ש"ח · החל מ-1090 ש"ח · החל מ-390 ש"ח

03-203811 · 03-260080 258051

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הלוח הבטוח

חיפה והצפון

הלוח הארצי

דירות

בניה קלקטיבית

ביקוש דירות

קבלנים

דירות 4—4.5 חדרים

דירות 3—3.5 חדרים

דירות 1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות 2—2.5 חדרים

דירות 5 חדרים ויותר

קריות

וילות ובתים

גליל

וילות ובתים

דירות בשכ"ח

דירות למכירה

נצרת

דירות בשכ"ח

וילות ובתים

דירות למכירה

דירות בשכ"ח

עסקים

מגרשים

חנויות ועסקים

חוגים

קח תן

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מלווים

מדיח כלים

תן

מסע

סירות

שיעור

דמ"פ

קח

מקרר

הכרזות

בקוזו

בתיזוג

עלוני "קשר"

עלון הפנויים/ות מס' 1 בישראל

כ-4000 פנויים/ות, שני משרדים, צוות מקצועי ומיומן, 20 שנות נסיון, והחשוב מכל: כ-80% פנויים/ות מגיעים עצמם החודש בעלוני "קשר" במודעות מספרות מאוד (80% עם טלפונים) מחכים לקשר איתך.

* מחיר משרות לפונויי כרטיס חבר 20 ש"ח בלבד.
* כרטיס חבר נותן לכבוש תמורת תשלום חד פעמי של 40 ש"ח
* רק טלפון ותמון העלונים + כרטיס חבר ישלחו אליך מייד
* בנות 18—25 שירות ראשון ללא תשלום.
* לגילאי 60 + — 20% הנחה.

לבירורים: 03-733994

04-446023

מכרו מן האקדמיה

صكنا من الأجل

הלוח הארצי · הארץ חדשות

חיפה והצפון

משרדים

מבני תעשיה

מכוניות

אמריקאיות

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

דייהטסו

דלתה

וולוו

מרצדס

סובארו

לנציה

טלבוט

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סימקה

סיטרואן

פולקסווגן

פיאט

פיז'ו

פורד

אוסטין

אופל

אאודי

אוטוביאנקי

שירותים

שיפוצים

חוגים

סידות ושיט

מחשבים

רהיטים

וידאו

מקרר

קוסמטיקה

חיות בית

מכירות

כאן הדרום · אזור הדרום · הלוח הארצי

דירות

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

3 — 3.5 חדרים

2 — 2.5 חדרים

שכ"ח

ביקוש דירות

אופנועים

משאיות

ביקוש רכב

בי"ס לנהיגה

רנו

פיז'ו

מסחריות

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

עסקים

חנויות

מוכרים/ות

מבני תעשיה

עוזרות ומטפלות

מגרשים

פקידים/ות

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אופל

אלפא רומיאו

אמריקאיות

דייהטסו

וולוו

טלבוט

סובארו

סוזוקי

סוסיתא

סימקה

פולקסוואגן

פורד

פיאט

מנודים

מסחריות

משקים

שידוכים

הבראות

חוגים

התכתבויות

מסרים

מכירות

מקררים

קוסמטיקה

קייט ונופש

חינם
מפגשים
בחדשות
מדור מיוחד
להכרויות אישיות יתפרסם
ללא תשלום,
כל יום שלישי ושישי,
בקונטרס "הלוח הארצי"
המתפרסם בחדשות.
המעוניינים לפרסם במדור
יפנו בכתב לת.ד. 9350, ת"א,
מיקוד 67891, עבור "מפגשים"
הפניות תתפרסמנה לפי סדר קבלתן

קבלת מודעות
24 שעות
ב דחוף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הארץ
הלוח הארצי
חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

דחוף
03-611001

הארץ

יום ו', י"א בתמוז, תשמ"ו
18 ביולי 1986

ירושלים: רח' ההבצלת 2 טל' 224245-6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052.

בתל־אביב: המערכת, המנהלת, מחלקות המודעות, והמנויים, רח' זלמן שוקן 21 טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי מגן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – POB 233, Tel 824261

בין תפנית למראית עין

מר אבא אבן, כך מספרים מי ששמעו את הדבר מפיו, הגיב בשיחה פרטית על גירוש אש"ף מירדן, באומרו, כי גרם סיפוק נפשי לישראלים רבים. מן ההן נשמע בבירור הלאו: ח"כ אבן אינו מבוזין בתכלית אחרת, ובמיוחד לא לגבי מה שקרה, לא אחת בנימה של לעג מהול ביאוש, תהליך השלום. ואם לשפוט על תגובות ראשונות הבאות מפי דוברים שונים במחנה הפלשתינאי, המהלך הבעיר את המתח על המלך חוסיין, אותו הם מאשימים בשותפות למזימה אמריקאית־ישראלית.

אמנם, היו גם תגובות ממין אחר. מר ראשד א־שאווה, ראש העיר לשעבר של עזה, ניצל את ההזדמנות של חשיפת הקרע בין ירדן לאש"ף, כדי לערוך את השבתם של הפלשתינאים "השפויים" עם הארגון. ואולם אם לשפוט על פי הלכי הרוח המדווחים בכלי התקשורת, האיתותים מירדן על מעורבות רבה יותר בגדה וברצועת עזה נענו בהסתייגות ואף באיבה.

אולם מן הראוי להעיר, כי אלו הן תגובות ראשונות על הנהגת קו מדיני חדש, ובמיוחד על ההיבט המילולי שלו. אם יצליח המלך לגייס את המשאבים למימון תוכנית חומש, שבמסגרתה תורים ממלכת ירדן 150 מיליון דולר לשנה למשק ולחברה בגדה וברצועה, אפשר שיחול שינוי בתגובות הנזעמות. אפשר שהסטודנטים של ביר זית, ונאמני ערפאת המבוגרים יותר, יוסיפו לרגול כלאו המסורתי שלהם; אך אנשי עסקים, פרנסי ערים וסתם עמך, עשויים לשנות את טעמם. הכסף לא יענה את הכל, אך הוא עונה להרבה דברים — מה עוד שהפרנסה אשר אינה שופעת עוד הרזות לכספים שבאו מאזור המפרץ הפרסי, אינה עוד כפי שהיתה מתמול שלשום.

ואולם מנקודת ראות ישראלית, המהלך הירדני יכשיל, אם יבשיל, את פירותיו רק בטווח הרחוק. ירדן הזניחה את הגדה במשך שנים, וההשפעה שהלכה לאיבוד איננה נרכשת בחזרה בין לילה. יתר על כן, יש הבדל גדול בין רכישת השפעה ובין בניית מנהיגות חלופית לאש"ף. ומעל לכל אין זה ברור כלל ועיקר, שגם אם יתקיימו משאלות לבו של המלך חוסיין, הוא ינצל את השינויים הרצויים לו לקידום תכליתי של תהליך השלום עם ישראל. מלך ירדן אמר לא אחת דברים אמיצים בזכות מציאת פתרון מדיני לסכסוך עם שכנת ארצו ממערב. אך ברגע המכריע, כאשר הגיע הרגע להזיז את העניין הלכה למעשה, ירד האומץ למחתרת. עד אשר לא נשתכנע, שהפעם זה שונה, מוטב שנסתפק במעמדו של עומד מן הצד אוהד, אך ספקן ובלתי מעורב.

"מעשה בלעם" בתיאטרון "סטאניסלבסקי" במוסקווה

מאת אליהו זהבי מוסר "הארץ" בסקנדינביה

בתיאטרון "סטאניסלבסקי" במוסקווה, מוצג מזה חודשים מחזה בשם "רחוב שלום עליכם מספר 40". המחזה נכתב לצורך תעמולה אנטי־ציונית ומספר על טרגדיה במשפחת מארגולין, ששני בניה — אחד פרופסור והשני מנהל מחלקה בבית חולים — רוצים להגר ממולדתם כדי לשפר את תנאי חייהם.

אבי המשפחה, שלום, נגד הפולש הנאצי, מתנגד לעזיבה ובסוף המחזה מתאבד. הבימאי — אלכסנדר טובסטונוגוב וצוות שחקני "סטאניסלבסקי" הצליחו להפוך את ההצגה, שמטרתה היתה להשמיץ את ישראל והתעמולה הציונית ה"מפתה" אזרחים סובייטים לבגוד במולדתם — לכתב אישום נגד החברה הסובייטית המונעת מאזרחיה יציאה לחו"ל.

ההיסטוריון הסובייטי רוי מדבדב, כתב במאמר שפורסם בעיתוני סקנדינביה, כי המחזה "רחוב שלום עליכם מספר 40" הוא אחד מתוך שלושה המחזות המוצגים ביותר בעונה זו במוסקווה, וכתביו מעידים כי הקהל [illegible].

מול קיר אטום

מאת א. שווייצר

במאבק המתנהל, בין השאר בפרשת ראש השב"כ, בין מר יצחק שמיר ובין מפלגת העבודה, ידו של ראש הליכוד על העליונה. במתכוון לא נאמר המאבק בין ה"ה פרס ושמיר, שכן עמדתו של ראש הממשלה היא דו־ערכית, עם נטייה ברורה להימנע מסיכון קיומה המשך של הקואליציה, וכנגזר מכאן, הגשמת הרוטאציה. הקבלה על היגוותו של מר פרס הוגשה למפלגתו בישיבת הממשלה ביום א'. אם תיחקר פרשת השב"כ באמצעות המשטרה, תיקלע החקירה למבוי סתום שממנו היא לא תצא.

היא לא תצא, האיל והחקירה תהיה נעדרת יעד. היעד הוא הגשת הממצאים לדיון משפטי, אך זה עשוי להיות דיון משפטי ללא נאשמים, אשר בהיעדרם אין מקום לשמיעת עדים. רוצה לומר, אם ביקשה מפלגת עבודה לגרום להוקעתו של מר שמיר כאחד האחראים להרווה לעדות שקר, דבר שהיה נגזר מהופעתו בוועדת חקירה — כמובן בתנאי שמר שמיר אכן היה מעורב בפרשה — הרי תכלית זו סוכלה. במקום זה תהיה חקירה משטרתית שתוצאותיה יהלחלו באדמה, ואילו מר שמיר יצא מטנה בפגיעה מזערית, אם בכלל, כמי שהיה אחד מן המתנשאלים על־ידי צוות חוקרים.

כל זה בשני תנאים: שהבג"ץ לא יבטל את חנינת הנשיא (שאם יבטל, ישוב הכל אל ההתחלה); וכן, שהנאשמים בכוח האחרים יזכו, כמו שזכו הממתינים עליהם, בחנינת הנשיא. האיל ויש סיכוי סביר ששני התנאים יתממשו, יוכל מר שמיר, ויוכל הליכוד, לטפוח לעצמו על השכם: הם השכילו בעזרת גרוריהם הדתיים להדוף את מתקפת העבודה על הרוטאציה, לאחר שמר פרס ניטרל עצמו מראש. הפילוג הנראה לעין בין העבודה ובין מנהיגה הוא בתנוך הזכייה הגדולה היא הארכת חייה של הקואליציה בנסיבות נוחות לליכוד.

חברי מפלגת העבודה, שיבקשו לברר כיצד נקלעו למצב מביך זה, לא יידרשו להרחיק בבירוריהם. על־פי תפיסתו של מר פרס, קיום הקואליציה חדל מכבר להיות נושא פוליטי העומד ברשות עצמו, והפך למבחן אמינותו האישית של ראש הממשלה. אך בזה לא די: מר פרס העלה את קידומה של העסקנה הדתית־תורנית, לרבות הביורוקרטיה הרבנית, לדרגה של עיקרון אסטרטגי של מדיניותו. הצירוף בין שניים אלה הוליש באופן קריטי את עמדות המיקוח של מפלגתו בפלוגתות — והאלה לא הסרז גם לפני פרשת השב"כ — שבינה ובין הליכוד. אשר לקירוב הדתיים־חרדים, הוא נכשל בכל המבחנים המעשיים, כפי שהודגם באופן משכנע בהצבעת הממשלה ביום א'. האבחנה, כי מגלה שבעתן של ה"ה פרץ בורג ושפירא לא נבעה רק מאהדה טבעית של מין (של קנאים דתיים) למינו (של קנאים לאומניים), אלא גם מהתנגדות להקדמת הבחירות שעשויה היתה לנבוע מן העימות שבין ועדת חקירה ובין מר שמיר, לא מעלה ולא מורידה. עסקנים אינם ממהרים לשנות עמדות יסוד: בשבילם הברית משנת 1977, שיצרה את הבסיס הפרלמנטרי למהפך, תקפה וקיימת עד עצם היום הזה. ומי שאיננו מאמין, מוטב שיזכור בהפיכת עורו, תוך פחות מ־24 שעות, של שר הפנים: בערב היה בעד ועדת חקירה, ולמחרת הצביע עם הליכוד בעד תישאול במשטרה.

יש ומפלגות ופוליטיקאים מבזבזים נכסים שצברו בעמל רב. בכך עוסקת בימים אלה מפלגת העבודה. לא מעט בזכות הישגיו כראש ממשלה — יציאה חלקה מלבנון, הצלחה בבלימת האינפלציה, שיפור מעמדה הבין־לאומי של ישראל — רכשו מר פרס ומפלגתו מעמד מועדף בציבור, או לפחות החזירו לעצמם חלק ממעמדה האבוד של מפא"י בימי הזוהר שלה. עתה מגלים אותם מעשיהם כזוכרות אובדי עצות, שראשה מושך בכיוון אחד ומרבית חבריה בכיוון אחר. הטקטיקה הפוליטית־פנימית שלהם הותירה אותם יושבים על ערימה של הריסות: הם נראים כפי שנראו בעצם מאז מלחמת יום הכיפורים: חסרי ביטחון עצמי ופסימיים ללא תקנה.

אין משמעות אחרת לבריחתה של המפלגה, ובמיוחד ראשה, מפני התמודדות פוליטית חזיתית עם הליכוד וגרוריו הדתיים. מאחורי הצדקנות הפוליטית של מפלגת העבודה — שביטויה הטרי היא ההצעה להסכים לרוטאציה בין מר פרס ומנהיג ליכוד כלשהו ובלבד ששמו לא יהיה שמיר או שרון — מסתתר החשד שהליכוד יוכה בבחירות, ולא חשוב מה קדם להן.

כלום אפשר שהלך רוח זה מוצדק על־פי המציאות הפוליטית בעין? אם כן, נשאלת השאלה, אם מפלגת העבודה תיטיב לשרת את המדינה (ואת חבריה ועסקניה) כמספר 2 של הליכוד, או שעליה לשוב לתפקיד שמילאה בין 1977 ל־1984, בהיותה האופוזיציה הראשית. לא אפקטיבית במיוחד, ובכל זאת איום בעין על שלטונו של מר בגין; מובן שזוהי שאלה שחבריה ומוסדותיה של מפלגת העבודה נדרשים להשיב עליה. אך הציבור רשאי לבקש תשובה ברורה: הפסיוה הנוכחית על הסעיפים אינה אסתטית, והיא מזיקה לאינטרס הציבורי.

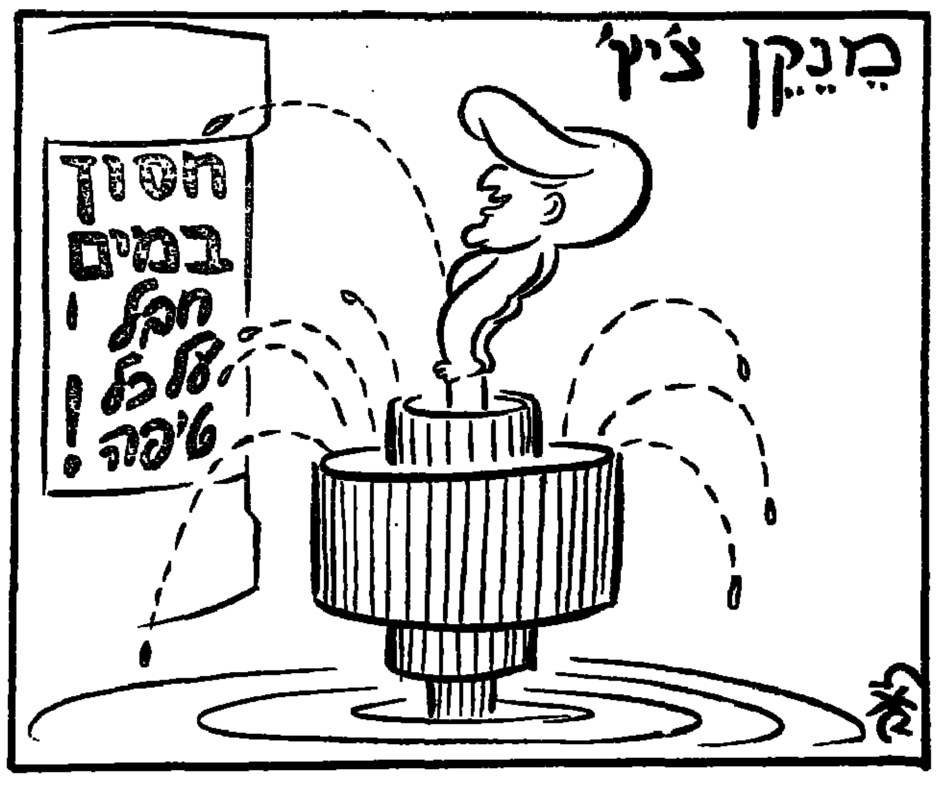

בסוגריים / מתי גולן

צמד עם עתיד

במשך שנים רבות התהפך רוני מילוא על משכבו בלילות עד שכשל כוח סבלו. "אין לי לצער, כאורח וגם כחבר כנסת, כל דרך אחרת לנסות לתקן עיוות נורא של שלטון החוק והצדק בישראל" — כתב השבוע אל מבקר המדינה. "מדובר בפרשת זיוף תמורה, בה מעורב שר האנרגיה והתשתית". מילוא המיוסר שאל עוד במכתבו "האם יתכן שבישראל של 1986 ישב בממשלה שר בכיר אשר מעל ראשו מרחפת עננה כבדה של מעשים פליליים?"

מה קרה? מהו הדבר הנורא שעשה משה שחל? מי שמעוניין לדעת צריך לחזור שנים רבות לאחור ולקרוא על כך בעיתונים של אותה תקופה. הרבה אבק צריך לנער מהפרשה הזאת. והנה עכשיו, כמעט שנתיים מאז מבקן שחל בממשלה, מתעורר מצפונו האזרחי של מילוא. רק הלכי רכיל מרושעים יחשדו כי להצהרות המאוחרות מאד של שוחר הצדק מילוא יש קשר עם פרשת השב"כ ולעמדתו של שחל בעד ועדת חקירה. רק לשונות מופקרות יבטאו את המחשבה שדווקא התחירה לעיוות ולעקיפה של שלטון החוק והצדק הזכירו למילוא את עובדת היותו אזרח וחבר כנסת, ולא רק אדם הדואג בראש ובראשונה לאינטרסים של הפטרון הפוליטי שלו.

התגובה שהתבקשה על דברי מילוא היתה שתיקה של בוז ושאט־נפש. במקום זאת נזכר משה שחל שגם לו יש מצפון אזרחי. "רוני מילוא פעל בחודשים האחרונים במשרד האנרגיה כדי למסור עבודה ללקוח שלו תמורת טובת הנאה". מסקנתו של שחל: "מדובר באדם מושחת". האמנם? בחודשים האחרונים? אז למה מספר לנו שחל על כך רק עכשיו? האם מצפונו האזרחי והציבורי של שחל נכנס לפעולה רק כאשר הוא מותקף?

צד בלתי־נודע באישיותו של שחל בא לידי ביטוי בפרשה זו, כאשר התגלה שבנוסף ליושר אזרחי הוא ניחן גם ברגשות עדינים אך עמוקים בתחום חיי המשפחה. אין כל ספק כי רגשות אלה היו המניע הבלעדי לכך ששחל מצא לנכון לגלות את אוזני העם כולו כי "מילוא הוא אדם שהפקיר את אשתו, משפחתו וילדיו ללא בושה". עכשיו יודעים זאת לא רק כל תושבי המדינה אלא גם אשת מילוא וילדיו.

הרבה נפגעים היו בפרשה הזאת: האנשים הקרובים לשני גיבוריה, הציבור שנוכח פעם נוספת בשפל שאליו הגיעו מנהיגי העתיד שלו, בני הנוער שקיבלו דוגמא נוספת על מוסר ציבורי ואישי. היחידים שלא נפגעו הם מילוא ושחל. יש להניח שלא היום או מחר, אך בעוד שבועות לא רבים, נראה את השניים מסתודדים באחת מפינותיו של משכן הכנסת ומבשלים עסקה פוליטית התואמת את רמתם האישית והמוסרית. בשבילם כל העניין הוא משחק שנועד לשעשע אותם ולהעניק עניין לחייהם. בשפה שלהם, השפה היחידה שהם מבינים, מוסר זה רוטציה, צדק זה פוליטיקה, חוק זה קריירה. עתיד גדול יש לצמד הזה.

משהו משהו

רשימה נדירה בה ידובר על הכל – חוץ מהשב"כ

מאת יואל מרקוס

לכל אלה ששאלוני באחרונה אם לא קורים במדינה דברים טובים הראויים שיוזכרו בעיתון, זוהי תשובתי המוחצת: הארץ הזאת היא משהו משהו. איפה בעולם יש מגוון ממולאים כמו שיש אצלנו. ופלאפל בשיטת מלא־ככל־יכולתך. חומוס בפיתה, מרק רגל וזנב שור ורגל קרושה. ורבקה מיכאלי המתוקה את ריטה ואת גאולה כהן — לשכב על הרצפה. וטוביה צפיר, שחיקוייו את ראשי המדינה מאפשרים לנו לדמיין לעצמנו, בשומענו מנהיג זה או אחר מדבר, שאולי, אולי זה לא אמיתי, והם, הפוליטיקאים, רק מחקים את טוביה צפיר מחקה אותם. ויש לנו הנגשה החוזר המעורר בנו תקווה שלא הם מחקים את סגנון הדיבור של העם, אלא העם מחקה אותם.

ויש לנו מה שאין לאירופה: קיץ יציב בלי הפתעות. ויש לנו מה שאין לירדן: ים כחול בטווח טבילה. ושמן זית ירוק, שמיר ופטרוזיליה ועלי נענע שהופכים את הסלט הישראלי למאכל שאין שני לו. משהו משהו.

לא מזמן הרכיב המגזין של ה"ניו־יורק־טיימס", וגם השבועון "טיים", את "הבסט אוף אמריקה". כשעיינתי ברשימות חשבתי שאולי אנו קטנים, אך יש לנו רשימה משלנו של דברים שהם הכי־הכי. להלן רשימתי הפרטית שאינה ממצה, לא את המערכת ולא את הממשלה.

הלוביים הטובים ביותר: לראות כל מי שהוא משהו בלובי של הילטון תל־אביב. בקונגרס למגוויים מספר אחד, ונחשב לשמשון־הירוק של הסלים הפוליטיקאלי — ביסטרוים הנאגס להשגה רק בדמי מפתח או בירושה. הלובי של מלון "דן" בתל־אביב עם כורסאות עמוקות, פסנתר, עם דמויות מהעולם הפוליטי בכל פינה, המתבשלים את האינטריגות של מחר. הלובי של "שרתון" המשקיף על הים ועל אנייתו של אייבי נתן הנמצאת "איפשהו בים התיכון". מזנון הח"כים הנראה כמו אחורי הקלעים של תיאטרון — החייבים בלב תפש על הבמה מתנפפים זה עם זה. עם מיזוג אויר הרחוק מהעם.

קומות הגג המרשימות ביותר: המשרדים השוכנים בקומה העליונה של בית יכם, המוחזק על ידי גבעול בטון אחד ויחיד. כשנתנך הבניין היה קשה מסדיים לשכנע את הפקידים להיכנס אליו. הבניין מסוגל לנוע בקומתו העליונה לכל כיוון בכ־20 ס"מ. זה רוסס אך בטוח. ממשרד הגג במגדל שלום ניתן לראות ביום בהיר את ירושלים. מהשפיץ של מגדל המסכ"ל — שהוא חיקוי של הבניין הגבוה בעולם שתכנן בשעתו פראנק לויד רייט באילינוי ושלא נבנה — ניתן יהיה גם ביום סגריר לראות את דמשק.

המשקאות הכי טובים: הכי רענן הטוב שבהם הוא עדיין הגזוז המתוק־מתוק העשוי בדרך הישנה. עסיס לימון, פטל וסודה מהברז. הבירה מן החבית אצל "אלימלך" ברחוב וולפסון. הדרוין — משקה חלבי, יורש לכפיר של ימי המנדט, משביע, מרווה ודל קלוריות. "השפריץ" של המסעדות הרומניות, המוגש עדיין עם הזק וסודה מסיפון. "אלוף הארק" שאין כמותו עם מים צוננים (אך לא קוביות קרח המתפרקים לגושים לא יפים בכל משקה שמוצאו אניס). היין הלבן הטוב ביותר: יין שארדונא של כרמל מזרחי. בינתיים לא למכירה, עובר מיד ליד תחת השולחן. משהו משהו.

עשר הדקות הכי יפות ביום: לקנות תירס חם ישר מהסיר המהביל בטיילת. להמליח במלחיה החלודה הגדולה. לשבת על כסא פלסטיק של עבודי ולראות את השמש — הנראית בתקופה זו כמטבע זהב ענק — שוקעת באופק.

ארוחות הקרב המוביגות ביותר: סביב שולחן המלך. בקונכיה נפרדת במסעדת המלך שלמה בהילטון. מינימום שמונה, מקסימום 12. 50 דולר לראש מבטיחים לסועדים מלצרים מיוחדים, כלים שעוצבו במיוחד, תפריט בן שמונה מנות, ומזכה את אורח הכבוד או את המזמין בלוח נחושת ששמו חרוט עליו על הקיר, להנאתו ולהנאת פקיד השומה.

ההצגה הראשונה הטובה ביותר: בקולנוע "לב" בדיזנגוף סנטר. כורסאות עמוקות, טיול מקדים בן שעה סביב חנויות הראווה. פלוס: החוויה הבלתי נשכחת של הליכה לאיבוד בלבירינת השבילים, והמתח הכרוך בחוסר הוודאות אם תגיע אי־פעם מהמקום שאתה עומד בו לצד שבו נמצא הקולנוע. פלוס: נקניקייה ענה בחרדל וקפה עם עוגה באחת הקפטריות. חנייה חינם.

הג'ובים המובילים ביותר: מנכ"ל בנק לאומי, שליח עלייה בארצות הברית, נשיא הבונדס באמריקה — אזרחות ישראלית עם משכורת אמריקאית. זכות לשהות בכל מלון פאר אפשרי ולזכות בתנופת כל מנהיגי המדינה הכמהים להתגדב למסע הרצאות. יועץ העיתונות של פרס — ההישגים תמיד שלו, הכשלונות תמיד של פרס. מפעיל השלטים בהנדסת החשמל.

הפירות הכי יקרים: דובדבנים שחורים ועסיסיים במחיר 40 פלוס שקל לק"ג, באותו מחיר ליצוא טרי תוצרת הארץ — תאווה לזו.

מועדוני הבריאות הטובים ביותר: שחייה בארבע בבוקר בקיץ ובחורף בבריכת גורדון, כולל קפה, קוניאק ולהתכיות סודיות במזנון, ששעות הפתיחה שלו מתואמות עם דרישות הבריאות של השוחים. מועדון הבריאות עם הציבור המשוכלל ביותר במזרח התיכון, חינם לגמרי, באותו מקום, ריצת ערב לאורך הים עד יפו. הליכה סביב כיכר המדינה (ק"מ אחד הסיבוב השלם). ניתוח לב פתוח אצל דני גור — המועדון הכי "איך בה" דינה. משקפיים אצל "קלינר". להתאמן במטווח הדי האולימפי בהרצליה. ערב בתל־ברוך, על הגבעה. בתוך המכונית.

חנויות המכולת הטובות ביותר: בין לוינסקי לנחלת בנימין, חנויות מכולת שריח זיתים ומתיאס, ולא ריח ליזול, בוקע מהן. שם חותכים לקארדה כדרך הישנה, עם הרבה אהבה. רגי־צ'ירוס מיובשים תלויים על חבלים ליד ה"אבודרזו"; ביצי מליחים מעושנים. הקטקוואל נחתך בסכין. הגבינה המליחה באה ב"סוזי סינגר". והמלפפונים הזד מצו בלחם שחור.

חדר המלון היפה ביותר: הדירה הנשיאותית במלון המלך דוד. הדיהם לא ביבי לואי הארבעה־עשר, אך התקרה גבר זה כמו בימים ההם. באותה מיטה ישנו הנציב העליון, ניקסון, קרטר, קיסינג'ר ותאצ'ר. אם יש לכם משרתים ושומרי ראש, צמודים להם חדרים קטנים בטווח לחיצה על כפתור. כשמחשיך, לשבת על המרפסת ולהתהפנט מנוף החומה המוארת והעיר העתיקה.

חנויות הספרים הטובות ביותר: במשולש אלנבי–נחלת בנימין, בין שדרות רוטשילד לטוב־טיפורי בתל־אביב. עדיין נותרו חנויות שבהן ניתן למצוא את הספר שאתם מחפשים. לעלעל בספרים עבריים ישנים ובספרים בשפות זרות, שבדרך פלא מצאו דרכם הנה למרות הביקוש העצום.

החוויה הטובה ביותר: אצל "עמידה", באר צפוף מול מגרשי התערוכה הישנים, שירה בציבור בימי רביעי בלילה עד השעות הקטנות בחוף תל־ברוך. אצל "האבטיחים" בטיילת. בין שלוש לארבע בבוקר בימי חמישי בקטע שבין רחוב הירקון ליד מיה. דגים, בירה, מנחות הלוהד מים שחווה משולה הקרב ב"ליקויד" — הסטודיו־54 של המרינה, מסעדות הדגים בחוף זבולון ודבוש. בחנויות הפירות הזויקות בלילה על הכביש מאחורי קרית שאול. הפילהרמונית עם זובין מהטה בפארק הירקון, עם תותח אמיתי לפינאלה של צ'ייקובסקי. "בתנובה" בטרומפלדור ביום שישי אחר הצהריים — שירה, ריקודים אמיים עם הבהמה, מקורביה ומקורבי מקורביה.

הצלחות הטובות ביותר: הקאלאמרי בלימון ושום והברבוניה של מושה ב"סוכה הלבנה". הקישקע של שמוליק כהן בהרצל (וביום שישי צבות המפו"ל בכונס). הברוזו הפריך של "קאסבה". השרימפס ביין והזבוזין של "אלהמברה". הדג במי"ן לימון והקרם הקאראמל של "אקרופוליס". הביתיתא (קבב רומאני) של "לה לוקה" ביפו. הצ'ורבה של מסעדה קטנה בדרך יפו־ת"א שאם אגלה את שמה ימצאו את גופתי בסבכא אפלה. ה"קאפטיקאס" (קציצות) של "אולימפיה". פלטת הפיצוידות והבמיה במי"ן עגבניות של "אולימפוס". ה"מאזה" של טראינה. ה"פואה גרא" במזנון הפתוח בשבת באבריקן קולנוע. העוף בגריל בזמנו מול קולנוע פאר. פארפא שוקולד וגלידת אגוזים ב"לתרוך".

החנייה הטובה ביותר: "דא־כל פארקינג" בצפון תל־אביב. חנייה בכל מקום אפשרי בשכונת התקווה ברדום. בשניהם חנייה משוחררת מסכנת כברלים.

* * *

משהו משהו המדינה הזאת.

חוסיין הפתיע גם את ישראל

ישראל מבכרת להמתין במקום לנקוט מדיניות פרו־ירדנית פעילה בשטחים

מאת זאב שיף

"אפשר להביא את הסוס לבאר, אך אי־אפשר להכריח אותו לשתות". את הפתגם הזה אפשר לשמוע כיום, בהקשר לקרע שבין חוסיין לראשי הפת"ח, במשרדים שונים הקשורים למדיניות ולעשייה של ישראל בשטחים. במלים אחרות, ישראל יכולה להוביל ולהקל על [illegible] מול אש"ף, אך אי אפשר לשנות את דעותיהם ורגשותיהם של תושבי השטחים הערביים.

אמירה זו מבטאת לאמיתו של דבר את ההיגיון, שלא מרבים לדוש בו, כי אש"ף הצליח להשתלט [illegible] והאוניברסיטאות של תושבי השטחים הערביים. ישראל שולטת באורח פורמלי וצבאי על השטחים, אך אש"ף השתלט למעשה מבחינה פוליטית על תושבי השטחים. האיגודים המקצועיים וארגוני הפועלים השונים נתונים כולם בשליטתו. המוסד שולט על כל האוניברסיטאות, למעט זו שבבית לחם, הנתונה לשליטת חזית השמאל הפלשתינית. העיתונים, רובם ככולם, מצויים גם הם בהשפעה מוחלטת של אש"ף. ההסתה המתפרסמת בהם גדלה מחודש לחודש. המלך חוסיין מדבר על הרוב השקט שבקרב תושבי השטחים, אך נראה כי הוא שקט מדי מזה זמן רב מדי. אלה שחשבו פעם כתומכי ירדן בקרב המנהיגות המסורתית בולמים את פיהם. אפילו לא שינו את דיעותיהם. אפילו אליאס פריג', שהרבה בהכרזות דרמטיות, השתתק באחרונה. גם המומחים בישראל אומרים כי התפלאו להיווכח בכמה מקרים עד כמה חסרה לירדנים הידיעה המפורטת על השינויים שהתחוללו בשטחים.

גם בצד הישראלי אין עמדה מגובשת כיצד להגיב ומה לעשות בדיוק בעקבות המהלך של חוסיין. סימני השאלה רבים יותר מהתשובות הבהירות. רבים בישראל ציפו למהלך ירדני נגד אש"ף — לכאורה נגד הפת"ח בלבד — אך לא הוכנה תכנית מקבילה ומשלימה. לכן מרבים בהצהרות סיסמאות, שהמלך עשה מעשה חשוב וחיובי וכי יש לחזק את תומכי ירדן בשטחים. במקביל שואלים מדוע המתין חוסיין זמן כה רב, עד ערב הרוטאציה בממשלה בישראל. כך לא נשאר למעשה זמן לפעולות של ממש לפני שייכנס שמיר — המתנגד בתוקף לכל מה שקשור לאופציה ירדנית — לתפקידו כראש הממשלה. המסקנה היא אולי שהמהלך של חוסיין אינו קשור כלל במישרין לישראל ולמשא ומתן עמה, ויש לראותו רק כצעד בין ערבי. עוד סיבוב במערכת היחסים בתוך המשולש ירדן–תושבי השטחים–אש"ף. אין זה מהלך שיביא למשא ומתן בין ירדן וישראל, אך יקל אולי על הקשרים היומיומיים.

נראה לי, לכן, כי מעבר לסיסמאות ולהצהרות של מספר מנהיגים, מה שתעשה ישראל בשלב זה הוא להמתין. זהו הצעד הכי נוח והכי פשוט במצב זה של מבוכה והיעדר תכנית מגובשת. ימתינו לראות מה יהיה הצעד הבא של ירדן וכיצד תתפתח ההתמודדות בין אש"ף לירדן בקרב התושבים הערביים. מכאן שאין לדבר עדיין על כך שישראל נקטה במדיניות פרו־ירדנית פעילה בשטחים.

הירדנים מרחיבים את צעדי הגישוש שלהם בשטחים. הצעד החשוב ביותר היא הרשימה שהגישו לישראל באמצעות האמריקאים על מועמדים שונים לראשי עיריות. ההרגשה בישראל היא כי הסיכוי למהלך זה הוא קטן בגלל פחדיהם של המועמדים מהתנקשות בחייהם. כל הצעדים האחרים של הירדנים הם או סמליים — למשל, נכונות לתת, ולשתף פעולה עם, אישים שהיו מראשי אגודות הכפרים, כראש עיריית דורא — או תכניות פיתוח לעתיד הרחוק. בין השאר הודיעו הירדנים כי משרד הבריאות הירדני יטפל בכל נושאי הבריאות של הגדה, וכי הם מחפשים מקורות מימון לתכנית חומש שתעלה כ־150 מיליון דולר.

ישראל לא תוכל להסתפק לאורך זמן בהמתנה בלבד. היא תתקשה לגבש מדיניות פרו־ירדנית בגלל יחסי הכוחות בקואליציה. גם התומכים בסיוע לירדן חוששים לפעול בגלוי מדי מחשש שטביעת האצבע הישראלית תזיק לתומכי ירדן בשטחים יותר משתועיל. התוצאה תהיה גלישה למדיניות של סנקציות במקום מדיניות של סיוע לגורמים "חיוביים" בשטחים. כלומר, המאמץ יתמקד בעיקרו נגד פעילי אש"ף, למרות הקשיים הפורמאליים שמעמידה המסגרת הדמוקרטית בישראל בפני הממשל הצבאי וזרועות הביטחון, נשמע ודאי יותר על צעדי ענישה מינהליים ושיפוטיים נגד פעילים ומסיתים של אש"ף באוניברסיטאות, באיגודים המקצועיים, בעיתונים ובשטחים בכלל.

איך לקנות גלאקסי?

מאת נחמיה שטרסלר

160 שופות הוכנסו לתא ההקפאה של הגלאקסי, בישרו ביומי מודעות ענק של תדיראן. וזה עוד לא הכל. תדיראן תיתן גם 225 ש"ח תמורת המקרר הישן, ואז תוכל לרכוש את הגלאקסי ב־10 תשלומים שווים — בתוספת ריבית כמקובל.

כשראו בבנק הבינלאומי את המודעות, הבינו שעד כה הם פשוט הפקידו נתח משמעותי של הביזנס לחוסרי היצרנים. מדוע שיצרן יספק את האשראי, כאשר זה העסק שלנו, שאלו בבינלאומי. ובאמת, מדוע שתדיראן תיקח הלוואה בבנק במחיר א', תוסיף עליו הוצאות גבייה, פרמיית סיכון ומעט רווח, ותיתן את הכסף לציבור במחיר א' פלוס ב'? הרי הבנק יכול לעשות זאת ביתר יעילות, לתת את הכסף במחיר נמוך יותר וגם להשאיר במרתפים מעט שקלים.

תקווה נוספת הטרידה את הבינלאומי. כאשר היצרנים לוקחים אשראי בבנק, ומספקים אותו ללקוחותיהם, הרי הם חייבים לתת ביטחונות. ומהם הביטחונות? פשוט מאד: אותם השיקים הדחויים שנתן להם הציבור, עבור המקרר או עבור המכונית. כלומר, הבנק נותן את הכסף ומקבל כביטחונות שיקים של אנשים אותם אין הוא מכיר כלל. מצב לא סימפטי.

ובנוסף, כיום נמצאת כל מערכת הבנקאות בבעיה של עודף מקורות. כלומר, לבנקים יש עודף של כספים שהפקיד אצלם הציבור בפיקדונות השקליים, בנוסף לכספים צמודים שהפקידו חברות ביטוח ומלכ"רים כמו אוניברסיטאות, וגם כספים שקודם לכן מצאו את דרכם אל השוק האפור, הנוטש עתה.

כל המקורות הללו חיפשו אפיקים מתאימים, והפתרון שמצא הבינלאומי היה הלוואות ללקוחות פרטיים: הלוואות ששירתו מטרה חשובה אחת נוספת: הקטנת הסיכון. במצבו הנוכחי של המשק אין זה נכון להגדיל את מצבת ההלוואות לחלק מהחברות הגדולות. אפילו הבינלאומי נבהל עם כמה לקוחות שאתמול היו חייבים, והיום פושטי רגל.

עם כל הנימוקים הללו ניגש הבינלאומי לביצוע. בבנק הבינלאומי תיקים שנשלחו לכל מנהל סניף, עם פירוט מלא של תנאי ההלוואה. למשל, מי שהיה מעוניין להחליף את מכוניתו הישנה בחדשה, והיה צריך לצורך זה להוסיף 9,000 ש"ח, קיבל את מלוא הסכום תמורת שיעבוד המכונית החדשה. למנהלי הסניפים היה הכל ברור, וגם הלקוחות זכו לתנאים טובים יחסית. התוצאה היתה ש־30 מיליון הדולר שהוקצבו למבצע בהתחלה נעלמו תוך ימים ספורים. הבינלאומי החליט לספק עוד 15 מיליון באשראי שנצרך גם הוא באותה מהירות.

הבנקים האחרים צפו במתרחש ולבם נחמץ. גם אצלם הבעיות דומות, אך הם לא הספיקו להתארגן. וכאשר נגררו לבסוף אחרי הבינלאומי, נראו התוצאות היטב בשטח: כל ארבעת הבנקים הגדולים יחדיו — לאומי, הפועלים, דיסקונט והמזרחי — לא הצליחו למכור את חצי הכמות שמכר הבינלאומי לבדו.

ואז, כשהתחרות הגיעה לשיאה, וכל בנק ניסה להיות מיוחד בסעיף בסרים — ראה למשל הלוואות בריבית קבועה של בנק לאומי — הודיעו מספר חברי כנסת שהנושא הוא סוס טוב לרכב עליו. רן תיכון, חבר ועדת הכספים, שדווקא מבין עניין, הזהיר מדבר על הסכנה האדירה הטמונה בתחרות כיזות שיביאו להרחבת האשראי, וישברו את התוכנית הכלכלית כולה. לא פחות ולא יותר.

האם ידוע תיכון שסך כל הכספים שניתנו לציבור בתחרויות אלה מסתכמים ב־65 מיליון דולר, כאשר סך האשראי במשק עומד על 9.2 מיליארד? ויותר מכך, הרי זה אשראי שהחליף בחלקו אשראי אחר, שנתנו קודם לכן היצרנים. ובכלל, מה רע בתחרות המתפתחת בין הבנקים לכיוונים חדשים, תחרות המשפרת את השירות ללקוח? הרי לבטח גם רן תיכון דוגל עדיין בתחרות חופשית.

והאם יעלה על הדעת שוועדת הכספים תורה לבנקים למי להלוות כספים ולמי לא?

אך לא רק הבנקים והאוצר חלק מחברי ועדת הכספים. אותם מטרידים גם מבצעי האשראי של רשתות השיווק הגדולות, שהחלו כבר ערב חג הפסח. או בדיוק מכר השופרסל למשפחת פודמן 10 אחוז ממניותיו, וקיבל בתמורה 3.9 מיליון דולר במזומן. סכום מכובד. בפני דוד ויינשל, נשיא השופרסל, ניצבה בעיה: האם להפקיד את הכסף בבנק ולהרוויח 1.5 אחוזים בחודש, או לתת אשראי גדול יותר ולהגדיל בכך את המכירות. בשופרסל החליטו לצאת במבצע אשראי: קנה במאי, שלם ביולי. הקדאוף ראה, והצטרף במהירות. ביוני, החדש המבצע לחודשיים נוספים. והזעם של חברי ועדת הכספים גבר: איך זה מרחיבים את האשראי במשק?

אותם חברי כנסת אינם מבינים כנראה שאם רשתות השיווק לא היו נותנות את האשראי ללקוחותיהם, הכסף המזומן שהיו מקבלות במזומן היה מופקד בבנק, וזה היה מלווה אותו ללקוחותיו — האשראי היה מתרחב באותה מידה בדיוק. גם במקרה זה צריך לשאול את חברי ועדת הכספים: אתם נגד תחרות? נגד תחרות שמיטיבה עם הצרכנים? הרי אתם הייתם אלה שתבעו — ובצדק — מחברות כרטיסי האשראי לחזור לחיוב הדו־חודשי? ומה הפסול בחברה מסחרית הרוצה להגדיל את רווחיה ובתוך כך משפרת את מצב לקוחותיה?

בקצב העניינים הנוכחי, אם תחליט מחר אחת מהרשתות להוריד את כל המחירים ב־10 אחוזים, יימצאו גם לכך מתנגדים: הרי זה מגדיל את הצריכה, הם יאמרו.

صكنا من الاجل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

פרשת השב"כ — משחק מכור

יוסף חריש: המפסיד העיקרי מהחלטת הממשלה

יוסף חריש הוא המפסיד העיקרי מהחלטת הממשלה. היא השאירה אותו עם חבילת נפץ שהכל מבקשים להיפטר ממנה. השבוע הכחיש היועץ המשפטי לממשלה באוזני עתו"ד ציטוט שיוחס לו בטחה שהוא כבר החליט לעכב את הליכים נגד כל אנשי השב"כ בתום חקירת המשטרה.

שר המשפטים יצחק מודעי, המהלך עליו אימים, ואנשי הליכוד מצפים שחריש יעשה עבורם את העבודה השחורה. אם יוציא בג"ץ צו הולסי נגד החנינות, יהיה חריש גם תקוותם היחידה של אברהם שלום ושלושת חבריו הנונים. אם ידחה בג"ץ את העתירות, יעמוד עוד אנשי שב"כ בתור אצל הנשיא. חיים הרצוג יבקש מן הסתם לשמוע שוב מה חושב על כך חריש והפעם תתבקש תשובה ברורה. כך או כך, המשפטנים המקיפים אותו מצפים מחריש כי יוכיח להם שהוא אינו שותף מדעת במשחק מכור מראש שתוצאתו ידועה. הפוליטיקאים הסובבים אותו (ואנשי השב"כ) מצפים שהשופט יעמוד גם בשער ויהדוף בעבורם את הכדור המתגלגל לפתחם.

מבקריו של שמעון פרס, ולא רק בליכוד, טוענים שגם הוא מכר את המשחק; שבעצם השיג בדיוק מה שרצה: להיראות כמי שנאבק למען ועדת חקירה, ומה לעשות, הפסיד. אחד מבכירי המערך מוכיח כי "שמעון רצה להסתפק ב'שינוי' בסיכום עקרוני". ואלמלא תבעתו סיכום מפורש בעד ועדת חקירה, הוא היה מסתפק בחקירה מוסכמת. הוא חזר בכל דיון על המשפט 'באו לא נתמלכד בחקירה מסויימת', ואת לאחר שתחילה התנגד לכל חקירה". אנשי שמיר ציירו את פרס בהערכות בצב כוועדת חקירה לא תיטיב עמו. הם הזכירו לו שראובן חזק הגיע אליו באוקטובר 1985, ושהוועדה תרצה לדעת מדוע ראש הממשלה שתק במשך חודשים. הזכירו שאברהם שלום הודה באוזני יצחק זמיר — זמן רב לפני בקשת החנינה — במרבית העובדות. ועדת חקירה תתעניין אצל פרס מדוע ביקש גם אז לבלום כל חקירה ומיאן להשעות את שלום. פרס שוחח אמנם עם השרים יוסף בורג ויגאל הורביץ בניסיון לשכנעם לתמוך בוועדת חקירה. אולם היכן היה למשל המנכ"ל עוזי ברעם, "הרפורמטור" של פרס לעניני המפד"ל? מדוע לא גוייסו המשכנעים, כפי שהוא ידע לעשות בעניינים שהיו חשובים לו כמו לבנון, טאבה והתכנית הכלכלית?

לפני ההצבעה אמר פרס לאחד משרי המערך "אלך לנשיא אם נכשל בהצבעה הזו". אנשיו דאגו להפיץ את השמועה. אחר כך, בישיבת הממשלה, הפתיע ראש הממשלה בהכרזה, ואולי, ברגע של עייפות, גילה את צפונות לבו: "הממשלה צריכה להחליט בין הבחירה לחריש שנהל מחקירה בכלל, לבין החלטה אם נמשיך בחקירה בדרך זו או אחרת". חריש זינק כאפו, כתיאורו של אחד השרים, ואמר: "התשובה האחת היחידה, שאני יכול לתת לבג"ץ אם לא תחליטו על ועדת חקירה, היא להמשיך בחקירה משטרתית. אשים עצמי ללעג אם לא אנהג כך".

השרים נבון, יעקבי וצור המשיכו ושאלו "אם כך, לשם מה כל הדיון הזה". נבון הציע "שאנשים חכמים יתייעצו עם אנשים חכמים". פרס ביקש (בפעם השנייה) לדחות את המשך הדיון. הוא חשש להפסיד את ההצבעה ואת אמנון רובינשטיין. שמיר התעקש לקיים הצבעה. בשבוע האחרון שמעו את שמיר חוזר על המשפט: "שנתי נודדת בלילות. הסירו ממני את הסיוט הזה של ועדת חקירה". הוא אמר זאת גם למתווכים שנשלחו מטעם פרס והד־הירה כי הרוטאציה בסכנה, שכן ראש הממשלה יתקשה למצוא מחליף לרובינשטיין, הגיוני יותר המשבר יהיה בלתי־נמנע.

שרי המערך יצאו להתייעצות קצרה עם רובינשטיין. יעקבי אמר: "אמנון כאן לידי והוא יאשר שאמר לי שגם חקירת משטרה תספק את שינוי". רבין הורה החזיק אגודל ורובינשטיין אישר את דבריהם. הוא הוסיף הערכה שהחקירה שקולים (פרץ ושמירא) ויתרו על זכות הליכוד והמערך לא ידעו עד הרגע האחרון כיצד יצביעו. אחר כך התברר ששמיר הפעיל עליהם מכבש בלילה ופיתה את פרץ בהבטחה לתמוך בו בענין הגיוס. פרס נרגע מדברי רובינשטיין. יותר מזה לא רצה: הממשלה נשארה, המשטרה חוקרת.

המשחק של שמיר לא הסתיים. הוא מבטיח להיאבק על רעיונו המוזר של חיים קורפו לגייס חוקרים מחוץ למשטרה. זה התחיל אצלו בהתנגדות קולנית לחקירת משטרה. מזכיר הממשלה ד"ר יוסי ביילין הציע בשעתו לזמיר להסתפק בועדת חקירה, בבחינת הצעת רי־כוך. קו הנסיגה האחרון של שמיר היה בודק יחיד. בינתיים ניתנה חנינה, מולק יועץ משפטי ומונה בחוסף מוליך, בתקווה שהוא יצטרף למשחק הפוליטי. העתירה של יוסי שריד טרפה להם את הקלפים והחזירה את המשחק לנקודת המוצא, חקירת משטרה, והמקורבים עוד מצביעים על זה כעל ניצחון גדול של שמיר. זה היה למעשה ניצחונם המשותף של פרס ושמיר על מתנגדי הרוטאציה החביבה שלהם. הראשון ניסה לפחות לעשות משהו על מנת להרחיק את המשטרה מהשב"כ. האחרון היה טרוד מדי בהרחקתה של ועדת חקירה מפתחו ואת השב"כ השאיר להסדרים הבלתי־צפויים של בג"ץ והיועץ המשפטי לממשלה.

מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי

פרס מפסיד נקודות בחזית הפנימית

קשה שלא להתעלם מתהליך חרש השוקר באחרונה את מפלגת העבודה, שעיקרו יציאה נגד מגמות ההחלטות ההנהגה. מגמה זו מתבטאת בפגיעה במעמדו ובכבוד השפעתו של ראש הממשלה שמעון פרס, המכהן גם כיו"ר המפלגה.

עד לוועידת מפלגת העבודה היה כוחם של יו"ר המפלגה ועמיתיו לצמרת רב. בידיהם היה נתון כלי חשוב אשר קבע לחסד או לשבט את עתידו הפוליטי של כל עסקן מבני הוועדה המסדרת שם שנים במפלגה קודם לצמרת או נדחקו הצדה עלפי רצון המנהיגים. חיסול שיטת הוועדה המסדרת במסגרת הדמוקרטיזציה שהתנועה עברה באחרונה, וההחלטה שנציגי התנועה לכנסת ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות במרכז המפלגה, שללו מהנהגה את הכלי הזה.

רק כך ניתן להסביר את ה"מרי" נגד צמרת מפלגת העבודה, ואת התנהגותם של חברי הסיעה ופעילי תנועה בכירים שהעזו לצאת בצורה בוטה נגד ההנהגה ולפעול בניגוד לרצונה. כבר בכינוס הראשון של מרכז מפלגת העבודה שלאחר הוועידה היה ניתן להרגיש במגמה הזאת. היו אלה ימים של שיא המקצבה ביחסי הליכוד והדתיים. פרס נשא את נאום הפתיחה, אך לראשונה מזה תקופה ארוכה נקטע נאומו על־ידי חברי מרכזו שלא הסכימו עם דבריו, או שהתנגדו למה שכינו "כניעה" לדרישות הדתיים.

שר האנרגיה משה שחל נחשב מאז כינונה של הממשלה כמקורב ביותר לראש הממשלה, והיה ראשון התומכים בהחלטותיו. אך סביב פרשת ראש השב"כ העז שחל להוביל את הקבוצה הקיצונית במפלגת העבודה נגד החלטותיו של פרס. שחל לא היה היחיד. נגד בודדות זו מצא פרס בשלבים הראשונים של פרשת ראש השב"כ כמעט את כל שרי מפלגתו, ורק לנוכח כחזה שינה פרס את עמדתו לגבי חקירת הפרשה. ביטוי משמעותי יותר לערעור על דעת ההנהגה היה בישיבת לשכת המפלגה. כזכור, ביקש פרס למנוע כל דיון בפרשת השב"כ, אך חברי הלשכה החליטו ברוב משמעותי, לראשונה, שלא לקבל את דברי מנהיג מפלגתם אלא לדון ולהחליט בעצמם.

פרשת ראש השב"כ לא היתה הראשונה שהצביעה על התערערות מעמדו של פרס בתנועה. במפלגת העבודה מודעים כי פרס החל להפסיד נקודות מאז המשבר סביב הדחת השר יצחק מודעי ממשרד האוצר. לאחר פרשה זו באה פרשיית מינויו של עזי אמוראי לתפקיד נגיד בנק ישראל, הדי הבטחה מפורשת של פרס. לאירועים אלה ניתן גם להוסיף את אי־התערבותו של פרס בעניין המינויים הפוליטיים של הליכוד שהביאו להרחקתם של חברים ואוהדים במפלגת העבודה, בעיקר במשרד העבודה והרווחה. מובן שאי־אפשר גם להתעלם מההרגשה שפרס מבסס בקרב חברי התנועה את הרושם כי מוטל עליו לעשות היום הכל למען מימוש הרוטציה והעברת השלטון במועד לידי יצחק שמיר. למורת רוחם של רבים.

גם במישור הממשלתי לא צלחה ידו של ראש הממשלה. בשבועיים האחרונים ספג פרס בממשלה מפלה אחר מפלה. הוא לא הצליח להליך את ידידו רפאל ויקנאטי מפיטורין, נכשל בהצבעה להקמת ועדת חקירה בפרשת ראש השב"כ, והממשלה גם לא קיבלה את דרישתו להפסיק את הדיון בנושא.

מקורבי פרס טוענים כי מעמדו הנוכחי של ראש הממשלה במפלגת העבודה משקף ישירות את מעמדו בליכוד. אך אלה מדגישים כי חרף הערעור במעמדו של פרס במפלגה, אין לראות בכך הזדמנות נאותה למישהו מבין אנשי צמרת התנועה שיסכן את מעמדו, בטח לא בתקופה הקרובה.

מבחן השיקום במפד"ל

תהליך השיקום של החודשים האחרונים במפד"ל עשוי להיות מוכרע בוועידת התנועה שתיפתח מחרתיים בירושלים ושתימשך עד לאמצע השבוע בתל אביב. הצלחתה של הוועידה — סיומה לשביעות רצון הצעירים, וקבלת ההחלטות ההכרעות הצפויות — תוכיח כי התנועה הדתית לאומית אכן עלתה על דרך המלך, ושטובים סיכוייה להגדיל את יצוגה בכנסת הבאה.

הוועידה עשויה להיפתח במאבק סביב המשך שליטתם של ראשי ועדות השיקום. ליגר ופריבס הצעות לוועידה שאינן מקובלות על רבים מקרב צירי הוועידה וההנהגה הקיימת: הם עשויים להוות חומר נפץ מסוכן להמשך קיומה של הוועידה. יגר ופריבס יגישו את הצעת ועדותיהם לסדרי יומה של הוועידה מיד בפתיחת דיוניה ביום שני בבוקר במרכז הקונגרסים שבגני התערוכה בתל אביב. תוצאות ההצבעה הראשונה על הצעתם יקבעו בעצם את גורל הוועידה.

פריבס ויגר הפיצו בימים האחרונים חוברת מיוחדת לצירים שבה כלולה הצעתם לחלוקת הדיונים לשני מושבי ועידה. עלפי ההצעה, המושב הראשון, שיסתיים ביום רביעי השבוע, יעסוק בדיון האידיאולוגי של התנועה, ובבחירת המרכז, הוועד הפועל ושלושת המזכ"לים של התנועה. השניים מציעים לדחות את המאבק לבחירת יורשו של ד"ר יוסף בורג בממשלה ולבחירת הגוף המצומצם שיפעל בהנהגת המפד"ל עד למושב השני ב־4 בספטמבר.

תוכניתם אינה מקובלת על אלה בקרב צמרת המפלגה המבקשים להתמודד על מקומו של בורג: המזכ"ל ח"כ זבולון המר וח"כ פרופ' אבנר שאקי. שאקי פירסם השבוע הודעה שבה טען כי החלטתם של יגר ופריבס לדחות את מאבק הירושה נועדה בעצם לפגוע בו אישית. הטענה המרכזית נגד ההצעה היא שלא ניתן לסיים את המושב הראשון של הוועידה ללא החלפתו של בורג בממשלה, דבר העשוי לסמל יותר מכל את התחדשותה של התנועה.

אולם ההתנגדות להצעת יגר ופריבס לא נובעת רק מפירוק הוועידה לשני מושבים. הצעתם שמרכז התנועה החדש יכלול רק 460 חברים תעמוד כנגד הצעה אחרת להפוך את כל אלף חברי הוועידה למרכז. יגר ופריבס מציינים בהצעתם 70 שמות של חברים שיצורפו לוועידה ללא בחירה. אך ההפתעה הגדולה היא המהפך שיגר ופריבס רוצים להוליל בתנועה ורוטציה בהנהגה — הגבלת תקופת כהונתם של הנבחרים. בהצעת ועדות השיקום מודגש כי לא ניתן יהיה לכהן שתי תקופות רצופות ללא תמיכה מ־60% אחוז של ציבור הבוחרים כבר בסיבוב ההצבעה הראשון. במסגרת הצעתם נקבע כי 60 אחוז תמיכה יהיו חייבים לקבל כל חברי הכנסת של התנועה, נציג המפד"ל בממשלה, המזכ"לים ומועמדי התנועה למשרות היצגיות. במפד"ל פירשו השבוע הצעת חוק זאת כסילוק אלגנטי של כל ההנהגה הקיימת כיום במפד"ל.

אל תפסיד לגימה מ"אירופה קוקטייל"

הטיול הכל־אירופאי "אירופה קוקטייל" יוצא בקרוב לדרכו היפה: הולנד, גרמניה, שוויץ, צרפת ואנגליה - כולל שיט על הריין.
נותרו עדיין מקומות ספורים, בתאריכים 31/7/86 ו־14/8/86.

נא להזדרז! היציאה מובטחת!

פנה עכשיו אל סוכן הנסיעות שלך, או חייג לאופיר טורס טל: 209777, 03-280025.

אופיר טורס — עולם נפלא בהישג ידך.

להשכרה

משרדים ואולמות למעבדה

בבניין חדש במפרץ חיפה
(שדרות ההסתדרות)

תליה — מיזוג אויר — מעלית — מלתחות

המעוניינים יפנו לת.ד. 10024 חיפה
או בטלפון: 04–725291/2

הארגון למימוש האמנה על ביטחון סוציאלי
(ישראל — מערב גרמניה)

הננו שמחים להודיעכם כי משרד האוצר נענה לבקשה לביטול ההיטל על כספים המועברים לגרמניה ואוסטריה לרכישת זכויות סוציאליות עלפי דין.
מאחר והיינו יוזמי הפניה למשרד האוצר לביטול ההיטל ולהחזר, נענה ברצון לפניית אגף המכס לסייע ללקוחותינו ולמשלמים אחרים ולקבל בחזרה את כספי ההיטל.
הטיפול בבקשות ההחזר יעשה באמצעות משרדינו החל מיום ד' 23.7.86 בין השעות 13.00 — 17.00 בככר נמיר 122 ת"א. מועד אחרון לסיום הטיפול בבקשות הוא 1.10.86.

הצעות למכירת ציוד וריהוט משרדי

המפרקים הזמניים של חברת ר.מ. קבלנים בע"מ (בפירוק) מציעים בזה למכירה פריטים שונים של ציוד וריהוט משרדי, כולל מחשב דיגיטל 24—11.
את הפריטים ניתן לראות במשרדי החברה ברח' הס 20 תל־אביב, בימים א'—ה' בין השעות 9.00—13.00.
הצעות קניה יש למסור במשרדי החברה הנ"ל לא יאוחר מיום 24.7.86.
ע"ג ההצעה יש לפרט את מספר הפריט ותיאורו ואת המחיר המוצע.
אין המפרקים הזמניים מתחייבים לקבל כל הצעה שהיא.
המכירה תתבצע במצבם או בהמצאות בקופות. המכירה כפופה לאישור בית המשפט.

ד"ר א. הלף, עו"ד — ג. חריש, עו"ד — ד. זקס, עו"ד
מפרקים זמניים של ר.מ. קבלנים בע"מ

הטור השלישי / לילי גלילי

ראש ממשלה לכנס עופות דורסים

יש להם הומור, לאנשי החברה להגנת הטבע: לקראת הכנס הבין־לאומי שלהם בנושא העופות הדורסים בישראל, ביקשו מראש הממשלה, שמעון פרס, לתת את חסותו לאירוע, ולשאת דברים בכנס הפתיחה, באילת במרס 87. במכתבם לראש ממשלתנו, מנמקים עזריה אלון (יו"ר החברה להגנת הטבע) ויואב שגיא (מזכיר), כי ככל הידוע להם, "אין אף מדינה בעולם, חוץ מישראל, שזכתה כי ראש ממשלתה יקרא על שמו של עוף דורס, ובמיוחד דורס כפרס, הנחשב לאחד הגדולים והדורסים ביותר". אין ספק כי המארגנים ביקשו להחמיא לראש הממשלה, אך בסופו של דבר, מי אם לא עוף דורס יכול לעמוד בראש ממשלה שגם הימים שבה דומות יותר לעופות טרף?

אנו, מצדנו, לא התעצלנו. במדריך ציפורים חיפשנו רמז נוסף לפשר סגולותיו של ראש ממשלתנו. "הפרס", אומר המדריך, "יכול לדאות שעות ארוכות בגובה רב, וכלי תנועת כנפיים". כישורים אלה יכולים להסביר, ללא ספק, את כושר ההישרדות, את שנות המרוץ הארוכות, יתר אורך־הרוח ועוד מיני תכונות שאת פשרן לא ידענו עד כה.

קולק רוצה רחוב על שם סאדאת

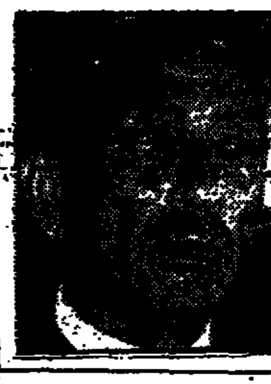

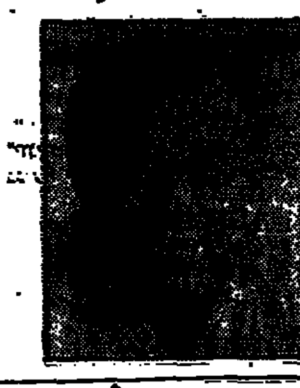

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, מתכנן לקרוא רחוב בירושלים על שמו של נשיא מצרים המנוח, אנואר אל סאדאת. הרעיון בשמו־עיין בשלב מוקדם, שקולק מתעקש לברוק קודם את תגובת המצרים, ואת כוונתם לבוא לטקס החנוכה. גם מיקומו של הרחוב טרם נקבע, אבל טבעי להניח שהוא יהיה בגבולות ירושלים שמלפני האיחוד. הרי לא סביר להניח שאדם ימצא עצמו מתגורר ברחוב "סאדאת פינת ששת הימים".

הבסטיליה נפלה פעמיים

בשביל ז'אן גיבאנו, הבסטיליה נפלה פעמיים: ב־14 בחודש נחוגה נפילתה בביתו של קונסול צרפת בירושלים עם קהל יהודי, ברובו, ובנוכחות מרשימה של פטריארכים ונזירות מן הזרמים השונים. ב־15, באותו מקום עצמו, אירח לצלילי ה"מרסייז" את אורחיו הערבים. מילא הבסטיליה, אבל אין לקנא בקונסול (שהיתה זו גם מסיבת הפרידה שלו מירושלים, בתום חמש שנות שרותו: הוא נאלץ לעמוד ערב אחר ערב על גרם המדרגות המובילות לגינתו, במדים לבנים צחורים, ללחוץ ידיים ולהחליף מאות נשיקות עם פטריארכים, וסתם בני תמותה מכל הדתות.

התגובות הצרפתיות הנפרדות עוררו כצפוי תגובות מעורבות. מן הערב שאירגן ה"אליאנס פרנסז" בחסותו של שגריר צרפת בישראל, ז'אק דיפון, נעדר השגריר עצמו, שלקה בהתקף פתאומי של עייפות דיפלומטית. לעומתו, היה אפשר לראות באירוע במלון הילטון בבירה את יו"ר הכנסת, שלמה הלל, שהצהיר כי הוא דווקא מדיר רגליו באופן הפגנתי מכל אירוע דיפלומטי המתקיים בתל־אביב, ומסתפק בשיגור מברק מנומס. להגיגות ה־14 ביולי של "אליאנס פרנסז", בא הלל לא רק משום הלוקאל־פטריוטיזם, אלא גם כתלמיד מן המנין: בשנה האחרונה ריענן את הצרפתית שלו פעמיים בשבוע בשיעורי בוקר ב"אליאנס".

שטרית יוצא למלחמה

על פניו, נראה ח"כ מאיר שטרית כבחור טוב עם קבלות: פרס אחד כחבר־כנסת נעים ההליכות ביותר, הפרס השני על תפקודו כראש עיריית יבנה. אבל מתחת לחיוך ולמנג הטוב, מסתתר בעצם חבר־כנסת החותר תחת אושיות השלטון ממש: זה תקופה ארוכה, מנהל שטרית מאבק עז לשינוי שיטת הבחירות בישראל, והפיכתן לבחירות אישיות.

בשעתו, כאשר נתן בראשונה ביטוי פומבי לעמדתו, הצטרף לשכתו בכנסת וביבנה עשרות קריאות עידוד, מלוות בהמחאות על סכומים שונים. את הכספים החזיר כמובן לבעליהם, בציפייה לימים טובים יותר. מהמאבק עצמו לא הרפה, ועד מהרה גילה כי כל מהפכה מושתתת לא רק על אידיאולוגיה, אלא בעיקר על מזומנים. באחד מביקוריו בחו"ל, פגש שטרית קבוצה של מיליונרים יהודים צעירים, נלהבים לרעיון שינוי שיטת הבחירות בישראל. בדברי הפרידה אמרו לו: "אתה תשלח לנו נייר עם נימוקים הדוק, אנחנו נדאג לכסף". ישב שטרית וחיבר מסמך־עמדה, שיש בו סקירה היסטורית והתקפה קשה על הממשלות בישראל. מסקנתו: "אני סבור שהציבור בישראל בשל להיאבק לשינוי השיטה".

אלא ששטרית לא הסתפק בסברות, אלא הלך ובדק. הסטטיסטיקאי חנוך סמית בחן בשבילו את עמדות הציבור ביחס לשינוי שיטת הבחירות: הנתונים שהתקבלו בימים אלה תומכים בהשערותיו של שטרית. כ־55 אחוז מהנשאלים הסכימו לאמירה שהוצגה לפניהם, כי "שיטת הבחירות הנהוגה אינה טובה דיה, ויש להחליפה"; 31 אחוז התנגדו; ולאחרים לא היתה דיעה. 55 אחוז מהנבדקים הסכימו לטענה כי יש לשנות את השיטה באופן "שתהיה על בסיס אישי, כמו באנגליה ובארה"ב"; 30 אחוז התנגדו, ולשאר לא היתה דיעה בנושא.

אפשר לומר, סיכם חנוך סמית, כי יש רוב קטן בציבור התומך ברפורמה.

מעודד מנתונים אלה, יוצא שטרית לגייס את הציבור: מי כמוהו, שבתוך עמו הוא יושב, יודע כי חברי הכנסת לא ישתגעו להסכים לשינוי השיטה מרצונם החופשי: בואו ועשו תרגיל מחשבתי: כמה מכם הייתם אתם נבחרים על בסיס אישי?

ציתותים

• איש המשטרה לשעבר ניצב (מיל') אברהם תורג'מן, הגיע לביקור מולדת מארה"ב, לשם ישוב להמשך לימודיו לעוד חודשים מספר. בינתיים מלחשים שתורג'מן נושא את עיניו לפוליטיקה. הוא יעשה זאת כנראה במסגרת המערך. עמיתיו יודעים לספר על מגעים שכבר היו בתחום זה, ועל העניין של המערך בתורג'מן, כמין תשובה עתידית לדוד לוי. שמועות עיקשות טוענות, כי גם בנימין זיגל מראה שאיפות פוליטיות. זה טבעי בימים אלה, כשהגבול בין הפוליטיקה והמשטרה הולך ומצטמצם.

• סוחר הנשק (לשעבר, לדבריו), יעקב נימרודי, מאוכזב וכועס על ההסתבכות של ישראל וישראלים בפרשת פולארד ובעסקת הנשק האמריקאית. "פעם", סיפר השבוע, "פניתי לבגין וביקשתי לעשות "משהו" באיראן. בגין הגיב בכעס: "אנחנו כבר לא כאלה". תקופת המהפכות נגמרה". וכל שורשיו לא שמו לב לעובדה הזו.

• אלוף יצחק מרדכי מאס בכל הפרסומים של החודשים האחרונים. "שיפסיקו כבר לכתוב עליי", אמר. "תתף מזה, שישאירו משהו לכתוב גם בשבילי, כשיגיע הזמן".

• ח"כ אבא אבן אינו מאושר מדבקותו של ראש הממשלה בהליך הרוטאציה. את מורת רוחו ביטא השבוע כשאמר: "לו היה שמיר יושב בבית־הסוהר, היה פרס מוליך אותו משם בשביל לקיים את הרוטאציה".

משרד החינוך והתרבות — האגף לתרבות ולאמנות
המועצה הציבורית לתרבות ואמנות

נמצאות להפצה: **כרזות (פוסטרים)**
סידרה שניה: **מיצירותיהם של אמני ישראל**

12 כרזות אמנותיות של צלומי פסלים ציורים ורשומים ב־4 צבעים על נייר משובח (48 × 68 ס"מ).
המחיר לכל הסדרה 40 ש"ח (כולל אריזה ומשלוח).
הרכישה: באמצעות המרכז להדרכה בספריות ציבוריות רח' חבצלת 5 ירושלים ת.ד. 242 ירושלים 910022.
טל. 222949 (02), 247392 (02), 249044 (02)
קיימת אפשרות של רכישה בודדת של פוסטרים בחנויות "סטרי" בע"מ.

מדרשת שדה בוקר
כנס בוגרים
במסגרת אירועי שנת המאה להולדתו של דוד בן־גוריון

יערך כנס לבוגרים שהתחנכו ולמורים, מדריכים, אמהות־בית ולכל אנשי הצוות
שעבדו במדרשת שדה־בוקר ושהיו קשורים לאחד מן המוסדות הבאים:
• התיכון הר־הנגב • הסמינר למורים וגננות
• הנתיב הקליטותי • התיכון לחינוך סביבתי

הכנס יתקיים בחול המועד פסח תשמ"ז (תאריך מדויק יפורסם). הבוגרים ואנשי הצוות מתבקשים לכתוב אלינו ולציין הפרטים הבאים, בהקדם האפשרי.
1. המוסד בו למד/עבד
2. שם משפחה קודם
3. שנת סיום הלימודים/שנות העבודה
4. כתובת וטלפון.

אבקשך להביא לידיעת חבריך ללימודים תוכן מודעה זו.
נא לשלוח לפי הכתובת הוועדה המארגנת, מדרשת שדה־בוקר, מיקוד 84990.

הוועדה המארגנת

מוטה גור, מונולוג:

"אפעל ששמיר לא יהיה ראש ממשלה"

שאלתי את יוסי שריד: "אם שמיר מודיע שהוא לא חוזר להיות ראש ממשלה — ולא מעניין אותי אם ידע ומה ידע בפרשת השב"כ — אתה מחזיר את העתירה שלך לבג"ץ? יוסי אמר מיד שהוא מוכן. ואני בטוח שכל שאר העותרים היו נוהגים כמוהו. אולי חוץ מפליצייה לנגד שירותה ממילא כעוינת. שמיר לא יכול לחזור לתפקידו כראש ממשלה. אתמול, אדבר, אפעל בכיוון הזה והמעגל לא ייסגר. מה וזה כולם שילמו ורק הדרג המדיני יצא נקי. גם בקרב שרי הליכוד יודעים שמשהו לא היה בסדר עם שמיר, אבל אין להם דם להחליט. לוי לא דיבר בממשלה ושתק אמר "שאיש לא יחשוד שאני רוצה להגן על מישהו". הוא רק רוצה לפגוע בחוק ועדת חקירה. שיקבלו החלטה אמיצה וימנו מישהו אחר במקום שמיר והרוטאציה תתבצע, אבל הליכודניקים האלה אינם מבינים בביטחון ובכל התקופה שלהם לא קיבלו החלטות.

אמרתי לשמיר "ידעת, אתה הגורם, שהגה לינץ', אז מה אתה שותק? ועדת חקירה גומרת בלי אשמים. אינך מבין מה המשמעות של זה? איזה חוסר הבנה ורגישות. עכשיו השב"כ צריך להתחיל לעבוד ואמרתי לשמעון פרס "תשאיר את הרמה המדינית בחוץ, אבל את השב"כ צריך לנקות מהעניין הזה, ואני מודיע לך שמה שקרה אינו במסגרת הנורמה". אז הוא אומר לי שצריך לתת גיבוי לראש השב"כ. אם שמיר ופרס לא ידעו — ואת שמפקד השב"כ שיקר אותם לכל אורך הדרך — אז למה מגיע לו גיבוי משני ראשי ממשלות? איזו נורמה זו?

בעניין הנורמות יש לי סיפור בשבילך. כשהייתי אלוף פיקוד צפון המלצתי על צל"ש ומטכ"ל למפקד פלוגה שהצטיין בפשיטות לתוך לבנון. בחור יוצא מהכלל. הוא עבר אחר כך לצנחנים, הגיע לפיקוד דרום של אריק שרון ושירת בעזה. יום אחד קיבלתי מכתב מחובש שם סיפר שהמ"פ ההוא ירה במחבל פצוע בזמן שהוא טיפל בו. קראתי לבחור, הוא הודה, ואמרתי לו "נתתי לך צל"ש, העברתי אותך לצנחנים ואתה לא תגדל לי ככה. זה לא". העמדתי במשפט נגדו ואריק הדפל מגגו. הקצין הפתיע ואמר "אני פעלתי ברצועה וכאן הפקודות של אלוף הפיקוד שונות מהצפון". אצלי לא היו נורמות כאלה שכייחס. כשאריק מדבר על נורמות הוא מתכוון לנורמות הפרטיות, שלו ולא של צה"ל. אצלי לא הרגו שבויים גם בפעולות שהיו לנו עם השב"כ והכל היה סגור.

שמיר ופרס קבעו שפרשת האוטובוס היתה חריג, לכן צריך לשלוח את כל המעורבים בה הביתה. יש מספיק כוחות בשב"כ בתוספת אנשים מבחוץ והם ... חקירות שיענו את כולם וישתלו את השב"כ במשך חודשיים־שלושה, ואם בג"ץ יחליט נגד החנינות יהיה ניתוח. אני בעד שבקהל מי־תחריש אחרי יום כיפור והאמן לי שהם מתחילים מהרס עם גורמות ברחוב, מתגנבים צ'יק צ'ק על העניין. המומחים של הממשלה הם הדגים את השב"כ.

יש לממשלה עוד צ'אנס להציל את העניין לפני יום ראשון. לזה התכוונתי כאשר אמרתי בישיבה ביום שני שהגישה השגה לשמול ולא להיגרר. צריך לקבל מרות החלטות שנוטלות את העוקץ מהבג"ץ ומחוקות אותו מצד שני. שכולם יקבלו חנינה ויתפטרו, כל השנים־עשר. אמרתי זאת לשמעון פרס והוא שאל "איך אני יכול לעשות את זה" אמרתי, יש צוות שרים ואפשר לגמור את זה הלילה. שמונה שרים ידברו כמה נורא את תהיה ועדת החקירה או החקירה, ועכשו מחזירים את הכדור לידי היועץ המשפטי ולבג"ץ. הממשלה התחמקה מהחלטות אמיצות, או מה מצפים מבג"ץ? צריך להגיד לשופטים שאנחנו ניקינו את העסק ואין טעם להיכנס לעניין. ... מקווה שזה ייעשה לפני יום ראשון.

מטאבה תצא (אולי) יוזמה

הידיעה שהשגריר פיקרינג נתבקש לקחת עמו כטרמפ מסר מפרס לחוסיין, בבואו לחופשה בירדן, עוררה בחדש בקרב האנשים המצויים בעיצומו של תהליך ההידברות הישראלית־ירדני, שכמותה לא היה מזה כעשר שנים. לא חולף כמעט יום, הם אומרים, ללא סיכום מעשי ישיר, או בסיוע אמריקאי, בנושאים קטנים כגדולים. הירדנים ביקשו למשל להצר את צעדיהם של העיתונים הפרו־אש"פיים מכיוון שישראל נוקטת מדיניות ליברלית מדי לטעמם כלפי יריבי המלך. ראשאד אל־שאוה עובר את פרס בדרכו במובארק לחוסיין. מקור יודע דבר אומר כי אין להתפלא אם העיתוי למסע נועד לגבש קונסנזוס ירדני־מצרי סביב מהלך בנושא הפלשתיני. מצרים נותרה הגשר היחיד המחבר בין אש"ף לירדן, דבר המגביר את כושר המיקוח של מובארק מול עיראק. יש יותר מרמז לכך שנשיא מצרים תובע במפגיע ממנהיג אש"ף להכיר בישראל ובהחלטות האו"ם 242.

יולי עשוי להיות חודש בעל משמעות קריטית לתהליך השלום. ביקורו של סגן הנשיא ג'ורג' בוש באזור והחתימה הצפויה בראשי תיבות על שטר הבוררות ישמשו תפאורה הולמת ליוזמה חדשה־ישנה. באחרונה הגיע לירושלים, אחרי שהתעוררו ספקות כלשהם, אישור מחודש למחויבות המצרית כי שטר הבוררות יגלוה בפסגה בין מובארק לפרס. מיופה הכח המצרי מוחמד בסיוני אישר באוזני כי הפסגה לא תצטמצם לעניינים בילטרליים, וכי הנשיא יידרש לתהליך השלום כולו.

דבריו מאשרים ידיעות מקאהיר שבישרו כי אנשי האסכולה המצרית הנוקשה, ובראשה עוסמה אל באז, הורכבו באחרונה. הם מאמינים כי הפסגה תשמש הדגמה נאותה להפגין בפני העולם הערבי כי מצרים מנצלת את קשריה עם ישראל על מנת להביא הישג לעניין הפלשתיני.

המשולש קאהיר־ירושלים־רבת־עמון יהיה פעיל בחודשים הקרובים. טובים הסיכויים ששטר הבוררות יסוכם השבוע לאחר ביקור המכבאים בטאבה ופגישת ראשי המשלחות באילת. התקדמות בשיחות טאבה אמורה לבשר עידן חדש ביחסי ישראל־מצרים (במשרד החוץ מצביעים על המכשולים: עיתונות מצרית עוינת, התעלמות מצרית מהמחויבות למשפחותיהם של קורבנות ראס בורקה, ביטול ביקורו של שר התיירות המצרי בארץ). השבועות הקרובים יהיו קריטיים גם באזור המריבה הישראלית־ערבית העיקרי: הגדה והרצועה. חוסיין מצפה שישראל תניף יד חזקה לעבר חסידי ערפאת בשטחים ותעשים בידה השנייה גזר עסיסי לתומכי המלך.

האמריקאים מציעים את המימון המלא האחרונה נותרת לתושבים עצמם. היעדר הנהגה פלשתינית הנהנית מלגיטימציה רחבה ותמיכתם של ירדן ומצרים, מרחיקה פתרון מדיני ומנציחה את המצב שנוצר דה־פקטו בשטח. כפי שהגדיר זאת מקור יודע דבר: "זה מעין קונדומיניון ישראלי־ירדני. אנחנו למעשה מנהלים ביחד את רוב ענייני השטחים".

אבל טעות היא לחשוב שבכך אנחנו מקדמים פתרון קבע. בהתרחקו מאש"ף התקרב חוסיין לפרס ודחה פתרון קבע אולי לשנים ארוכות. דיפלומט אמריקאי שבע זה עתה מירדן אמר לי "אולי לדורות".

יצחק שמיר, כמו תמיד, מרוויח את כל הקופה. מובטחות לו שנתיים שקטות, בלי ויכוחים על ועידות בין־לאומיות ויוזמות משונות. אף אם יהיו שוב דיבורים חדשים באיזור, המעשים עדיין רחוקים.

חיזורים אמריקאיים בדמשק

הפעם הצליח אברהם טמיר להרגיז את שמעון פרס. ב"הזמינו" את בוש לבקר בדמשק, הוא שיחק לידי יצחק שמיר ואולי הרחיק עצמו כמה מטרים מלשכת מנכ"ל משרד החוץ. ביום שבו אמר טמיר לאנשי המועצה לביטחון לאומי כי ביקור של בוש בסוריה יכול לדחוף אותה לתהליך השלום, הגיע לשם דיווח מראש הדסק הסורי במשרד החוץ האמריקאי שנועד עם אנשי מפתח בדמשק. הלה התרשם כי הקשר הבלעדי של סוריה לבריה"מ היה לצנינים בעיני אנשי ממשל רבים בדמשק. מתחזקת שם הנטייה להגיע לאיזון ביחסי סוריה והמעצמות. השגריר האמריקאי מוזמן לעתים קרובות לפגישות עם אישים בכירים בממשל הסורי, ואנשי עסקים אמריקאים מגלים שוב עניין רב בהשקעות בסוריה.

מאידך מגבירים האמריקאים את הלחץ על הסורים להימנע מתמיכה בטרוריסטים ולסייע מגבר בשחרור החטופים מידי איראן ואירגון החזבאללה. הסורים משיבים כי הם חוששים שהתערבות מעין זו תפגע ביחסיהם עם איראן. הפקיד האמריקאי גילה כי לסורים קשיים בגיוס כוחות צבא סדירים נוספים. הם חוששים מפני מתקפה ישראלית, אך לדעתו אין הם מוכנים לעימות צבאי עמה וחוששים מכיוון שטרם הגיעו לדעתם לאיזון אסטרטגי.

טמיר מאמין שאפשר וצריך לגייס את סוריה למעגל השלום. שמיר צריך שיחות עם הסורים בערך כמו ועדת חקירה. ניסיונות הפיגוע ביעדים ישראליים במסות סוריה משרתים הפעם את עמדתו של שמיר, ואילצו את פרס לצרף את קולו למקהלת מתנגדי ביקורו של בוש בדמשק. הדיווח של האמריקאי מדמשק מלמד כי בין אם מוצא הדבר חן בעיני שמיר ובין אם לאו, האמריקאים כבר עמוק בתוך סוריה. הם, כמו טמיר, מבינים שסגן הנשיא הסובייטי ישמח לבקר בדמשק במקום הסגן האמריקאי.

חברת מבני תעשיה בע"מ
מציעה להשכרה
בקריה לתעשיות עתירות מדע
— באר־שבע

בשתוף עם משרד התעשיה והמסחר, עירית באר־שבע ואוניברסיטת בן־גוריון הקימה חברת מבני תעשיה מבנה ראשון בקריה לתעשיות עתירות מדע בבאר־שבע.
הקריה שוכנת בסמוך למפעל "ביטאי" ותחנת הרכבת והיא עתידה להשתרע על שטח של כ־60 דונם.
המבנה הראשון הינו מבנה רב־תכליתי, בן 4 קומות בגודל של כ־4,000 מ"ר, הבנוי בסטנדרט גבוה ומיועד לתעשיות עתירות ידע.
המעוניינים בהשתלבות בקריה ובשכירת שטחים מתבקשים להתקשר למשרדי החברה:
★ **באר־שבע**, דרך העצמאות 40, טל. 057–31922
★ **תל־אביב**, רח' קרליבך 29, טל. 03–281259

כבול אותו בכבלים (א)

שוד בשבע בערב

מאת רומן פריסטר

מספר יזמים, רובם משולי החברה ומהעולם התחתון, מרחיבים את שליטתם על הטלוויזיה הפיראטית בכבלים. הם פועלים בגלוי, מתמסדים, שוכרים עורכי־דין שיגנו על האינטרסים שלהם, וצוברים עוצמה. בבוא העת לא יוותרו בנקל על עסק שמכניס 25 מיליון דולר, רובו כסף שחור

הם באו אליו בצהריים, לא בחושך ולא באקדחים שלופים. שני ג'נטלמנים שדיברו בנועם ולעניין: אם יסכים מיכה איינגר להעמיד את אוסף הסרטים שבספריית־הווידיאו שלו לרשות מפעילי תחנות הטלוויזיה בכבלים שיוקמו בסביבה, הוא עשוי לגרוף רווחים נאים תוך זמן קצר. ואם יסרב, תוך אותו פרק זמן קצר ידאגו האורחים הלא־קרואים להרוס את העסק שלו. לא באלימות, חלילה. כצעד ראשון, אמרו, הם יסבסדו ספריית וידיאו מתחרה. מיכה ידע שאין זה איום סרק. לרשות בעלי רשתות טלוויזיה לא־חוקיות עומדים אמצעי מימון אדירים — דו"ח חסוי מתחילת השנה אומד את הכנסתם השנתית בכ־25 מיליון דולר. רוב התחנות הפיראטיות מאורגנות בתאגיד־גג השומר על האינטרסים שלהן.

אין כל סיכוי שאדם כמו מיכה יוכל לנצח במלחמה מוזרה כזו. ולמרות זאת, ענה להם בלאו חד־משמעי.

"וידיאו גבעתיים" היא ספריה ותיקה ובעלת מוניטין. מיכה טוען כי באוסף הסרטים שלה מושקעים כ־400 אלף דולר. אילו הסכים להצעת העבריינים, היה מגדיל את המחזור החודשי והרווחים לאין־שיעור. תחנה לא־חוקית אחת צורכת כ־60 סרטים בחודש, והמדובר לא בתחנה אחת, כי אם בעשרות. אבל מיכה איינגר ראה גם את הנולד: השכנים שיתחברו לטלוויזיה בכבלים תמורת תשלום זעום של 15 עד 25 שקלים לחודש יחדלו תוך זמן קצר להזדקק לו. תוך שנה לכל היותר יפשוט את הרגל. זה קרה לספריות וידיאו רבות, בעיקר בעיר התחתית של חיפה ובאזור המפרץ, שם מחוברים רבבות דיירים צמאי־בידור לטלוויזיה פיראטית בכבלים.

"למחרת היום שבו סירבתי לשתף אתם פעולה הבחנתי באנשים ש־מתחו כבלים מעל גגות הבתים ברחובות עמק הברכה ועלית הנוער בגבעתיים", מספר מיכה. "לא רק לבעלי התחנות, גם למפיצי הסרטים יש אירגון משלהם, והאירגון אשר עומד מאחורי כל הפשיטות על התחנות הפיראטיות. האירגון הזה אמור להעניק לנו את הגנתו. מיד התקשרתי עם מי שצריך להתקשר במקרים כאלה. כעבור שעתיים קיבלתי הודעה: מצטערים, אבל נפלתי בדיוק ליום השטר, והמשטרה אינה יכולה להקצות את כוח האדם הדרוש. הכבלים נמתחו, התחנות פועלות ללא הפרעה. כך אוכלים לנו לא רק את הכסף אלא גם את הלב".

★★★

אין כמו הסיפור הקצר הזה כדי לשקף את המציאות שאותה ניתן להשוות רק לזו שאפיינה את אמריקה בתקופת היובש. ברגע שהממסד אינו מספק מצרך שיש לו ביקוש [illegible] משקאות חריפים [illegible] — בידור זול, פולשים [illegible]

כלל משולי החברה, ולעתים ישר מהעולם התחתון. הדרישה הממנית מעניקה להם לגיטימציה ויוצרת נורמה ציבורית שבסופו של דבר עושה את החוק פלסתר ומרפה את ידי המופקדים על שמירתו. המאבק נגד בעלי התחנות הפיראטיות ונגד ארגון־הגג שלהם מנוהל וממומן כל כולו על־ידי גורם כלכלי אינטרסנטי. המדינה אינה טורחת ליזום מלחמה במפירי החוק — היא משאירה את היוזמה בידי עמותה של בעלי בתי־הקולנוע ומפיצי הסרטים. זו מספקת את אמצעי המימון, כוח האדם המקצועי והמידע המודיעיני הדרושים לביצוע הפשיטות. אין פלא שבתנאים כאלה קולטים היום כ־200 אלף בתי־אב בישראל שידורים פיראטיים, ועל כל תחנה לא־חוקית שנהרסת או מושמדת בפשיטה קמות למחרת שתי תחנות חדשות. עסקי הטלוויזיה הפיראטית בכבלים פורחים, וכמו בכל ענף המכניס הון עתק, רוחשים החוקים את רגלי התלשים. משפחות כמו משפחת אלפרון, שלגביה תיקים משטרתיים עבי־כרס על עבירות רכוש, אלימות וסמים, משתלטת בהדרגה על התחנות במרכז הארץ. משפחת אסיאס, שגם לה "רקורד" משטרתי מרשים, נמנית על המשפחות המרחיבות את שליטתן בצפון.

השיטה יעילה ובדוקה: אחרי כל פשיטה משטרתית על תחנה פיראטית קטנה מופיעים במקום שליחי המשפחות החזקות והרוכשים בפרוטות את העסק מבעליו המיואש. אם גם בעתיד יימשך התהליך הזה ללא הפרעה מצד השלטונות, ייווצר בקרוב מצב שקבוצה קטנה של אנשים בשולי החברה תשלוט שליטה מוחלטת במדיום אדיר השפעה שאין עליו כל ביקורת.

ראשון הפוליטיקאים שהבין את כוחו העצמתי של המדיום ולא נרתע מאי־חוקיותו היה ח"כ מאיר כהנא. בתשדיר פירסומת שלו ש־שודר בכבלים מיוזם קריין בעל קול דרמטי את היעלמותם של יל־דים יהודים לפעילות מחתרתית ערבית. על רקע טיפוח רגש מופיעה על המרקע אמה של אסתר אוחנה, שנרצחה בידי ערבים, ר אומרת: "אף אחד לא דואג לנו; מי יטפל בערבים האלה כמו שצריך?" ומיד אנו רואים את דמותו של כהנא. והמבוקש לצופים: "אל דאגה, אני אטפל בהם". ח"כ אחר, ראשון הפו־ליטיקאים שהבין את התרומות הכלכליים הגלומים במדיום, היה ח"כ נגור אדיק, שבנו סלה מפעיל בגלוי תחנה פיראטית בדליית־אל־כרמל.

★★★

חיפושים בכתובותיו הקודמות — בקומה 11 של בית מגורים בקריית אליעזר בחיפה. על השולחן לפניו היתה מונחת כרטסת לקוחותיו. מצאנו בה גם שמות של אנשים שמתפקדים לפעול נגד השידורים הפיראטיים. על כוס קפה ריחני עם הל מספר לנו יעקב אסיאס, גבר נאה בשנות השלושים לחייו, כי האירגון שבראשו הוא עומד מייצג 40 תחנות הפועלות בחיפה ובקריות ומספקות תוכניות בידור לכ־50 אלף מנויים. מכל מנוי נגבים 10 דולר בחודש, והסך הכל חצי מיליון דולר! אסיאס טוען כי בעלי התחנות משלמים מס כחוק, אפילו היתה זו אמת, הרווחים העצומים מעניקים עוצמה שלא תתואר. האירגון מת־מסד. שוכר עורכי־דין שמגנים על האינטרסים שלו, ובעת הצורך מייצ־גים את בעלי התחנות בבתי המשפט. עתה נתבעים אסיאס (גם אחרי שהרית מקורית מוצקין) בבית המשפט המחוזי בחיפה על הפרת זכויות יוצרים, ונדרשים לשלם פיצוי של מאות אלפי דולרים. אלא שתחנות הצדק טוחנות לאט. סביר להניח שאפילו יושגו הרשעות, עד סיום המשפטים ירוויחו הנתבעים סכומים העולים בהרבה על סכומי התביעות.

עד כמה השכילו בעלי התחנות הפיראטיות להשתמש באמצעים חוקיים להגנה על האינטרסים הלא־חוקיים שלהם, מעיד ח"כ מאיר שטרית, ראש עיריית יבנה ויוזם החקיקה בתחום הטלוויזיה בכבלים. "לפני מספר שנים חיסלתי תחנות כאלה ביבנה בעזרת חוק העזר ה־מסדיר את ענייני הבנייה. משיכת כבלים מבית לבית נגדה את סעיפי החוק הזה ולא היה כל קושי להוריד אותם מהגגות. בחודשים האחרונים קמו ביבנה שלוש או ארבע תחנות חדשות. אבל כששוב בקשתי ל־הפעיל את חוק העזר, הם עתרו לבג"ץ. הבג"ץ קבע שאין לי זכות לפעול נגדם, כי אין בהפעלת התחנות הפיראטיות עבירה על חוקי הבנייה. בלית ברירה נאלצתי להתקפל".

הפריצה הרחבה בשטח וההכנסה העצומה הם מהגורמים העיקריים להתמסדות התחנות הפיראטיות. אירגונו של יעקב אסיאס הפיק לאחרונה תשדיר־פירסומת שמטרתו לשפר את דימויו בעיני הציבור. "הורדנו מהאנטנה סרטים כחולים והפסקנו לשדר סרטים הקוראים לגזענות ולאלימות", מש־כנע אותנו אסיאס. אך מתברר מי שסובר שכל אחד יכול להתקבל לאירגון. התחנות הפיראטיות [illegible]. דמי־הכניסה החד־פעמיים הם 5,000 דולר. התשלום החודשי [illegible]

ביותר. על מפירי המשמעת מוטלים קנסות של עד 500 דולר. התקנון, שכל מצטרף חייב לחתום עליו, קובע שזכויות החבר באיגוד הן אישיות, ומכירת התחנה אין פירושה העברת זכות החברות באיגוד, "אלא אם האסיפה הכללית תחליט אחרת". חברי האירגון רשאים אמנם לשדר פירסומת מקומית, אך אסורה עליהם התקשרות עם משרדי הפרסום. את מקור ההכנסה הזה שומרת הנהלת האירגון לעצמה.

יעקב אסיאס טוען כי ניסה לבוא בדברים עם בעלי החברות להפצת סרטי הווידיאו ולרכוש את זכויות ההקרנה באופן רשמי. אך "עורך הדין אשר מנוביץ' שמייצג אותם דרש מסי פיצוי על השידורים במשך ארבע השנים שחלפו. זה היה תנאי שלא יכולנו לקבל".

כך איפוא ממשיכות התחנות הפיראטיות לפעול כאילו "עשו את המוטל עליהן".

★★★

בעולם אפל זה הדבק רבב גם באלה הנלחמים לשמירת החוק. כלפי חוץ מופיעות החברות להפצת סרטי הווידיאו כגוף מלוכד. אך בתוך המחנה מתנהלת מלחמה חסרת־פשרות על הגדלת חלקן בעוגת ההכנסות. לפני כ־18 חודשים נוסדה חברה חדשה, "יונייטד קינג" שמה. במהרה הפכו בעלי "יונייטד קינג" לגורם המרכזי בידין את החומר המו־דיעיני על פעילות הטלוויזיה בכב־לים ולגורם שידו בתכנון הפשיטות. חברים אחרים בעמותה למלחמה בתחנות כבלים פיראטיות אינם רואים בעין יפה את העובדה שחברה מסוימת אחת זכתה ביתרון משמ־עותי על פני האחרות. ארנסט שטרן, מנכ"ל החברה הכללית למוסיקה, מאשים את "יונייטד קינג" שהיא מעבירה לעמותה את הידע המודיע־יני שאספה "באופן חלקי וסל־קטיבי". אחרים מבעלי ספריות הווידיאו גורסים ש"אם אתה מצפה לתגובה מהירה נגד ה'כבליסטים' הפועלים בסביבתך, מוטב לך לקנות סרטים ביונייטד קינג, ולא אצל מתחרה". מסתבר גם שאחדים מהטכנאים שהעמידו לרשות ה־משטרה בעת הפשיטות — כדי להוריד את כבלי הטלוויזיה ולא לגרום לניתוק כבלי החשמל או הטלפון — היו למעשה "סוכנים כפו־לים" ששירתו גם את בעלי התחנות הפיראטיות.

עורך־הדין של העמותה וחבר הנהלה שלה, אשר מנוביץ', מודע לרינונים אלה. הוא אינו שולל אם בולות ההאשמות האלה כל יסוד עובדתי, דורש ההגינות הציבורית של המאבק עריכת בדיקות ר העברת סמכויות מסוימות מ־"יונייטד־קינג" לגוף שאין לו כל נגיעה בפעילות מסחרית. לדבריו,

ייעשה הדבר תוך השבועיים ה־קרובים. "בינתיים", אומר מר מנו־ביץ', "אולי גם המשטרה תפעל בתנופה, וביוזמתה היא. לפני ימים אחדים קיימנו ישיבה משותפת בנושא. השתתפו בה, בנוסף לקציני משטרה ונציגי משרד התקשורת, גם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יורם ברסלע. כולם הסכימו שהגיע זמן לעשות משהו וכל גורם סבר שמישהו צריך ליטול יוזמה האחר־ית. לבסוף, כך התרשמתי, התחייבה המשטרה להתייחס לעברייני ה־טלוויזיה בכבלים במלוא כובד הראש, ולא בגלל הקשר ההדוק שבין השידורים הלא־חוקיים לבין עולם הסחר בסמים. חלק ממפעילי התחנות הם נרקומנים ידועים, הוכח גם שבבתים שבהם הותקנה טלוו־יזה בכבלים היו יותר פריצות וגניבות מאשר בבתים אחרים, הד־מבין יבין".

★★★

"הטלוויזיה הפיראטית בכבלים היא כמו סרטן המתפשט בגוף המדינה ומותיר מאחוריו הרס מו־סרי".

אלה הם דברי אבי, בעליהן של ספריות וידיאו בכרמל ובהדר ב־חיפה. אבי מתייחס לא רק לנזקים הכלכליים שהיא גורמת, אלא בראש וראשונה לקביעת נורמות חברתיות הרסניות. "השוד הגדול מתחיל בדרך כלל בשבע בערב, עם תחילת שידור הסרטים. אבל העבירות נעשות לאור יום, ללא כל בושה. בעלי תחנות לא־חוקיות מנהלים משא־ומתן גלוי עם ועדי בתים ועם מוסדות ציבור. נחתמים אתם חוזים. פועלת מערכת גבייה מסודרת. המ־דינה, שמסוגלת לחלץ בני ערובה באנטבה ולפעול במרכזי החבלה בארצות ערב, אינה יכולה כביכול להתמודד עם תופעת הכבליסטים? היא יכולה, אלא שאין היא מבינה את גודל הנגע ואת השפעתו על החברה. ואולי יש מישהו שחושב שמוטב להבטיח להמונים לחם ושע־שועים מאשר לטרוח ולקיים מדינה של־חוק. בעסקי הווידיאו והסרטים עיקר ההשקעה הוא בזכויות ה־יוצרים. אבל אצלנו מתקשים הבר־יות להבין כי אין כל הבדל בין גניבת הקניין הרוחני לבין כל גניבה אחרת. מה היו אומרים השוטרים והכלכלנים אילו כל לילה היתה כנופיית פורצים פורצת ל־מחסני תנובה ולמחרת מוכרת את הסחורה הגנובה בשוק תמורת 10 אחוז מערכה? גם אז הציבור היה נוהג, לא כזו אלא שלבסוף גם תנובה וגם הציבור היו נשארים בלי חלב, בלי חמאה ובלי ביצים. בדיוק אותו דבר קורה בתעשיית הבידור: הרס עצמי והשחתת המוסר ה־ציבורי".

ביום שלישי אמורה מליאת הכנסת לאשר את החוקים שיתירו הפעלת טלוויזיה בכבלים. בעתיד הנראה לעין תקום מועצה ציבורית שתפקח על המדיום ותפעל למכירת זיכיונות. אבל כשיבואו בעלי הרשיונות החוקיים לשטח, הם ימצאו בו רשת צפופה של כבלים, רבבות צרכנים שהתרגלו ליהנות מהמוצר הזול הלא־חוקי, וכמה בעלי תחנות פיראטיות קשוחים שלא בנקל־יוותרו־על הגולה.

(כתבה ראשונה בסדרה)

דיסקונט ללא רקנאטי, האומנם?

מאת אריה לביא

התפטרותו של רפאל רקנאטי מבנק דיסקונט האפילה על העובדה הפשוטה שהוא עדיין מחזיק בתפקידיו בחברה־האם אי־די־בי, בניגוד מפורש להמלצות ועדת בייסקי

רקנאטי: תרגיל מבריק המאפשר לו להמשיך לשלוט

החלטתו של רפאל רקנאטי להתפטר, יום לאחר שהממשלה הסמיכה את הנגיד לפתוח בהליכים להשעייתו, הוגדרה על־ידי רבים ככניעה. שכן רקנאטי נמנע מלפנות לבג"ץ כפי שסברו הכל שיעשה. אך אחרים סבורים שרקנאטי נקט בתר־גיל מבריק המאפשר לו להמשיך ולשלוט בדיסקונט, גם לאחר התפ־טרותו, באמצעות חברת האחזקות אי־די־בי.

ספק אם ניתן להגדיר את שאירע ככניעה. שכן הרקנאטים ימשיכו לשלוט בדיסקונט גם בעתיד. אין זה משנה שבראש מועצת המנהלים יושב עתה עורך־הדין יוסף צ'חנובר, אמן ביחסי אנוש, הוא רואה עצמו בתפקיד שקיבל כנאמן שהופקד על רכוש של לקוח חשוב, יותר מאשר יושב־ראש עצמאי של בנק.

לא ידוע מי נתן לרפאל רקנאטי את העצה שלא להתפטר בעקבות מסקנות בייסקי, ואולי הוליכו על כך לבנה, בניגוד לעצות אחרים. אך אם היה מתפטר מרצונו היה נמנע ממנו המצב העכור שפגע גם בו וגם בקבוצה שבה הוא רואה לא רק מפעל אישי אלא משפחתי. פרישתו בנסיבות אלה אינה מוסיפה לו כבוד מהטעמים הבאים:

● רקנאטי עמד להיות מודח בידי נגיד בנק ישראל, באישור הממשלה. מצב זה פוגע ביוקרתו בקרב צמרת הבנקאות העולמית. אשר למענה, בין יתר הסיבות, ניסה להיאבק במסקנות ועדת בייסקי, עד שנכשל.

● המאבק שבו הוא גרם לזעזוע בבנק ובכל הקבוצה, גם אם מספרם של אלה שצמצמו את פעילותם בבנק, או שסגרו את חשבונותיהם, היה מועט.

● מערכת היחסים שבין בנק דיסקונט לבין בנק ישראל נפגעה, ונראה כי יחלוף זמן רב בטרם תישכח הפרשה.

★ ★ ★

עד כאן תוצאות המאבק שניהלה משפחת רקנאטי. אך "התרגיל המבריק" שבו נקטה משפחת רקנ־אטי, כאשר החליטה שרפאל, אחיו וליאון, יחד עם נאמנם אלי כהן, יתפטרו רק מבנק דיסקונט, אינו בבחינת ביצוע מלא של המלצות ועדת בייסקי. לאחר עיון בדו"ח ועדת החקירה (עמוד 352), מפתיע עד כמה הצליחו חברי הוועדה לחזות את שעתיד להתרחש ב"בנק הפרסי":

"... אנו סבורים כי נוכח הממצאים והנסיבות שפורטו בדו"ח זה אין מר רקנאטי ראוי להמשיך בתפקידיו בבנק דיסקונט ובאי־די־בי, או בכל תפקיד בכיר אחר במערכת הבנקאות הישראלית על שלוחותיה בארץ ובחוץ לארץ. אנו ממליצים כי אם מר רקנאטי לא יתפטר מרצונו מכהונתו בבנק דיסקונט ובאי־די־בי תוך 30 ימים מתאריך הגשת הדו"ח זה, ייעשה על פי האמור בפסקה ד' להלן לגבי בנק דיסקונט. ואילו לגבי אי־די־בי הוא יועבר מכהונתו על־ידי הגוף המוסמך בקונצרן. לא יפעל הגוף המוסמך על פי המלצתנו זו, יפעלו לפי סעיף 23.12 להלן".

וכאן באה פסקה שדומה כי נשכחה מדו"ח במסגרת אירועי השבועות האחרונים:

"אנו ממליצים לתקן את החקיקה הנוגעת לבנקאות ולקבוע בה כי כל ההוראות בדבר הפיקוח והסמכויות לגבי בנקים יחולו גם על חברות החזקה בנקאיות. סמכויות אלה כוללות במובן גם את סמכויות הנ־גיד והמפקח לגבי מנהלים בתאגי־דים אלה. הדו"ח כולל המלצה לגבי יו"ר מועצת המנהלים והמנהל הכללי בחברות החזקה בנקאית. תיקון החוק יאפשר, אם יתעורר הצורך, לבצע את המלצתנו על ידי שימוש בסמכות הנגיד גם בחברה זו".

משמע, חברי הוועדה חזו שעלול להיווצר מצב שבו רקנאטי יתפטר רק מבנק דיסקונט. בעצם, התגובה הראשונה של קבוצת דיסקונט, שבה נאמר כי לקבוצה יש עוד השקעות, פרט לבנקאיות, מלמדת על הקו שבו בחר רקנאטי. הוא היה יכול לבחור בדרך שבה בחר, במסגרת 30 הימים הראשונים שהוענקו [illegible] ולא היה נאלץ להתייצב נגד בנק ישראל, הממשלה ודעת הקהל. בסופו של דבר ידע רקנאטי שמה שמאפשרים לארנסט יפת, המשיך לעמוד בראש חברות־הבת בחו"ל של בנק לאומי, ולאהרן מאיר, המשיך לעמוד בראש הפעילות הבין־לאומית ולכהן כחבר מועצת המנהלים של בנק המזרחי, יאפשרו גם לו. אך רקנאטי בחר ללכת בדרך הישר, "בלי פיקציות", כפי שהת־בטא בראיונות, שנתן בשורשרת אחרי שהחליט לומר את אשר על לבו. "גורם בכיר [שבשמו לא נקבו] הציע לי", אמר רקנאטי, "למנות את אשתי במקומי. אך אינני מסכים ללכת בדרך זו".

★ ★ ★

הדרך שבחר אינה רחוקה מהדרך שהוצעה לו. רקנאטי הטיב לבחור כאשר בחר ליו"ר מועצת המנהלים של הבנק בצ'חנובר. הכהונה כעובד ציבור חייבה ביתר בזכות תפקידיה בעבר ויכולתו ליצור יחסי אמון. כפי שצ'חנובר היה נאמנו של דיין ובעזרתו הגיע לצמרת הממסד, כך הפך צ'חנובר לנאמנו של רקנאטי, שאותו הכיר בתקופה שבה עמד בראש משלחת משרד הביטחון באר־צות הברית.

האם ירצה צ'חנובר למלא באופן עצמאי את תפקיד יו"ר מועצת המנהלים של הבנק? נראה שלא. בפגישתו הראשונה עם ועד עובדי הבנק אמר צ'חנובר שהוא רואה עצמו באופן זמני בתפקיד שקיבל. משפט כזה יכול להישמע כמשפט מנומס, מליצה חסרת תוכן. אך לא לגבי איש כמו צ'חנובר, השואב את סמכותו מקרבתו לרקנאטי. לתפקיד מנכ"ל הבנק, שהוא הדמות הדומיננ־טית במערכת הבנקאות הישראלית, בחר רקנאטי בגדעון להב, בנקאי מקצועי שיודע היטב את מי הוא צריך לשרת.

כאשר החליט רקנאטי להתפטר ממש לפני פתיחתם של הליכים פורמליים להשעייתו, הוא עשה זאת לא רק משיקולים של כבוד. הוא התפטר לאחר שמינה בעצמו את נאמניו לתפקידים המתפנים. העוב־דה שהוא מינה אותם, ולא נגיד בנק ישראל, הביאה לכך שצ'חנובר ולהב יפעלו על־פי סמכות שקיבלו מרק־נאטי ולא מנגיד בנק ישראל, כפי שהיה עלול לקרות אם לא היה מתפטר.

על־פי הערכות של מקורבים למשפחת רקנאטי, צפוי אלי כהן, יו"ר ההנהלה המצומצמת של בנק דיסקונט בטרם התפטר, להתמנות למנכ"ל חברת אי־די־בי. לכאורה יכול היה רקנאטי למנות את כהן גם ליו"ר ולמנכ"ל בנק דיסקונט במ־קומו, ובכך היה ממלא אחר המלצות ועדת בייסקי כלשונן. אך הוא לא נהג כך. חברים במועצת המנהלים של דיסקונט אמרו לי לאחר הישיבה: שאם אלי כהן לא היה מחליט להתפטר, הוא היה ללא ספק זוכה בתפקיד מנכ"ל הבנק. אך כהן אמר שאם רקנאטי אחראי למפולת, אזי גם הוא אחראי באותה מידה ולכן עליו להתפטר.

אם כהן יתמנה למנכ"ל אי־די־בי, תפקיד שבו מחזיק עתה רקנאטי עצמו, יהיה בכך משום הרוחה בילוי המלצות ועדת בייסקי, אשר דרשה שרקנאטי יתפטר גם מאי־די־בי. התסריט הצפוי הוא שהחלטות קבוצת דיסקונט, ובכללן הבנק, יתק־בלו מעתה בחברת האם אי־די־בי. אם אמנם כך יקרה, הרי שתהליך קבלת ההחלטות בבנק דיסקונט "יעבור בפועל לאי־די־בי". יש בכך עיוות לא רק של חוק החברות, אלא גם של הוראות והנחיות מטעם המפקחת על הבנקים.

יש להניח כי נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו מודע היטב לאפשר־ויות העומדות כיום בפני בני משפחת רקנאטי להמשך שליטתם בבנק. סביר להניח שהנגיד יתן על כך את דעתו כאשר יבחין, באמצעות הפיקוח על הבנקים, בתהליך קבלת ההחלטות. אם הני־סיון יצביע על כך שהדרך הזו מסו־כנת לבנק דיסקונט, וחורגת מהוראות בנק ישראל, אפשר לצפות שהנגיד יפעל בהתאם. מכל מקום, בנק דיסקונט יצטרך בעתיד הקרוב לעמול קשה כדי לשקם את יחסיו עם בנק ישראל, עם לקוחותיו ועם הציבור הרחב.

בדין ובצדק / צבי הראל

השריף המושחת של רמת־השרון

נסערת ומבוהלת התייצבה לפני כחמש שנים מורה במשטרת רמת־השרון. המורה, המתגוררת לבדה בדירתה, עסקה בהתנדבות עם נוער שוליים משכונת מורשה. נאמנה לדיוקנת השיקום, הכירה את הצעיר אלי פיטוסי והזמינה אותו לביתה יחד עם צעירים אחרים כדי לברר את אפשרות גיוסם לצה"ל.

בשעה אחת אחר חצות מסרה את הפרטים הבאים: "באותו לילה בשעה 12 מישהו דפק אצלי בדלת. התפרץ לדירתי בחור ששמו אלי פיטוסי. הוא נכנס אלי הביתה וצעק עלי שהפעם הוא לא בא בשביל מה שהוא בא בפעמים קודמות והוא רוצה לרצוח אותי. אני נדהמתי מאוד. התחננתי. לא זזתי, והוא בב־סות הסביר לי בדיוק איך הוא יעשה את זה, איך ידקור אותי ב־32 דקירות. כשראיתי שהוא מבולבל ואלים, צעקתי וכתוצאה מהצעקה שלי הגיע שכן מגמל. השכן אמר לי להתלונן במשטרה, וניידת משטרה הגיעה. סיפרתי למשטרה כי בפע־מיים קודמות פיטוסי ניסה לאנוס אותי (...) מסרתי מה שקרה באותו לילה, ומסרתי על ניסיון לאנוס, וכיוון שהיו אתי אותם התושבים מהמקרה בו ניסה לאנוס אותי, הבאתי אותם כמוצב למשטרה.

"בפעם הראשונה לא התלוננתי. לא התלוננתי כי באה אלי השרולה של השכונה והם התחייבו בשמו שהוא לא יתקרב אלי הביתה. הם אמרו לי שהם עשו לו משפט פנימי בין העבריינים, והוא לא יתקרב אל ביתי יותר. גם בפעם השנייה לא התלוננתי, כי רציתי לתת לו הזדמנות".

בשעה חמש לפנות בוקר, לאחר שנבדקה בתחנת מגן דוד אדום ואובחנו חבורות שספגה מפיטוסי, ניסתה המתלוננת להירדם. באותה שעה דפק על דלת ביתה אחד הנערים משכונת מורשה וביקש ממנה שתוותר, תבטל את תלונתה. "יש גבול", אמרה לו המתלוננת, "למה שאני מוכנה לוותר".

באותו בוקר היתה אמורה המ־תלוננת להשתתף בהדרכה לקראת בחינת בגרות שהיא בודקת. עוד לפני שהצליחה להירדם התק־שר אליה מפקד תחנת משטרת רמת־השרון פקד שמעון ברמלי, שהגיע לעבודה בשעה 6.30 בבוקר. על השיחה ביניהם סיפרה ה־מתלוננת בבית־המשפט: "הוא אמר לי שזו תלונה חמורה מאוד. אמרתי לו: אני יודעת, בגלל שהיא חמורה הגשתי אותה. הוא ביקש ממני לבוא למשטרה. התחננתי לפניו שיתן לי קצת לישון. הוא אמר לי שהוא יתן לי פתק שאני אשתחרר מהעבודה באותו יום. הוא עמד על זה שאבוא לתחנה. התלבשתי ובאתי. הוא אמר לי שכל מה שהוא רוצה זה לעזור לעבריינים ולהחזירם למוטב, ושאל אותי אם אני מוכנה לוותר על התלונה. ואז הוא התחיל ללחוץ עליי זה מה שאני קוראת סחיטה אמוציונלית. הוא ידע שעברתי בה־תנדבות בשיקום נוער עבריין. הוא ניסה ללחוץ עלי שאני אוותר. בסופו של דבר, הסכמתי ואמרתי לו שפיטוסי יכתוב לי מכתב התנצלות".

בעקבות פרשה זו נאלץ ברמלי (42) להתפטר מהמשטרה. השבוע הוא הורשע בשלוש עבירות: שיבוש הליכי חקירה, מעילה באמון ושי־מוש לרעה בכוח המשרה.

שמעון ברמלי: מניע רומנטי

הרשעתו של איש משטרה אינה מעשה נדיר. אך הנסיבות במקרהו של פקד ברמלי היו מיוחדות למדי. התברר כי ברמלי נהג כמשתרפנים ויצא מגדרו כדי להציל את פיטוסי, בגלל קשרי אהבה שהיו לו עם אמו של העבריין. לאחר השיחה עם המתלוננת החליט ברמלי לגנוז את התיק, אף על פי שהסמכות בעבירה של פשע נתונה לפרקליט המחוז. פיטוסי נידון על פרשה זו לתקופה של שנתיים מאסר בפועל.

הדמות שהצטיירה במשפט היא של שריף מושחת. דברים כדרבנות השמיעה התובעת עורכת־הדין ד־בורה חן, שביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל כדי להרתיע בעלי שררה אחרים. "שכ־שבונת מורשה ברמת־השרון שם מתגורר פיטוסי", אמרה עוה"ד חן, "ידעו כי אותו נאשם שהיה בעיניהם שריף, יקבל עונש מרתיע — לאחר שפיטוסי נשלח למאסר ממושך".

עורך־הדין הותיק יעקב הגלר (77), ניסה בשלב הטיעונים־לעונש לגמד את מעשיו החמורים של "שריף" התחנה ונגע במניע הרו־מנטי, שגדולים וחזקים מהנאשם נפלו, לדבריו, ברשתו — ובנסיבות חמורות יותר. נראה שאי־אפשר להיות אדיש לטיעוני סניגור מנוסה זה, שקיבל את רשיון עריכת־הדין לפני 47 שנה. "הנאשם", אמר הגלר, "קם כל השנים האלה בבוקר כאשר כתב האישום הוגש נגדו עוד ב־1981, ושאל מה מצבו? זה אינו המקרה להרתיע במאסר בפועל, כי הנסיבות (...) נדירות. אם יוטל מאסר בפועל על הנאשם, אפילו יום אחד, הוא עלול להרוס את הקריירה החדשה שהוא פתח. אם התביעה מבקשת להחמיר בעונשים, שתעשה זאת בעבירות של אלימות של שוטרים, שעליהן אנחנו קוראים מדי יום בעיתון".

אוזן קשבת מצא הגלר אצל השופט אדרי שטרוזמן, שנתן משקל לא מבוטל לנסיבותיו ה־אישיות של הנאשם. שטרוזמן הזכיר (לשם השוואה) עיסקת־טיעון ש־עשתה התביעה עם נאשם אחר ואת מצוקת עינוי־הדין השוררת בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. השופט גזר על הנאשם ארבעה חודשי מאסר על תנאי.

בדרך כלל נמתחת ביקורת על הסחבת בבתי־המשפט על ידי גור־מים מחוץ למערכת השיפוטית. ראוי לצטט את דבריו של השופט שטרוזמן בנושא זה במשפטו של ברמלי: "צר לי שאנו, המערכת השיפוטית, חוטאים בעינוי־הדין ועלולים לשאת בתוצאותיו. ייתכן שאין מנוס מכך על פי האפשרויות של בית־המשפט, אך בוודאי שאין הכרח שהנאשם ילקה על כך".

לאן התגלגל "חומר הנפץ"

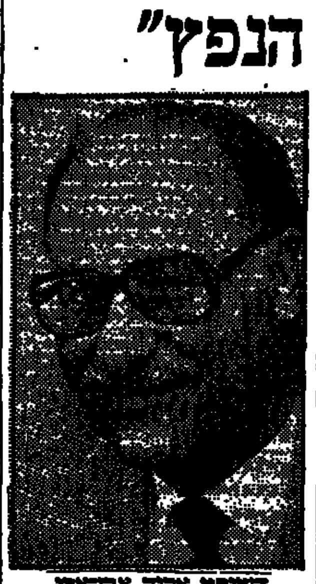

השופט אריה אבדבארי

לפני כחודש ימים דן שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב אריה אבדבארי בעתירה שהגיש יצחק ברוני (לשעבר הממונה על החגים במשרד המשפטים) נגד פסיקו של. השניים, שביקשו בעדו להשתחרר בערבות, חשודים כי קיבלו שוחד מאנשים שונים תמורת הבטחה לקידום חנינות ועיכוב הליכים. השופט אבדבארי שרואה את העדה, עיין בחומר הראיות שמסרה לו התובעת עורכת־הדין ביילין. כך כתב, בין השאר, השופט אבדבארי: "בית־המשפט נוד־רד חרדה גדולה בעיינו בתיק החקירה בשמות המעורבים עד מאוד. אין בית־המשפט רשאי לפרסם דבר וחצי דבר בקשר לחקירה המתנהלת, להוציא את העובדה כי המדובר באחת הפרשיות החמורות ביותר שהוטלו אי־פעם על משטרת יש־ראל. הנושא טומן בחובו חומר־נפץ ויש לאפשר למשטרה להמשיך בחקירתה".

נכון להיום, נראה כי הציפייה הטבעית מקריאת החלטתו של השופט אבדבארי היתה רחוקה ב־השוואה למה שהתפתח עד כה בחק־ירת המשטרה. שכן, בינתיים הוגש כתב אישום נגד ברוני ונגד פסיקו של בלבד. עוד עלה מהחקירה, כי ראש לשכת היועץ המשפטי ל־ממשלה, האחראי לנושא הד־אדמיניסטראטיבי, נהג להרפים ב־משך 15 שנים בקשות חנינה ועיכוב הליכים בשביל ברוני. הפרקליטות טרם החליטה אילו צעדים לנקוט נגד ראש הלשכה.

בשלב המעצר לצורכי חקירה, כמו במקרה זה, השופט הוא היחיד המקבל לידיו את חומר הראיות לעיון. החוק מחייב את התביעה למסור את הראיות לנאשם ולסנ־גורו רק לאחר הגשת כתב האישום.

מה יכול לחשוב הדיוט — ואפילו לא הדיוט — כאשר בהחלטת שופט מופיעות המלים הבאות: "בית־המשפט נודד חרדה גדולה", "שמות המוכרים לו עד מאוד", "אחת הפרשיות החמורות ביותר שהוטלו על משטרת ישראל" או "הנושא טומן בחובו חומר־נפץ"? השבוע שאלתי גורם המעורה בחק־ירה מנין נבעה התבטאותו של השופט באשר ל"דמויות המוכרות". אותו גורם השיב לי, כי אכן בחומר הראיות שהוצג לשופט אבדבארי היו אמירות של החשודים שהזכירו בדבריהם שמות מצמרת משרד המשפטים המעורבים במעשיהם. אך החקירה העלתה, אמר אותו גורם, כי בפרשה לא היו מעורבים אותם עוב־דים בכירים, כפי שיוחס להם בד־בורים על ידי הנאשמים.

מידת הרחמים המופלגת של השופטת פריש

באמצע חודש אפריל מתח בית־המשפט המחוזי בתל־אביב ביקורת על שופטת בית משפט השלום בפתח־תקווה שרה פריש. הביקורת נמתחה בעניינו של הד"ר דניאל בס, מנהל מחלקה בבית־החולים "קפלן" ברחובות. לאחר שהשופטת פריש קבעה כי הד"ר בס עבר עבירות אחדות, היא החליטה שלא ל־הרשיעו, מפני שהרשעה היתה עלולה לסכן את עתידו כרופא. השופטת הטילה על בס עונש של "שירות לתועלת הציבור": עבודה בשעות אחר הצהריים במוסד ל־גמילת אלכוהוליסטים. בית־המשפט המחוזי קבע כי השופטת הטילה עונש לא פרופורציונלי, ולא עוד אלא שגם על שותפו של הד"ר בס, הד"ר סטיוארט בקר, שלגביו נקבע כי עבר עבירה אחת, פחות חמורה, הוטל אותו העונש. השופטים קבעו: כי לא יתערבו בפסק־דינה של השופטת בגלל הזמן הרב שחלף.

בשבוע שעבר שוב גילתה ה־שופטת פריש מידת רחמים מופלגת. הפעם, במקרה של אילן שאול (21), חייל בשירות סדיר שהורשע על פי הודאתו בשלוש עבירות הקשורות לתחום הסמים: החזקת סם מסוכן, אספקת סם מסוכן והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם, חבר קיבוץ נחשונים, נדע ב־1983 על גבעה הסמוכה לקיבוצו צמחים של מרי־חואנה. עשר פעמים סיפק לחבריו מקיבוץ העוגן מריחואנה ועשר פעמים סיפק להם זרעי מריחואנה. עם חבריו עישן מריחואנה ב־20 הזדמנויות.

סניגורו עורך־הדין אברהם לנדשטיין ביקש שלא להרשיעו. הסניגור טען כי הנאשם, המשרת ביחידה מובחרת בצה"ל, רוצה להתקבל כמאבטח של חברת אל־על כאשר יסיים את שירותו הצבאי והרשעתו תסכל את תוכניותיו. מאידך גיסא, ביקשה התביעה להרשיעו וגם להטיל עליו מאסר בפועל, היות ואין המדובר במעידה חד־פעמית אלא במספר רב של מקרים.

חבורת הצעירים שעמדה למשפט בעבירות אלה מנתה, מלבד שאול, ארבעה. כולם הורשעו. שניים נידונו לחודש מאסר בפועל והשניים האחרים למאסר על תנאי. השופטת פריש בחרה להטיל על אילן שאול "מבחן ללא הרשעה" במשך שנה וחצי. הנאשם, בניגוד לחבריו, לא סיפק את הסם תמורת כסף. פריש מנמקת בהחלטתה, כי הרשעתו תהווה בעבודתו "כתם שילווה אותו, שיהיה אבן־נגף לרגליו, ומאידך הדרך הפיקוח תספק את העניין הציבורי".

החלטתה של השופטת פריש לא היתה מעוררת ביקורת אילמלא העובדה הבאה שהובאה לידיעתה לפני מתן פסק־הדין בעניינו של שאול: בחבורת הצעירים נכלל חייל בשירות סדיר, שמשון מחט, מקיבוץ העוגן, שהוטל עליו חודש מאסר בפועל על ידי בית משפט השלום בנתניה. בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בערכאת ערעור, אף שלא התערב בעונש מתח ביקורת על עונש קל זה. בית־המשפט ציין בהחלטתו, כי הוא אינו מתערב בעונש זה, גם משום שהנאשם היה בקורס מ"כים וערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם. נראה כי במקרה זה השופטת פריש נתנה "משקל" יתר ומכריע לעמדתו ולנימוקיו של "שירות המבחן" מול הראייה הכוללת של בית־המשפט.

הג'יהאד מתחיל בבית

מאת מרדכי [illegible]

גם ברצועה גובר כוחם של הקיצוניים הדתיים, אך בניגוד לעמיתיהם בגדה, אין הם מאמינים שהפרות סדר יקדמו את עניינם

יש הרבה מן המשותף ומעט מן המפריד בין הכפייה הדתית היהודית בקרבנו לבין הכפייה הדתית ה־אסלאמית ברצועת עזה. גם אצלם, כמו אצלנו, המאבק אינו רק נגד החילוניים שאינם שומרים מצוות, אלא גם בין הארגונים הדתיים הקיצוניים לבין עצמם. אצלנו מש־מיץ הרב שך את הרבי מליו־באוויטש, ברצועה משמיץ ד"ר איברהים אל־יאזורי, מבכירי מנהיגי "אל מג'מעה אל־אסלאמי", את עב־אל מסרי, איש בכיר ממבכירי הח־יהיס ומראשי ארגון "אל־סלפיון". אצלנו הוכה ח"כ פרוש מכות מאוחד החרדים הקיצוניים ואושפז בבית חולים. אצלם מותקף סגן יו"ר אגודת הרופאים ברצועה ד"ר רבח מהנא ושתי רגליו ואחת מידיו נשברות.

הארגונים הדתיים ברצועה אינם מגבילים את עצמם רק למאבק למען תחייה דתית ושמירה על מצוות הקוראן. כמו בקרבנו, הם פועלים גם למען התחייה הלאומית, ואחת הססמאות של אחד הארגונים היא "פלשתין השלמה". המאבקים הפנימיים ביניהם נסבים גם על השאלה האם יש לחזור לעקרונות הדת האסלאמית לפני סילוק הכופרים הציונים, או שיש לשלב את שני המאבקים.

בקרב חברי הארגונים הדתיים־קיצוניים ברצועה אין איש המפקפק בכך שפלשתין אבדה מפני שה־מוסלמים הפלשתינים לא שמרו על המוסר, הדתיות ומצוות הדת. האין דברים אלה מזכירים את שאמר הרב פרץ, שר הפנים, לאחר אסון הרכבת? את פלשתין, הם אומרים, ניתן להציל, להחזיר, באמצעות מהפיכה רוחנית־מוסרית ורק כאשר המלחמה בישראל תיהפך ל"ג'יהאד" (מלחמת קודש).

השתלטות על בית קולנוע

להקצנה הדתית ברצועה שתי סיבות. האחת, הצלחת המהפכה האיסלמית באיראן. השנייה, השפעת התנועות הפונדמנטליסטיות ב־מצרים — ערש האידיאולוגיה של "האחים המוסלמים" — שבה קיבלו את חינוכם מנהיגי הארגונים הדתיים. בניגוד לאזורי הגדה המערבית, אין ברצועה השפעות של תרבות מע־רבית־נוצרית, ואין בה ריכוזים של נוצרים. מירב האוכלוסיה היא בעלת מבנה חברתי מסורתי־שמרני, והמוחה איפוא כר פעולה נוח להשפעות דתיות־קיצוניות.

ברצועה שמונה ארגונים אס־לאמיים, שהגדול ובעל ההשפעה הבולטת בהם הוא "אל־מג'מע אל־אסלאמי", או בקיצור "המג'מע". לידו פועל ארגון נוסף "אל־ג'מעה אל־אסלאמיה". שניהם מזוהים עם הזרם המרכזי של "האחים המוסל־מים", הם גורסים שאין מנוס מעקירתה של הישות הציונית מן השורש באמצעות "ג'יהאד" נגד מדינת ישראל. "מונצ'מת אל־ג'יהאד אל אסלאמי" הוא ארגון קטן יותר, קיצוני יותר וחומייניסטי. ההבדל בינו לבין שני האחרים הוא בכך שהוא דוגל בג'יהאד מיידי.

בנוסף לשלושה ארגונים אלה בולט בפעילותו ברצועה "אל־סלפיון", שחבריו הם סונים קיצוניים דתיים. מטרתו המוצהרת היא מאבק אלים וחסר־פשרות נגד תופעות של כפירה ופגיעה בערכי האסלאם. חברי ארגון זה ניכרים בלבושם: הם עוטים ג'לביות לבנות וחובשים מצנפת ("עמה") עם "עבהה" — מין זנב המשתלשל מהמצנפת וצונח על העורף. חברי ארגון זה השתלטו על בית הקולנוע "אל־חוריה", היחיד בחאן יונס, והפכוהו לספריה אס־לאמית־דתית. (ההשתלטות נעשתה באותו חודש שבו הפך בית הקולנוע היחיד בעיירת הפיתוח אופקים שבנגב ל"מרכז ליהדות", שבו מתקיימים סמינריונים וכנסים ל־חוזרים בתשובה.)

נשים מוסלמיות הבאות לשוק של חאן יונס בלבוש לא־צנוע — מכוסים הם לבוש לא־צנוע — זו־כות לאותו יחס שבו מתקבלות נשים יהודיות בלבוש לא־צנוע בש־כונת מאה שערים בירושלים: יריקות, קריאות "זונה", "מופקרת" וגם יריקות וזריקת אבנים. אביהם הרוחני של "אל־סלפיון", השייח' סלים שרואב שנפטר לא מכבר, הזכיר לרבים את הרב הירש מנטורי קרתא, בשנאתו את מדינת ישראל.

"עניינים שבינינו"

בשבוע שעבר נערכה חתונה אצל משפחת אבו־זואקר בחאן־יונס. לאחר שהקאדי ערך את טכס הנישואים הדתי — אין באסלאם חתונה א־זרחית שלא באמצעות קאדי — ולאחר הסעודה, החלה תזמורת לנגן נעימות מזרחיות ומוסיקת פופ. הרמקולים שבגינת הבית הועיקו לכמה מחברי "אל־סלפיון", שתבעו להפסיק את המוסיקה הטמאה. פרצה תגרה שבה השתמשו הניצים באבנים ובאלות עד ששוטרים נאלצו לירות באויר. המתפרעים הגיעו ממסגד "אלסוניה", מעוז "אל־סלפיון", וגם נמלטו אליו. אך שמונה מהם נעצרו על־ידי ה־משטרה. שניים מהם, חסן אבו־שקרה ואחמד אברשאגא, מפעילי "אל סלפיון", היו מעורבים בקרב שעבר ב"פיצוץ" שתי חתונות שבהן ניגנה תזמורת. אך המייחד תקרית זו מקודמותיה הוא שזו הפעם ה־ראשונה שהחילוניים גילו התנגדות תקיפה לדתיים הקיצוניים ואף דלקו אחריהם עד למסגד.

ההקצנה והתקריות גברו בתקופה האחרונה. בחודש מאי נזרק בקבוק תבערה לבית קפה שבו הקרינו סרטי וידאו — לא סרטי מין. כמה ימים קודם לכן נורה ונפצע בן משפחת צפתאוי שישב במכוניתו ועישן סיגריה. שתי התקיפות היו על רקע דתי — חילול צום הראמאדן. שבוע לאחר מכן הוצת מסגד "ג'וזית אל־שמס", המסגד המרכזי של ה"מג'מע" בעזה. ימים מספר לאחר מכן נוקתה כפגיון סטודנטית בדרכה לאוניברסיטת אל־אזהר בעזה. בתגובה תקפו דתיים־קיצוניים בשוק קר פעילים של החזית העממית השמאלנית בג'בליה וגרמו נזקים לכלי רכבם.

אך שני האירועים הבולטים היו בינואר וביוני השנה. בינואר הרסו חברי "אל סלפיון" את בימת התפילה ("מנבר") ואת הגומחה ("מחראב") במסגד אל־שמעה שבשכ־ונת זייתון, ובחודש שעבר הותקף והוכה קשות יושב־ראש ארגון "המג'מע", הרופא איברהים אל־יאזורי. למחרת תקפו חברי ה־"מג'מע" את איש השמאל ד"ר רבח מהנא, סגן יו"ר אגודת הרופאים בר־צועה, וגרמו לשברים ברגליו ובידו. כשנפגשתי השבוע עמו על הביטה ונתון בגבס, סירב להתייחס לתקיפתו ונמנע מלשוחח. "אלה הם דברים שבינינו לבין עצמנו ואינני רוצה לשוחח עם זרים", אמר.

80 מסגדים חדשים

פעילותם של הארגונים הדתיים הקיצוניים מתרכזת במסגדים ו־באוניברסיטת אל־אזהר בעזה — הגדולה ביותר בשטחים עם יותר מ־4,700 סטודנטים. זהו הבסיס העיקרי של ה"מג'מע", ופעילי הארגון שול־טים במועצת המרצים, במועצת הסטודנטים ובוועד העובדים. בניגוד לעבר, ושלא כמו באוניברסיטאות הגדה המערבית, שומרת אוניבר־סיטת אל־אזהר בעזה על שקט ומאז ראשית השנה לא היתה בה הפרת סדר אחת. גם יום הפתח וגם יום האדמה עברו ללא תקריות. לאחר הפצצת ריכוזי המחבלים בטוניס שילח הרקטור את כל הסטו־דנטים לבתיהם, ובכך מנע את ה־להטת יצרים במכללה. גם השבוע, כשנגעשו האוניברסיטאות בגדה נגד המלך חוסיין, שרר שקט מופתי באוניברסיטת אל־אזהר.

אמר לי השבוע אחד המרצים: "אנו מוסד אקדמי וברור שקיימת תסיסה בקרב הסטודנטים. אבל אנו יודעים שתא"ל שייקה ארז יסגור את האוניברסיטה אם יהיו הפרות סדר. ואנו עושים הכל כדי למנוע את סגירת המוסד". סטודנט איש החזית העממית אמר: "אנשי המג'מע שול־טים באוניברסיטה. אנו במיעוט. אין לי ספק שהמג'מע והמושל ה־ישראלי צועדים יד ביד. ושניהם את קיצוני המשטר. הם בוגדים בעניין הפלשתיני".

תת־אלוף שייקה ארז — בעבר לוחם בשלוש סיירות בצה"ל ועתה ראש המינהל האזרחי ברצועה — אינו יכול לפעול כמו המושל המצרי מ־1948 ועד 1967. המושל המצרי ידע, כמו שיודע המושל הישראלי, שמוקדי הארגונים ה־דתיים הקיצוניים נמצאים במסגדים. המושל המצרי אסר איפוא בניית מסגדים חדשים. מאז 1967 — אז היו ברצועה 70 מסגדים — נבנו יותר מ־80 מסגדים. המושל הישראלי, שלא כמו המושל המצרי, אינו מעז לפעול נגד הפעילות בתוך המסגדים, כדי שלא יואשם בפגיעה בחופש הפולחן הדתי. אך תת־אלוף שייקה ארז אינו יכול ואינו רוצה להתעלם מההת־דרדרות. הוא רוצה בשקט אך הוא גם יודע שההקצנה הדתית אינה תופעה שתיעלם במהרה, אם תיעלם בכלל.

כרזה של האוניברסיטה האסלאמית בעזה

صورة عن الأصل

صكنا من الأجل

חריקות / זאב יפת

כולם בעד אחד

תת־אלוף חגי רגב, מזכירו הצבאי של שר הביטחון יצחק רבין, נטל מנהגו, טוראי בשירות חובה, הלוואה צמודה לדולר בסך 6,000 שקלים לתקופה של שנה. אורח מהשורה, אם ירצה להשיג הלוואה באותו סכום בסניף הבנק שלו, יקבלה, בנוסף להצמדה, בריבית שנתית של 25 אחוז. מכאן ניתן להבין מה הסכום שהרוויח רגב בעסקה שביצע עם נהג־פקודו.

רגב לא בירר מהיכן יש לנהגו, מ"נערי רפול", בן למשפחה מרובת ילדים, סכום כסף כה גדול במזומן. הוא לא התלבט אם מן הראוי שייקח הלוואה מנהגו לנוכח יחסי מפקד־פקוד שביניהם.

ביום שישי שעבר פורסמה ב"הארץ" ידיעה בעניין זה. במהלך השבוע, לאחר בדיקה, נתבהרה התמונה כולה. היא מטילה אור עגום הן על תת־אלוף רגב והן על הפרקליט הצבאי הראשי תת־אלוף בן־ציון פרחי, שתיק חקירת מצ"ח בעניין זה הועבר אליו.

★

הכל החל כאשר בלשי מצ"ח הסתובבו ליד מסעדה שבה, לפי מקורות מודיעיניים, נוהגים חיילים להתרועע עם עבריינים. הם הבחינו במכונית צבאית, מאלה הניתנות לשימושם של קצינים בכירים ביותר, שנהגה חונה בסמוך למסעדה והתגודד עם אורח שישב בה. בירור קצר במשטרה האזרחית העלה כי הלה חשוד מזה זמן כסוחר בסמים מסוכנים. לפי מספר הרכב נית שנרשם, וזהה הנהג והוטל עליו מעקב. מסתבר שבניגוד להוראות הצבא, הרבה הנהג להשתמש במכוניתו של הקצין הבכיר לצרכיו הפרטיים, ואף הוסיף להיפגש עם אותו אורח חשוד. בסופו של דבר נעצר הנהג ונחקר. הלה סיפר לחוקריו כי הוא "חבר טוב" של מפקדו, ולכן הלה מאפשר לו נסיעות פרטיות ברכב הצבאי. הוא גם מרבה להסיע את אשתו של המפקד לקניות ולעניינים פרטיים ברכב הצבאי, למרות שהוא יודע שהדבר בניגוד לפקודות מטכ"ל. כאות להבדות ביניהם, סיפר הנהג, נתן למפקדו הלוואה של 4,000 דולר. הוא הוסיף וסיפר כי אותו אורח, שעמו נפגש מספר פעמים במסעדה, הוא ידידו האישי. הנהג הכחיש שאי־פעם דיבר עמו בענייני סמים, אך ציין שבאחת הפגישות ביקש הידיד לסדר לו פגישה עם המפקד. ואכן, הוא הפגיש את השניים לשיחה אישית שאת תוכנה לא שמע.

עתה החליט מצ"ח לבדוק את פשר כל העניין אצל תת־אלוף רגב עצמו. הלה אישר כי אכן נפגש עם ידידו של הנהג, המוכר למשטרה כחשוד בסחר בסמים, והסביר כי אותו אורח ביקש להפעיל פרוטקציה מסוימת בקשר לחיילת, ידידתו, אך הוא, רגב, לא נענה לבקשה. רגב נשאל מדוע חילץ לא פעם את נהגו מעמידה לדין על עבירות משמעת, והשיב כי לדעתו מנע בכך את התדרדרותו של הנהג, בעל התנהגות הבעייתית, אל עולם הפשע. החוקרים העירו לרגב כי ההסבר היה נשמע אמין יותר אם לא היה נוטל הלוואה כה גדולה מנהגו הבעייתי, בתנאים מיוחדים, וממילא לא היה נעשה חייב לו טובות.

מצ"ח סיים החקירה והעביר את התיק לפצ"ר. לדעת חוקרי מצ"ח, כפי שציינו בתיק, עבר רגב על פקודות הצבא ופגע במשמעת הצבאית. בהלוואה בתנאים המיוחדים ראו קבלת שוחד מפקוד האוחזת מטבע זר. (אגב, רגב עצמו טען שקיבל את ההלוואה במטבע ישראלי בשווי של 4,000 דולר. הוא עבר ביוזמתו בדיקת פוליגרף במכון פרטי ונקבע כי הוא דובר אמת). בנוסף, קבעו החוקרים כי רגב עבר על פקודות מטכ"ל בהעמידו רכב צבאי לרשות אשתו תהנה.

התיק נבצבא אצל הפצ"ר מזה יותר משבועיים. היה עליו להחליט אם רגב יועמד לדין בפני בית דין צבאי, שהישיבות המתנהלות בו גלויות לציבור וההליכים הנוהגים בו הם משפטיים לכל דבר, או שהדיון יתנהל בדין משמעתי פנימי, שבו הדן אינו שופט, הדיון חסוי ולרוב הוא מסתיים במתן עונשים סמליים.

בינתיים התברר שלרגב ידידים טובים הן בקרב קציני צבא בכירים והן בקרב אנשי לשכתו של שר הביטחון, המקום שבו משמש רגב כמזכיר צבאי. לפחות שני עיתונאים שהפרשה נודעה להם נתבקשו על־ידי איתן הבר, יועץ שר הביטחון לתקשורת, לדחות את הפרסום. הם הסכימו. ידידיו של רגב החלו להתעניין בגורל התיק בלשכתו של הפצ"ר.

★

ביום רביעי בשבוע שעבר נפגש עמי אדם מסויים מהפרקליטות הצבאית, סיפר את עניין ההלוואה, והביע תמיהה על ההתעניינות מצד קצינים בכירים, הגורמת להפעלת לחצים על לשכת הפצ"ר.

תא"ל חגי רגב: לא בירר ולא התלבט

באותו יום התקשרתי ללשכתו של רגב כדי לקבל תגובתו. תגובה לא קיבלתי, אך מקץ שעה קלה התקשר אלי ואל מזכיר המערכת בעיתון איתן הבר, יועצו של שר הביטחון, והשתדל לדחות את הפרסום. הוא נענה בשלילה. למחרת בשעות הבוקר, בסודי סודות ובמהירות לא מקובלת, החליט הפצ"ר להעביר את התיק לא לבית דין צבאי, אלא לבית דין משמעתי. שעה קלה לאחר מכן כבר נשפט רגב וסיכל נזיפה.

באותו יום חמישי בשבוע שעבר, כאשר העמדתו לדין של רגב היתה עדיין בגדר סוד כמוס, העביר "הארץ" לצנזורה ידיעה בדבר ההלוואה שנטל רגב מנהגו. הידיעה כולה נפסלה לפרסום. רק לאחר ערעור, בטענה שאין בידיעה כל סוד ביטחוני ופסילתה באה לחפות על מעשיו של תת־אלוף רגב, היא הותרה לפרסום ללא ציון השם. הטענה, כי בכך ייגרם עוול לכלל תתי־האלופים בצה"ל, נדחתה. רק מקץ יומיים נוספים הותר השם לפרסום.

פרקליטים מפרקליטות המדינה הביעו יותר מתמיהה על החלטתו של הפצ"ר להעביר התיק דווקא לדין משמעתי. הם מצביעים על שורה ארוכה של פסקי דין מנחים של בית המשפט העליון (בהם ערעור פלילי 642/79 שבו ישבו בדין השופטים מאיר שמגר, מרים בן פורת ושלמה אשר), מהם ברור כי הלוואה הניתנת לעובד ציבור על־ידי אחרת, במטרה ליהנות מהקלות שיש בידי מקבל ההלוואה לתת, הינה בגדר שוחד; ובמקרה הנוכחי המצב חמור עוד יותר בהיות רגב מפקדו של הנהג. למעשה, מקרים דומים כבר נידונו בפני בתי דין הצבאיים, שקבעו כי ככל שפער הדרגות שבין מקבל ההלוואה לבין נותן ההלוואה, גדול יותר, כך חמור המעשה יותר.

הצנזור לא הסכים להסביר מה היו שיקוליו כאשר פסל תחילה את הידיעה ולאחר מכן לא התיר פרסום השם. דובר צה"ל לא השיב על השאלה בדבר המהירות הפתאומית שבה הועמד רגב לדין משמעתי, שעה קלה לאחר החלטתו התמוהה של הפצ"ר. דובר צה"ל רק ציין כי הפצ"ר המליץ על שיקול דעתו המקצועי על־פי נתוני המקרה.

נשיא המדינה — 20% חנינות

לפני חודש פרסמנו במדור זה את סיפורו של גדעון סגרל, שנהג במכוניתו בפראות בתקופה שבה נפסל לנהיגה על־ידי בית המשפט, וגרם לתאונת דרכים שבה נפגע אורח. הוא נידון לארבעה חודשי מאסר בפועל על־ידי בית משפט שלום לתעבורה וערעורו במחוזי לא התקבל. אלא שנשיא המדינה המיר את המאסר בפועל במאסר על תנאי. בכך הפך הנשיא את פסקי הדין לחסרי משמעות, ולמעשה פעל בניגוד לפסיקה שחייבה במקרה זה מאסר בפועל. ומה שלא פחות חמור: בשעה שהנשיא קיבל את החלטתו, לא היו לפניו כל העובדות הקשורות למקרה. הנשיא כלל לא ידע כי טענה שעליה התבססה בקשת החנינה הועלתה במשפט ונדחתה מכל וכל כשקרית במהותה. השופטים אף קבעו שיש בה משום ניסיון להכשיל את בית המשפט.

בעקבות הסיפור ועל רקע מורת הרוח הקשה שהביע נשיא בית המשפט העליון בפרשת החנינה שהעניק הנשיא לסוחר המורחיד שלמי סגירה, החליט ח"כ אוריאל לוין לרכז חומר בנושא החנינות.

מתוך נתונים שקיבל ממשרד המשפטים עולה כי מתוך 9,343 בקשות חנינה שהוגשו בתקופה של חמש שנים, נענו באופן מלא או חלקי 1,744 בקשות: קרוב ל־20 אחוז. ב־99 מקרים מדובר בהקלה בעונש של מאסר עולם; ב־456 מקרים אחרים מדובר בביטול עונשים של פסילת רשיון נהיגה. זאת כאשר כוונת המחוקק בקביעת העונש, כענש חובה, היא ברורה. במאות מקרים אחרים הומר מאסר בפועל במאסר על תנאי, וזאת לאחר שבתי המשפט נימקו בפסקי הדין מדוע יש להטיל על הנאשם מאסר בפועל ולא להסתפק בקנס או במאסר על תנאי. במלים אחרות, מה שלא יכול לעשות בית משפט, עושה מוסד החנינה.

אומר לוין: "הנתונים מעידים בעליל שמוסד החנינה אינו פועל רק במקרים חריגים. הוא ממש מכרסם בהליכי הצדק של מערכת בתי המשפט". ואכן, לא פעם הופך מוסד החנינה את פסקי הדין של בתי המשפט לבדיחה, שהרי כדוגמא של גדעון סגרל, קבעו שני בתי משפט מפורשות כי לאחר שהמקרה נשקל על כל היבטיו, חובה להטיל על העבריין מאסר בפועל, משום שזו הדרך היחידה ללמד לקח ואולי להחזיר למוטב נהג בריון, בעל שורה ארוכה של עבירות תנועה קשות, שנהג בפראות בתקופה שבה נפסל רשיון הנהיגה שלו, וגרם לפגיעה באורח.

★

אין גם להתעלם מהיבט חשוב נוסף. החנינה ניתנת בחשאי. השיקולים למתן החנינה אינם ידועים לציבור, ומשום כך גם נשללת האפשרות לבקר את עצם מתן החנינה.

שר המשפטים מסביר שזהו אקט של חסד. חשוב שהמעשה יעזור לנחון, והשיפה מתורשת, פרסום העניין שבמקרים רבים כבר נשכח, עשוי להזיק לו. בפרסום יש משום עינוי דין מחודש העלול לפתוח פצעים מהעבר. אלה בהחלט נימוקים הגיוניים ומוצדקים. אלא שדווקא מכיוון שברוב המקרים נעשית החנינה בסתר, חייב הנשיא לגלות משנה זהירות, ולהיות מצוי היטב בחומר כדי שלא יפול בפח הן על־ידי אורחים שיעלו בפניו נימוקים כוזבים, והן על־ידי שרי ממשלה ופרקליטים מעשיים, כפי שאירע רק לאחרונה, שיגרמו שהחלטות הנשיא תיהפך למוקד לוויכוח ציבורי לוהט.

לוין שיגר באחרונה מכתב לנשיא ובו ציין כי על סמך הנתונים המקיפים שקיבל ממשרד המשפטים, פועל לדעתו מוסד החנינה — על אף הדימוי האנושי שלו — בניגוד למטרות יסוד בתחום אכיפת החוק, ובחשבון סופי פוגע באינטרס הציבורי. הוא מציע כי הנשיא יזום בחינה מחודשת של מוסד החנינה על עקרונותיו בשיתוף משרד המשפטים. כדי שבתקופה זו שבה מתקפות שלטון החוק לא יתרום מוסד החנינה עוד יותר למצב זה.

אישי: גרון עמוק (וכואב)

לפני חודש נתקפתי בכאבי גרון עזים. רופא אף־אוזן־גרון של קופת חולים רשם לי, לאחר בדיקה, תרופה אנטיביוטית שאותה היה עלי לקחת במשך ארבעה ימים. לאחר שבלעתי עשרות כדורים ללא הועיל, חזרתי לרופא שרשם לי, לאחר בדיקה נוספת, תרופה אנטי־ביוטית שונה. הפעם, אם אינני טועה, היו אלה כדורי פניבריטין, ארבעה ביום במשך שישה ימים.

לא זו בלבד שהכאבים המשיכו להטריד, אלא שבנוסף לכך נתקפתי בחולשה, בסחרחורות ובבחילה. חזרתי בפעם השלישית לרופא, והפעם נשלחתי לבדיקת "משטח גרון".

במעבדה המתנתי שעה ארוכה בתור עד שנלקחה ממני דגימת גרון ונאמר לי לחזור ולקבל תשובה מקץ שלושה ימים. ביום שישי האחרון, בעודני ממתין לתשובה מהמעבדה, נפגשתי בשעות הערב בנסיבות חברתיות עם רופא ילדים מבית חולים ממשלתי. תיניתי בפניו צרותי. "בוא נסגור עניין בתוך שלוש דקות", אמר לי, ויעץ לקפוץ אליו למחרת, ביום שבת, לבית החולים. הסתבר כי לידידי יש ערכה לבדיקה של משטח גרון. הוא שלף מהערכה קיסם שבקצהו צמר גפן, העביר במהירות בגרוני, נטל מבחנה קטנטנת והניח בה את הקיסם כמבחן בשפופרת. את המבחנה קבע בתוך משטח שחור בגובה של כארבעה ס"מ, הציתן לחימום, ונטל מהערכה כרטיס ובו חמישה עיגולים. כמעשה קוסם פשפש בערכה והוציא שני בקבוקונים זעירים. נטל טיפת חומר מכל אחד מהם, הטילם על הכרטיס. אחר כך נטל מהחומר שבמבחנה המחוממת וערבבו בתמיסות שעל הכרטיס. כל הפעולה ארכה פחות משתי דקות. אגב עבודה זו הסביר לי את התורה כולה על רגל אחת. החיידק היחיד בגרון הגורם לדלקת מוגלתית והמחייב נטילת אנטיביוטיקה הוא הסטרפטוקוק. כל שעליו לעשות הוא להפגיש את הדגימה שנטל עם נוגדנים לאותו חיידק, ולפי הצבע המופיע הוא אמור לדעת כמה העניין. ואכן, בעודו מכניסני לסודות עולם הרפואה, קבע כי הלקיתי עצמי, לשווא, בכמות אדירה של אנטיביוטיקה. יתר־על־כן, לא זו בלבד שיש לי פטריה שאינה מושפעת מתרופות אנטיביוטיות, אלא שהתרופות הלא־נכונות שקיבלתי הרסו חיידקים המצויים דרך קבע בגרון ושהיו אמורים להתמודד עם הפטריה, שגדלה בשבועות האחרונים באין מפריע.

למחרת היו התוצאות שקיבלתי במעבדה זהות. קיבלתי כדורי פאבגילין, יעילים כדי להרוס את הצרה שממנה סבלתי.

עניין זה עורר אצלי מספר תמיהות. הרי קופות החולים מצויות במשבר כספי מתמשך, ולא פעם טוענות שהרופאים מחלקים תרופות, בעיקר תרופות אנטיביוטיות העולות סכום רב, בנדיבות רבה מדי. מי כמו ציבור החולים מכיר את התופעה שבה הרופאים, במקום לאבחן מחלה, רושמים תחילה תרופה ואומרים: "הבה נבחן תגובת החולה לתרופה זו". במקום להלעיט את החולה בתרופות יקרות, חסרות ערך לעניינו, שלעתים אף גורמות נזקים; במקום להריץ את החולה למעבדה, לגרום לו לבזבז זמן בהמתנה ארוכה בתור — שלא לדבר על המתנה של מספר ימים עד לקבלת התשובה — מה יותר פשוט מאשר לצייד כל רופא גרון, או האחות העוזרת לו, בערכת בדיקה?

ציון לשבח

הוועדה לביקורת המדינה — פעילות נמרצת

הוועדה לביקורת המדינה, ככל ועדות הכנסת האחרות, להוציא ועדת הכספים, נחשבת להסרת־שיניים. אין לה סמכויות להורות על ביצוע פעולה שאי־ביצועה יגרום לסנקציות, ולסיכומיה אופי המלצתי בלבד. ובכל זאת, תחת הנהגתו של יו"ר הוועדה פרופ' ליבאי, הפגינה הוועדה פעילות נמרצת שלא היתה אופיינית לה בעבר.

הדבר היפה בוועדה זו הוא בכך שלמרות ש־11 חבריה נמנים על סיעות שונות — ארבעה מערך, ארבעה ליכוד, פרופ' שאקי מהמפד"ל, רפאל איתן מהתחיה ויאיר צבן ממפ"ם — מתפקדים חבריה בהסכמה משותפת גם באותם נושאים שקיימים לגביהם בממשלה חילוקי דיעות עמוקים, כדוגמת ועדת בייסקי שעליה יסופר בהמשך.

הוועדה עוסקת במעקב אחר דו"חות מבקר המדינה. היא מזמינה שרים, מנכ"לים או ראשי ערים, ודורשת מהם הסברים מפורטים על יישום או אי־יישום דו"ח המבקר בפרקים הנוגעים לתחום פעולתם. בפגישות נוכח מבקר המדינה ועמו סגל משרדו הנוגע בנושא הנידון. מתברר — ואת למדתי ממספר אנשים שהוזמנו לאותן ישיבות — שחלפו להם הימים שבהם היה ניתן להתייצב בפני הוועדה ללא הכנה, או להסתפק בתשובות סתמיות בנוסח "הליקוי כבר תוקן" או "יהיה בסדר". כיום חברי הוועדה אינם מרפים. הם באים לדיון מוכנים, והפכו כבר לאימת המוזמנים.

בנוסף לכך מטפלת הוועדה בנושאים אקטואליים שונים, או בנושאים המופנים אליה על־ידי אחרים, כגון פרשת המינויים הפוליטיים של שר התעשייה אריאל שרון. הוועדה גם מוסמכת — וכאן אנו מגיעים לשיא הצלחתה — לבקש ממבקר המדינה טיפול מיוחד בנושא מסוים. כך אירע במשבר המניות. ואכן, לפי דרישת הוועדה, הגיש מבקר המדינה דו"ח מיוחד, נפרד, בעניין הבנקים. כאשר מוגש לוועדה, לפי בקשתה, דו"ח מיוחד של מבקר המדינה, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה. כיום, לא רבים זוכרים כי היתה זו החלטה אמיצה של הוועדה לביקורת המדינה שהמונה ועדת חקירה בעניין מפולת המניות. כבר אז לא ששה הממשלה להקים ועדת חקירה, כאשר קיוותה כי הנושא יגווע מאליו. הוועדה, כאיש אחד, התעקשה. כיוון שהעניין נמסר והממשלה לא מינתה ועדת חקירה, החליטה הוועדה לביקורת המדינה בצעד חסר־תקדים, להקים ועדת חקירה ממלכתית. את הרכב הוועדה קבע נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר.

ליבאי: לא מסתפק בתשובות סתמיות

דו"ח בייסקי הלם במערכת הבנקאית בכלל ובראשי הבנקים בפרט, שנדרשו לפרוש בתוך 30 יום. הוועדה חששה שהממשלה, שבתחילה נרתעה מלטפל בנושא בדרך ראויה, תתחמק מביצוע המסקנות ותסתפק בסעיף שהמוגדר בהמלצות בלבד. לכן, אימצה הוועדה פה אחד את המלצות דו"ח בייסקי בעניין המסקנות האישיות כלפי ראשי הבנקים. יתר־על־כן, הוועדה הציעה לכנסת לאמץ החלטתה. ואכן, גם מליאת הכנסת אישרה ביצוע המסקנות האישיות.

בינתיים חלפו "לחוץ" 30 הימים שנקבעו להתפטרות מנהלי הבנקים. הוועדה חששה שמא לא יתפטרו כל המנהלים, וחבריה העריכו כי הממשלה, שגילתה אוזלת יד בטיפולה בעניין זה לכל אורך הדרך, תמשיך במסורת ההתחמקות. סימן מובהק לכך היה כי ועדת שרים, שנתמנתה כדי לדון במסקנות הדו"ח, לא כונסה כלל. הוועדה היתה גם ערה לכך שמספר לא מבוטל של שרים קשורים באנשי ההון הגדול, וברגע המכריע הם עלולים להתייצב ללא בושה לצד מנהלי הבנקים שיחליטו לא לפרוש. שוב נחלצה הוועדה לפעולה. היא הכינה הצעת חוק שלפיה אם ועדת חקירה קבעה שמנהל בנק אינו ראוי להמשיך בתפקידו, הגוף שמינה את ועדת החקירה אישר המסקנות וגם לאחר מכן ממאן המנהל לפרוש, הרי ייחשב המנהל כעובר עבירה שדינה עד שנתיים מאסר. מכיוון שאין בכנסת פרוצדורה של הגשת הצעת חוק על־ידי אחת מוועדות הכנסת, הוגשה הצעת חוק זו פה אחד, בנוסח זהה על־ידי כל אחד מחברי הוועדה, כהצעת חוק פרטית.

★

ככל שהחריף העימות בין רפאל רקנאטי והשרים שתמכו בו — ובראשם שרי הליברלים — לבין שרי הממשלה האחרים והציבור הרחב, הביאו היועצים המשפטיים של בנק דיסקונט בחשבון כי גם אם יצליח רקנאטי לסכל השעייתו לשלושה חודשים בידי נגיד בנק ישראל, תבנית המכבה עליו ביצוע שתאושר הצעת החוק שהגישו חברי הוועדה לביקורת המדינה.

יתר על כן, הוועדה לחצה בכל דרך אפשרית על ועדת הכנסת כדי שניתן יהיה לדון בהצעה במהירות, ותימצא סתבת מיוחדת. הממשלה, בניגוד לוועדה, פעלה בעניין זה בהתלבטות רבה, כמו שכצפאה שר. עד למועד ההכרעה לא היה ברור אם יד השרים התומכים ברקנאטי לא תהיה על העליונה; ממילא זכן שעתה אין לחברי הוועדה ספקות שהממשלה לא תוזרז לנקוט צעדים נוספים, מתחייבים. לכן הוועדה נערכת להמשך המאבק. מתברר כי רפאל רקנאטי ועמו בנו אודי, אחיינו ליאון ואיש סודם אלי כהן, שהתפטרו מכל משרותיהם בבנק, ממשיכים לכהן בתפקידיהם בחברות האם איי־די־בי אחזקות. ובפועל ימשיכו להשתמש בחברה זו כמנוף לניהול הבנק, מבלי שהממשלה או נגיד בנק ישראל יוכלו להשגיחם או להתערב בפעולותיהם. הוועדה לביקורת המדינה תנסה לתת תשובה גם לבעיה חדשה זו.

יומן דרכים יוגוסלאווי (ה')

דרומה פירושו מזרחה

מאת אברהם טל

נתיב התיירים ההומה עובר מאגם בלד ולובליאנה בצפון למערות פוסטוינה, ליערות ולאגמים של ליטוויצה ומשם לאורך החוף הדרך ואנה, ספליט (עיירות־חוף יפהפיות אחרות), אל פנינת הים האדריאטי דוברובניק. אלא גופיה המוזנחים של יוגוסלאוויה נמצאים מזרחה ודרומה יותר. בבוסניה־הרצגובינה, מונטנגרו, קוסובו ומקדוניה. באזורים אלה משתנה גם הרכב האוכלוסיה מבחינה אתנית ודתית. ככל שהתייר מעמיק לנדוד אליהם, הוא חש כי עזב את אירופה והגיע אל המזרח. אין פלא: אזורים אלה נשלטו במשך מאות שנים, ובחלקם עד מלחמת העולם הראשונה, על ידי האימפריה העותומנית.

קוטור, עיירת־חומות מונטנגרית עתיקה על חופו של פיורד שכמו הועתק על הדריד ומימיו מן הצפון הרחוק, עברה במשך מאתיים השנים האחרונות כמה פעמים מיד ליד: שלטו בה לסירוגין אוסטרים, רוסים, צרפתים, איטלקים וגרמנים. העיירה נחרבה ונבנתה מחדש יותר מפעם. כאשר דומה היה כי תזכה סוף־סוף לשלווה, החריב אותה כמעט כליל רעש האדמה של 1979 (להבדיל מהרעש של 1963 שהחריב את סקופיה והלקים של מקדוניה). בימים אלה מתנהלת בין חומות העיר פעילות שיקום עצמת־ממדים, המזכירה את בנייתה מחדש של העיר העתיקה בירושלים אחרי מלחמת ששת הימים. אם לשפוט על פי תוצאות חלקיות, קוטור המחודשת תהיה עיר־עתיקה לתפארת.

מקוטור אנו מטפסים על כביש צר אל תוך הרכסים הגבוהים מדרום מזרח. זהו כביש LOUCEN, שנסלל בשנים 1876־81 על ידי מהנדסים אוסטרים לפי הזמנתו של מלך מונטנגרו העצמאית, ניקולא, אבל כל מי שנתנסה בו יסכים שלא מוצדק לכנותו "דרך המלך". אין זה כביש המיועד לבעלי לב חלש, נטייה לסחרחורת גבהים או יד רועדת על ההגה. 15 ק"מ של פיתולים עזים, עד לגובה של 1,700 מטרים, בכביש צר, כאשר קוטור הולכת ומתכווצת לרגלי ההר, נופים חדשים נפרשים מדי פעם מחדש. אם לא די בפיתולים שכפה הטבע על המהנדסים הוזנים, הם הוסיפו פיתול־כפול מיוחד, דמוי האות הלטינית M, כדי להביע את הערצתם לבת המלך ניקולא, מרגרטה. ועוד שואלים מדוע יש רומנטיקנים המתרפקים בגעגועים על המאה ה־19.

בתום המסע המפרך (לנהג המיושב נדרשת שעה כדי לעבור את 15 הק"מ האמורים) הגענו לעיירה סטיניה. לא להאמין, אבל זו היתה במשך מאות שנים בירתה של ממלכה, ממלכת מונטנגרו הגאה, שעמדה כסלע איתן מול מתקפותיה של האימפריה העותומנית. כיום היא מונה כ־15 אלף תושבים, ורק במבט שני מתגלים שרידי עברה המפואר: ארמון הביליארד (על שם שולחן הביליארד שהוזמן על ידי אחד ממלכי מונטנגרו בתחילת המאה ה־19 ושולטל במשך שבועות בדרך־לא־דרך מן הים אל מעבר לרכסים), כנסיות, אנדרטאות ו...המתקה בבייני השגרירויות של טורקיה, רוסיה, בריטניה ואוסטרו־הונגריה.

סטיניה היתה בירה לכל דבר. מי יודע כמה מזימות נרקמו כאן, ובמיוחד במלון "גרנד הוטל" הישן במאתי העיירה. סטיניה היא חגיגה לחובבי היסטוריה של אירופה והבלקן, אבל כדי ליהנות באמת ממכמניה, רצוי לבלות כמה ימים בספרייה, בטרם יוצאים לדרך.

כאן גם הורגשו בעיות התקשורת עם בני המקום. עד דוברובניק הסתדרנו פחות או יותר בעזרת גרמנית, אך במסעדה בסטיניה לא עזרה שום שפה מערבית; התפריט אף, כמקובל בחבלי ארץ אלה, בעזרת תנועות בינלאומיות מוכרות סימנו למלצרית כי אנו מעוניינים לאכול — אבל מה? ואיך להגיד לה? הרעיון היחיד שעלה בדעתנו היה לצייר לה משהו על מפית הנייר, והדבר שאנו מסוגלים לצייר כך שיובן ללא קושי על ידי המסתכל הוא דג. או שיהיה דג. ציירנו איפוא דג, כדלקמן:

המלצרית הסתכלה, הסתכלה — וחיוך גדול התפשט על פניה. "דובה, דובר", אמרה. אחרי כעשר דקות שבה ובידה דג כדלקמן:

ברור שהציור השני אינו מוצלח כמו הראשון, אבל ברור גם שזה אינו דג, אלא מה שמכונה אצלנו "א פירטעל עוף". מילא, העיקר שהגיע משהו. ובהזדמנות זאת נזכיר, שמחירי המזון והארוחות בכל רחבי הארץ הם סבירים ולמטה מזה: תמורת כ־5 דולרים אפשר לאכול לשבעה במסעדה בינונית בכל מקום בארץ. מה שנוגע לתוכן, בניגוד למגמה הרווחת בחברה הישראלית, עדיין לא נעשינו מומחים קולינאריים ולא נחשוף את בורותנו ברבים בכך שנמליץ על מאכלים פרימיטיביים כמו מרק־שעועית סרבי (עם נקניקייה לוהטת או קציצה מפולפלת במבים), או סלט סרבי (עם גבינה בולגרית מלמעלה).

במסעדות רבות יש תרגום גרמני־אנגלי־צרפתי בגוף התפריט. במסעדות אחרות, כמתואר, אין תפריט בכלל.

מסטיניה מוליך כביש מצוין לטיטוגראד, שירשה אותה כבירת מונטנגרו, ומטיטוגראד יוצאים לראות את אחד הפלאים שבאגמים — אגם סקוטארי, שחלקו יוגוסלאווי וחלקו אלבני והמשייטים בו מתבקשים לא להסתבך. היחסים בין יוגוסלאוויה ואלבניה אינם כבין בלגיה והולנד, אף כי בשנים האחרונות חלה רגיעה. ובכל זאת, כאשר מתקרבים לאזור הגבול ההררי, תוקפת אותך תחושה ישראלית: שלטי "גבול לפניך", מוצב של הצבא היוגוסלאוי ברום הגבעה האחרונה לפני הגבול, ובעמק — המדינה הסגורה, שאין יוצא וכמעט אין בא אליה. אלבניה מסתורית ומעוררת סקרנות.

אבל קצת מטעמה של אלבניה אפשר לטעום בקוסובו, חבל אוטונומי במסגרת הרפובליקה הסרבית. כשני־שלישים מ־1.3 מיליון תושבי החבל הם אלבנים, מוסלמים דוברי אלבנית.

ברחובות עריה וכפריה של קוסובו נדמה לתייר הישראלי לא פעם כי הגיע לגדה המערבית: צריחי מסגדים ומואזינים הקוראים לתפילה, באזארים סמטאיים, פיתות חמות מן התנור, תלבושות מזרחיות — ולא מעט עוני ולכלוך.

קוסובו הוא האזור הפחות מפותח של יוגוסלאוויה. חלקים ממנו עדיין אינם נגישים בקלות. במסעדת דרכים קטנה באזור קוסובו נתברג אחד הסועדים להסביר לנו את פרטי התפריט־הבלתי־כתוב. תוך כך מתגלגלת שיחה. האיש דובר גרמנית, מאחר שעבר שש שנים בברלין, לא מכבר חזר (מכוניתו עדיין נושאת שלט־זיהוי ברלינאי), בלחץ המשפחה שנשארה כאן. אין בפיו טובות על חבל מולדתו. "תיסע עוד כמה קי"מ ותראה — כמו באפריקה. פרימיטיבי. מלוכלך". אנו גוררים אותו לשיחה על הלך הרוחות בקוסובו.

"בוודאי שיש אי־שקט" הוא אומר. "ברגע זה לא כל־כך מורגש, אבל זה עלול להתפרץ בכל יום. האירדנטים רוצים שקוסובו תהיה רפובליקה עצמאית בתוך יוגוסלביה, אבל זה רק בשלב ראשון. אחרי זה — מי יודע. אולי ירצו להתחבר לאלבניה. שכל הזמן מסיתה אותם". האם הם יודעים מה נעשה בתוך אלבניה? "שמץ של מושג לא. אבל הם נמצאים תחת השפעת התעמולה". אכן, רדיו טירנה נשמע ברמה — לא רק כאן, אלא בכל רחבי הארץ, ולא רק בשפות המקומיות, אלא גם באנגלית, צרפתית וגרמנית. למעשה, זה היה השידור היחיד בשפה מובנת שיכולנו לקלוט ברדיו המכונית: ומי שניזון מרדיו טירנה מקבל תמונת־עולם לא בדיוק מאוזנת.

ב־1968 היו מהומות סטודנטים בפריזטינה, בירתה החדשה והגאה של קוסובו (100 אלף תושבים), ובעקבותיהן קיבל החבל את מעמדו האוטונומי. המהומות חזרו ונשנו גם בשנות השמונים, והתסיסה ככל הידוע נמשכת מתחת לפני השטח. הימים ימי קונגרס המפלגה הקומוניסטית היוגוסלאווית, ובכל מקום בארץ מתנפנפים שלושה דגלים: דגל המפלגה, דגל המדינה ודגל הרפובליקה. בכל רחבי קוסובו נוספים עוד שניים: דגל קוסובו, ולהפתעתנו גם הדגל האדום עם הנשר השחור כפול־הראש והכוכב הזהוב, דגל אלבניה.

קוסובו מהווה איום מבפנים על שלמותה של יוגוסלאוויה. גם בקרב אסיה מתגלית מפעם לפעם תסיסה לאומנית־אירידנטית. יצירתו הגדולה של טיטו עדיין אינה מתוסה.

(המאמר החמישי בסדרה)

לא בחיל ולא בכח

1. נוכח המתחים הקשים בין דתיים וחילוניים להם היינו עדים בתקופה האחרונה, **ברור לנו שאחדותו של עם ישראל במדינת ישראל נמצאת היום בסכנה, דבר המאיים על קיומנו הרוחני והפיסי כאחד.** במצב זה יש לנקוט מיד בצעדים משמעותיים אשר יניחו תשתית איתנה לחיינו המשותפים.

2. כצעד ראשון לשינוי חיובי של האקלים הנוכחי, **אנו קוראים לפתיחת דו־שיח של אמת בין הציבור הדתי והציבור החילוני בארץ, במטרה ליצור הסכמה לאומית מחודשת בנושא אופיה היהודי של המדינה.** אנו שוללים המשך הדרך של לחצים בלתי מבוקרים מן הצד הדתי, ומאידך כרסום במצב הקיים מן הצד החילוני. הדרך של שנאת אחים אינה דרך התורה. **עלינו לחתור להסכם הנובע מהידברות, התחשבות הדדית וסובלנות.**

3. **כהקדמה לפתיחת התהליך אנו קוראים להפסקה מיידית של כל היוזמות החד־צדדיות לחקיקה דתית.** אמנם אנו תומכים בחקיקה בנושאים דתיים אשר גם חברי כנסת חילוניים מוכנים לתמוך בה **מסיבות עניניות.** אולם אנו קוראים לדחיית כל חקיקה דתית חדשה המבוססת על תמיכה של חברי כנסת חילוניים, שעמדתם בנושא נובעת מהסכמים פוליטיים.

4. **אנו פונים למנהיגים של המחנות השונים שבעם להימנע בתקופה זו מכל נסיונות כרסום בסטאטוס־קוו שהיה מקובל עד כה.** אנו משוכנעים שרוב הציבור הדתי מוכן לעמוד מול הלחצים של קיצונים שבשוליים. אנו קוראים לרוב המתון בציבור החילוני ובציבור החרדי לעמוד נגד גורמים קיצוניים שינסו לנצל יוזמה זו כדי לחבל בסטאטוס־קוו ולטרפד את תהליך ההידברות.

5. במשטר דמוקרטי שמורה הזכות של כל קבוצה להיאבק על עקרונותיה. **גם אנו נמשיך לפעול לקידום עקרונותיה המוסריים והחברתיים של תורתנו ולשמירת הצביון היהודי של המדינה, אך רואים אנו את החינוך כדרך המועדפת והחיונית לקידום מטרותינו.**
אנו שוללים לחלוטין את הנוהג הקיים של היגררות ויציאה בלתי מבוקרת למאבקים ציבוריים על כל נושא דתי העולה לסדר היום, בלי להבחין בין טפל ועיקר ובלי לבחון את השלכות המאבק בפרספקטיבה תורנית ולאומית רחבה.

על מנהיגי הציבור הדתי לקבוע סדרי עדיפויות ברורים ולהגדיר את הזירות המחייבות מאבק ואת הזירות שבהן נדרש איפוק. ואם נחליט לקיים מאבק כלשהוא, דורשים אנו שמירה קפדנית על מספר כללים עקרוניים. **אנו דוחים אלימות, גידופים והסתה מכל סוג. אנו גם מוקיעים מאבקים והפגנות הנעשים תחת האיצטלה של הגנה על עקרונות התורה או המוסר, שמאחוריהם מסתתרים יעדים אחרים.**

6. אנו קוראים לאנשי צבור דתיים למקד את יוזמותיהם החקיקתיות בתחומי החברה והכלכלה. **תפיסות יסוד של צדק, אחריות, יושר, הגינות ויחס לנזקקים בחברה — כל אלו עמודי תווך בתורה — ואותן נחתור להביא לידי ביטוי בחוק הישראלי ובחיים הישראליים.** בדרך זו נוכל להאיר את תורתנו באורה הנכון ולהעניק לתורה ולהלכה היהודית מקום משמעותי יותר בבנית זהותה היהודית של מדינת ישראל.

פרופ' מיכאל אלבק
נשיא אוניברסיטת בר־אילן

הרב יעקב אריאל
ראש ישיבת ההסדר ימית

הרב יואל בן־נון
עפרה

הרב חיים ברבנדר
ראש ישיבת המבתר ירושלים

פרופ' אליעזר גולדשמידט
הפקולטה לחקלאות רחובות
האוניברסיטה העברית

ד"ר דניאל טרופר
יו"ר תנועת "גשר"

הרב יצחק כהן
ראש המדרשה לבנות
אוניברסיטת בר־אילן

הרב אורי כהן
ראש כולל מר"ץ

הרב יהודה עמיטל
ראש ישיבת ההסדר
גוש עציון

הרב רצון ערוסי
מרצה למשפט עברי
אוניברסיטת תל־אביב

הרב מנחם פורמן
בית כנסת החדש, נתניה

הרב מנחם פרומן
רב הישוב תקוע
ר"ים ישיבת מקור חיים

חנן פורת
כפר עציון

הרב יהושע צוקרמן
ר"ים בירושלים

הרב פרופ' נחום רבינוביץ
ראש ישיבת ברכת משה
מעלה אדומים

פרופ' שלום רוזנברג
ראש החוג למחשבת ישראל
האוניברסיטה העברית

ד"ר מיכאל רוזנק
בית הספר לחינוך
האוניברסיטה העברית

הרב שלמה ריסקין
רב אפרת
ראש מוסדות "אור תורה"

הרב מאיר שלזינגר
ראש ישיבת ההסדר שעלבים

פרופ' דניאל שפרבר
דיקן הפקולטה למדעי היהדות
אוניברסיטת בר־אילן

הגות HAGUT
הגות ותגובה לבעיות השעה
רח' חבצלת 9
ירושלים
טל. 02-241015

Contemporary Responses to Topical Issues
9 Havatzelet Street
Jerusalem, Israel
Tel. 02-241015

המעונינים במסמך המלא על פיו הוכן התקציר דלעיל, יכתבו אל משרדנו ונשמח לשלוח העתק.

נאקאסונה הסמוראי המודרני

שירות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

ראש ממשלת יפאן החוגג עתה ניצחון חסר־תקדים בבחירות מפגין את אהבתו למסורת היפאנית ולעברה המפואר

"היה זה קול השמים, קול האלים", צהל ראש הממשלה יאסוהירו נאקאסונה, כאשר זרמו תוצאות הבחירות. הוא אכן היה יכול לחשוב שניצחונו ההיסטורי קיבל לא רק מנדט מהעם אלא גם משמים: בניגוד לכל תחזיות מזג האוויר, לא ירד גשם ביום הבחירות. בניגוד לכל התחזיות, קיבלה מפלגתו של נאקאסונה, המפלגה הליברלית דמוקרטית, רוב מוחלט חסר תקדים בבית התחתון: 304 מ־512 מושבים. ובניגוד לכל התחזיות יצא נאקאסונה מהבחירות כמנהיגו הפופולרי והחזק ביותר של יפאן מאז סוף המלחמה, ובכך שיפר את סיכוייו לתקופת כהונה שלישית בראש ממשלה, על אף תקנון מפלגתו. נאקאסונה יכול להודות על ניצחונו גם למפלגת האופוזיציה הגדולה, המפלגה הסוציאליסטית הוותיקה העייפה, הנראית שמרנית יותר מהשמרנים. אך בעיקר עליו להודות על ניצחונו לעצמו, לתדמית שהשכיל לבנות בשלוש וחצי שנות כהונתו כראש ממשלה. זוהי תדמית של פוליטיקאי קורות, נחוש, חזק, ועם זאת מלא תבונה: מכל ליפאן הנושא שאינה כבר חשה מחוייבת להתנצל על עברה, ולמעמדה כמעצמה שווה למעצמות הגדולות.

בניגוד לשאר הפוליטיקאים היפאנים מתבטא נאקאסונה בקצרה, במלים בוטות ומרעשות, הנעשות אמינות ומובנות לאיש ברחוב. כאשר הוא נפגש עם פוליטיקאים מערביים בבירים, אין הוא נראה קטן ונבוך ואינו מקמץ במילים כמרבית קודמיו: הוא עושה רושם של גדול, נינוח ומסולח. ובניגוד לעמיתיו אין הוא שומר על קלסתר חתום, אלא מפגין רגשותיו ומביע דעותיו. אמנם הוא מכונה "קאזאמידורי" — שבשבת רוח — מכיוון שלעתים קרובות שינה את דעותיו הפוליטיות בהתאם לנסיבות, כמנהג עמיתיו. אך מבחינות בסיסיות מסויימות נשאר כפי שהיה מאז עזב את הצי הקיסרי בסוף מלחמת העולם השנייה והחל לעשות חיל כפוליטיקאי אולטרה־לאומי, אנטי־קומוניסטי מושבע. אז נסע על אופניים ולבנים שלו ברחובי מחוז הבחירה שלו, והבטיח לבוחרים "לשחרר את יפאן מכל הקומוניסטים". נאקאסונה לא הסתיר מעולם את מטרותיו הפוליטיות: להתגבר על "העיוותים" שהותירו מאחוריהם התבוסה במלחמה והכיבוש האמריקאי, ולהפוך את יפאן שוב למעצמה עולמית מהשורה הראשונה.

יסוהירו נאקאסונה: שיפר את סיכוייו לכהונה שלישית

לא שוכח העבר המפואר

יפאנים רבים גילו ומגלים אהדה לדברים אלה, ובהם יוקיו מישימה, הסופר שהתאבד ב־1970 בחרב סמוראים כדי להוכיח לדור הצעיר את המסורת היפאנית ואת הגדולה הצבאית של העבר ולגייס אותו נגד הקולוניזציה התרבותית של יפאן בידי האמריקאים. מישימה היה ידיד קרוב של נאקאסונה. גם נאקאסונה רצה להחיות את "יאמאטו דאמאשיי": רוחה של יפאן. הוא רצה להחזיר את האתוס מלפני המלחמה שדרש מהיפאנים להכפיף את זכויותיהם וחירותם האישית לחובות כלפי המדינה. הוא גם רצה למחוק את עקבות התבוסה במלחמה ולשחרר את יפאן מכל תסביכי האשם שהיו יכולים להיות לה. רוב היפאנים שותפים לחיפושו אחר תחושת זהות חדשה ומעריכים אותו. במאמר בעיתון היומי "סאנקיי שימבון" נכתב: "ניצחונו של נאקאסונה בבחירות מבטא את הכמיהה הסמויה של העם להעלות את יוקרתה של המדינה".

בניגוד ליריביו העיקריים במפלגה — שר החוץ שינטארו אבה, שר האוצר נאבורו טאקאשיטה, והמנהל האדמיניסטרטיבי של המפלגה קיאיצ'י מיאזאווה, שלדברי עיתונאים יפאנים הם "פוליטיקאים קלאסיים ללא כריזמה" — טיפח נאקאסונה בקפידה את תדמיתו כ"סמוראי של העידן המודרני". הוא הציג עצמו כ"ואקוניוסאי" — נשמה יפאנית עם טכניקה מערבית — כאדם ששורשיו נעוצים בערכים ובתפישות המסורתיות של יפאן העתיקה, וכך בכך צועד עם הזמן. עובדה זו גם מסבירה מדוע הוא מקפיד להצטלם בבגדים יפאניים מסורתיים ועושה מדיטציה מדי שבוע במקדש זן. בניגוד לפוליטיקאים שמרנים קלאסיים ביפאן, הקובעים מדיניות רק לאחר שהגיעו להסכמה עם עמיתיהם, פועל נאקאסונה למימוש תכניותיו גם אם הוא יודע שמנהיגי מפלגה אחרים מתנגדים להם. את רוב הרעיונות שלו מפתח עבורו צוות מוחות משלו. נכבדים מפלגתיים מתאוננים לא אחת שהם שומעים על כך לראשונה בטלוויזיה.

להספיק עד אוקטובר

המפלגה הליברלית דמוקרטית היא פחות מפלגה מאשר קואליציה של חמש מפלגות המכונות סיעות, השותפות לאהדה ראייה שמרנית, אך מפוצלות מאד בגלל ניגודי אישים ואינטרסים. כדי למנוע ממבוך, הן סיעה אחת לשלוט על כל הקואליציה, רשאי יו"ר המפלגה על־פי התקנון להחזיק בתפקידו רק שנתיים; אחר כך אפשר לבחור אותו לתפקיד זה רק פעם אחת נוספת. כאשר נבחר ב־1982 נאקאסונה לתפקיד יו"ר המפלגה, וכך קיבל גם את תפקיד ראש הממשלה, היתה סיעתו אחת הקטנות ביותר. הוא עצמו לא נחשב אדם חזק. אף כי סיעתו היא עדיין רק הרביעית בגודלה במפלגה לאחר הבחירות, השתנו יחסי הכוחות בצורה כה חריפה שיש להביא בחשבון עריקות מסיעות אחרות. אז יתקשה המנגנון "לשלוח לגימלאות אדם שקיבל בבירור את מנדט העם. הבוחרים יחושו עצמם מרומים", אומר אחד מתומכי נאקאסונה.

אם נאקאסונה יאלץ להתפטר באוקטובר על אף הצלחתו, הוא עוד יספיק להודיע על הצטרפותה של יפאן לתכנית מלחמת הכוכבים, וכנראה יציע לפרלמנט הצעת חוק להגנה מפני ריגול, שאותה רואה השמאל כאמצעי לפגיעה בחירויות האישיות. אם בכל זאת תעניק המפלגה לנאקאסונה תקופת כהונה שלישית, יש לצפות להעלאת הוצאות תקציב הביטחון כבר יחד עם ביטול הדוקטרינה הרשמית, שעל פיה מקבל הצבא לא יותר מאחוז אחד של התל"ג. חברי מפלגה ובעלי טורים מודאגים פן ניצחונו האחרון של נאקאסונה יהפוך אותו לשחצן. הם קוראים לו לגלות צניעות. מוכרת הידיעות קיוזו ההדיה: "כאשר האורז צעיר הוא עומד זקוף כמו קני במבוק. כאשר הוא בשל, הוא מרכין את ראשו".

בצלו של האח הגדול

חילוקי דעות במחנה הנוצרי בלבנון על מהות הקשרים שיש לכונן עם סוריה

הסורים בלבנון: מעורבות שנמשכת כבר 11 שנים

מאת פראנסואה שיפו
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

ביירות

הנשיא ג'אמייל מרבה לנסוע בעולם בתקופה האחרונה: הוותיקן, צרפת, מרוקו, מצרים, תוניסיה, הרפובליקה, נסיכויות המפרץ. בכל מקום מסביר ג'אמייל את סירוב ארצו לאשר את ההסכם המשולש של דמשק, סירוב המעורר עליו את איבתה של סוריה. קרוב לשישה חודשים לאחר האירועים העקובים מדם של 15 בינואר, שהביאו לסילוקו של אלי חובייקה, לשעבר מפקד "הכוחות הלבנוניים" שנאלץ להתפטר ולצאת לגלות מפני שתמך מטעם המיליציה הנוצרית על הסכם זה יחד עם המיליציות השיעית הדרוזית, דומה שהנוצרים במזרח ביירות רגועים. סוריה לא פתחה נגדם במתקפה, שכה חששו מפניה, והיא עצמה נראית כיום כנתונה בקשיים.

המנהיגים הנוצריים. מהצד האחד הנשיא ג'אמייל, מהצד השני "הכוחות הלבנוניים" (המיליציה הנוצרית), בעלי ברית בכורח הנסיבות בגלל אמירת־הלאו המשותפת שלהם לדמשק, מכינים כל אחד את האסטרטגיה שלו. "הנשיא השתחרר מהטאבו הסורי", אומר אחד ממקורביו כדי להסביר את מסעותיו הרבים. שחלקם — למשל הפגישה עם הנשיא מובארק או השיחה עם האיש מספר שתיים של אש"ף בתוניס — מצטיירים כפרובוקציה בעיני הסורים. "אין סיבה מדוע לא ייפגש נשיא לבנון עם כל העולם", ממשיך האומר אותו יועץ בעירוב של כובד ראש ולצון. "בניגוד לכמה קיצוניים, הוא אינו רוצה לצאת למלחמה בסוריה, אבל היחסים 'המיוחדים' שלנו חייבים להיות ממוקמים במסגרת של כבוד הדדי. עלינו לשים קץ להתערבות המתמדת של סוריה בענייננו".

ג'אמייל מהמר בעיקר על עוינתן של מדינות ערב המתונות, ומקווה בסתר לבו שההתקרבות הסורית־ירדנית וניסיונותיו של המלך חוסיין לקרב בין דמשק ובגדד, יעניקו לבסוף ללבנון טווח תמרון.

מאז שבוטל, בלחצה, במרס 1984 ההסכם הישראלי־לבנוני, היתה סוריה השותפה היחידה של הנשיא. קשר זה נותק וכל ניסיונותיו של ג'אמייל לחדשו עלו בתוהו. ניסיונות תיווך שונים, כיניסתם של פראנץ יוזף שטראוס, לא עלו יפה. הגדרת הקשרים שיש לכונן עם סוריה היא בבחינת תפוח־מריבה במחנה הנוצרי. כל מהלך של הנשיא לקראת דמשק מעורר מיד דברי ביקורת השמצות מצד "הכוחות הלבנוניים". כפי שאומר אחד ממנהיגיהם: "הוא יכול לקיים דרישה עם דמשק כעוד ראש מדינה. אך בשום פנים לא בשם הנוצרים. דבר זה עלול לעלות לו ביוקר".

יו"ר המפלגה הלאומית הליברלית דני שמעון אומר נחרצות: "תפקידה היחיד של סוריה הוא להפסיק להתערב, לפחות באורח צבאי, בענייני לבנון. כל פעם שהלבנונים מוכנים להגיע להסכם, הסורים מפרקים אותו. הפתרון לבעייתנו לא יכול להיות אלא לבנוני. אם יקבל ההסכם את ברכתה של סוריה, מדוע לא? אבל בוודאי שאין זה בא בחשבון שסוריה תהיה צד מעורב. ההבדל בין הכיבוש הישראלי והסורי הוא, שהישראלים ביקשו הסכם שלום כדי שיוכלו לעזוב. הם רוצים שלום, בעוד שהסורים רוצים הגמוניה מוחלטת על לבנון. זה 11 שנים אנו חיים עם הסיוט הסורי. אנו מקווים שיום אחד יבין העולם כי סוריה היא מדינה טרוריסטית".

קשרי־אינטרסים עם ישראל

ההפצצה האמריקאית על טריפולי והאשמות שהועלו בשלב מסוים כלפי דמשק, הבהילו את רוחו של האגף הנוצרי הקיצוני ביותר לסוריה. "הכוחות הלבנוניים" חידשו את הקשרים עם ישראל — משלחת שלהם נסעה לישראל בחודש שעבר — וקיוו למהלומה ישראלית על סוריה. הקשרים עם ישראל שהם בבחינת נשראטאבה, שינו את צביונם. "זה סוף הרומנטיקה", מודה מנהיג הרוצה להישאר בעילום־שם. "היחסים שלנו עומדים על אינטרסים גרידא. אנו חושבים שכל מה שמחזק את ישראל טוב לנוצרים בלבנון, וכך גם כל מה שמחליש את סוריה". זו אינה דעתו של הנשיא ג'אמייל.

המיליציה הנוצרית שגם קיבלה עזרה בנשק מעיראק, טרודה בעיקר בארגון־מחדש הפנימי בשורותיה. במישור הצבאי, הרי לאחר עריקתם של קאדרים רבים בעקבות אירועי 15 בינואר, עומדת "המקצועיות" על סדר היום. "אנחנו רוצים להיעשות לצבא של ממש", אומר אחד ממקורביו של סמיר ג'עג'ע. במישור הכלכלי נקט מפקד "הכוחות הלבנוניים" הורש אמצעים ל"שיפור המוסר". כל בתי הקזינו ובתי ההימורים לאורך החוף נסגרו לטובת הקזינו היחיד בלבנון, שממנו נגבה "מס" בסך 29 מיליון לירות לבנוניות בחודש. כמו כן, ניהול הנמל החמישי בנמל ביירות, נמסר לאיש עסקים פרטי. תמורת תשלום של 40 מיליון לירות לחודש ל"כוחות הלבנוניים". נתון זה התברר כגבוה מדי, לנוכח המשבר הכלכלי הפוגע קשות בסחר.

"הכוחות הלבנוניים" אמורים להבטיח את הביטחון הפנימי של "המפלט הנוצרי". משימה קשה עוד יותר משום שבעבר היה "הבוס הגדול" בתחום זה אלי חובייקה. המכוניות הממולכדות — שש התפוצצו מאז 15 בינואר ורבים נפגעו — היו לאובססיה מתמדת. "כך מקווים הסורים", אומר משקיף יודע דבר. "לעורר אנשים נגד סמיר ג'עג'ע, בהוכיחם להם שהביטחון הובטח טוב יותר בימיו של חובייקה". לאיום, מכל מקום, מתייחסים ברצינות רבה ו"הכוחות הלבנוניים" הגדילו את מספר המחסומים. לאורך הרחובות באשרפיה מונעים מחסומים חניית מכוניות.

"הכוחות הלבנוניים" גם מנסים להביא בחשבון במידה גדולה יותר את חיי היומיום של התושבים. בעוד המשבר הכלכלי פוגע קשות באנטי־לסוריה, "הוועדים העממיים" של "הכוחות הלבנוניים" מפקחים על מחירים. "הם רוצים להיות פופולריים יותר", מסביר איש צבא. "וזאת דווקא מפני שהם כבעבר לא ממלאים תפקיד בהגנה על החזית".

ניתוק כלכלי, פסיכולוגי, אנושי

לאמיתו של דבר, כיום זהו צבא יאריה. "הצבא הנוצרי", המחזיק במרבית 150 הק"מ של "החזית" מסביב למעוז הנוצרי. צבא זה הבונה 13 עד 14 אלף איש — 85% מהם נוצרים — הוא בעל ציוד משובח ועבר הכשרה טובה. הגנרל מישל עון העומד בראשו, רוצה להציג את עצמו כעומד מעל להתכתשויות ולסכסוכים השונים ומשרת את הלגאליות בלבד. גם אם הוא מסרב להצטייר כ"כוח שלישי", אי אפשר להתעלם מכך שצבא זה מלא את צבא לבנון הנשיא ג'אמייל ועוד פחות מכך להזות צבא זה עם "הכוחות הלבנוניים", שאיתם יש לו, עם זאת, קשרים טובים.

"התוכנית הנוצרית" שהוכנה בלי חזן הוותיקאן היא תרשים ראשון של פתרון, שמכיבו התכנון הנפלגות העיקריות של מזרח ביירות. וראי שזה עיבוד העיקרי. שכן קשה לראות איך יהיו המוסלמים נכונים אפילו "לבדוק" אותו. דני שמעון יכול אמנם לומר שהתוכנית מהווה תחליף להסכם המשולש, בציינו שטקסט זה "לפחות איננו תכתיב" אלא "פרויקט שאפשר לתת ולשאת עליו". אך לא הכל יסכימו אתו במזרח העיר.

מכל מקום, הסכסוך מוסיף להתקיים, מתחת לפני השטח, בין הנשיא ל"כוחות הלבנוניים". כמובן, איש אינו יכול כיום להרשות לעצמו עימות פנים־נוצרי, שוודאי לא יתקבל בהבנה על ידי האוכלוסייה. אבל הגרעין לקרב על עתיד הנוצרים קיים. דבר אחד ברור בכל מקרה: ההפרדה בין שני חלקי ביירות נראית יותר ויותר כלתי הפיכה. "הניתוק הוא דמוגרפי, כלכלי, פסיכולוגי, אנושי", מסביר כותב מאמרי־מערכת.

רוב הנוצרים כאן בכלל אינם חושבים לחזור לעבר השני. "11 שנים הן כמעט דור שלם של ניתוק". הקרבות במערב ביירות, שקולים מהדהד במזרחה, מעניינים רק בכלל שהם עלולים לאיים על השקט הנוצרי. מלחמת המחנות הפלשתיניים אפילו מתקבלת בברכה במזרח ביירות, שם מודים, ללא כל חמלה נוצרית, שהם "סופרים גופות".

מניתוק זה יש המסיקים את המסקנה כי החלוקה היא הפתרון היחיד. בקצרה, כל אחד לעצמו והאל בעד כולם. הדיכוח לא הכריע במחנה הנוצרי, שם תוהים בעלי המחשבה היותר בהירה על הסכנות שבהקמת "גטו". הרגיעה הנוכחית, אפילו היא זמנית ושבירה, מאפשרת לפחות ליטול פסקזמן למחשבה.

יסודות רעועים

בתי־הספר של החינוך הממלכתי באנגליה סובלים ממחסור מתמיד בתקציבים ומהזנחה, ורבים מהם הבניינים פשוט מתפוררים

תלמידים מפגינים: מעולם לא היה מצב מערכת החינוך בבריטניה כה גרוע מאז הוקמה לפני 100 שנה

מאת ביל האווים ומוני קליפטון
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

בראדפורד

היו זמנים שהעיר בראדפורד יכלה להתגאות בבתי־הספר שלה. הדור הבא של צעירים, בעיקר ממשפחות של פועלי בתי־חרושת, מקבל את השכלתו בבתי־הלבנים המוצקים. כיום מערכת החינוך מהווה את אחת הבעיות הגדולות בבראדפורד. בבית־הספר היסודי סט' אסוואלד ממלאים פיגומים את האולם המרכזי, כדי למנוע התמוטטות התקרה. בוולינגטון רוד פירסט סקול, נסגר אחד הבניינים בגלל סכנת התמוטטות. קבוצה אחת של ילדים משתתפת בשיעורים המתנהלים בקיבת חדרי השירותים, מכיוון ששם הם מוגנים על ידי רשתות, מטיח ומקירות מתפוררים. 30 מורים בבית־הספר התיכון של פולדאר פארק לוגמים את קפה הבוקר שלהם בחדר עלוב וקודר, שאינו גדול מחדר־אוכל בבית דירות באזור הפרברים.

ברוקים הבאים לטוחנות השטן נסה אנגליה המודרנית. מאה שנים לאחר שהוקמה מערכת החינוך הממלכתית, דומה שלא היתה אי־פעם במצב כה גרוע. בתי־הספר הסובלים ממחסור מתמיד בתקציבים לא פחות מאשר מהזנחה, ניצבים בפני שורת משברים. הבניינים הישנים יותר פשוט מתפוררים ומתמוטטים. קיים מחסור חמור בספרים, בציוד וברהיטים. לכך יש להוסיף מורים בעלי משכורת גרועה ומוראל נמוך. התוצאה היא שיטה שפניה מועדות להתמוטטות מוחלטת.

בתגובה מוציאים הורים במספר גדל והולך עד ל־10,000 דולר לשנה כדי לשלוח את ילדיהם לבתי־הספר הציבוריים (למעשה — פרטיים) המעולים במדינה, ומחזקים את הפגמה של שיטת חינוך נפרדת ובלתי שוויונית.

ממש צלב ממשלתי

לב הבעיה הוא כסף. ההקצבות לחינוך עלו במונחים ריאליים. אבל עליות אלה אפילו אינן מתחילות להדביק את קצבה של האינפלציה ולענות לצורך בשיפורים משמעותיים. אף כי הידרדרותה של מערכת החינוך החלה הרבה לפני שמרגרט תאצ'ר התיישבה על כס ראש הממשלה לפני שבע שנים, היא האצה בתקופת שלטונם של השמרנים. כחלק ממסע הצלב של ראש הממשלה נגד מה שהיא רואה כהוצאות ציבוריות מופרזות שהן בבחינת מכה כספית, השמרנים אימצו שיטה דרסטית בכל הנוגע לבתי־ספר. מחד גיסא הם קיצצו והקשיחו יותר את תנאי המילגות. עובדה משמעותית יותר היא, שפקידים הוציאו מערכת מדוקדקת של תקנות המגבילות למעשה מועצים ומעיריות להעלות את המסים מרמה מסוימת ומעלה (מדיניות הכספים לבתי־ספר ממלכתיים באים ממסים המוטלים על ידי מועצות עיריות ועיריות, ולא היישר מלונדון). "אנחנו לא יכולים להחזיק מעמד", אומר ג'ון לאמברט, יו"ר ועדת החינוך של בראדפורד. "יש לנו תקציב של 760 אלף ליש"ט לתיקונים השנה, התיקונים ההכרחיים מסתכמים ב־26.8 מיליון ליש"ט".

בכלל, דומות משכורותיהם של המורים בסקטור הממלכתי לאלו בבתי־הספר הציבוריים — כלומר הן דלות בשני המקרים. לפני עשר שנים דירוג השכר של מורים היה קרוב לזה של ראשי השכבה. כיום הוא פחות או יותר מוצנע מכך. מורה מתחיל משתכר כעת כ־10,000 דולר לשנה, כשכרה של מזכירה. התוצאה היא שמורים רבים או אנשים שהתכוונו לפנות להוראה, בוחרו במקצועות אחרים.

"יש ירידה במספר הלומדים להיות מורים", אומר פיטר ג'ארביס, מנכ"ל התאחדות המורים הארצית. "רבים עוזבים ופונים לתעשייה, לייצור ולתקשורת". אפילו ללא בריתות־מחזות זו, היה מצבם של בתי־הספר הממלכתיים קשה. מנהלים מתקשים יותר ויותר לספק את הצרכים המינימליים. "על פי החוק, חייבת הממשלה לספק חינוך חינם 'הולם' לילדים", אומרת שילה ניוטון, דוברת הקונפדרציה הארצית של התאחדויות ההורים והמורים. "אבל אני מכירה בתי־ספר שבהם ארבעה ילדים מתחלקים בספר לימוד אחד. האם זה הולם?"

אפילו כך, מסכימים מורים ומנהלים שהבעיה החמורה ביותר היא התפוררות. פשוטה כמשמעה, של בנייני בתי־הספר. דו"ח של כלבי השמירה החינוכי של הממשלה עצמה, מפקחי בתי־הספר של הוד מלכותה, מנה שורה של סיפורי זוועה והעריך באור קודר את התוצאות. "בניינים מוזנחים ועגומים אינם תורמים דבר כדי לעודד תלמידים ומורים להעניק את הטוב ביותר שהם מסוגלים לו ולהעלות את רמת הישגיהם או למשוך מורים נלהבים ומוכשרים למקצוע ההוראה".

מגמה אליטיסטית

לא ייפלא איפוא שילדים אנגליים נוהרים במספרי־שיא לבתי־הספר הציבוריים. אולם מספר המקומות בהם מוגבל מאד. (כרגע לומדים כ־500 אלף תלמידים ב־2000 בתי־הספר הציבוריים של המדינה ו־7 מיליונים לומדים במערכת הממלכתית). מבקרים טוענים שמגמה זו רק מחריפה את הבדלי המעמדות באנגליה, שהם סיבת היסוד לבעיה.

"אני לא מאמין שלאנגלים היה איפעם כבוד רב לחינוך", אומר הד"ר ג'ון ריי, לשעבר מנהל וסטמינסטר, בית־ספר ציבורי הנהנה מציון־יוקרה גבוה. "הם שמחים לזרוק את רוב הילדים לרחוב בהגיעם לגיל 16, ורק את המוכשרים ביותר הם שולחים לאוניברסיטאות. אנחנו מאד אליטיסטים". אכן, רק 30% מהתלמידים הלומדים במערכת החינוך הממלכתית ממשיכים בלימודים גבוהים.

כל יוזמה ממשית חייבת לבוא מצד הממשלה. תאצ'ר החליפה באחרונה את שר החינוך שלה, סר קית ג'וזף המבון והידוע במצבי הרוח שלו, בקנת בייקר, צעיר ונמרץ יותר. (אבל בפגישה עם הורים ותלמידים, אומר אחד המשתתפים, פטר בייקר תלונות על השימוש הרווח בספרי־לימוד ישנים בטענה, ש"ציר לם של ספרי־הלימוד לא משנה, כי שקספיר והתנ"ך נשארים אותו דבר"). השמרנים מודעים לגמרי לכך שהחינוך הוא בעיה. הבראיונה יותר ויותר את הבוחרים. בעיקר את אלו במעמד הבינוני המתנדנדים בימים לבין מפלגות אחרות ושלטו־ניכתם הם זקוקים. אם ברצונם להישאר בשלטון. גם המפלגה וגם בתי־הספר עלולים איפוא להיכשל בבחינות.

שובו של המכשף

שירות
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

לופז רגה שהיה שר הרווחה בממשלת איזבל פרון וכבראה המוח מאחורי פעולתן של "חוליות המוות", הובא עתה לארגנטינה ממקום מסתורו בגלות ועומד למשפט

בואנוס איירס

ארגנטינאים כינו אותו "אל ברחו" — המכשף — ולא רק על־שם התעניינותו הרבה באסטרולוגיה ובתורות הנסתר. הוא החל את דרכו כמשרתו האישי של חואן פרון ולבסוף קנה השפעה כמעט מיסטית על אלמנתו של פרון, איזבל, כשכיהן כשר הרווחה בממשלתה. ב־1975, כאשר התמוטט המשטר הפרוניסטי, נמלט חוזה לופז רגה לגלות ומאז הסתתר. עתה הוחזר לארגנטינה, במסגרת מסען של הנשיא ראול אלפונסין להעמיד לדין פושעים האשמים בהפרת זכויות האדם. בבית משפט בשבוע שעבר טענה התביעה, שבמהלך עלייתו מתפקיד משרת עד להיותו הרוח הרעה מאחורי הקלעים, נעשה לופז למוח מאחורי מי שכונו חוליות המוות אי־אי־אי (אי משולשת), שמנו שוטרים לשעבר ובריונים ואשר רצחו מאות ואלפי אנשי שמאל ואוהדיהם. "הוא היה זה שבחר את הקורבנות או נתן את האור הירוק להוצאתם להורג", אמר השופט הפדראלי פרננדו ארצ'ימבל.

שובו של המכשף הזכיר כמה משעותיה האפלות ביותר של ארגנטינה. המערכה האכזרית נגד מתנגדים שהחלה בתקופת איזבל פרון (שאותה כינו פרוניסטים ימניים גם נגד תנועת המחתרת מונטונרוס הפרוניסטית־שמאלית, שחיסולה נמשך והושלם בתקופת המשטר הצבאי) נמשכה בתקופת החונטות הצבאיות למיניהן בסוף שנות ה־70 ובתחילת שנות ה־80, כאשר נודעה בשם "המלחמה המלוכלכת".

השלטונות אמרו כי יש להם עדות המקשרת את לופז רגה לשר

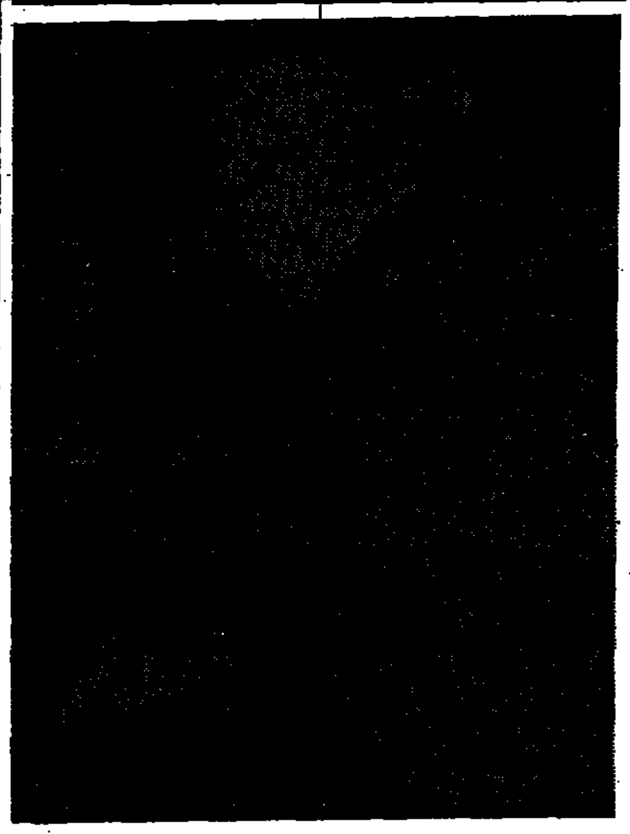

לופז רגה: השפעה מיסטית על האלמנה

מנה רציחות, לרבות רציחתו של קולונל בצבא שחקר את פעילותה של אי המשולשת, ראשי תיבות של "הברית הארגנטינאית האנטי־קומוניסטית". הם גם אומרים שרגה מעל בכספים של לשכת הנשיאות וארגון צדקה פרוניסטי, לשם מימון הצלב לסולידריות.

רגה גם משתמש, ככל הנראה, בכסף למימון חוליות המוות ר מעמד הכוח שלא היה שני לו בממשלת איזבל פרון, הוא חיפה על הכספים לו. במהלך מאמציהם להשיג את הסגרתו של לופז רגה ממיאמי, הגישו תובעים אמריקאיים שפעלו לבקשת ממשלתו בת השנתיים־וחצי של אלפונסין, עד כ־6000 עמודי מסמכים כדי לתמוך בטיעונים נגדו.

מעורבים עד צוואר

שובו של לופז רגה עלול להציב בעיות לא נעימות בפני הממסד הפרוניסטי הנוכחי. כמה ראשי איגודים ומנהיגים פוליטיים בארגנטינה חוששים, על פי השמועה, שרגה יפליל אותם כשותפים בחוליות המוות. "רבים מהפרוניסטים האלה", אומר דיפלומט מערבי לשעבר שגר בבואנוס איירס, "היו מעורבים עד צוואר באי המשולשת".

כמה פרוניסטים ניסו לעקוף את הבעיה על ידי תמיכה בהעמדתו של לופז רגה לדין. "אני מקווה שהמשקל המלא של הצדק יוטל נגדו", אומר ציר בית הנבחרים דיאגו גוואלאר. "אי אפשר להצדיק את הפשעים שביצע". אך אנשים טוענים שאפשר שאלפונסין מכין מערכה השמצות נגד הפרוניסטים, מכיוון שהם האופוזיציה האמיתית היחידה שלו. "זו תהיה מכה קטלנית לתנועה", אומר הסנאטור סאלאסטינו מארטיקסי, פרוניסט המסכים בעיקרון שיש להעמיד את לופז רגה לדין, "שכן לפרוניזם לא היה שום קשר עם הפשעים האלה".

למעשה, משפטו של לופז רגה יכול לשפוך אור לא סימפטי על השנים האחרונות של המשטר הפרוניסטי. חוקרים איתרו את האורגנות של מכתבים ומסמכים המקשרים את לופז רגה לתא הבונים החופשיים פי 2 (פרופגנדה דואה) הידוע לשימצה באיטליה. (בתא היו חברים אנשים רמי־דרג בממשלה, בצבא ובעסקים והיו לו קשרים הדוקים עם קבוצות ימין קיצוניות). איש הקשר העיקרי, ליצ'יו ג'אלי, שעמד בראש התא הזה, האשם בבית משפט איטלקי בשבנה שעברה על חלקו בפיצוץ תחנת הרכבת של בולוניה ב־1980, שנעשה בידי ניאו־פאשיסטים (מצאו בו את מותם 85 איש). אם, כדברי מקורות בתביעה, אכן היתה לג'אלי השפעה על בני הזוג פרון ועל לופז רגה, יכרסם הדבר באמת מאמנות היסוד של פרוניסטים — כי הם מייצגים את קולה הלאומי האמיתי של ארגנטינה.

לופז רגה עצמו הושב כתא בבית הכלא הפדראלי ידי־22, במרכז הרובע העסקים של בואנוס איירס, כמעט שאינו מוכיר עוד את רספוטין השדוף, שכפי שמספרים שהיה בזמנו. שומריו מספרים כי הוא ישן שעות רבות ובמרבית שעות היקיצה שלו הוא קורא בקול רם מהתנ"ך. משפטו עשוי להימשך כל חודש אוגוסט. אם יורשע בכל הסעיפים, הוא צפוי למאסר עולם. של הפנים של אלפונסין, אנטוניו טרוקולי, אמר שמשפטו של לופז רגה "יהווה פרק ארוך, מורכב וקודר של ההיסטוריה הארגנטינאית". אך פרק זה לא הסתיים כלופז רגה עצמו. המיצוי הדין עמו לא יהיה בכל הנראה המלה האחרונה.

קריאה אחרונה לטיול "אירופה המפתיעה"

זוהי קריאה אחרונה, להצטרף לטיול רצוף הפתעות באיטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת והרביירה, אשר יוצא ב־22/7/86.
נותרו עדיין מספר מקומות, למספר מטיילים מאושרים.

נא להזדרז! היציאה מובטחת!

פנה עכשיו אל סוכן הנסיעות שלך, או חייג לאופיר טורס טל: 209777, 03-280025.

שלום ונשיא בהושע ידך. **אופיר טורס**

אורם תעשיות חשמל בע"מ

מבוקשים:

שרותי "יעוץ הנדסי"

לתכנון שנאים ליישומים במעגלי תקשורת ובספקים ממותגים

פניות בכתב איזור תעשיה א' רמלה, ת.ד. 126 לוד מ. 71101 או טל' 08-224591

מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ

פקודת החברות התשמ"ג — 1983

הודעה בדבר זימונה של אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזה הודעה, כי אסיפה כללית שנתית של החברה תתכנס ביום א' 10 באוגוסט 1986 בשעה 11.00 בבוקר במשרדו של פרופ' יובל לוי, עו"ד, רחוב נס־ציונה 8, תל־אביב.

על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים.
2. אישור הדוחות הכספיים לשנת 1985.
3. בחירת מועצת המנהלים.
4. בחירת ועדת התנהלה.
5. מינוי רואה — חשבון וקביעת שכרו.
6. שונות.

בפקודת ההנהלה
ר. לוי,
מזכירת החברה

קראיטוב

שרות המשלוחים TAKE AWAY

פועל גם בין סל לסל באליפות העולם בכדורסל

טייסט אוף סצ'ואן

טעם של ארצות רחוקות

כפר שמריהו, מרכז מסחרי טל' 70448 (052)

صكنا من الاصل

תרבות וספרות

בורחס: "בקרוב אדע מי אני"

מאת יורם ברונובסקי

האיש שמת ב-14 ביוני, בעיר ז'נבה, היה, ככל הנראה, הסופר והמשורר הארגנטיני חורחה לואיס בורחס. כך לפחות טען ה"טיימס" — עיתון שכמה מן המספרים בגוף ראשון היותר־חשובים שבסיפוריו אהבו להסתמך עליו — מן ה-16 ביוני. הכותב ניצחת במעט לטענה שאמנם האיש המת היה בורחס אפשר למצוא בכמה ציטטות וכמה הערכות שמביא אותו עיתון (מן התאריך הנ"ל) על הסופר המהולל, ציטטות והערכות שמעל כולן חגה אותה "טעות שהיא סכום כל הטעויות האפשריות, היא התהילה" (משפט של גיתה שבורחס אהב לצטט, על פי רוב בלא שראה כבר צורך ליחס אותו לבעליו המקוריים). הנה כי כן, ה"טיימס" ציטט את ההערכות על בורחס שפורסמו בעיתוני ארגנטינה: הוא כונה שם "הגאון המקורי ביותר שהעמידה ארץ זו מתוכה". ה"טיימס" עצמו מוסיף הערכה משלו, מפוקפקת לא פחות, אם גם נדושה הרבה יותר: "ראויה לתשומת לב היא הקוסמופוליטיות של בורחס, העושה אותו לתופעה יחידה במינה בספרות העולם בימינו". בעל התספד בעיתון האנגלי אינו רואה כל צורך להפנות את שימת־לבו של הקורא לסתירה שבין הטענה שלו לבין הטענה הארגנטינית. ודאי שלא ראה צורך להצביע על הכשל של כל אחת מהן, כשל שאמנם נצפה מראש על ידי בורחס עצמו.

בחמשים השנים הראשונות של פעילותו, בערך מאמצע שנות העשרים ועד אמצע שנות השישים, היה בורחס מפורסם בארגנטינה כנושא דגל ה"קוסמופולי־טיות" הבואנוס־איירסית הטיפוסית. לשווא נהג היה להצביע בשנים ההן על ה"לוקאליות" הגמורה שלו, על אהבתו לבואנוס איירס הישנה, לנופים הארגנטיניים של הדרום, על הנגיזה שמגר למסורות הפטריוטיות של המדינה. כנגד זה היו מצביעים על נטייתו לצטט מן הספרויות הזרות והרחוקות ביותר, לכתוב ביותר רצון על הפילוסוף האנגלי ברקלי ועל בעל הכרוניקות האיסלנדיות, סנורי סטורלוסון מאשר על הבעיות הבוערות של הספרות המקומית ועל הכאן־והעכשיו הארגנטיני, הבוער לא פחות מכל כאן־ועכשיו של כל־הזמנים וכל העולמות.

בערך באמצע שנות השישים פרץ בורחס אל הבימה הספרותית הבין־לאומית בפריצה מרהיבה משהו. לימים עתידים היו המבקרים לומר שבכך היה לפורץ־הדרך לספרות הלאטינו־אמריקאית בכלל, שהוא בעצם אבי אותו ה"בום" הלאטינו־אמריקאי שקישט אותו שמות כמו גרסיה מארקס וקורטאסאר, קרלוס פואנטס וחואן רולפו ואחרים רבים. הוא עצמו אמר לא פעם שלצערו אינו קורא את כל הסופרים הצעירים הללו, ובכל מקרה הוא מקווה שאין זה נכון שסיפורי קורטאסאר, למשל, מושפעים עד מאוד מסיפוריו שלו — "זה, נקווה שאין הם גרועים עד כדי כך".

כיצד נעשה בורחס, כמעט בהיעלם אחד, לאלילם של סופרים פאריסאים וצפון־אמריקאים מתוחכמים מאוד, כיצד לא היה לפתע שום כתב־עת שרצה לוותר על הדפסת מסה או שיחה עם הסופר הארגנטיני הישיש — זהו סיפור לעצמו שוודאי עוד עתיד להיכתב. היה לפריצה בורחסית זו סיפור שמאחורי־אחורי הסיפור. פתאום נזכרו ברשימה שכתב על הסופר המשורר הבואנוס־איירסי הצעיר המשורר הצרפתי ואלרי לארבו, אחד ממגליו של ג'ויס ובכלל נושא דגל הקוסמופוליטיות הספרותית בצרפת של העשורים המוקדמים של המאה הזאת. העיתון "של קאלי" של צעירי הסופרים של שנות השישים מחדש את הרשימה הישנה ההיא של לארבו, היא מנוחת עתה לפני, היא מתחילה בציון היותה של בואנוס איירס "עיר קוסמופוליטית הרבה יותר מכל עיר אירופית". הרבה מדבריה מהדהדים ועולים אחר־כך ממאות המאמרים שהוליד פולחן בורחס חדש זה, שתחילתו בהענקת "פרס פורמנטור" לסופר הארגנטיני (יחד עם סמיואל בקט) בשנת 1961. הבורחס שמתגלה בשנות השישים הוא בורחס המספר, בעל הסיפורים הקצרים של הקבצים "פיקציות" ו"אלף".

בורחס: ארגנטיני או קוסמופוליט

כעשור לאחר־מכן מגיע תור גילויו של בורחס המשורר. הארגנטיני הישיש עצמו טען, כמובן, שהוא בראש־ובראשונה משורר, שסיפוריו הם שוליים ליצירתו העיקרית, שהם תוצאה של תאונה. את התאונה הזאת מתאר סיפורו הראשון, "הדרום", שעד הסוף השיבו בורחס לסיפורו הטוב ביותר. אגב, בחיפושי אחרי השלבים המוקדמים של פרשת גילויו של בורחס באירופה הגעתי אל מה שאני סבור שהוא תרגום ראשון של שירו של בורחס לשפה אירופית כלשהי. בשנת 1924 תרגם המשורר הפולני הא־ואנגארדי תדיאוש פייפר שיר של המשורר הצעיר, איש תנועת ה"אולטראיסמו" הספרדית, חורחה לואיס בורחס. בורחס עצמו עזב זה כבר את ספרד, שם היה משתתף בכתבי־העת של האוואנגארד הספרדי בגרסתו הקרויה "אולטראיסמו" (משהו כמו "מתוך־כוליות"). האפיזודה הספרדית, בכל מקרה, היתה רבת השפעה בכך שבמשכה נתקל בורחס הצעיר בסופר היהודי־ספרדי רפאל קנסינוס־אסנס, מתרגם התלמוד וחלקי התנ"ך לספרדית (בצד מאות יצירות אחרות מכל הספרויות), איש שנשא בראש את כל ספריות העולם, כל התרבויות. בשנת 1970 כתב עליו בורחס: "עודני חושב את עצמי לתלמידו... קאנסינוס היה לדידי התגלמות כל העבר האירופי, שעתיד הייתי לעזוב מאחורי גבי כעבור זמן קצר..." ואמנם, בשנת 1921 היה כבר בורחס בחזרה בבואנוס איירס. אחר־כך עתיד היה לעזבה פעמים רבות לצורך ביקורים ושהיות שונות, בחלומות ובהזיות ובשירים ובסיפורים (רבים מהם בעלי רקע קוסמופוליטי לכאורה) לא עזב אותה מעולם.

אף על פי כן היה המתח הזה בין "העבר האירופי" ובין ה[illegible] החדשה יחסית של היבשת החדשה, של הפרובינים הדרום (והצפון) אמריקאים — הנושא העיקרי של כל כתיבתו, כשם שהוא הנושא הסמוי או הגלוי של הספרות הלאטינו־אמריקאית כולה, נושא של "מאה שנים של בדידות" ושל המסה הקצרצרה ביותר של בורחס גם יחד. לא היה עוד מפגש פורה ומתוסבך כל כך בין הישן והחדש כמו המפגש בין העבר האירופי ובין היבשות הבתוליות לכאורה של דרום אמריקה וצפונה. יתכן שזה רק נדמה, ויתכן שנדמה כך בעיקר בגלל העדות הספרותית שהעלה המפגש הזה, עדות הספרות הלאטינו־אמריקאית, ספרות הכתובה בלשון היבשת הישנה (או כמעט) וממלאת לשון זו בתכנים חדשים ומפתיעים.

בצורה מתומצתת ביותר מצוי התוכן החדש בכלי הישן הזה בכתביו, שתמיד הם קצרים או קצרצרים, של בורחס. מכאן, לדעתי, החשיבות המיוחדת שיש לנו, לישראלים, בסופר זה: הרי מפגש הישן והחדש, והמתח ביניהם, הם בעיית־היסוד של הכאן־והעכשיו של ישראל גם כן. בורחס חש בכך ונטה חיבה ואהדה רבה למפעל הציוני; על ישראל כתב כמה משיריו המרתקים ביותר. גרשם שלום היה אחד מן הגיבורים המרכזיים של הפנ־תיאון התרבותי הגדוש להפליא שלו. אמנם לעתים קרובות טען שהיה נאמן רק ל"גיבור תרבות" אחד וי־חיד. בדרך כלל ציין את וולט ויטמן כגיבור הזה. "זמן מה חשבתי על ויטמן לא רק כעל משורר גדול אלא כעל המשורר האחד, חשבתי כי כל משוררי העולם אינם אלא מבוא לויטמן..." — כתב במסה אוטוביוגרא־פית משנת 1970. תחושה דומה פקדה אותו אחר כך ביחס לקפקא ולרבים אחרים. את קפקא ואת ויטמן תרגם במבחרים נכבדים לספרדית. היהודים בכתביו — עוד נושא שאני מקווה פעם לשוב ולדון בו בהרחבה — הם באמת אחד הנושאים המרכזיים, היסודיים והעקי־ביים. ברשימה בשם "אני יהודי" (1934) כתב על חלום ישן: לגלות דם יהודי בעורקיו. תמיד רצה להיות לפחות יהודי הנודד [illegible]: היהודי היה בעיניו התגלמות השלמות הנוצרת מתוך המתח שבין ה"קוס־מופוליטיות" וה"לוקאליות". ברשימה אחרת כתב: "יש הרואים ביהודי בעיה, אני רואה בו — פתרון". היה זה בתשובה לאיזו התפרצות אנטישמית בבואנוס־איירס של שנות השלושים. בפירוש סבור היה שהיהודים הם האזרחים הרצויים ביותר למדינה הדרום־אמריקאית הגדולה והנידחת.

זה לא כבר בא לאנגליה, לביקורו האחרון כאן, ביקור שנערך (לדברי אחד העיתונים) בזיקה לחלוקת פרס נובל כדי להיות בקרבת שטוקהולם, על כל צרה שלא תבוא. היא לא באה. הפרס שכה רבים רצו שהוא יקבלו חמק ממנו עד הסוף, ונתקיימה אותה "מסורת סקנדינאבית עתיקה שלא להעניק לי פרס נובל" — כפי שהתבטא הוא עצמו שנים לפני כן. אגב, כאשר נשאל פעם אחד ממזכירי האקדמיה השבדית מדוע אין נותנים את הפרס הזה לסופר שהוא סיכומה, אולי האחרון, של האידיאה על ספרות־העולם (אידיאה של גתה), הוא השיב שהשבדים שקלו לא פעם מועמדות זו אלא שהיא נדחתה בשל האלימות הרבה המצויה בכתבי בורחס... אני יכול לתאר לעצמי את חיוך הפשר שפשט על פני בורחס למשמע תשובה זו. הוא אהב, בעצם, את חיי־[illegible] או חיי החלום הזה שהם חיי־התהילה.

בחיים ראיתיו פעם אחת בלבד, אבל פעם משמעו־תית למדי. היה זה בניו־יורק, בעת שחציתי את הפארק אוונ'. הוא בא נגדי, ישיש לבוש ומעונב ללא רבב (ביום של קיץ ניו־יורקי), מובל בידי אשה צעירה, עיוור בעליל. המחשבה הראשונה שלי היתה על אדי־פוס הזקן המובל בידי אנטיגונה. רק אחר־כך הבנתי שזהו בורחס ורצתי לאחור, נדחק כנגד זרם העוברים ושבים, כדי לשוב ולהתבונן בו. היה זה, ככלות הכל, חורחה לואיס בורחס. בעת ההיא כבר מזמן חדלתי להעריצו. נטיתי לראות את הפולחן שסביבו כמוגזם ומגוחך למדי. אבל באותו ערב בניו־יורק שוב נסבה מחשבתי על הקוסם הזקן ופתאום השתוקקתי למשפטים המסובכים שלו. למחרת רצתי לחנות הספרית ב"רוקפלר סנטר" ורכשתי את כל כתביו שיצאו באותם שבועות. התוצאה היתה תרגום של שני כרכים מכתביו של בורחס (אחרי שזמן רב לפני כן תרגמתי מעין אנתולוגיה בורחסית וקראתיה בשם אחד מקבציו "גן השבילים המתפצלים").

... אבל חורחה לואיס בורחס המפורסם, אשר שמתי התהילה כינוהו פה אחד (אם להידרש למגבה לשוני שלא היה יקר לו כל־עיקר) "[illegible]" ו"[illegible]", לא מת באותו הערב ולא בזה שאחריו... אינני בטוח שמותר לי להמשיך בפאראפרזה זו של אחד ממשליו ("הקוסם הנדחה") מבלי לציין שפתיחתה של רשימתי זו ("האיש שמת ב-14 ביוני...") היא פאראפרזה פארודית על הרישא של הסיפור "הדרום" שבו נפתחה קאריירת־המספר של בורחס. אחרי ככלות הכל, לא כל מה שמותר ליופיטר — הבאת סיפורים שלמים מכתבי אחרים מבלי לשנות בהם כמעט דבר, או תוך פאראפרזה זעירה המשנה את כל המשמעות — מותר לאחד מאותם אלפי שוורים (אלפי אלפים, אם להידרש לכפל המשמעות של "אלף" תוך שמירת המשמעות הרווחת יותר גם בסומך וגם בנסמך) שטרחו בתרגום הפרוזה המהודרת שלו — מעשה בגר וגיבור גבי־יתר — או ייבשו את ראשם בניסיון נואש להמציא את השירה הבארוקית שלו בעברית באותם שירים מעטים שהעזתי לתרגם.

אם היה בורחס קוסמופוליט גמור או פרובינציאל גמור, אם היה סופר גדול או לארדוזה, אם היה סופר בכלל ("אינני יודע מה יקרה באותו יום שבו יגלו הבריות שאינני סופר בכלל" — אמר למראיין שבא לראיינו לרגל קבלת איזה פרס ספרותי) — כל זה אולי יתברר יום אחד, אולי לעולם לא. הוא עצמו, האיש שמת בעיר האירופית שבה התוודע לראשונה לאירופה (משפחת בורחס הגיעה לז'נבה מבואנוס איירס בשנת 1914), ודאי שלא התיימר מעולם לדעת זאת, למרות שטען טיעונים שונים בעניין זה, לכאן ולכאן. באחד משיריו המאוחרים כתב PRONTO SABRE QVIEN SOY — "בקרוב אדע מי אני", והתכוון לזה. אבל מי יכול לערוב לנו שעכשיו הוא כבר יודע באמת?

מטאמורפוזות בכיכר דיזנגוף

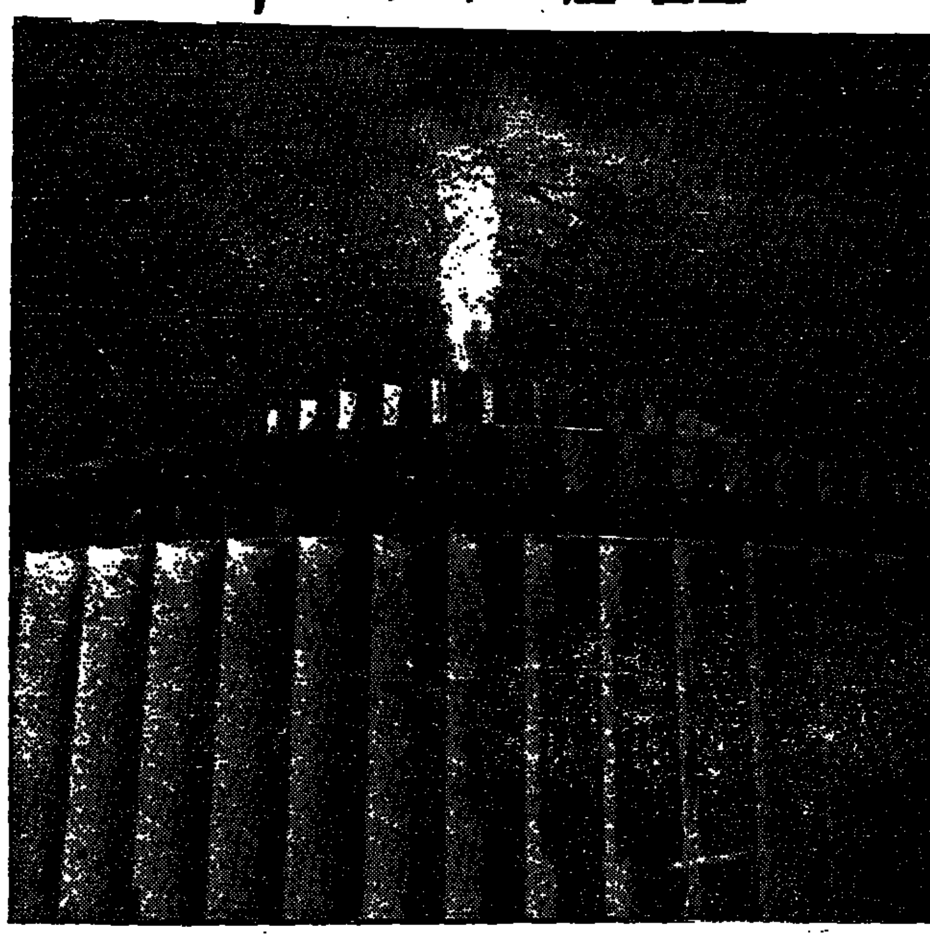

יעקב אגם, מזרקה בכיכר צינה דיזנגוף, תל־אביב

מאת נסים מבורך

הצבתו של חפץ קבוע ברשות־הרבים ובמיוחד לאחר הסרתו של חפץ אחר, מפני שהתאים, לכאורה, פחות מזה החדש ליעודו, מחייבת היזקקות לשורה של שיקולים אזרחיים, שיש בהם כדי להצדיק את המעשה. המדובר הוא בסילוק המזרקה השנייה במספר, של כיכר צינה דיזנגוף כדי לפנות מקום למזרקה שלישית, מעשה־ידי יעקב אגם.

אחד השיקולים הרציניים העיקריים בהקשר זה אמור להתייחס למידת התאמתה של המזרקה לסביבתה הארכיטקטונית. במקרה הנידון המדובר בכיכר אשר צורת היותה בתיה היא אחידה, פחות או יותר, וזה בהתאם לקביעתו של מתכנן עירוני, ואשר המזרקה הראשונה השתלבה בה היטב בהיותה אף היא חלק מן התכנון המקורי של הכיכר. הנה, תכנון זה נפגם על־ידי שלושה מעשים: האחד היה הגבהת הכיכר לצורך העברת התנועה המוטורית מתחתיה. כאן, למצער, היתה הגזרה מכורח תחבורתית־פונקציונאלית.

המעשה השני היה החלפת המזרקה הראשונה במזרקה שנייה, עשויה זכוכית וחומרים פלאסטיים, ואילו המעשה השלישי הנוכחי הוא, כאמור, הסרת המזרקה השנייה, והצבת זו השלישית במקומה, זו של אגם.

שלושת המעשים האלה ערערו את האיזון הצורני המקורי הנאה, אף גם הצנוע, של הכיכר אשר נילונה האורבני והאלגנטי היה משמש לציבור כסמל של תל־אביב המתוכננת. אחת מתכונותיו של איזון זה היתה מידת הפשטות אשר בסגנונה הוצבה המזרקה הראשונה כיאות במרכז הכיכר בעוד אשר השנייה והשלישית מוקמו תוך איזו התחכמות [illegible].

שיקול שני בעניין הנידון אמור להביא בחשבון את תגובתו העקבית של הקהל למראה החפץ המוצג. המדובר בקהל מגוון קשישים ויושבי־ספסלים, בני־נוער וזרים, תיירים וכל כיוצאים באלה. הנה למזרקה הראשונה היתה, ללא ספק, השפעה מרגיעה על כל סוגי האנשים האלה, כאשר מתוך בריכת־הקרקעית העגולה והקונצנטרית שלה היו בוקעים מעת לעת סילוני מים לעתים מוארים.

המזרקה השנייה הרהבה מצורות פחות רגועות ויותר יומרניות ואף בצבעים שונים, אך ללא קשר לערכה הפיסולי לא היתה נוכחותה במקום תקיפה מדי ובוודאי לא מתגרה כמו יורשתה. ואכן, המזרקה השלישית, זו של אגם, היא מבצע מסובך, שאמנם מנצל כדרוש במקרים כאלה את היסוד התנועתי של המים הזורמים. היא עשויה על טהרת הפעלולים האופטיים והקינטיים, אשר שולטים בכיכר ומכתיבים במידה רבה את כיוון הלכי־הרוח של באיה, לטוב ולרע. איש לא יוכל להתעלם מן הקולות [illegible] שיבקעו ממנה ולרכז את מחשבותיו בעניין אחד. על אנשים רגישים במיוחד, ובמיוחד זקנים וטף, היא עלולה אפילו להטיל אימה.

השיקול השלישי הרצוי בעניין הצבתם של חפצים ברשות הרבים קשור לערכיותם האמנותית. כאן קיים קושי שהדיון בו אינו יכול שלא להיות טריוויאלי, והוא שהגדרה לאמנות אין ואמות־מידה מוצקות בעניינה בולטות בהיעדרן.

לכאורה, דומה שבמזרקה הראשונה לא הושקעו יומרות אומנותיות, המעצב הסתפק ב[illegible] והתוצאה היתה נאה ובלתי־צורמת. לעומת זה במקרה של המזרקות השנייה והשלישית הושקע בתכנונן ובעיצובן מאמץ פיסולי במטרה להגיע לתוצאה אמנותית. הואיל והראשונה והשנייה הצטיירו כגניים, מוזמן הציבור לשפוט על־פי מיטב זכרונו ודי־מיונו את המטאמורפוזות שעברו על כיכר־צינה דיזנ־גוף עד להגיעה לשלבה הנוכחי, כאשר ניצבת בתוכה מזרקה, שהיא אמנם, קבועה במקומה, אך לעתים ידמה שהיא מתכוננת לזנק ולהתרוצץ בתוך הכיכר כמו שעיר משתולל.

לא ייפלא, אפוא, אם ימצאו מי שירצו לשנות גם את המעגל החיצון של הכיכר, כדי להתאימו למזרקה החדשה, כשם שהמזרקה הראשונה התאימה לרקע החזותי שלה. הדבר ניתן לביצוע על־ידי החלפת הב־תים הקיימים המיותרים בגופים נעים, זעים, מפרכסים ומדברים ואף מהבהבים, שורקים ומייבבים כמו בתוקף של מחולת "מחול ויטוס הקדוש". תוצאה בצאת תשקף, מן הסתם, שקוף היטב את ריתמוס החיים העירוני המודרני, ותעלה על הדעת את האפשרות שאולי יש אמת במתגם ההודי האומר: "טוב לעמוד מללכת, טוב לשבת מלעמוד, טוב לישון מלהיות ער והמוות טוב מכולם". לכאורה, דומה שיצדקו אלה הסבורים שהמזרקה החדשה היא מעין־צעצוע מטריד ומתקתק, שניתן היה לחיות בכבוד גם בלעדיו.

שימל בעורו של לואל

לואל
מאת הרולד שימל
הוצאת "חדרים", 1986, 102 עמ'

מאת איל מגד

מבחינתי האישית, כתיבה על ספר עברי הנושא את הכותרת "לואל" היא "משחק מכור". לואל, עם מרכאות או בלעדיהן, מבטא לגבי את סוג השירה שאני אוהב: השירה הקרובה ללבי ביותר, שירה שאני — וכאן אשתמש במלה גבוהה — כן, מאמין בה. שימל מגדיר שירה זו (עמ' 8) באלה המלים: "... להרחיב את השיר/כדי לכלול ללא פשרה את/מה שהרגשת וידעת בחיים"; והוא ממשיך ומפרט: "אנחנו/מדברים בהרבה קולות כותבים לפעמים/עם מעט־מזל אנחנו מוצאים קול/אחד אמתי בשירינו שיר מוכרח/לכלול את הסתירות של הבריאה/כל כפיתנו ונטיותינו צריכות להיכלל/כך שבסופו־של־דבר את מכותבינו אנחנו לא מוחקים".

לפי דעתי, השירה האמתית היא בכוונת איפכא מסתברא. מה ששימל מתכוון לומר הוא, במלים פשו־טות, ששיר טוב מקיים את תודעת המשורר ודווקא מגלה לו בדרכי עקיפין את מה שלא ידע — על פי רוב על עצמו — לפני. התנאי לשיר טוב, אם כן, שי־פתיע לא רק את הקורא, אלא קודם כל את מחברו.

לכשעצמי, אני אוהד ודי־מקורב של לואל. גיליתי אותו בשלמותו רק לפני שלוש שנים הודות לביוגראפ־יה המצוינת שכתב אודותיו המשורר הבריטי דווקא איאן המילטון. כקורא שירה אני מצר על כך שלא הכרתי היטב את לואל לפני כן; אך ככותב שירה אני שמח על כך. שירת לואל "אישרה" לי את הדרך שבה, כך הסתבר, אני הולך מאז שהתחלתי לכתוב ואשר בארץ אין לי הרבה חברים־למסע בה. לואל לא גילה לי, תרתי משמע, את אמריקה, אלא הרחיב לי את הידיעה, פתח עוד אפשרויות, "העזות" נוספות: לא לפחד לכתוב על כל דבר. ידידתו הקרובה של לואל, המשוררת אליזבת בישופ, כתבה לו פעם אחרי ספר חדש: "אתה המשורר הכי בר־מזל שאני מכירה, כל דבר הופך אצלך לשיר".

הקריאה בפרשת חייו של לואל היתה עבורי כהצצה בראי־נפש. מוכר לי ה"מוח הפרנואידי" שלו, חסר רחמים כלפי עצמו והיודע שהגיונות הבלתי־מתחשב הוא המזור היחיד לנפש. לואל כינה את שיריו ה"אוטוביוגראפיה הפיוטית שלי". הוא כתב פעם לקורא אנוני, שהוא חוזר אל "הכאב והעליצות של ראיית הדברים כפי שהם". קשה להתייחס לאמירה זו בפשטות. מאחוריה מסתתר, ראשית, חוסר הסיכוי לרי־פוי מלא ממחלת הנפש שלו. ושנית, ניסיונות חוזרים בחיים שיגררו אנשים נוספים למערבולת ההתנסות הזו. קולו של לואל היה כשרונו הבלתי־נדלה, מחוזר הגאוני השורי רוב הזמן בנחלת המלים. במציאות, מחוץ לשירים, גרמו לואל לאשפוזים חוזרים־ונשנים ולריתוק לראש קרוה בדימויים. עשרות או אולי מאות ה"סונא־טות" שכתב לואל בשנות השישים, המכונסות בספריו "היסטוריה" ו"מבחן רשימות" ("מחברת", בתרגום שימל) הן קטעי מחשבה בלתי־מעוכלים להלוטין על ניסיונות אישיים, מאורעות בהיסטוריה העתיקה והחד־שה, מכתבי יומנים, ציטוטים מדברי קרובים, קרעי תרגומים, חיקוי צורות ידועות או, כפי שמגדיר זאת חוקר ברטון רפל, "פסולת מחמישים שנות פעילות של מוח".

נזקקתי ל"הקדמה" ארוכה זו כדי להסביר על קצה המזלג עם מה מנסה הרולד שימל להתמודד בספרו. "לואל" הוא הרבה יותר מ"מחווה". הוא יותר כניסה לעורו של לואל. המניע שלו לעשות זאת מובן לגמרי לקורא הלהוט של הביוגראפיה מאת המילטון ולמעריץ ובקי בשירתו של לואל. אכן, צריך להיות בקי בלואל כדי להפיק את מלוא ההנאה מ"לואל"; ובקיאות בשירתו של לואל מחייבת גם התמצאות מסוימת בחייו הפרטיים. ספרו של שימל צוחן בעיקר בפרטים הביוגראפיים — הייתי אומר, הרכילותיים — לכלל שירים.

מה שאומר רפל על לואל יפה גם ל"לואל" של שימל: "האוטוביוגרפיות התוספתיות של לואל, המעצבנות בתחילה, הצעות תמיד בצורה מסובכת לקריאה הנקודה שבה אירוניות באה במקום התענוג — הופכות, אף־על־פי־כן, לגמולות ואפילו מעניקות סיפוק עמוק בקריאה חוזרת".

האמת היא, שלואל כמעט לא היה מסוגל להוציא מתחת ידיו משפט משעמם. הכמות המבהילה של הספקולאציות ההיסטוריות שלו, הופכת לחומר קריאה מרתק, משעשע ומלהיב, אחרי שמתרגלים אליה. היחס האינטימי שלו להיסטוריה ולגיבוריה המסתובבים בראשו — מקיסרי רומי, דרך גיבורי המהפכה הצרפתית ועד לסטאלין, ניקסון וזקנים — הוא מהמבוששים ומעוררי האהדה ביותר בספרות המודרנית.

ספרו של שימל — שהוא פואמה ארוכה המורכבת מ"סונאטות" לואליות (קטעים חופשיים המוגבלים ל-14 שורות, בכל מחיר) הולך בעקבות "היסטוריה" ה"היסטורי". זוהי פואמה בעלת טון אלגי אך פרוזאי, שעוברת בה לכל אורכה הפנייה בגוף שני, אל לואל בעיקר. השימוש ב"אתה" או ב"את" הוא מעין דיאלוג חד־צדדי בלית־ברירה, שעיקרו או "הבוקער", בהיכרות האישית של שימל עם לואל המנוח. כדרכו של לואל, הכולל ב"היסטוריה" וב"מחברת" היכרויות מפגישות עם ט.ס. אליוט, פאונד ואחרים — משבץ שימל ב"לואל" זיכרונות פרטיים שלו על המשורר הנערץ עליו. על־פי רוב, עושה זאת שימל במגנון לואלי אופייני, אך הטון, לעתים, מזכיר דווקא את מונטאלה, משורר שהיה קרוב ללבו של לואל עצמו, ואשר כתב בפרקים מסו־מים שירה מ"סוג" דומה — אישית מאוד, מה שמכונה באמריקה "וידויית". "מהמרתף של איזה קולג' בהר־ווארד/מקום בו הקראת בערב לוז/בודד נמוך מלא יותר מדי את תרגומך/למונטאלה עם שפשוף כיסאות בכבועים ושיעולים עצבניים/חודשים מעטים לאחר צאת 'רישומים/מחיי' אמרת בביישנות של־הופעה־פומ־בית שאתה עוסק/במשורר האיטלקי כדי להעסיק את עצמך/בזמן שאינך כותב והתקווה שמשהו מעומק וברק/המקור יגע בשיריך בעת ששוב/תכתוב שירים משלך מהסוג הזה.../אמת היא ששירת לורד הלאה/כבר לבש את מלבוש מונטאלה/כפי שלבשנת חיקה בתוך את 'רישומים מחיי'..."

לא בכדי מזכיר שימל את "כסניה". "לואל" שלו הוא אכן פנייה אל אדם אהוב שמת, כשם ש"כסניה" היא שירה אינטימית של מונטאלה עם אשתו המנוחה. אלא ש"לואל" גדוש לפי מידותיו של לואל ולא על־פי מונטאלה. כ"סונאטות" לואליות הוא [illegible] דחוס. ובו עירוב תחומים מוחלט בכל הנוגע לזהותו של המשורר — האם הוא שימל או לואל; השאלה שבין השיטין: האם לואל "התגלגל" בשימל בעת כתיבת פרקי "לואל"? כי שימל מנסה "לשער" את ראשו של לואל בכל צער ושפל של כתיבת הספר. הוא משתמש במטאפורות דומות, בתמונות ובצירופים לואליים אופייניים. ההורדות, האהדה וההערצה מספקות את ההצדקה לכך; כעיקר ההודעות: "השקפתך לעולם דרך משקפיים/... ניתנת לתיקון רק במיסה עם/בהורה שם קיבץ האייתך היה ברומיה/לקליפן/תענוג מלא הודרת המשקפים עוד/לפני הסרת מרטי־לבוש כבעלי שלבת של/אנשים נשירים..."

שימל כתב את חיי לואל תמצא כתב על עצמו, על סביבה פיסית ונפשית משותפת, על תחילת שנות השישים: למשל דרך הפולקנע: "גרת לה שערות ב'הודר/שימה מן אמור אמאודוסיה/הבה מתרחצים אצים משני קצות/שדה היטה ב'באלאדה לחייל' מתחת/לפיקאסו על קיר חדר מיטות בלמונגדו/מתעסק עם סיברג ופת ריצת־דינק/כיוחר בגב... שותים פספסים מ־זחס פזיר/ופני..." היינו כאיש אחד, רוצה לומר שימל, ראינו אותם פרסים, אהבנו אותם משוררים, השי־תוקקנו לאותן בחורות. שימל פורש את ידיעת חייך כמעט רק דרך הנסיבות, האירועים, והאופן בלט בלי רשמות/נפש ללא הבעת הרגש. העובדות ("שגב הייתי מאוהב באשת/איש") מדברות בעד עצמן, ולפי השקפת המשורר, אין צורך בפרשנות פסיכולוגית או אחרת, משהו כמו העלאת זיכרונות בפגישת מחזור: "מונטאלה בתחילת שנות השישים (בתצלומים)/התחיל להידמות לאבא של יהודה/בימי פ"ת .../האיש שרכב על/חמור שכור מוזפש בקרבי .../ראוי היה להידמות למשורר רגול/נעליך ע"י בנו המשורר ..." או: "בשלוש אחר הצהרים דלת המעלית נפתחת/ישר אל חדר גדול אשתך אני פגית/קוראת 'קאול...'" ועוד דוגמא: "המשורר גבריאל רוצה לשתות אתנו/לגימבלס בעיר הערכית לשבוע יפאן/משה דיגגר למקסלל לגמרת ושיבר־ימהו/... עמוד ופרייל למורו של גימבלס ..." וציטוט מסוג "רכילותי" אחר: "בשורה בוקר ביקרת את BG/בלבושו האחיד שאפילו נתן־אגר מקירוזים/גמשו מזמן.../לרעש מאוחר שולודקסן ומתעסק בסקירות עם/תמר־לה אתה שואל: 'מיהם חברי־הכנסת הטובים ביותר' דיין וגולדה' ענה BG/ ..."

שנה את השמות, הנסיבות ותקבל "סונאטה" עשויה מחומרים ומדגשים לואליים טיפוסיים (אם כי, יש להדגיש, לגמרי בלי התירה חסרת הרחמים לנפש האופיינית את לואל במיטבו). כך גם רוב השורות המסיימות כל פרק, שכדרכו של לואל בקורס, מר־תירות את הקורא בפורמה: "גיא מלא תמונות המשימי קילומטרים/לאורך על בר של־טבעמונטרים". "ה־ספר נורמן מיילר דקר את אשתו", "ברוך לנתוחי־הראשונים מבולבל רגשו אופטימי ומבריק", "לגלות־גופה בה־יומיים היית צריך להתמקם כדי־לא־לסים". "קוקסינל במעיל־פרוות־עכבר הגמש צולע הביתה על עקבי־קששים" וכו'.

המתמצא בשירת לואל מודע כל הזמן לכך, שכאן הוא בעצם קורא חיקוי, "אימיטאציה", לשירי לואל (מהתקופה של "היסטוריה", יש להדגיש, לא מ"רישומים מחיי" ["עיונים בחיים", אני מעדיף] או מ"יום אחר יום", ה"שפויים" יותר, ושהם מיטב יצירתו, אשר ארבעת העיבודים הישירים מהם רק מבליטים זאת). שימל נוקט בשיטת האימיטאציות הקרובויות נוסח לואל, שעשה שימוש בלתי־רגיל במאגר אינפורמאציה של מוח עתיר־ידע, המעבר במשך השראה נדיר את האינפורמאציה שברשותו לשירים רבי־עוצמה, לעתים קרובות מהממים בהקשרים הבלתי־צפויים שלהם.

שימל מנסה, למשל, כך: "כמה חלק משמע הביאוה לקומת שפשוף טרופי של/רקיע דוקרניים ועלי תנאה דביקים". וזה מזכיר ש: "המגנוליה היפאנית" של מונטאלה השתנתה/בתרגומך ל"מגנוליה נב־סית". לפעמים, אכן, נראה שיר כאן בתרגום מילולי — לא לגמרי מוצלח כמעט־לעצמו בעברית — לשיר של לואל מ"היסטוריה" או לשיר "באוגראפי" של חברתו אליזבת בישופ מ"באוגראפיה III". לואל עצמו האמין ב"אימיטאציה" כשיטת תרגום שראשית כל עושה שיר טוב בשפה שאליה מתרגמים — ולא בתרגום שמקריב את טון השיר על מזבח הנאמנות "שתעמוד בבית המשפט". מבחינה זו, שומר שימל על הטון הלואלי הנכון ועל העיקרון ש"כך היה לואל נשמע בעברית". הבעיה היא שהטון כאן נכון, אך העברית לעתים אינה עברית. משפט כמו "אין שם חוק לעשותך שלוה עם עצמך" מרגיש זאת. בניגוד ללואל שהקפיד תמיד, שה־משוררים המתורגמים על־ידיו יישמעו באנגלית כאילו כתבו אנגלית (לתשומת לב מתרגמינו).

"לואל" של שימל מזכיר לי במידה רבה את "שירי חלום" של ג'ון בריימן שתרגם אריה זקס. נכון שבריימן המציא שפה משלו, אבל איך שלא תתקבל על שירתו, הוא נשמע אנגלית, בעוד שבתרגומו של זקס — וראוי להערכה לעצמו — הוא לא נשמע עברית.

כך או כך, באתי לברך ולא לקלל. שימל, חוקק לצורך זה, הם חברי־לתרבות. הם ספגו את השירה הנכונה לטעמי: לואל, בריימן, סקסטון, דלמור שוורץ, פרנק אוהרה — מורשת חסרה כל־כך למשוררים צעירים אצלנו, שכל קשרי־השירה שלהם מתחילים בגין ומסתיימים בזך־ולדרך הולך.

שימל מביא את לואל לארץ־ישראל לשהות הרבה יותר ארוכה משהיתה לו, פיסית, כאן בסוף שנות השישים (באמצעותו מביט "אתהו" לקנה המידה הנכון). מאז קראתי את הביוגראפיה שלו, השתדלתי ללקט כל פירור של מידע על לואל בארץ, וכאן זה ניתן בשפע: "איילת השחר בעשר וחצי בוקר בבר/גוד לאורחים וג'ין וטוניק ביד/סיפרת על 'נטייתך הטבעית ליהו־דים'./על עורך ירחון מקומי ('שהיה־כעין ל־ENCOUNTER אמנם לך) מיכאל 'קראתיה אולי אבל בהולם לא תרבותי...'"

שימל אינו מסתיר את השפעתו העמוקה של לואל עליו (זאת ה"ברכה" שאליה התכוונתי כשציינתי את היכרותי עם שירתו רק לפני שלוש שנים) ב"הארץ" כתבתי (כך בשיר, א.מ.): "חייו את מגנון־חייו לא פחות משחייתו את מגנון 'רישומים מחיי' שלך". זו המחוייבות המוחלטת לשירה, מבלי לנוח אף לרגע את החיים שמהם היא סופגת ואשר בהם היא תלויה (עד כדי כך, שבשאלת השאלה הבלתי־נמנעת, אם אין משורר זה מסור לעצמו חיים דראמאטיים שיהיו חומר־טוב לשירים): "אהבת ההגבות לחוזר ואהבתנו לאמנות/אהבת תומכת בשירה בלי להתחשב בשום־דבר חוץ מ..."

שירה, אומר שימל — באמצעות לואל אמנם — אינה יפיפית, משחקי מלים, להטוטנות מילולית. מדוע לא לכתוב על גירושין, או על רגשות פצעים, או על כך שאתה מתגעגע לבנך. ישנם משוררים שמעדיפים לטאטא את הדברים האלה — והשוטים גם להם יותר, מכל — מתחת לשטיח, כשמדובר בהם־עצמם ולהרביץ לשירים של אחרים, שאינם מפחדים מזה, תוויות כמו "שירה וידויית", "חשיפה" וכו'. כל מערכת הבעיות ה"פרוידיאניות", שהן מנת חלקו של כל אחד מאתנו — מפחידה מאוד, כי כשאתה חשוף לה אתה שואל את עצמך: אולי באמת יש בכוחי לעשות את כל הדברים האיומים שחלק ממני באמת רוצה לעשות. תתפלאו כמה אנשים נרתעים מדיבורים כנים ואמתיים על כך. דיבורים שחורגים מהתיאוריה ומבטאים רגש של ממש. משוררים שאינם כותבים על דברים שבאמת מטרידים

המשך בעמ' ב7

נקמה בעולם הרעיונות

אושוויץ כממלכת פאוסט
מאת רבקה שכטר
הוצ' ספרי הנגב, ליד הוצ' "עכשיו", ת"א, 1986

מאת אסתר קמרון

כאשר קבוצה קטנה של חוליגאנים בהנהגת אדם בעל קול צרחני ותנועות של מריונטה, השתלטה על המדינה ה"תרבותית" ביותר בעולם, תמהו העמים האחרים. היהודים במיוחד, תמים בין הגרמנים, המדברים בלשונם, המתבוללים לתרבותם, התקשו להאמין כי ה"עם של משוררים והוגים" הפך ל"עם השופטים והתליינים". לדעתה של רבקה שכטר לא פוענח בעצם מעמד ה"קוד התרבותי" של הגרמנים, שכן אותות היו מבחינים בהשתלשלות בלתי־נפסקת מן ההו־גים ועד לתליינים, דרך האידיאולוגים הנאצים שבעצם רק חזרו על דברים שהשמיעו גדולי התרבות הגרמנית לפניהם. "הדברים תמיד מתחילים בצורה מופשטת ונגמרים בצורה מוחשית", קובעת שכטר בספרה "אושוויץ כממלכת פאוסט", העוקב אחר התפתחות הרעיון והמיתוס הנאציים, הבשלתם ועלייתם לשלטון ברגע שבו הנסיבות הפוליטיות היו נכונות. קו אחרי קו, גיד אחרי גיד, שורטט גולם הנאציזם וקרם עור ובשר.

תחילת התהליך בעצם, לדעתה של שכטר, בכתביו של מרטין לותר שביטל את המעשים הטובים כאמצעי לגאולה. לותר תלה את דבריו בפאולוס שביטל את המצוות, אך לא את המעשים הטובים, והדגיש את האמונה. אצל לותר אין אף אפשרות של מעשים טובים, כי העולם הנגלה נשלט, לא על ידי אלוהים, אלא על ידי השטן. רק בעולם הבא ישלוט אלוהים, ובינתיים אין דרך אליו, אין דרך לגאולה, אלא באמונה. גישה זו הכינה את הקרקע לאותה "רוחניות צרופה" שבה התפארו הגרמנים בתקופה שבה מעשיהם היו ברבאריים. בכתביו תקף לותר את היהודים דווקא בשל אמונתם באפשרות של חיים מוסריים בעולם הנגלה; בעיני לותר הרי זאת "חומריות", ואילו ל"רוחניות הצרופה" אין כל קשר למעשה, לתחום המוסר.

עם קביעתו של לותר כי השטן שולט בעולם הנגלה, חל מפנה סמוי, אך עצום, בתודעה הדתית של גרמניה. התפיסה הנוצרית המסורתית של שלטון האלוהים גם בעולם הנגלה היתה קשורה במושג של הברית עם אלוהים ובדמות האנושית ישו, כהתגלמות של הברית הזאת. הרעיון שהשטן שולט בעולם הנגלה מחייב ברית חדשה ואדם־אל חדש. כבר בתקופת הרפורמאציה חי אדם בשם ד"ר פאוסטוס, שלשון שקרא לעצמו "הצ־יאל" ואשר לו ייחסה האגדה את המעשה של כריתת ברית עם השטן למען הצלחה ות־ענוג בעולם הזה. ד"ר פאוסטוס הפך לדמות פופולארית מאוד בגרמניה, אולם המחזות העממיים תיארו אותו כאדם פורע, לא מכובד, ובסוף הוא נענש ונדון לגי־הנום. התפיסה הנוצרית המסורתית עדיין מנצחת ברגע האחרון.

בא גתה, אחרי שלוש מאות שנים, ושיווה לדמות הזאת צורה מכובדת: הפואמה הדראמאטית "פאוסט" היתה ליצירה המרכזית של התרבות הגרמנית. כאן מו־פיע פאוסט כאדם נאצל, ואילו אלוהים מתואר כזקן מגוחך. פאוסט משתמש בקסמו של מפיסטו, השטן, כדי להרוג ולגזול; הוא שולל כל מוסר, כל שיג ושיח עם הזולת, ובסוף אינו נענש: הוא מרמה את השטן ונלקח לעולם שכולו טוב. אבל עדיין היה פאוסט

רבקה שכטר: במעורבות רגשית

דמות ספרותית, הניתוח של "פאוסט" הוא לבו של הספר שלפנינו.

גם הפילוסופים קאנט והגל תרמו את תרומתם ליצירת הגולם: מחד גיסא פיתחו את הרעיון של ה"אני" שאין לו קשר הכרחי עם הזולת, של "רוחניות" שאין לה קריטריונים חיצוניים; ומאידך גיסא העמידו את המדינה לא על שיח ושיג, משא ומתן שאינם תלו־יים את תפיסתם של היחיד, אלא על "רצון הכלל" וכוליות מיסטית, היכולים להתבטא, למעשה, רק באמצעי הכוח [illegible].

בא ביסמארק ואיחד את גרמניה. כדי לעשות זאת, היה זקוק לאמצעים שנוחו על ידי הגליה — מתינות, משא ומתן, שיג ושיח. לכן לא היה אהוד על־בני־עמו לפרות הישגיו. בא ניטשה והכריז על מוסר "האדם העליון", השולל את ההתחשבות בזולת. המחברת אינה מהססת להטיל עליו חלק מן האשמה על קום הרייך השלישי. אך רואה ב"זאראתוסטרה" דמות הרבה יותר מתפשרת, פחות נוקשה, מפאוסט. באו ה"אפיגונים", האנטישמים הקטנים שעליהם התבסס הרייך השלישי ישירות, והצביעו על העם הגרמני כבעל נושא תורת האדם העליון והמדינה המיסטית. הם חזרו על ההש־מצות נגד היהודים שניסחו לותר, קאנט ופיכטה. הוסיפו את תורת הגזע שהתקשרה דרך הדארוויניזם עם "מוסר האדונים".

בא היטלר אחרי שהמדינה שיצר ביסמארק הובסה במלחמה ועריה ה"זרים", המתונים, נחשבו אצל העם כגורמים לתבוסה והפך להתגלמות הרעיון הפאוסטי, האדם־אל החדש. ההלם מקיפוף את מיתוס שלטון השטן בעולם. במנהיגותו כרת העם הגרמני ברית עם השטן והביא קורבנות־אדם — בעיקר יהודים — בתחליף לנפשותיהם שלהם. אך השטן לא הסתפק בתחליפים וגם גרמניה נהרסה.

זו בקווים גדולים, התמונה שהספר מציג לפנינו. אך המחברת אינה מסתפקת בתיאור: היא משתמשת בו כהוכחות להבליט שוב עמדה קיומית־יהודית, המתבססת על העובדה שהאדם, בניגוד לבעלי־החיים, מתפקד לא באופן אוטומאטי, כחלק מ"כוליות" הטבע, אלא על ידי תודעתו, המבדילה בלי הרף בין טוב לרע. בתודעתו נעוצה חירותו. אך היא מראה לו גם את מגב־לותיו: את תלותו בטבע ובזולת, את ודאות מותו. כדי להתקיים בעולם הוא נכנס לשיג ושיח, למשא ומתן עם הזולת, תוך "גיבוש" תודעתו בדפוסים חיצוניים: במוסר חיצוני, בחוקים, בשפה. כדי לשמור על ההבדל החיוני בין טוב לרע, הוא מסתייע במושגים של שכר ועונש, אם לא בעולם הזה, אזי בעולם הבא. אך הכרה במגבלותיו מעיקה על האדם, לכן הוא מוכן להאזין לכל מי שיבטיח לו שיוכל להתגבר עליהן: לפילוסו־פים השוללים את העולם החיצון ואת תלות ה"אני" בזולת; למיסטיקנים המבקשים להוליך את האדם למצב ש"מעבר לטוב ולרע" ולשלב אותו באיזו "כו־ליות" שבה יתפקד באופן אוטומאטי, כאיתני הטבע; ל"אדם־אל" המאחד עיניים ומרגים לפני כל־התמוטטות את ה"ניצחון" על מגבלות החמריות או מוסריות. אך מחירן של "גאולות" כאלה הוא אובדן החירות האנושית, הקשורה בתודעה ובבחירה בין טוב לרע. הנאציזם הוא אפוא פאראדיגמה לסילוף ההכרה האנושית — סילוף שהתרחש בעולם הרעיונות במשך כמה מאות שנים, עד שלבש צורה קונקרטית ברייך השלישי.

המחברת אינה שומרת על נימה ניטראלית. הדברים נאמרים בפשטות תוקפנית, המעבירה תגובה אמוציונא־לית למבצאים: "הייחוד האנושי הוא דווקא אותו ניכור, שכולם שונאים אותו". "מי שלוקח ברצינות תורות פי־לוסופיות הבנויות על פאראדוקסים וקורא את כל הכתבים המשעממים האלה, יוכח שבדרך כלל המחברים אינם עקביים כל־כך בתורותיהם, כמו חסי־דיהם השוטים". עלי להודות שמצאתי בספר זה דבר שאיני מוצאת בהרבה ספרים על השואה: ביטוי לכעס בריא, בניגוד לאבל וזוועה, מגיה בכעס שאני יכולה לאתר את האויב ולנקום בו. אולי רק בעולם הרעיונות, בסופו של דבר, ניתן לחשוף את הרע ולבערו. האם יש לפעולה כזאת השפעה על המתרחש בעולם הריאלי? במלים אחרות, האם ההנחה שממנה יוצאת שכטר — "הדברים תמיד מתחילים בצורה מופשטת ונגמרים בצורה מוחשית" — היא נכונה? איני יודעת. אולי עלינו לחשוב כך, כדי לשמור על תקווה כלשהי לעתיד.

העורך: אברהם רמון

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

היסטוריה

מיעוט יהודי לוחם — מאבק יהודי פולין (1918—1928)
מאת ד"ר משה לנדא
מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, 1986.
396 ע' + 7 ע' באנגלית

תום מלחמת העולם הראשונה בישר את קריסת האימפריות הגדולות ששלטו במרכז אירופה ובמזרחה, ואשר פינו את מקומן למדינות לאומיות, שנוסדו על בסיס עיקרון ההגדרה העצמית. למותר לציין את העובדה שגבם עיקרון ליברלי-לכאורה זה, שלא היה יכול להתחשב בקבוצות של מיעוטים, שנותרו בין הגבולות החדשים — אם כי ודאי עשה כל שביכולתו להגן על זכויותיהם של המיעוטים שנלכדו "בין הכיסאות" הלאומיים, ובהם היהודים.

יהודי מזרח אירופה ראו באמנה להגנת המיעוטים שנחתמה על-ידי המעצמות, הבטחה ממשית של עתידם. היא הוזקה שבעתיים על ידי הצהרת בלפור, שהעניקה לגיטימציה לרצונו של העם בבית לאומי, וחיזקה את הציונות בקרב המוני היהודים. אך ההיתלות בחוזים הבין-לאומיים הוכחה כאכזבת ומוסיפת עד מהרה האומות החדשות של מזרח אירופה, ופולין בראשן, שחששו ליציבותן, העמידו מדרך הטבע אינטרסים כלל-לאומיים על פני הציות לחוזים בין לאומיים.

הרפובליקה הפולנית החדשה, שקמה לאחר שנים רבות של ריבוי וכיבוש זר, ראתה בעין רעה את ההגבלות שהטילה עליה אמנת המיעוטים, שנחתמה בפאריס, ומיהרה להאשים בכך את היהודים — שאכן השתדלו רבות אצל המעצמות למען חתימתה. פולנים לא היססו להוציא לאור את תסכוליהם כלפי היהודים, והעמיקו את האיבה והאנטישמיות. עוד התברר ליהודים כי הדרך להציג את בעיותיהם בחבר-הלאומים חסומה למעשה, מאחר שמיעוטים, על פי התקנון, יכלו לשטוח את בעיותיהם רק באמצעות אחת האומות החברות בארגון. משום כך נהפך עם הזמן הסיים, הוא הפארלאמנט הפולני, לזירה העיקרית שבה הועלו בעיות היהודים, אך גם כאן היה העיסוק המתמיד והקדחני בהם לרועץ. וכשהתוספו לכך מגבלותיה ופגמיה של השיטה הדמוקראטית הפולנית, שבה לא בהכרח הוגשמו בפועל החלטות שנתקבלו בפארלאמנט, קל להבין את מצב אידהאנים שבו נבנה עמד היהודי-הפולני הקטן, לנוכח יומרנותה התיאורטית של השיטה, שכביכול הבטיחה את זכויותיו.

לנדא הסתפק במחקרו על התקופה, בעיקר על עיתונות, ונמנע מהתעמקות יותר בתחום הפורמאליסטי-חוקי, שכאמור לא עמד במבחן המציאות בכל הנוגע ליהודי פולין.

אלבום

AN ENCYCLOPEDIA OF BIBLE ANIMALS
by Peter France
Photographs by Eric and David Hosking
Steimatzky, 1986, 166 pp.

פטר פראנס הוא מגיש תכניות ברדיו ובטלוויזיה, שעבר שתים-עשרה שנים בבריטי כתב לעיתוני דת בשביל הסדרה התעודית Everyman. במסגרתה סבב בעולם, ובין היתר בארץ התנ"ך, שלבעלי החיים שלה הוא מקדיש את האינציקלופדיה האלבומית הזאת. זהו אלבום-מתנה מפואר שאפשר להעניק במתנה לתיירים ולזרים מאמריקה, וכנדרש, שבכי-העין ביותר הם הצילומים שבו, שביצעו אריק ודייוויד הוסקינג, אב ובנו, מהידועים בצלמי הטבע (כך טוען מכל מקום דש העטיפה).

פראנס מולך המבוא לספרו, מתאמת לתולדות הגנת הטבע, שדואגת לשימורם של זני בעלי-חיים בארץ הקודש, ומציב לו למטרה בספרו להודיע את הקהל הרחב, שאין לו שמץ מושג על מראה החיות המוזכרות כה הרבה בתנ"ך, לתמונה שמאחורי המלים המופשטות. הטקסט רציני הרבה יותר משאפשר לצפות מאלבום שכזה, ולמעשה כולל אינפורמציה הכלולה באינציקלופדיה המקראית, בתוספת הדגמת השימושים המטאפוריים שנעשו בכל חיה בתנ"ך, כמשל לתכונות אנושיות, כגון עקשנותו של הגמל, חריצותה של הנמלה וכיוצא באלה. פראנס מבהיר, במקום שהדבר נצרך, כי לא תמיד מקביל שם החיה המופיע במקרא לשמה היום, ומביא פרטים ארכיאולוגיים רבים להוכחת נפוצתן או נדירותן של חיות מסוימות. גם בשביל ישראלים רבים עשוי הספר להיות בבחינת היכרות ראשונה עם כמה מחיות התנ"ך.

כתב-עת

HOLOCAUST AND GENOCIDE STUDIES – AN INTERNATIONAL JOURNAL
Editor in Chief:
Yehuda Bauer.
Pergamon Press, 168 p.

"מחקרים בשואה ובג'נוסייד" הוא כתב-עת חדש, המגדיר עצמו ככתב-עת בין-לאומי וכראשון בסוגו בנושא. כתב-העת, שחוברת ראשונה שלו הופיעה עתה זה, מיועד בעיקר לשימוש אקדמי, אבל מכוון גם לקהל רחב. הוא יופיע פעמיים בשנה ומחיר עותק בודד שלו הוא 15 דולאר. כוונת עורכי כתב-העת לעסוק בבדיקה מדעית של השואה על כל היבטיה המולטי-דיסציפלינאריים, ולפיכך לא יכלול זכרונות או דברי-ספרות.

בחוברת הנוכחית ראיון עם אלי ויזל, מסה על הצילום של השואה מאת סיביל מילטון — המביאה מידע על מיליוני תצלומים ששרדו, מהם שנעשו בידי צוותי תעמולה של האס.אס ואחרים — מספר קטן יותר של תצלומים — שנעשו בידי קורבנות; עדים ומשחררים. תצלומים אלה הם אשנב להיסטוריה. מאמרה של מילטון עוסק בזהות הצלמים, בגישות מטרותיהם ובאופן שבו ניתן לנצלם כיום לצרכי מחקר. מאמר אחר באותו נושא עוסק בצילום מאחורי חומות גטו ורשה (מאת ג'ג'יי. הידיקר). מאמר מאת יהושע ביכלר עוסק בבריגאדות הרצח הפרטיות של הימלר, ומאמר מאת אלן ס. פיין עוסק בספרות כמרד ובאמצעי-עזר להישרדות בגטאות. מסתבר, כי הספרות שימשה במחנות ההשמדה ככלי רוחני למרד ולהתגברות. דוגמה לכך משמשים סופרים כפרימו לוי ואחרים. עוד בחוברת מאמרים פרי עטם של סינה ב. קוהל, אמיל ל. פאקנהיים, א. רוי אקהרדט, ג'ון ס. קונווי וג'ון ק. רות. מדור מיוחד הוקצה לביקורת ספרים.

גבריאלה רוזן

ספרי עזר

קורות העולם
שני כרכים בסדרה:
"אנציקלופדיה הדורות הדעת"
העורכים: ג'ון טוסה ודוגלס הרן
הקדים מבוא: פרופ' מיכאל הרסגור
הוצאת "מסדה", 264 עמ'

שני כרכים יפהפיים, מלווים באיורים ובתצלומים מרהיבים, המביאים לקורא מידע על אירועים ותופעות בדברי ימי החברה האנושית משחר ההיסטוריה ועד עצם ימינו אלה. זו אינציקלופדיה מאוירת, המיועדת לעיון המלווה, כשהטקסט והאיור זוכים במעמד שווה והמוקצה להם כמעט אותו מרחב בעמוד.

הידע באינציקלופדיה מאורגן על-פי נושאים, המלווים במערכת הפניות, שתפקידה לקשר בין נושא לנושא. היא בנויה צמדי-עמודים, שכל אחד מהם עוסק בנושא היסטורי העומד בפני עצמו. כלומר: כל צמד עמודים מביא את סיפור הפרק באמצעות טכסט תמציתי שבצדו איורים ורשימים. ככל כרכי "דורות הדעת" מוצעים גם כרכי ההיסטוריה לכל המשפחה, צעירים כמבוגרים.

גבריאלה רוזן

לבני הנעורים

אפלה על העמק
מאת הורלגרד פון שטארן
תרגמה יהודית אוסטרר-ביין
הוצאת מסדה, 109 עמ'

במבוא לספר זה מצהירה המחברת, בתו של הבארון ארנסט פון בירות ואחייניתו של שר-החוץ הראשון של היטלר שהובא למשפט בנירנברג, שספרה אינו "רומאן, אף לא סיפור, הוא רק רשימה, תעודה היסטורית". ועוד היא כותבת: "תיארתי בו אירועים שהטרידו אותי במשך יותר משלושים שנה. עשיתי זאת למען ילדיי..." כלומר: לפנינו ספר המכוון לבני-הנעורים בהמצאת המחברת. אבל לאמיתו של דבר הוא ממין הספרים ההולמים כל גיל, להוציא את הגילאים הצעירים יותר.

"אפלה על העמק" הוא ספר זיכרונותיה של מי שהיתה ילדה באחוזה כפרי וקלאי ברוזם-גרמניה בתקופה שבה עלה היטלר לשלטון, והכבר אשה צעירה בתום המלחמה. על רקע פאסטורלי-אידילי המצטייר כמכחול עדין, על רקע של חיים שלווים, המצייתים לחוקי-מחזור הזרעים ועונות-השנה, מתחילה האימה להתגבש, תחילה בין-השיטין ובלחש, כשלאט לאט מתגבר קולה עד שהיא נעשית לדבר-מה מוחשי מאוד לכשמבקשים בתחום הכפר, על שרותיהם המופקעים של האיכרים, מתהדריכתו. המספרת מרגישה את הזמנים שחשים היא ובני משפחתה, אף כי אם המספרת, בסיוע הבת, עושה כל מה שביכולתה כדי לשפר את מצבם הנורא של האסירים. אבל באופן אירוני, היא נחשדת בסופו של דבר לאחר המלחמה דווקא כמי שנתנה יד למשטר העצרות. המספרת, הבת, נאלצת לחפש עדים בקרב האסירים המשוחררים כדי להעיד לטובת האם, ואגב כך גם מתאהבת באחד מהם, אהבה בלתי אפשרית, כמובן.

הזיכרונות כתובים בריחוק ובאיפוק רב ומהלך החיים האידילי המתואר בהם מקנה עוצמה מסוימת למה שמתרחש בתחום הפוליטי, להתהפכות המלחמה ולזוועות. בכל זאת מעוררת הקריאה בספר תחושה לא נעימה שהמחברת ביקשה בדרך לא מודעת כלשהי להחליק מעט את הדברים ולהמעיט מנטל האשמה. זאת ועוד, יש הרגשה שכל כוונתה לומר לקורא, שהיו גם גרמנים טובים וכי גם על הגרמנים עבר סבל רב. טענה המשמעת לא אחת, ודברים אלה מולישים, כמובן, את השפעת הספר. בכל זאת, למרות ההסתייגות, הספר מומלץ.

להיות כמו כולם
מאת משה גרנות
הוצאת "כתר", 128 עמ'

דודיק הוא ילד יהודי החי בעיירה קטנה ברומניה הקומוניסטית שלאחר מלחמת העולם השנייה. לדודיק שני חלומות מתנגשים. האחד הוא לעלות לארץ-ישראל, והשני — להשתלב בחברה בה הוא חי. בין שני החלומות יכול להיות רק מגע שלילי, שכן השתלבות בחברה משמעה ויתור על חלום העלייה, בעוד שהגשמת החלום על ארץ-ישראל הוא פיתרון הולם לבעיה שמציגה לפניו אי-האפשרות שלו להגשים את חלום ההשתלבות.

דודיק הוא אחר, שונה, ולא זו בלבד שהוא יהודי, הוא גם בנו של מוזר, כלומר: של אויב החברה. הקונפליקט שאליו נקלע הילד בין נאמנותו לאביו ולמרצאו הקודר, לבין נאמנותו לחברה, מביא אותו עד כדי הלשנה והעמדת חיי אביו בסכנה. אבל חלום העלייה מתממש והנה, הילד הסכור כי-נטול באמונותיו נקלע מחדש לחברה שאינה מוכנה לקלוט אותו. גם בארץ-ישראל הוא מוצא עצמו זר ולא שייך, דחוי בפועל. אבל כאן, בארץ, יש לו לילד יותר כוח להילחם על השתייכותו והסיפור שמסתיים רק ברמז על הצלחתו במאבק, מסתיים אפוא בנימה אופטימית.

זהו סיפור אותנטי, ככל הנראה אוטוביוגראפי, המצייר תמונה אמינה של חיי ילד בתקופה של ערב מלחמת השחרור, ומעלה אגב כך בכל חריפותה את קשיי הקליטה וקשיי החיים בארץ ישראל של הימים ההם.

הספר נועד לבני הנעורים ומומלץ לבני שתים-עשרה ומעלה.

גבריאלה רוזן

לגיל הרך

אני
מאת גד יעקבי
ציורים: נורית צרפתי
הוצאת עם עובד

ספרון מעוטר-טכסט שעלילתו נסובה על ויכוח בין אברי הגוף בנושא "מי מהם החשוב ביותר והמעניק הנאה רבה ביותר", כשהמסקנה לבסוף אומרת: "אנו יחד תמיד, וכל אחד מכם וכולכם ביחד — אני". עיצוב הספר מפתיע ואינו נופל מעיצובם של ספרים מסוג זה, המופיעים בחוץ-לארץ ומעוררים לפעמים קנאה. הציורים רעננים ושובי-עין.

שימל בעורו של לואל

סוף מעמ' 63

אותם, אלא על מה שמקבל לכתוב; שלא הגריה בשפת השיר את הבעיות שלהם — ולכן גם לא הגריה אותם מעולם באמנות — אינם מקובלים לא עלי ולא על שימל. "שוב ושוב/השיר על המסע לתוך הילדות/הכי סיפה' בה מובטחת-לו יניקת משפחת/בשרונו היה להשתמש בכל ניסיונו/גם הכביס יותר מכל אחד אחר/לקח יותר סיכונים מכל משורר/בכך שהיטור על הכל...".

יותר עם זה הומצת החיים במידה רבה. השיר הבא במקומם כבמידה שאינה מתמצמת, משורר. גם אם נדמה שהוא "מהטר על הכל", משורר מ"התמודדות". כמו הייל שמשורר ממשימות מסוימות בעסיק של איזה מהם, בראדם "רגיל", שאין לו תכלית היצירה. חייב להיות את המצב בו הוא נמצא — והמשורר, גם לואל, משורר מוה השירה, שהיא קינות המובה שכמו באחוים על סף תהום איבוד השפיות, תובעת את מחיר החיים המלאים. גם אצל לואל ש"היטור על הכל" לא הלה, בסופו של דבר, הרבה "שינויים-בשטח" — הדראמות היו זמניות ואפיזודיות — השינויים העיקריים הם פנימיים: "כתרנה משוררים לא הצטיינת כנוסע.../איטליה נראתה לך כאמריקה — אמריקה מבוגרת במעט. כבילדותך בשנות העשרים/אמסטרדאם בשבילך היתה למראית עין מין בוסטון של המאה-השבע-עשרה.../עמדת על מדרגות האכן של תחנת הרוח/מתכסים-דרי כגמל בשלג באור המסנוור.../רגלי-גמל מקופלות-תחתיך עקומות בגרבים ונעלי-עור/על חוף ריו עם הברונך אליזבת בישופ...".

המקומות, המצבים, מתערבבים, אינך נמצא במקום שהינך; התמונה הספציפית שיש למשורר המשקיף על מראה האמנה: "זה מוכיך לי את זה ואת זה". כמו ואולם שהשירה אותי לא מומן לתל-אביב של הצבע בשנות החמישים, להיים על "הדמה הבסיסית", של טרום-שבע-עשרה, לילדות, לכמיהה שהיתה בה תקווה... אבל זהו כבר סיפור אחר: "אתה נועל נכשל נלכד ברשת/או בהפשטה הסופית שלך עין/הוא 'משה' בקיץ עם בנודה/בשלוש השנים בין 'מתבגרת' להיסטוריה/תיקנת כדי לדייק: 'היתי נשאר תשאר ומאכה ברצון נהפך ליכולתי להישאר שם עוד חודש'.

מעולם הספרות והאמנות

הצעקה האחרונה: שירת נשים

אליסיה אוסטריקר היא משוררת ופרופסורית לספרות אנגלית, שספרה העתיד לראות אור בקרוב, "לגנוב את השפה", עוסק בצמיחת שירת הנשים בארצות הברית. במסה שפרסמה במוסף לספרות של ה"ניו יורק טיימס" באותו נושא היא טוענת, כי השירה האמריקאית מעוצבת כיום בידי נשים. היא פותחת את המסה שלה באזכור המסה האוטוביוגראפית פורצת-הדרך של המשוררת אדריאן ריץ' "כשאנו המתות קמות לתחייה". באותה מסה מתארת אדריאן ריץ' את שנות העיצוב שלה בשנות ה-40 וה-50 כשהספרות נשלטה על ידי גברים ושמהם למדה כי "על השירה להיות אוניברסאלית, כשפירוש הדבר היה כמובן, לא-נשית".

אדריאן ריץ'

אליסיה אוסטריקר מציינת, כי בשנות העיצוב שלה — סוף שנות ה-50 ושנות ה-60 לא היו הדברים שונים, וכסטודנטית למדה שיש שטה משוררים רומאנטיים: בלייק, וורדסוורת וקולרידג' בדור הראשון, ובדור השני — ביירון, שלי וקיטס. אחר-כך באו המשוררים הוויקטוריאנים כשהגדולים בהם היו טניסון, בראונינג ומתיו ארנולד. אחרי כן ליסוד את הארדי, אולי. ובאחרונה את הופקינס. היא כותבת: "במשך שנים ארוכות של בגרות, נהגתי לנתח את עצמי בדקלום שורות של הופקינס, כשאני מתענגת על קורנזת מצלצלת כה שופעת התעלות ריאתם. ואחת היתה לי שהופקינס הוא כומר ישועי ואילו אני יהודיה. תחרות לקסמה של השירה הוא היה אני ואני הייתי הוא. ובאחרונה היו הכוכבים העקביים של השירה המודרנית: ייטס, אליוט, פרוסט, סטיבנס, פאונד, ויליאמס. אלה היו תולדות הספרות כפי שהורוני מורי... למותר לומר שקראתי מעט מאוד נשים משוררות. אפרה בן הרב שעת הסופרת שהיתה צריכה להיות מוצגת בצד לורד רוצ'סטר בשירת המאה ה-17, כלל לא הופיעה בספרי הלימוד. רוזטי ודיקינסון המסכנה, אחות מסודרת ומוכרת של ויליאם נערה מקרב הרומנטיקאים, אף כי שירה בפרוזה... עדיין רעננים. הסונאטות של אליזבת בראונינג נחשבו סנטימנטאליות ואיש לא הכיר מעולם את שירתה הפוליטית או את הרומאן הפמיניסטי שלה בחרוזים "אורורה לי". כריסטינה רוזאטי הופיעה באנתולוגיות כדמות שולית. כך שאיש לא שם לב שרגישותה הליריות המעונה וכשרונה הלירי המעורב לא היו פחותים מאלה של קולרידג'..."

לדעת אוסטריקר, אותן נשים משוררות שמהן אי אפשר היה להתעלם נדחקו פשוט אל השוליים. כך, למשל, כתב מבקר דגול על אמילי דיקינסון: "היא לא היתה משוררת מקצועית אף לא חובבת; היא היתה משוררת פרטית שכתבה ללא לאות כדרך שנשים אחרות עוסקות בבישול או סריגה". כשדילן ג'אל כתב על מריאן מור, התלונן ששירה מנועים מן הוולגאריות החיה של החיים, ממיניות ומכוח. אולם משוררות מודרניות ששירתן היתה טעונה במיניות, כוח חיים, כמו גרטרוד שטיין, הילדה דוליטל ומינה לוי נודו מטעמים הפוכים. גם עדנה וינסנט מיליי נדחתה מטעמים דומים.

אולם, כותבת אוסטריקר, כיום השתנה הנוף הפיוטי באמריקה. נשים משוררות כבר מופיעות בתכניות הלימודים ובתודעה הספרותית. ואת העוד "אנו שרויים בתוככי התפרצות של שירה מבריקה ורבת עוצמה של נשים אמריקאיות בנות זמננו. האינטלקט הזוקרני של אדריאן ריץ', הזעם דמוי-הלהבה של סילביה פלאת, הארציות הסרת הבושה היסודית של אן סקסטון השפיעו על קוראים ועל כותבים. רנה לבריטוב, מונה ואן דואין, מיי סוונסון, מקסין קומין וקרולין קייזר הן בשיאן. דיאן ואקוסקי היא סוריאליסטית אמריקאית, עטה על מרגרט אטווד נוסף רעל, מארג' פירסי משרטטת קשרים בין הגוף לבין הגוף הפוליטי, שרון אולדס כותבת על המשפחה", ושורה של משוררות, שחורות כמו גוונדולין ברוקס, לוסיל קליפטון, ניקי ג'ובאני ואחרות כותבות על מין ואהבה, ועם החוזן בלשון חריפה, כשכולן מתארות חוויות נשים ואין הן פחות אוניברסאליות מחוויות משוררים גברים.

אוסטריקר סבורה, כי שירת הנשים באמריקה ב-25 השנים האחרונות מעמידה תנועה חדשה שניתן להשוותה לרומאנטיציזם או למודרניזם, תנועה שמביאה עמה חידושים ספרותיים ונושאים חדשים.

את מסתה מסיימת אליסה אוסטריקר במלים אלה: "אם אמנם תובעת השירה הנכתבת על ידי נשים כיום שנקרא אותה כשותפות, היא עשויה לסייע לנו לגלות יותר לא רק מה פירוש הדבר להיות אשה, אלא גם מה פירוש הדבר להיות אנושי".

Stealing the Language: The Emergence of Women's Poetry in America.

משורר, גאון ואוויל

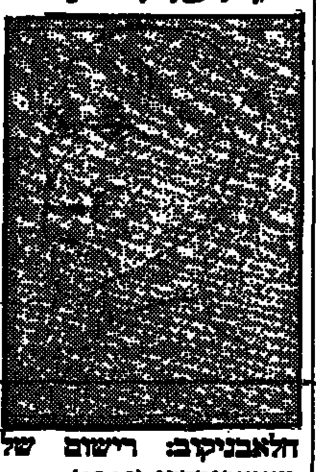
חלאבניקוב: רישום של מאיאקובסקי (1916).

ההערכות על המשורר הרוסי הפוטוריסטי הידוע כאן מעט, ואלימיר חלאבניקוב חלוקות. בדפים הראשונים של עבודת המחקר הגדולה שלו "שיריו הארוכים יותר של ואלימיר חלאבניקוב" מצטט ולאדימיר מרקוב דעות שונות על חלאבניקוב למן זו של אי. אקסיונוב "הוא היה אידיוט במובן הרווח ביותר של המלה", ועד לזו של רומאן יעקובסון "מעולם לא הפסקתי לחשוב אותו לאחד מגדולי המשוררים הרוסים, ואולי לחשוב שבמשוררים המודרניים בעולם כולו". אחרים חושבים אותו למטורף או לגאון.

וכי מה כבר אפשר לחשוב על האיש שהצהיר "גיליתי את חוקי הזמן המהותי ב-1920 בבאקו, ארץ האש, בבניין גבוה שבו נמצאה מערת-הצי שבה התגורר. התאריך המדויק היה ה-17 בדצמבר". או על האיש שהכריז שהוא אחד מנשיאי הפלאנטה ארצה ואשר סבר כי האות V (וי) בכל השפות פירושה הסתובבות נקודה אחת סביב השנייה או במעגל שלם או בחלק ממעגל...".

גאון או משוגע? הדברים מסתבכים בשל אגדות חייו, שבה הוא מופיע כאוויל קדוש ובעל השראה, שאינו מסוגל לשום התארגנות מעשית, נודד ללא הרף ברכבות סביב רוסיה השרויה במהפכה כשהוא נודד עמו ארגז גדול של כתבי-יד. חולה בטיפוס, לוקה בתת-תזונה ומת מות מוקדם ובודד שכמעט הכרזתו למשורר אנדר-שכמותו.

פרסומו ברוסיה הסובייטית סבל עליות ומורדות, אך דומה כי כעבור דורות עתה, והמספר מהדורות חדשות של שיריו וכתביו ראו אור, כמו גם תרגום אנגלי של שיריו, סיפוריו והזיונות-העתיד שלו בספר הנקרא "מלך של הזמן" בהוצאת אוניברסיטת הארווארד. אבל במערב הוא ידוע מעט והכרך הנוכחי בא לתקן מעוות זה.

אין ספק כותב מבקר ט.ל.ס. שהוא היה אחד הבולטים בנסיינים הלשוניים שקם מעולם. השימושים הלשוניים שלו מפתיעים ומופלאים. מנדלשטאם אמר עליו: "חלאבניקוב חופר בתוך מלה כמו חולד... הוא חפר מחילות באדמה שהקיימו את זמנו במאה שנים".

המתרגם פול שמידט התמודד עם משימה קשה מאוד ועשה מלאכה נאה.

Velimir Khlebnikov:
The King of Time
Harvard University Press,
£15.75

★

עם צאת ספרו של דן מירון "הפרידה מן האני העני — מהלך בהתפתחות שירתו המוקדמת של חיים נחמן ביאליק" בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה, יתקיים במועדון "צוותא" בתל-אביב דיון בהשתתפות פרופ' מנחם פרי, ד"ר זיוה שמיר, ד"ר אריאל הירשפלד, ד"ר צפורה כגן ופרופ' דן מירון. דברי פתיחה ישא פרופ' נתן זך.

הדיון יתקיים ביום ב' (21.7) ב-8 בערב.

הכינה: רות אלמוג

תערוכות

מינימאליזם מאופק

אורי רייזמן, גלריה גורדון, בן יהודה 95, תל-אביב

מאת נסים מבורך

המינימאליזם הבלתי-קיצוני הוא כמדומה אחד הביטויים החיוביים ביותר של אמנות המאה העשרים. אורי רייזמן הוא נציגו הנאמן בחלק זה של העולם. רייזמן מרכז את התבטאויותיו באופן שמתקבל אצלו תחביר ה מתבסס על מספר מצומצם מאוד של צורות וצבעים. עם זאת התוצאה הוא קומוניקאטיבית, דיה כדי לאפשר לצופה לעקוב, לפחות חלקית, אחרי התהליך היצירתי שהביא תוצאה זאת, וזה מפני שההתמצות אצלו אינו גובל באבסורד, כבאותה המודרנה של. שלום עליכם בדבר יהודי שקיצר וקיצר מברק שניסח עד אשר בסופו של דבר שלח לנמען דף חלק. כבר היו דברים מעולם, למשל: "אור-ירושלים" של מיכאל גרוס במוזיאון ישראל, עבודה המורכבת משלושה בדים לבנים חלקים, מתוחים היטב על מסגרותיהם, ורק באחת הפינות התחתונות של אחד מהם מופיעים שניים-שלושה קווים זעירים, שתי-ערב.

אחת הדרכים שבהן נוקט רייזמן כדי להימנע מן האבסורדיות הנוכחת היא השימוש בריבוד צבעוני רב-שכבתי, חי ונושם, אשר המתעמקים בו יוכלו לאתר בכל יחידת שטח בעבודותיו מיקרוקוסמוסים מרתקים. דרך נוספת שבה נוקט האמן, באותו עניין, היא אי-היתנקותו מן הטבע, באשר בכל עבודותיו מופיעים נופים ודמויות.

ברם, ניסיונות אלה וכיוצאים באלה לניתוח היצירות המצטיינות של רייזמן אינם אלא בבחינת טיפול בשולי-הדברים. למעשה האיכויות של רייזמן נמצאות, כמדומה, מעבר לאפשרויותיו של ניתוח שכלתני. כמו כן כדאי לאמץ, בהקשר זה, את דעתו של פסקל, כי הטעמים שאדם מוצא בעצמו משכנעים אותו יותר מן הטעמים שנולדו במוח הזולת. ועבודותיו המינימאליסטיות של רייזמן מותירות לצופה מרחב ניכר להתבוננות יצירתית כזאת. על כן מי שיתעמקו ביצירותיו של אורי רייזמן עשויים לאתר בהן קיצ'ץ טעמים להצדקת מעמדו כאחד מבכירי אמני-ישראל.

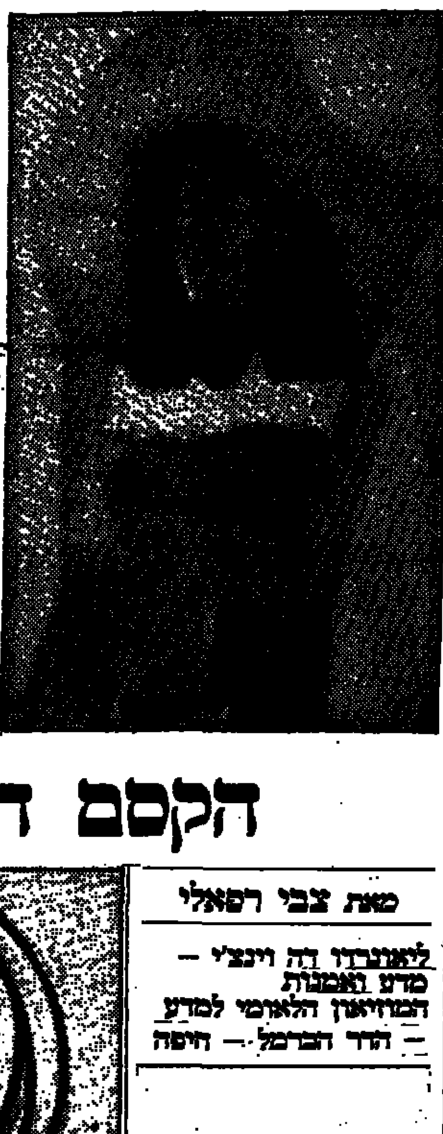
אורי רייזמן: דמות, ריבוד צבעוני נושם

הקסם הלא גמור

מאת צבי רפאלי

ליאונרדו דה וינצ'י — מדע ואמנות
המוזיאון הלאומי למדע — הדר הכרמל — חיפה

ליאונרדו דה וינצ'י: מרגמה: כן שיגור.

המפגש עם יצירות משוחזרות של ליאונרדו דה וינצ'י מושתת על בסיס של דיאלוג בין מדע לאמנות. רוב המחקרים המתייחסים לעבודותיו מדגישים את הקורלאציה בין שניהם. רק מעטים מהם מבחינים הפרדים השואתיים שנים, שהנחו את רוחו של ליאונרדו בעבודותיו המדעיות מזה ובציוריו מזה. אם כך ואם כך, מקובלים עלי יותר דברי מי שטען, כי בקו אחד של ליאונרדו מצויה גאוניות רבה יותר מאשר ברבבות דיסרטציות על אודותיו. שאלה מסדירה יותר היא כיצד ניתן להקיף ולו בעין בוחנת ומלומדת את ממדי גדולתו של האיש. כיצד יש להתייחס לסוגיות שונות של רכיביו, מחקריו המדעיים, הכוללים את עיסוקיו בתחומי המורפולוגיה, האנטומיה, ההידראוליקה, הכימיה, הפילוסופיה, הלוגיסטיקה, האורניטולוגיה, התעופה, האופטיקה ועוד כהנה וכהנה האמנם לפנינו רגם של "זומר להדנט" על-פי הגדרותיו של הרינונות, אדם משוקע בלמד, או תופעת טבע שאין חקר ופירוש להווייתו? יש לזכור היטב, כי ימי ליאונרדו (1452 — 1519) עומדים עדיין בסימנה של האינקוויזיציה הקדושה ו"האפוקליפסה" של ספרתי האמנות כלודוביקו ספורצה וצ'זארה בורג'יה ידועה היטב. המונח "רנסאנס" אינו מסמן תחייה לכל; הבעתיב הקנאות הריאקציה צועד ליאונרדו כבקונדוטיירי, הוזאה במדיצ'י, ספורצה, בורג'יה, רק את מיטיביו לשעה.

ובאשר לציוריו של האמן, נכונה הסברה האומרת, כי הציור שימש עבורו במידה מסוימת אך קרש קפיצה לעיסוקיו המדעיים. אולם "קרש קפיצה" זה, הציב חידושי "ספומטו", אימפרסיות של עשן הטכניקות "קיארוסקורו" (בהיר-כהה) בתמונותיו. היסודות הקומפוזיציוניים בראשוניותם, המשתקפים ב"פירמידות" צורניות ומתארים באמנותם, משולשים ("המאדונה במערה"), בישרו את בריאת הבארוק ולייצורם אין כמעט את הרע בציור לדורותיו.

התצוגה של דגמי עבודות לליאונרדו, המשוחזרות להפליא על-ידי אומנים ואמנים איטלקיים. אך מרמזות על עושר הרב של המקור, שבחלקו אבד כלא היה. המאפיינים העיקריים כאן הם הישרשי התנועה המתמדת במרחב, ניסויים הידראוליים בזרימת מים במהירות, רגם מכונה, בדיונה במידה מסוימת, לעיבוד מראות שטוחות, להזוק ויסורויום, המרשתות על הפרדת פרציות האנושיות והקדש רגם מאיר עיניים, ואילך עיון בסתרות, המשקף רצף של שינויים גאומטריים בין צורות מישוריות, המתחומות על-ידי קווים ישרים וקווים של מעגל, והוא כן הדגמים המרשימים, מקום נרחב הוקצה לוויסות פני המים לצגן ולמכשירי למדידת מוקים על הקרקע. הפינה הבאטליסטית משופעת במרגמות, תותח ובמכשיר של סירות מילאנו. כלי-תעופה בעל גוף דמוי סירה, הנו השאור שבעיסה. שעתוק הציורים לוקה מעט בחוסר הדגשה הם כימים לרוב ומציינים הרכבי צבעים בהם בחר ליאונרדו לציוריו.

קשה הנבצע משתגע, כדי לבחון את כל ההיבטים שביצירת ליאונרדו. כדי להבינו טוב יותר, יש לראות את תמונותיו בערי אירופה. את סוד יצירתו ניתן לגלות בחלקו אף בספרים שלא נכתבו על-ידי חוקרי האמנות.

האינטואיציה המצוינת של דימיטרי מרז'קובסקי עזרה כאן רבות. כמרכן מאלף הוא חיבורו הפסיכואנאליטי של זיגמונד פרויד, הרואה בקומפלקס העיט מימי ילדותו את היכבון הרומאנטי השקט את האמן כל ימיו, ושאת הדין ניתן לראות בציור "הבתולה, ישו ואנה הקדושה", המדגיש בשמלת מריה דימוי מתאר של עיט מפוחד ואימתני. כידוע, רוב ציוריו של ליאונרדו אינם גמורים. את עצלותו המדומה מתרץ בן דורו ג'ורג'יו וזארי בספרו "אמני הרנסאנס" בכתבו, כי ידו של האמן לא הספיקה להדביק את שאר רוחו ועל כן נותרו תמונותיו כפי שהן. אבל בשבילנו, הקסם הבלתי גמור של הציורים אינו פגם: באורח פאראדוכסאלי, לפנינו כליל השלמות של הבלתי מושלם.

שידורי טלוויזיה מלוקסמבורג
יום שישי 18.7.86
17.05 ספרינגפילד – סדרה
17.35 מתאו
17.40 סיפורי יום יום
18.05 בריאות
18.15 לנוסים לנוסים
18.53 יומן
19.22 קולמן – סדרה
19.30 סרט: איבנהו
21.10 מתאו
21.15 מבצע טנגר – ריגל
23.00 צייד
לקליטת תוכניות מאירופה
פנורמה
טל. 244565 .260799 .5440850 .5442530

שידורי טלוויזיה מלוקסמבורג
יום שבת 19.7.86
17.05 סרטים מצויירים
18.03 מגעד הנסמנים
18.43 מתאו
18.53 יומן
19.20 סרטים בקרוב
19.30 סיפורי חיות מבוייר
20.55 גברים כנשים – סרט
22.20 מוסיקת רוק
לקליטת תוכניות מאירופה
פנורמה
טל. 244565 .260799 .5440850 .5442530

יד יצחק בן-צבי
זה עתה הופיעה
קתדרה 40
המציינת עשור לכתב-העת
העורכים: ד"ר י. ברטל, פרופ' א' כהן, פרופ' י. צפריר
בחוברת: מ' ברדב / כתובות באזור הר-הבית; י' פראוור / תיאורי מסע עבריים בתקופה הצלבנית; מ"ע פרידמן / מקורות מן הגניזה; מ' שרון / ערי ארץ-ישראל המוסלמיות; ח' שמרוק וי' ברטל / ספר גיאוגרפיה ראשון ביידיש; ש' שמיר / העת החדשה בתולדות ארץ-ישראל; י' בן-אריה / ספרות הנוסעים במאה הי"ט; ש' אביגור / האוטופיה של הרצל; י' ידין, מ' ברושי וא' קימרון / תעודה מימי בר-כוכבא.
בחוברת 216 עמ', כולל מפות ואיורים. דמי חתימה לשנה 15.- ש"ח (עד 1.9.86) חוברת בודדת 6.- ש"ח.
להזמנות: יד יצחק בן-צבי, ת"ד 7660 ירושלים 91076, טל' 02-639203

יריד ספרים פרנקפורט
מומחה לשוק הספרים הבין-לאומי
מוכן לייצג מספר ספרים
טלפון 052-551844

האוניברסיטה הפתוחה
עם צאת ספרו של פרופ' דן מירון:
"הפרידה מן האני העני:
מהלך בהתפתחות שירתו
המוקדמת של ח.נ. ביאליק"
תקיים האוניברסיטה דיון
בהשתתפות:
פרופ' מנחם פרי, ד"ר זיוה שמיר, ד"ר אריאל הירשפלד, ד"ר צפורה כגן, פרופ' דן מירון.
דברי פתיחה: פרופ' נתן זך.
הדיון יתקיים ביום שני י"ד תמוז תשמ"ו, 21 ביולי 1986, בשעה 20.00, באולם הקטן של מועדון צוותא, רח' אבן גבירול 30 תל-אביב.
הציבור מוזמן

מכון ויצמן למדע
אגודת ידידי מכון ויצמן למדע בישראל
מודיעים על מתן
מענק המחקר השנתי
ע"ש מרדכי (מומה) גליקסון ז"ל
במלאת 38 שנים לנפילתו
בקרב על תקומת ישראל
לד"ר יחיעם פריאור
מהמחלקה לפיסיקה כימית
על מחקרו בנושא:
"ספקטרוסקופיה פעילה באמצעות לייזרים"
הקרן הוקמה ע"י ההורים, ישע ויעקב גליקסון ז"ל

האוניברסיטה העברית בירושלים
פתיחת הרשמה לחוג לביוטכנולוגיה
לשנת הלימודים תשמ"ז 1986/7
האוניברסיטה העברית בירושלים מודיעה על פתיחת חוג בין-תחומי לביוטכנולוגיה, המשותף לפקולטות למדעי הטבע, לרפואה ולחקלאות, לקראת התארים "מוסמך לביוטכנולוגיה" ודוקטור.
ההרשמה תסתיים ב-30.9.86.
מטרת התכנית היינה להכשיר תלמידים בנושאים העיקריים בביוטכנולוגיה, עם מומחיות מסוימת בשטח ספציפי. תלמידי החוג יוכשרו לעסוק במחקר ובניהול מחקר תעשייתי-יישומי בביוטכנולוגיה.
ככלל, רשאים להרשם לחוג בעלי תואר ראשון שיש להם רקע מתאים בנושאים ביולוגיים, וכן בעלי תואר ראשון במדעים המדויקים ובהנדסה.
בוגרים שתוכנית לימודיהם לתואר הראשון אינה כוללת את כל הדרישות המוקדמות לקבלה לתחום זה, יוכלו להתקבל לפי החלטה מיוחדת של החוג.
הענקת התואר "מוסמך לביוטכנולוגיה" מותנית באישור החוג החדש ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
לקבלת פרטים על תכנית הלימודים, הדרישות המוקדמות והליכי ההרשמה והקבלה יש לפנות בכתב למזכירות החוג, ת.ד. 1172 ירושלים 91010 או בטלפון 02-428011.

גוד טיימס בע"מ
הוצאת ספרי לימוד העוסקים בלימוד אנגלית ותרבות מדוברת
אנגלית הלהיט
English by newspapers and cassettes
קורס קצר, יעיל ולא יקר לשיפור האנגלית דרך קריאת עיתונים ושמיעת שיחות והאזנה לקסטות.
על מנת לקבל פרטים על הקורס והחוברות של הוצאת השמרות, נא לפנות אל: גוד טיימס בע"מ, ת.ד. 3576 ירושלים, טל. 02-523535

צינה דיזנגוף
הסניף של רחוב השרון
דרך הרצליה 199, תחנת דלק "סונול" רמת השרון
(ליד הכפר הירוק) טל. (03)491873
חתוך את הפינה ועגל את המחיר
תפריט קבוע ל-2 סועדים
מחיר רגיל 17.60
מעוגל ל-15 שקל ליחיד
תפריט קבוע ל-3 סועדים
מחיר רגיל 22.80
מעוגל ל-19 שקל ליחיד
ישראכרט אלאמה
הצג פינה זו למלצר

هكذا في الأصل

גיבורי תרבות מאוכזבים

הבעייה אינה חדשה: ספרות מגויסת וסופרים מגויסים הֵ־ עסיקו תמיד את אנשי הרוח. הם חשו שעליהם לנקוט עמדה, הם התלבטו בין מחויבות מוסרית לבין השתייכות פוליטית מיי־ דית. עכשיו העניין מקבל גם אצלנו משמעות מחודשת, אולי אפילו משמעות מקורית.

שניים מתייצבים נגד הממסד הפוליטי — הסופר והמבקר דן מירון והמשורר נתן זך, לעומת שמעון פרס. ב"זה הזמן" (יום ב', רם עברון מכנה את הפרשה "התכתבות פומבית חריגה". הוא מזמן את דן מירון לאולפן. מה־ גם שלאכבר ראה אור ספר חדש של מירון, ובו הוא דן ביחסי הסופר והממסד הפוליטי, במאה השנים האחרונות.

מירון רעוע, ידען, בוטח בעצמו, והוט, בעל אורח מדי שבה דידקטי. אינו מצטייר כאיש פשרות, דומה שהוא, כנתן זך, אינו בוחל בפרסומת, ואפילו זו פרסומת עיתונאית. בעצם, אולי אף הם נהנים מן ה־ התחככות עם אנשי שררה ושל־ טון. הרי לכולנו — גם לזך ול־ מירון — תכונות אנושיות. קל להבין את תסכולם של אנשי רוח כמונם של מירון וזך, החשים שהם "קיימים במובלעת הולכת ומצטמצמת, ועל־אף מס־ פרם הרב של ספרים היוצאים לאור. הרי (הם) נמצאים בתחומם של קסטות, בידור, ורק כממסד כותבי העיון את הספרות".

האולם אם אלה פני הדברים, ויחסי הסופרים והממסד הפוליטי בימיו של פרס הגיעו "לנקודת שפל, והם עומדים בפני פרידה סופית" — מה טעם ראיה מירון וזך להתווכח עם פרס בעיתונות הפופוליסטית? מה הטעם הם ראויים להתנצח בלהט מוסרי כזה, ואף לציין בסרקזם מופגן מעידות בסגנון הכתיבה של ראש־הממשלה? ומה על ה־ מלחמה בפופוליזם הגובר והולך, שהשניים נותנים לו יד?

האולם איש אינו מוותר בקי־ לות על מעמדו כ"גיבור תרבות" — גם לא מירון וזך. יש להודות

נתן זך

דן מירון

שאלמלא הגישה הקונפורמית, ולעתים הקטנונית — ניתוח הסיטואציה התרבותית שמשמיע מירון הוא מאלף, מרתק ומקורי. מירון אומר: שלטון המערך מקיים בעצם "מודל של יחסים, שהוא ריק מתוכן אמיתי"; הלי־ כוד, לעומת המערך, "היה נאמן פי־כמה לעצמו, ותאם את המצב החברתי בישראל". בגין התנער מכל מגע עם הממסד הספרותי — גם עם סופרים שהיתה להם אוריינטציה פוליטית קרובה לליכוד — כדי שלא להעכיר את הפופוליזם במשא ומתן עם קבוצת עילית מתנשאת". בי־ סודה של התיאוריה המירונית, הנהגה הקובעת שסופר "יכול לפעול רק כשהוא דבק בעקר־ נות, שעה שאת הפשרות עושים אחרים".

גישה פסימית זו נובעת גם מן הדיעה, "שהתבנית של מזרח אירופה במאה ה־19, היא תבנית שאינה פועלת עוד בישראל", וגיבורי התרבות איבדו לגמרי מכוחם ומרישומם. מירון מזכיר סופרים כברנר, אורי צבי גְּ־ רינברג, אלתרמן. לטענתו, אל־ תרמן שילם מחיר נפשי ויצירתי כבד תמורת פעילותו הפוליטית, ואילו בן־גוריון, שלא הכיר את שירתו, טיפח אותו אך ורק מתוך גישה פרגמטית. זו כמובן תיזה הזקוקה עדיין להוכחה.

כריאקציה לאלתרמן, אומר מירון, התנערה הספרות של־ לאחריו בר־ אמותיה. היא פרצה את הפגירות שלה רק לאחר מלחמת ששת הימים. עכשיו, אם איני טועה, שוב מסתיימת תקופת הפעילות הפוליטית־ כאילו, והסופרים אמורים לחזור לתחום הסגור המסוגר שלהם. והנה בנקודה זו התערבו לו למירון התחומים. לצד התתקפה על שמעון פרס, אחת ממטרותיו היא לתקוף את הסופרים שהש־ מיעו קולם למען הקמת ממשלת האחדות הלאומית, שנואות נפשם של מירון וזך. בימים אלה אותם סופרים משמשים מטרה נוחה. אך אין הם באולפן ואינם יכולים לענות על ההאשמות המוטחות בהם.

כך מירון עצמו חוטא בעירוב תחומים, שאין ביניהם נקודת־ מפגש של ממש. הוא מעביר את טיעוניו לתחום הפוליטי־המיי־ דיה הוויכוח אינו עוד אידיאולוגי־ מוסרי. אפילו מדבר מירון במעט בפאתוס — אם כי זה אינו הסגנון שלו — על "פרידה סו־ פית", נראה שההתחככות תי־ משך. גם זך ומירון ימשיכו להתחכך בהנהגה הפוליטית, כל עוד שמעון פרס עומד בראשה, ומוכן להיות להם נרשיה. עם שמיר כראש הממשלה הרי לא יהיה שום טעם להתפלמס.

מגמתיות חשודה

סרטה של ג'ודי לוק, "החינוך בשוליים", ("מבט שני", יום שלישי) אינו סרט של אווירה, אלא אמור להציג לצופים עוב־ דות — עובדות עגומות למדי. ניכר שלג'ודי לוק היתה עמדה ברורה מראש על הנעשה בחבל עדולם, 40 ק"מ מירושלים; אף שמו של הסרט מעיד עליו. לוק מנסה להביא לפני הצופים מערכת־חינוך מגונה, המבצירה זה שנים רבות את הפיגור של ילדים, בני מְרָשבים שבחבל.

לפי הסרט מתברר לנו שה־ קיבוצים אינם רוצים בילדי המושבים במוסדות החינוך ש־ להם. הם דוחים אותם בטיעונים מוכרים. והאינטגרציה אינה מתקיימת בהם. האינטגרציה מתקיימת דווקא אצל אנשי גוש עציון. בית־הספר באלון־שבות קלט מספר מבוקר של תלמי־ דים.

מן הדיווח של לוק, היה אפשר לחוש בעליל כי אינטגר־ ציה זו אינה מוצאת חן בעיניה — ולפנינו סרט מגמתי מאוד. מגמתי כליכוד, שלוק כמו שמה את התשובות בפי הנשאלים, בדרך הציטוט של שאלותיה. כמובן הצופים בסרט אינם יכו־ לים להפריך את העובדות שהיא חושפת; מתקבל מאד על הדעת שאכן מצב החינוך בישובי עדולם הוא בכי רע, אם כי פה ושם נעשים מאמצים לשפרו. גם מאמצים אלה מוצגים מתוך ביקורת רבה.

ובכל זאת תמה כיצד בסרט כזה לא מופיעים האשמים — אנשי משרד החינוך, שר החינוך או מנכ"ל המשרד; מדוע אין הם עומדים לתרץ ולהסביר מדוע שבמשך זה כשלושים שנה. השאלה היא אם הם סירבו לבוא ולהגיב, או אם בכלל פנו אליהם. הערת שוליים: האם אפשר לבקש מעורך "מבט שני", אורי גולדשטיין, כי לא יופיע עם פרצוף של תשעה באב? כל אימת שהוא מופיע בפתח "מבט שני", אני חוששת מבשורה על אסון נורא.

שיעורי־הבית של דולב

מהדורת החדשות של הצות שינתה לאכבר את פרצופה החיזי — תודות למנשה רז. אך היא אינה מחזיקה מעמד. דומה שהיא מתעייפת מהר מדי מן המאמץ, וחוזרת למתכונת הב־ רושה שלה. לא עוד ראיונות וכ־ תבות — ולוא כאלה שלא נמצא להם זמן במהדורת "מבט" — אלא חדשות דאריזפוניות קצ־ רות. החידוש היחיד במהדורה הלילית היא ענת דולב.

דולב משכה כנראה את עין האחראים ב"עד פופ", שם היא קנתה לעצמה סמכותיות כ־ מגישה. הואיל ואין לי מושג קל שבקלים, במה שנאמר שם, אני מסתמכת על דברי ידענים, ואלה טוענים כי לגברת הצעירה,

ענת דולב

הנהגת סמכותיות וביטחון של כוכב, אין מושג בתחום שהיא מרכזת בו. לי לא איכפת באמת, אם בוי ג'ורג' הוציא לאור ארבעה תקליטים או שניים, ואם דולב הצעירה מתהדרת על גבי הפסנתר בראיון עם זמר מקומי. אותי מעניינות החדשות.

קשה להבין, מדוע כאשר יש בטלוויזיה מגישות מקצועיות מעולות ובעלות הופעה אינטלי־ גנטית, מוזז שם בענת דולב. היא מאמרת מביטחונה, היא נראית אפילו מסכבה. היא מ־ גישה את החדשות בצורה תזבבית, כאילו אין היא מבינה מה נאמר בהן. והכל זה לצד מעיי־ דות מעצבנות בהיגוי שמות וה־ עות חולות אחרות. אין כל הצדקה שדולב תעשה את שיעו־ רי הבית שלה ותשתפשף על גבם הכאוב של הצופים. ועוד בשעת לילה מאוחרת.

שושלת: ללא אמינות ובלי הזדהות

עכשו אני יודעת לפחות כיצד כל זה החל. לעתים, בחופשת בחו"ל, הייתי צופה, בכמה פרקים מתוך "שושלת". אף ללא מאמץ ניכר הצלחתי לדעת ול־ הבין מי הוא מי. באמונה, בניו־ יורק, צפיתי בשעת לילה מ־ אוחרת בפרקים מ"שושלת". ה־ סדרה המוקרנת ערב־ערב, ב־ ערוץ חמש. כך התוודעתי אל הדמויות ואל האירועים המוק־ דים אותם. כך אף זכיתי לצפות בקרובי־משפחה עשירים פי־ כמה, שזכו גם הם בסדרה משלהם: משפחת קולבי עם צ'רלסטון הסטון. אף הם חיים בארמונות פאר, מלאים ונרדפים תככים, מזימות, פגעים ואסונות.

שתי הסדרות נכתבו בידי אותם מחברים, אסתר שפירא ובקיזוגר. גם המפיקים של שתי הסדרות הם איש ואשה בעלי שם יהודי, שנשתבו מוכרוני. יש לקוות למענם שהממון הרב שהם משתכרים לא הפך גם אותם לאומללים כגיבוריהם. שכן, האמת הגדולה שניסוד הסדרות האלו היא, שהכסף לא יענה את הכל. גם לעשירים יש צרות — ואילו צרות!

ב"שושלת" ממש כמו ב־ "דאלאס" העיקרון הפועל על הצופים וכובש את לבותיהם, אינו עקרון ההזדהות הנודע. אדרבא: צופי הטלוויזיה, אינם מסוגלים להזדהות, לא עם משפחת קרינגטון, ולא עם בני משפחת יואינג מ"דאלאס". ובכל זאת, כולם יושבים מרותקים. האלקסים, (זו שעדיין לא הופיעה בפרק הראשון) קריסטל, בלייק פאלאן האחרים, נהנבים ויוצבים למעין בני־בית אצלנו, כמו בכל מקום בעולם, שבו מוקרנות הסדרות.

שטיפת־המוח הטלוויזיונית שונה באופייה ובתנתניה מש־ טיפת־המוח בתיאטרון ואף בקו־ לנוע. ראשית, היא מרוכזת וע־ קבית ולא חד־פעמית. בתיאטרון או בקולנוע, גם אם הדמויות שונות מאתנו בתכלית, שייכות למציאות אחרת, יש בכל זאת בעיות אנושיות שאנו מזדהים אתן.

תכונות אנושיות בסיסיות, כדוגמת רוע, טוב, חמדנות וק־ מצנות, וכיוצא באלה — מוגזמות עד לבלי־הכר. אינן מתקבלות על הדעת. העיקרון הוא של גודש בלתי פוסק, של עלילות ומזימות, עד כדי כך שכל דבר צפוי ובלתי־צפוי. קורה שם. אין כל התחשבות במידת האמינות. בעצם, הכל אפשרי. הדמיון האנושי מתגמד לעומת האיר־ ועים מסמרי השיער. אבל מל־ בד שהסדרות ממשות בתוכן את החלום האמריקאי, אפילו רוב הצופים אינם שייכים לעולמם של אלה הטסים במטוס פרטי, כדי לאכול ארוחת ערב, ולה דווקא, בסן־פרנסיסקו, וארו־ חת צהריים יקרה במנהטן — כנראה בלב כל אחד מהם יש כמיהה לחיים משגעים שכאלה.

לעומת הקרינגטונים, היואינ־ גים נראים כקרובים עניים, מסכנים ופרובינציאליים. הדגש הוא הפעם על עושר, פאר והד־ רוד מנקר עיניים, נוסח אמריקה. אבל הכל הוא עליה, דמוי־ המקור. התלבושות והבתים נר־ אים כאילו נלקחו ישר מתצוגה אופנתית, ואיש לא השתמש בהם מעולם. הבאילו־הדור ופאר והלבאריים להפליא, פרובינצי־ אלים ממש כמו הדמויות. הכל נעשה מתוך סינתטי, טוב לרגע זה בלבד.

מכל מקום, אני משוכנעת שלא אחמיץ אפילו פרק אחד בסדרה, גם אם הפרק הראשון היה מייגע ומשעמם. עוד נכונו לנו גדולות ונצורות. אף ברור לי שגיבורי "שושלת" יהפכו לשם דבר. עוד ידובר בהם במפגשי הפיצוחים של לילות שבת. המשורר דוד אבידן אומר כי המשפחה היחידה המעסיקה או־ תו, היא משפחת רקנאטי: הרי שם יש לכולנו מניות. ובכל זאת, להתראות בפרק הבא של הסדרה. ואל תספרו לי שאינכם צופים בה: הרי זה כוחו של הסמטוס

איך עברתי לקוטג' של 6 חדרים בגבעות הירוקות של גוש דן ב-$65,000* בלבד

מבצע לקראת שלב ב'

"הכל התחיל בשבת אחת. נסענו לאלפי־מנשה בכביש פתוח וישיר, 6 דקות נסיעה מלב כפר־סבא (תוך חדשיים יפתח הכביש הישיר לת"א). הגענו. רותי, אשתי, פשוט התאהבה במקום. אמרתי לה: "איך נעבור לקוטג' כל־כך מפואר? זה בטח יקר מדי בשבילנו". והיא אמרה: "ידבר עם סוכן המכירות. שמע מה יש לו להגיד..."

שמענו.
כדאי שגם אתם תשמעו:

לקראת שלב ב' "צוותא" מציעה תנאי רכישה מיוחדים ובלתי־חוזרים לעשרים קוטג'ים מרהיבים. לעולים חדשים ניתנות משכנתאות מוגדלות עד $50,000.

עשיתי חשבון ולא האמנתי. עוד נשאר לי מספיק כסף כדי לקנות לרותי מכונית קטנה יד־שניה!
"עברנו?" שאלתי את רותי. "עברנו!" החזירה לי רותי בשמחה. עכשיו אנחנו כאן. נדב הולך מאושר כל יום לבית־הספר. יש כאן גם גן־ילדים, מרכז מסחרי, טלויזיה בכבלים, טלפון לכל אחד, ועכשיו נפתח גם קאנטרי קלאב מפואר. 400 משפחות כבר גרות פה, והאנשים כאן זה תענוג.
ומה איתכם? יש מבחר של קוטגים יפהפיים, מוכנים לכניסה מיידית, שמחכים לכם באלפי־מנשה.
בואו לכאן בשבת. זה יום נהדר בשביל התחלות חדשות.

*המחיר כולל פיתוח (לא כולל מע"מ)

"צוותא"
חברה לשיכון ובניה בע"מ.
תאגיד מבכירי חברות הבניה הפרטיות
צוותא באלפי מנשה
חיים חדשים

נשמח לארח אתכם באלפי־מנשה.
בשבת 10:00-17:00 ובימי חול 09:00-16:00.
משרדי מכירה בתל־אביב — רח' דיזנגוף 16,
טל. 280021, 288939.

דיוקן

יוסף ביגון — האסיר הנשכח

את אסיר־ציון יוסף ביגון, שבימים אלה חוגגים את יום הולדתו החמישים וארבעה, מ־ כנה, ידידו ותלמידו, הד"ר חיים מרגולים, "האסיר הנשכח". מר־ גולים מספר, בין השאר, שביגון נכלא ל־17 שנות מאסר, באחד מבתי־הכלא הסובייטים הגרועים ביותר. הוא חולה במחלת־לב קשה, המסכנת את חייו, ואין מי שילחם למענו. אמנם אשתו, אינה, מסורה לו ולמאבקו בלב ונפש. אבל שלא כאביטל שצ'ר־ נסקי, היא נמצאת במוסקווה, ואין לביגון קרובים מחוץ לגב־ לות ברית־המועצות.

כפי שמשתמע מדבריו הנר־ גשים ללב של מרגולים, ישראל נוהגת באדישות לגורלו של "מי שהיה צריך להיחשב כאן לגיבור לאומי". כך לפחות רואים אותו הסובייטים, ושם הוא נעשה סמל למאבק למען זהות יהודית. אבל לא בישראל. מרגולים המעריך את ביגון, תוהה אם עקרון פדיון־שבויים עדיין מקודש אצ־ לנו. הוא אומר בכאב־לב, ש־ כנראה יהודים אינם ערבים עוד

יוסף ביגון

זה לזה. הוא חוזר ושואל: היכן ממשלת ישראל?

דבריו של מרגולים מהדהדים בראשי. הד"ר מרגולים הוא נציג משכבע, אינטליגנטי תרבותי מאד של היהודים הציונים מברית־המועצות. לא פעם אני תוהה: כיצד גילו יהודים אלה את יהדותם, והפכו לציונים טובים מאתנו — ובמקרים רבים, נעשו קיצוניים בעמדתם, ואף הפכו ליהודים מאמינים.

זו שכבה של אינטליגנציה יהודית אמיתית, ואנו אדישים כלפיה, דומה שרק היהדות שמ־ חוץ לגבולות ישראל חשה אחדות־גורל אתם. במדינה הֵ־ ציונית, שחולמים בה על עליה גדולה, כפתרון לכל הבעיות, היה צריך לעשות למענם. הרי כבר ברור, שמארצות הרווחה לא נזכה לעליה הציונית. אם ברית־המועצות תפתח את שעריה — רק ממנה אולי תבוא עלייה, רק ממנה יגיעו עולים בעלי הכרה ציונית.

אבל די להסתכל בפרצופן של הסוכנות היהודית וממשלת י־ שראל, לצפות בריב שבין מח־ לקות הקליטה והעלייה, ולדעת שהישועה לא תצמח מאלה. אדישות הציבור הרחב היא תעלומה, לא סימפאטית. ואולי יש סובלים ומעונים שמשתלם יותר ונאה יותר להילחם למענם!

מכתבים למערכת הארץ

זכות לבקר

בקשר לרשימתו של גדעון אלון "למלל, שגרה..." "הארץ" 9.7, ברצוני לציין, כי ניתן לבקר את דיוני הוועד הפועל הציוני, שהיו פתוחים לאמצעי התקשורת. אבל לבקר את הדיונים ולחלק להם ציונים יכול לעשות רק מי שהשתתף בכל הישיבות ורק מי שעקב מקרוב אחר המתרחש.

כל מי שטרח, נכח והשתתף בישיבות הוועד הפועל הציוני יודע, כי מושב זה הצטיין בדיונים ברמה גבוהה, בוויכוחים עניים ובקבלת החלטות מעשיות בנושאים הרלוונ־ טיים ביותר לעבודת ההסתדרות הציונית: אישור ועדת לנדוי לגבי מוסד השליחות, בחירות דמוקרטיות לקונגרס הציוני הל"א ברחבי העולם והקמת תנועת מגשימים.

גדעון אלון שוגה בהתייחסו להחלטה בדבר קיום בחירות לקונג־ רס הציוני גם בישראל. לו נכח ביום ההצבעה היה יודע, כי לא קיימה הצבעה אישית חשאית על הצעת החלטה, כזו או אחרת, העוסקת בב־ חירות בישראל.

היתה אמנם הצבעה חשאית בנושא אחר. הועלתה הצעה המאפ־ שרת ל־80% מחברי ועדת הבחירות במדינה מסוימת להגיש רשימה מוסכמת עליהם לקונגרס הציוני ול־ מנוע בכך קיום בחירות במקום. בהצבעה אישית חשאית לא זכתה הצעה זו ברוב הדרוש והבחירות דמוקרטיות יתקיימו בכל הארצות לקראת הקונגרס הבא.

באשר לבחירות בישראל, נתקבל הנוסח המחייב את מרכזי המפלגות בישראל לדון בהצעה זו לפני קבלת החלטה סופית בנדון. תמהני מה פסול מצא בכך אלון. האומנם אסור לנציגי הסיעות השונות בארץ לבקש קיום התייעצויות במוסדות המרכזיים והעליונים שלהם טרם קבלת החלטה משמעותית כמו קיום בחירות לקונגרס הציוני גם בישר־ אל?

מליאת הוועד הפועל הציוני אישרה ברוב מוחץ תיקונים בחוקה, שלפיהם תימנע חברותם בהסתדרות הציונית העולמית של גופים או יחי־ דים הדוגלים בגזענות ולא תינתן נציגות בקונגרס הציוני למפלגה בכנסת הפועלת בהפליה מטעמי מוצא לשון או גזע.

כידוע, לא הצליחה הכנסת במשך ח"י חודשים להעביר החלטה דומה. עובדה זו לדאבוני לא מצאה כלל את ביטויה בעיתונכם.

צבי אייל
דובר ההסתדרות הציונית

הקץ לאלימות המילולית

הצילו אותנו מכל אותם ניבולי פה ואלימות מילולית, המתנהלים מדי יום ביומו, קבל עם ועדה, בקרב נבחרי העם ומנהיגיו. דברי שנאה ושיסוי אלה מביאים לגיטימציה להידרדרות המוסר הציבורי.

היחסי הטוב שבהם משפחת מדינת ישראל נזקקים לקרן זווית, בעוד הלכלוך והגועל־נפש פורצים החוצה ושולטים בכל פינה. נבחרי העם, באשר הם, האמורים לשקף את דעות הציבור, ועל סמך זה נבחרו, הפכו עתה עד לבלי הכר, ושמאל וימין משמשים בערבוביה.

מספי. ההשמצות על כל צעד ושעל הם שנותנים את הטון, והם שיוצרים מכל משרים אווירה של מורת־רוח ודיכאון בקרב הציבור.

אני קורא לכל חברי הכנסת ושרי הממשלה לעצור את התופעה, מיד. לפתוח במבצע־שפה ולמראית־עין — לכבד את עצמם ואת אלה שהם עומדים בראשם.

חדרה — אלי שגב

ביקורת אפקטיווית

בתגובה למכתב "גורלו של מבקר בחברת־העובדים" מאת זאב יפת, במדור תגובות ("הארץ" 11.7.86) אני מבקש לציין, כי איננו מקבלים את שיטת ההכללות שנוקט בה יפת, לגבי מערכת הביקורת הפנימית במערכת ההסתדרותית.

עם זאת, עלינו לציין שהביקורת בהסתדרות, לרבות הביקורת הפני־ מית במשק, אפקטיווית הרבה מעבר למה שקיים בארץ. יתר על כן: לפי הנחייתם של מזכ"ל ההסתדרות, הר"כ ישראל קיסר, יו"ר חברת העובדים, ומזכיר חבה"ע, רני רוזולין, מגבש עתה מבקר ההסתדרות נהלים בלוד מבצל, מערכת תקנות מחייבת לגבי נוהלי עבודת המבקר הפנימי במוס־ דות ובמפעלי חברת־העובדים. מב־ קר ההסתדרות יבוא בדברים עם גורמי המשק העצמי ש"תנובה" אקספורט" נמנית עליהם, כדי לתאם נהלי ביקורת בתיאום עם מזכיר חבה"ע, תוך התייחסות מיוחדת לעצמאותו ואי־תלותו של המבקר הפנימי בדרג הניהולי.

נוסח התקנון בנדון, לכשישלם בקרוב, יובא, כמקובל, לדיון ואישור במוסדות המרכזיים של ההסתדרות וחברת־העובדים, במגמה ליישמו הלכה למעשה.

שמואל סולר
דובר ההסתדרות

יום שבת
פרק יומי
תהלים קלא־קלב
משנה יומית
אהלות ג, א־ב
דף יומי
נגעי ב
הלכה יומית
דל' הצ' בשער קעה, כד

יום ששי